

Ársreikningar B-hluta 2024

Reykjavík

Efnisyfirlit

Ársreikningar B - hluta 2024

B-hluti

Aflvaki	1
Faxaflóahafnir sf.	2
Félagsbústaðir hf.	3
Jafnlaunastofa sf.	4
Orkuveita Reykjavíkur	5
Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs.	6
Sorpa bs.	7
Strætó bs.	8

Aflvaki hf.

Lokaársreikningur

1. janúar - 31. desember 2024

Aflvaki hf.
kt: 440693-2109
Ráðhús Reykjavíkur
Tjarnargötu 11
101 Reykjavík

Aflvaki hf.

Lokaársreikningur

1. janúar - 31. desember 2024

Efnisyfirlit

	bls.
Skýrsla og áritun stjórnar	2
Áritun skoðunarmanns	3
Rekstrarreikningur	4
Efnahagsreikningur	5
Yfirlit um sjóðstreymi	6
Skýringar	7-9

Skýrsla og áritun stjórnar

Ársreikningur Aflvaka hf. er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Tap var á rekstri félagsins á árinu 2024 að fjárhæð 67 þús. kr. Eignir námu í árslok 9 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi og eigið fé var 9 millj. kr. Visað er til ársreikningsins um jöfnun taps.

Engin starfsemi var í félaginu á árinu 2024 og engir starfsmenn störfuðu hjá félaginu.

Í upphafi árs sem og í árslok skiptist hlutfé félagsins þannig að Reykjavíkurborg á 54,5%, Orkuveita Reykjavíkur 37,9% og Faxaflóahafnir sf. 7,6%.

Félaginu verður slitið.

Stjórn Aflvaka hf. staðfestir hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Reykjavík, 11. febrúar 2025.

Stjórn Aflvaka hf.

Ívar Örn Ívarsson

Helga Benediktsdóttir

Grétar Þór Jóhannsson

Áritun skoðunarmanns

Til stjórnar og hluthafa Aflvaka hf.

Ég hef aðstoðað við gerð ársreiknings Aflvaka hf. fyrir árið 2024. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit yfir sjóðstreymi og skýringar nr. 1-11. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum félagsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur.

Ég hef skipulagt og hagað vinnu minni í samræmi við viðurkenndar aðferðir við gerð óendurskoðaðra ársreikninga með það að markmiði að aðstoða stjórnendur Aflvaka hf. við að leggja fram ársreikning sem er í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju. Ársreikningurinn er byggður á bókhaldi félagsins og öðrum upplýsingum og hef ég yfirfarið framsetningu hans í heild.

Ég hef ekki endurskoðað ársreikninginn og þar af leiðandi ekki sannreynt grundvöll hans.

Reykjavík, 11. febrúar 2025

Sigurrós Ásta Sigurðardóttir, M.Acc
skoðunarmaður

Rekstrarreikningur ársins 2024

	Skýr.	Ársreikningur 2024	Ársreikningur 2023
Rekstrargjöld	3		
Annar rekstrarkostnaður	9	64.565	632.573
Rekstrargjöld		64.565	632.573
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld			
Fjármunatekjur / (fjármagnsgjöld)	10	(2.888)	(572)
Fjármagnsliðir		(2.888)	(572)
Rekstrarniðurstaða		(67.453)	(633.145)

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	Ársreikningur 31.12.2024	Ársreikningur 31.12.2023
Áhættufjármunir og aðrar eignir			
Málverk	6	0	176.665
Eignarhlutar í öðrum félögum	7	1.925.000	1.925.000
Áhættufjármunir og aðrar eignir		1.925.000	2.101.665
Veltufjármunir			
Aðrar kröfur	11	7.055.882	7.595.287
Veltufjármunir		7.055.882	7.595.287
Eignir samtals		8.980.882	9.696.952
Skuldir og eigið fé			
Eigið fé			
	8		
Hlutfé		8.010.000	8.010.000
Lögbundinn varasjóður		882.638	882.638
Óráðstafað eigið fé		88.244	155.697
Eigið fé		8.980.882	9.048.335
Skammtímaskuldir			
Ýmsar skammtímaskuldir		0	648.617
Skammtímaskuldir		0	648.617
Skuldir og Eigið fé samtals		8.980.882	9.696.952

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2024

	Skýr.	Ársreikningur 2024	Ársreikningur 2023
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður (Tap) ársins		(67.453)	(633.145)
Sölutap af málverki		43.665	0
Veltufé frá (til) rekstrar		(23.788)	(633.145)
Skammtímakröfur, breyting			
Skammtímaskuldir, breyting		(648.617)	630.635
Handbært fé frá (til) rekstrar		(672.405)	(2.510)
FJÁRFESTINGAHREYFINGAR			
Söluverð málverks		133.000	0
Fjárfestingahreyfingar		133.000	0
Fjármögnunarahreyfingar			
Reykjavíkurborg, viðskiptastaða		539.405	2.510
Fjármögnunarahreyfingar		539.405	2.510
Breyting á handbæru fé		0	0
Handbært fé í ársbyrjun		0	0
Handbært fé í árslok		0	0

Skýringar

Starfsemi

1. Aflvaki hf. er hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 2/1995 um hlutafélög.

Reikningsskilaaðferðir

Innlausn tekna

2. Tekjur eru færðar í ársreikninginn þegar kröfuréttur myndast.

Lotun gjalda

3. Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

Varanlegir rekstrarfjármunir

4. Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Starfsmannamál

5. Hjá Aflvaka hf. starfaði enginn starfsmaður á árinu 2024.

Áhættufjármunir og aðrar eignir

6. Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Málverk
Heildarverð 1.1.2024	176.665
Selt málverk	(176.665)
Heildarverð 31.12.2024.....	0

Söluverð málverksins nam 133.000 kr.

7. Hlutabréfaeign félagsins greinist þannig í árslok:

	Eignarhluti	Nafnverð	Kaupverð
Malbikunarstöðin Höfði hf.	1%	1.925.000	1.925.000
		1.925.000	1.925.000

Skýringar

Eigið fé

8. Yfirlit um eiginfjárreikninga

	Stofnfé	Lögbundinn varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Staða 1.1.2024	8.010.000	882.638	155.697	9.048.335
Tap ársins			(67.453)	(67.453)
Eigið fé 31.12.2024	8.010.000	882.638	88.244	8.980.882

Sundurliðanir

	31.12.2024	31.12.2023
9. Annar rekstrarkostnaður:		
Aðkeypt sérfræðiráðgjöf	0	627.869
Sölutap af málverki	43.665	0
Annar kostnaður	20.900	4.704
Annar rekstrarkostnaður alls.....	64.565	632.573
10. Fjármunatekjur:		
Vaxtagjöld	2.888	572
Fjármunatekjur alls.....	2.888	572
11. Aðrar kröfur:		
Reykjavíkurborg	7.055.882	7.595.287
Aðrar kröfur alls.....	7.055.882	7.595.287

Ársreikningur

Faxaflóahafnir sf.

2024

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla stjórnar og áritun stjórnar á ársreikninginn	2 - 3
Áritun endurskoðenda	4 - 5
Rekstrarreikningur ársins 2024	6
Efnahagsreikningur 31. desember 2024	7
Sjóðstreymi ársins 2024	8
Skýringar	9 - 13

Stjórn félagsins Faxaflóahafnir sf.:

Aðalmenn

Þórdís Lóa Þórhallsdóttir, formaður
Guðmundur Ingþór Guðjónsson
Helga Harðardóttir
Hildur Björnsdóttir
Már Másson
Páll Brynjarsson
Ragnheiður H. Magnúsdóttir

Varamenn

Andrea Ýr Arnarsdóttir
Friðjón Friðjónsson
Guðjón H. Guðmundsson
Íris Baldursdóttir
Pawel Bartoszek
Ragnar B. Sæmundsson
Sigurbjörg Ásta Jónsdóttir

Hafnarstjóri:

Gunnar Tryggvason

Kjörinn endurskoðandi:

Grant Thornton endurskoðun ehf.
Theodór S. Sigurbergsson
löggiltur endurskoðandi

Skýrsla og áritun hafnarstjóra og hafnarstjórnar

Faxaflóahafnir sf. annast rekstur hafna og hafnarsvæða á Akranesi, Borgarnesi, Grundartanga og Reykjavík.

Ársreikningurinn er í meginatriðum gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Í stjórn félagsins sitja sjö stjórnarmenn, fjórar konu og þrír karlar.

Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður félagsins 1.651,9 millj.kr. á árinu. Eigið fé félagsins í lok árs var jákvætt um 19.690,5 millj.kr. en var um 18.122,6 millj.kr. í byrjun árs. Arðgreiðsla er í samræmi við arðgreiðslustefnu sem samþykkt var af Hafnarstjórn á 233. fundi stjórnar, þann 30. júní 2023 og að uppfylltum skilyrðum 3. gr. reglugerðar nr. 798/2009 um Faxesflóahafnir. Hafnarstjórn leggur til að á árinu 2025 verði úttekt vegna afkomu rekstrarársins 2024 til eigenda að fjárhæð 1.169 millj.kr. Að öðru leyti vísast til ársreiknings varðandi fjárhagsstöðu félagsins og rekstur þess á liðnu ári.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá félaginu á árinu umreiknaður í heilsársstörf var 76 og launagreiðslur félagsins námu um 1.465, millj.kr.

Þróun í starfsemi félagsins og markverðir atburðir

Rekstur ársins 2024 gekk vel og var í takt við áætlun. Afkoma ársins var þó betri en áætlun gerði ráð fyrir, aðallega sökum hraðari vaxtar þjónustuliða fyrir skemmtiferðaskip í farþegaskiptum og meira umfangs vöruflutninga um Sundahöfn.

Þjónusta við skemmtiferðaskip hefur verið að breytast og farþegaskipti eru að verða stór hluti af þjónustuframboði félagsins. Á tímabilinu jukust tekjur vegna skemmtiferðaskipakoma og voru um 26% af heildartekjum. Aukning var í vöruflutningum um höfnina og fór svipað magn um höfnina og árið 2022 en lítils háttar samdráttur var árið 2023. Vörugjöld eru áfram helsta tekjulind félagsins.

Framkvæmdir við nýja farþegamiðstöð á Skarfabakka héldu áfram á árinu og er framvindan í takt við áætlun. Gera má ráð fyrir að miðstöðin verði tekin í notkun fyrir sumarvertíðina 2026 en hún mun valda þáttaskilum í aðstöðu við móttöku ferðamanna og þjónustu við skemmtiferðaskip, sér í lagi þeirra skipa sem stunda hér farþegaskipti. Heildarfjárfesting með búnaði er áætluð á fjórða milljarð króna en tekjuauki vegna aðstöðunnar er ætlað að bera fjárfestinguna.

Lenging aðalhafnargarðs í Akraneshöfn var næststærsta fjárfesting ársins 2024 en áætluð verklok eru áætluð fyrir árslok 2025. Á árinu var búnaður fyrir landtengingar skemmtiferðaskipa í gömlu höfninni útvíkkaður þ.a. nú getur hann þjónað skipum á Miðbakka, en ekki bara Faxagarði eins og áður.

Áritun hafnarstjóra og hafnarstjórnar, framhald

Megináhætta og óvissuþættir

Hagsveiflan hefur töluverð áhrif á tekjumyndun í félaginu þar sem vörugjöld af innflutningi eru veigamikil tekjulind. Áföll í ferðaþjónustu vegna heimsviðburða s.s. farsóttu og stríðsátaka geta einnig valdið fyrirtækinu búsfjum þar sem þjónusta við komur skemmtiferðaskipa er orðin veigamikill og vaxandi þáttur starfseminnar. Nýtt innviðagjald, sem tók gildi í janúar síðastliðnum, ásamt afnámi tollfrelsis hringsiglingaskipa, gæti leitt til fækkunar skipakoma skemmtiferðaskipa. Faxaflóahafnir sf. mun fylgjast náið með þessari þróun og meta áhrifin á rekstur félagsins. Netárásir og alvarlegar bilanir í upplýsingatæknikerfum eru einnig áhættuþáttur sem mikilvægt er að vakta vel enda er það stefna Faxaflóahafna sf. að reka snjallar hafnir.

Eigendur í upphafi og lok tímabilsins eru:

Reykjavíkurborg	75,5551%
Akraneskaupstaður	10,7793%
Hvalfjarðarsveit	9,3084%
Borgarbyggð	4,1356%
Skorradalshreppur	0,2216%

Yfirlýsing stjórnar og hafnarstjóra

Þessi ársreikningur sýnir að afkoma og fjárhagsstaða félagsins er sterk og að mati hafnastjórnar og hafnarstjóra hafa ekki komið fram vísbendingar við undirritun ársreikningsins að vafi kunni að leika á rekstrarhæfi félagsins

Hafnarstjóri og hafnarstjórn staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Reykjavík, 31. mars 2025

Stjórn:

Hafnarstjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa félagsins Faxaflóahafnir sf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning félagsins Faxaflóahafnir sf. fyrir árið 2024. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2024, efnahag þess 31. desember 2024 og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA). Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við erum óháð félaginu í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og hafnarstjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt með ársreikningi sem og öðrum upplýsingum. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem félagið gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar teljast til að mynda skýrsla stjórnar og hafnarstjóra (ekki umfram það sem álit okkar segir til um hér að neðan). Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirlestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum.

Stjórn og hafnarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og hafnarstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og hafnarstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi félagsins. Ef við á, skulu stjórn og hafnarstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og hafnarstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beittum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi atriði eru einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé fram hjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við lýsum því yfir að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Theodór S. Sigurbergsson

löggiltur endurskoðandi

fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Reykjavík

31. mars 2025

Rekstrarreikningur ársins 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrartekjur			
Sala vöru og þjónustu		6.463.389	5.639.035
Hagnaður af sölu fastafjármuna		5.652	0
		<u>6.469.041</u>	<u>5.639.035</u>
Rekstrargjöld			
Laun og tengd gjöld	3	(1.844.596)	(1.700.580)
Rekstrarkostnaður		(2.396.490)	(2.122.308)
Afskriftir	5	(898.037)	(973.680)
		<u>(5.139.123)</u>	<u>(4.796.568)</u>
Hagnaður fyrir fjármagnsliði		1.329.918	842.467
Fjármagnsliðir			
Fjármunatekjur		306.108	271.531
Fjármagnsgjöld		(9.490)	(2.792)
Gengismunur		391	5.517
		<u>297.009</u>	<u>274.255</u>
Hlutdeild í afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага		(8.851)	0
Hagnaður af reglulegri starfsemi		1.618.076	1.116.722
Óreglulegir liðir			
Lóðaúthlutun		33.807	420.000
		<u>33.807</u>	<u>420.000</u>
Hagnaður ársins		<u>1.651.883</u>	<u>1.536.722</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

Eignir	Skýr.	2024	2023
Varanlegir rekstrarfjármunir:			
Fasteignir og lóðir		3.652.354	2.683.424
Hafnir og mannvirki		9.610.977	9.668.236
Gatnakerfi		558.886	601.820
Bátar, bifreiðar, áhöld og tæki		1.224.321	1.215.781
Varanlegir rekstrarfjármunir	5	15.046.537	14.169.262
Áhættufjármunir og langtímakröfur:			
Eignarhlutir í öðrum félögum	6	70.100	78.950
Langtímakröfur	7	0	11.492
Áhættufjármunir og langtímakröfur		70.100	90.443
Fastafjármunir		15.116.636	14.259.705
Skammtímakröfur:			
Viðskiptakröfur		414.566	349.111
Næsta árs afborganir langtímakrafna	7	12.029	22.985
Handbært fé:			
Sjóður og bankainnstæður		4.821.279	4.050.817
Veltufjármunir		5.247.874	4.422.913
Eignir alls		20.364.510	18.682.618
Eigið fé og skuldir			
Óráðstafað eigið fé		19.690.533	18.122.649
Eigið fé	8	19.690.533	18.122.649
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir		673.977	559.968
Skuldir alls		673.977	559.968
Eigið fé og skuldir alls		20.364.510	18.682.618
Skuldbindingar utan efnahagsreiknings	9		

Sjóðstreymi ársins 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		1.651.883	1.536.722
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	5	898.037	973.680
Sölutap (hagnaður)		(39.460)	(420.000)
Verðbætur skuldabréfæign		(2.706)	(2.706)
Hlutdeild í afkomu dóttur- og hlutdeildarfélaga		8.851	0
		<u>2.516.605</u>	<u>2.087.695</u>
Breyting á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Skammtímakröfur, hækkun		(65.455)	(56.008)
Skammtímaskuldir, (hækkun) lækkun		114.009	(37.648)
Breyting á rekstrartengdum eignum og skuldum		<u>48.554</u>	<u>(93.656)</u>
Handbært fé frá rekstri		<u>2.565.160</u>	<u>1.994.040</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfest í varanlegum rekstrarfjármunum		(1.782.960)	(1.431.602)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir		47.107	1.405.000
Afborganir langtímakrafna		25.154	44.463
Fjárfestingarhreyfingar		<u>(1.710.698)</u>	<u>17.860</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Úttekt eigna		(84.000)	(1.646.000)
Fjármögnunarhreyfingar		<u>(84.000)</u>	<u>(1.646.000)</u>
Hækkun á handbæru fé		770.461	365.900
Handbært fé í ársbyrjun		<u>4.050.817</u>	<u>3.684.917</u>
Handbært fé í lok árs		<u>4.821.279</u>	<u>4.050.817</u>

Skýringar

1. Starfsemi

Aðalstarfsemi félagsins Faxaflóahafnir sf. er og er félagið með aðalstarfsstöð í Reykjavík.

Faxaflóahafnir sf. annast rekstur hafna og hafnarsvæða á Akranesi, í Borgarnesi, á Grundartanga og í Reykjavík.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga. Ársreikningurinn er byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferð og árið áður. Fjárhæðir eru í íslenskum krónum. Ársreikningurinn er hluti af samstæðuársreikningi Reykjavíkurborgar.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum félagsins.

Breytt framsetning

Framsetningu rekstrarreiknings hefur verið breytt frá sama tímabili fyrra árs. Breytingin felst í því að rekstrargjöld er nú flokkuð eftir tegund kostnaðar en voru áður flokkuð eftir kostnaðarstað. Það er mat stjórnenda félagsins að breytt flokkun gefi gleggri mynd af rekstrargjöldum félagsins. Framsetningu samanburðarfjárhæða í rekstrarreikningi hefur verið breytt til samræmis.

Mat og ákvarðanir

Í samræmi við lög um ársreikninga ber stjórnendum við gerð ársreiknings að meta, draga ályktanir og taka ákvarðanir sem hafa áhrif á eignir, skuldir, tekjur og gjöld á reikningsskiladegi. Það sama gildir um ábyrgð stjórnenda varðandi upplýsingar í skýringum ársreiknings. Við mat og ályktanir byggja stjórnendur á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.

Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

Verðlags- og gengisviðmið

Áfallinn gengismunur og verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í ársreikninginn. Verðtryggðar eignir og skuldir eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2025. Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi Seðlabanka Íslands í lok árs 2024. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum á árinu eru umreiknuð í íslenskar krónur á viðskiptadegi. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

Fjármagnsliðir

Fjármagnsliðir eru færðir í rekstrarreikning á því tímabili sem þeir falla til.

Skráning tekna

Tekjur af leigu og þjónustu eru færðar þegar til þeirra hefur verið unnið. Eignatekjur eru færðar þegar þjónustan hefur verið innt af hendi. Tekjur af leigu og þjónustu er framsettar í rekstrarreikningi að teknu tilliti til afsláttar.

Lotun gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

Leigusamningar

Leigusamningar eru flokkaðir sem rekstrarleigusamningar og leigugreiðslur gjaldfærðar á því tímabili sem þær tilheyra.

Skattamál

Félagið er undanþegið tekjuskattskyldu og hafnarsjóðir eru undanþegnir hvers konar sköttum af hafnarmannvirkjum.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast félaginu og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru upphaflega skráðir á kostnaðarverði. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á tímabilinu að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.

Hagnaður eða tap vegna sölu eigna er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi.

Eignarhlutar í félögum

Eignarhlutar í félögum, öðrum en dóttur- og hlutdeildarfélögum eru metnir á kostnaðarverði að teknu tilliti til niðurfærslu til að mæta hugsanlegu tapi í framtíðinni.

Eignarhlutar í dóttur- og hlutdeildarfélögum

Eignarhlutar í félögum eru metnir á kostnaðarverði að teknu tilliti til niðurfærslu til að mæta hugsanlegu tapi í framtíðinni.

Eignarhlutar í dótturfélögum eru ekki færðir m.v. hlutdeildaraðferð og ekki gerð samstæða þar sem áhrif félaganna eru óveruleg.

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Í rekstrarreikningi ársins eru tekjufærðar 15,1 millj. kr. vegna lækkunar niðurfærslu. Niðurfærslan er dregin frá viðskiptakröfum í efnahagsreikningi.

Handbært fé

Sjóður og bankainnstæður teljast til handbærs fjár í efnahagsreikningi og við gerð sjóðstreymis.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að félagið verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar.

3. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:	2024	2023
Laun	1.464.976	1.346.116
Lífeyrissjóðsgjöld	217.896	211.717
Önnur launatengd gjöld	176.256	147.635
Eignfærður launakostnaður	(14.532)	(4.887)
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>1.844.596</u>	<u>1.700.580</u>
Meðalfjöldi starfsmanna umreiknaður í heilsársstörf	<u>76</u>	<u>76</u>
Launagreiðslur til stjórnenda félagsins:		
Laun til stjórnar og hafnarstjóra	65.504	55.628

4. Niðurfærsla viðskiptakrafna

Viðskiptakröfur eru færðar niður í ársreikningnum og nemur niðurfærslan 8,3 millj.kr. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður mótreikningur sem mæta á þeim kröfum sem kunna að tapast og er hann dreginn frá óinnheimtum kröfum í árslok í efnahagsreikningi. Niðurfærsla krafna greinist þannig:

	2024	2023
Niðurfærsla í ársbyrjun	25.641	18.395
Tapaðar kröfur á árinu	(2.176)	(1.379)
Gjaldfærð (tekjufærð) niðurfærsla á árinu	<u>(15.122)</u>	<u>8.624</u>
Niðurfærsla í árslok	<u>8.342</u>	<u>25.641</u>

5. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir, sem reiknaðar eru sem fastur árlegur hundradshluti, greinast þannig:

	Fasteignir og lóðir	Hafnir og mannvirki	Gatnakerfi	Bílar, bátar og tæki	Sam tals
Heildarverð 1.1.2024	7.383.565	22.317.825	1.250.986	2.533.644	33.486.019
Afskrifað áður	(4.700.141)	(12.649.589)	(649.165)	(1.317.863)	(19.316.758)
Bókfært verð 1.1.2024	2.683.424	9.668.236	601.820	1.215.781	14.169.262
Viðbót á árinu	1.061.778	504.080	1.574	215.527	1.782.960
Selt og niðurlagt á árinu	(5.630)	(1.170)		(8.475)	(15.275)
Lr. á milli eignaflokka	(170.621)			170.621	0
Afskrift færð út	170.621			(162.994)	7.628
Afskrifað á árinu	(87.218)	(560.170)	(44.509)	(206.140)	(898.037)
Bókfært verð 31.12.2024	3.652.354	9.610.977	558.886	1.224.321	15.046.537
Heildarverð 1.1.2024	8.269.092	22.820.735	1.252.559	2.911.317	35.253.704
Afskrifað sam tals 31.12.2024 ..	(4.616.738)	(13.209.759)	(693.674)	(1.686.997)	(20.207.167)
Heildarverð 31.12.2024	3.652.354	9.610.977	558.886	1.224.321	15.046.537
Afskriftarhlutföll	2,5-4%	4-10%	4%	10-20%	

Fasteignamat og vátryggingamat eigna félagsins greinist þannig:

	Fasteignamat 31.12.2024	Vátryggingamat 31.12.2024
Fasteignir	7.031.480	7.732.588
Lóðir	47.548.199	0
Bátar	0	1.437.101
Aðrir varanlegir rekstrarfjármunir	0	1.076.513
	54.579.679	10.246.202

6. Eignarhlutar í félögum

Hlutabréf í eigu félagsins Faxaflóahafnir sf. greinast þannig:

	Eignarhlutur	Nafnverð	Bókfært verð
Aflvaki hf., Reykjavík	7,6%	608	719
Halakot ehf., Reykjavík	100,0%	2.000	2.000
Vatnsveitufélag Hvalfjarðarsveitar sf., Akranes	50,0%	25.500	66.630
Þróunarfélag Grundartanga ehf., Grundartanga	16,7%	750	750
			70.100

Faxaflóahafnir sf. er helmingseigandi að Vatnsveitu Hvalfjarðarsveitar sf., en tilgangur félagsins er öflun vatns vegna starfsemi á Grundartanga og í svonefndu Hagamelshverfi. Skuldbindingar Vatnsveitu Hvalfjarðarsveitar í árslok nema um 0,7 millj.kr. Faxaflóahafnir bera beina, óskipta og ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum félagsins.

7. Langtímakröfur

Yfirlit yfir langtímakröfur:

	2024	2023
Skuldabréf	12.029	34.477
Næsta árs afborgun	(12.029)	(22.985)
	<u>0</u>	<u>11.492</u>

Langtímakröfur greinast þannig:

Verðtryggð lán bundin NVT til verðtryggingar	12.029	34.477
	<u>12.029</u>	<u>34.477</u>

Afborganir af skuldabréfaeign greinast þannig á næstu ár:

Árið 2025 / 2024	12.029	22.985
Árið 2026 / 2025	0	11.492
	<u>12.029</u>	<u>34.477</u>

8. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikninga:

	2024	2023
Óráðstafað eigið fé í upphafi árs	18.122.649	18.231.927
Úttekt eigenda	(84.000)	(1.646.000)
Hagnaður ársins	1.651.883	1.536.722
Eigið fé 31.12.2024	<u>19.690.533</u>	<u>18.122.649</u>

9. Skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Aðrar skammtímaskuldir

Skuldbindingar vegna verksamninga sem ólokið er um áramótin námu um 3.334 millj. kr. í árslok 2024.

Húsaleiguskuldbinding

Félagið er með húsnaði á leigu. Samningurinn er ótímabundinn en gagnkvæmur uppsagnarfrestur er sex mánuðir. Skuldbinding vegna hans nemur 35,4 millj.kr. í árslok.

10. Tengdir aðilar

Viðskipti við tengd félög árið 2024:

	Keypt þjónusta, leiga og vörur	Seld þjónusta, leiga og vörur	Kröfur	Skuldir
Reykjavíkurborg	201.950	53.601	33.765	12.878
Systurfélög	249.050	635	57	19.502
Aðrir tengdir aðilar	12.385	629	0	367
	<u>463.385</u>	<u>54.865</u>	<u>33.822</u>	<u>32.747</u>

11. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun til ytri endurskoðenda félagsins á árinu 2024 nam 5,2 millj. kr. (2023: 5,6 millj. kr.).

Sundurliðanir ársins 2024

	2024	2023
12. Sala vöru og þjónustu		
Vörugjöld	1.648.308	1.508.494
Aflagjöld	257.008	220.044
Skipagjöld	970.544	1.092.111
Farþegagjald	133.465	112.392
Eignatekjur	1.382.744	1.201.034
Hafnarþjónusta	1.377.555	1.048.049
Siglingavernd	693.764	451.610
Aðrar tekjur	0	5.300
Sala vöru og þjónustu	6.463.389	5.639.035
13. Laun og tengd gjöld		
Laun	989.628	875.151
Yfirvinna	292.425	303.830
Vaktaálag	167.563	153.194
Bílastyrkur og greiddur akstur	15.361	13.941
Dagpeningar	3.220	2.284
Fæðispeningar	9.744	8.309
Tryggingagjald	107.513	99.466
Lífeyrissjóðsgjöld	217.896	211.717
Önnur launatengd gjöld	51.300	34.304
Eignfærður launakostnaður	(14.532)	(4.887)
Styrkir og framlög til starfsmanna	4.479	3.271
Laun og tengd gjöld	1.844.596	1.700.580
Rekstrarkostnaður		
14. Starfsmannatengdur kostnaður		
Námskeið og ráðstefnur	18.971	1.404
Vinnufatnaður	4.954	5.832
Slysatryggingar	9.059	11.982
Annar starfsmannakostnaður	42.273	31.418
Starfsmannatengdur kostnaður	75.256	50.637
15. Vörur og aðkeypt þjónusta		
Vörur og þjónusta	410.342	159.861
Áhöld og tæki	10.232	2.488
Verktakaþjónusta	396.126	398.696
Öryggisþjónusta	399.451	329.540
Rafmagn til endursölu	113.443	70.098
Aðkeyptur akstur	81.409	82.501
Sorp, förgun, úrgangur	27.829	20.255
Vörur og aðkeypt þjónusta	1.438.833	1.063.439

	2024	2023
16. Húsnæði í útleigu		
Rafmagn og kalt og heitt vatn	31.202	85.018
Viðhald og viðgerðir	113.337	146.409
Skattar og tryggingar	86.458	129.659
Húsnæði í útleigu	230.997	361.085
17. Bílar, bátar og vinnuvélar		
Bensín, olíur og aðrir orkugjafar	57.428	70.064
Skattar og tryggingar	12.147	8.646
Viðhald og viðgerðir	62.497	81.860
Bílar, bátar og vinnuvélar	132.072	160.569
18. Skrifstofa og stjórnun		
Skrifstofuvörur	19.834	31.808
Hreinlætisvörur og þrif	27.086	23.811
Rekstur kaffistofu	11.292	13.540
Ferðakostnaður	11.216	9.160
Rekstur bifreiða	1.523	3.708
Fundarkostnaður	3.887	2.803
Félags- og aðildagjöld	11.036	5.206
Upplýsingatæknikostnaður	103.888	80.901
Skattar og tryggingar	30.456	1.660
Annar stjórnunarkostnaður	(11.638)	8.624
Skrifstofa og stjórnun	208.580	181.221
19. Húsnæði í eigin notkun		
Húsaleiga	70.656	70.304
Rafmagn og kalt og heitt vatn	20.852	14.623
Viðhald og viðgerðir	25.896	30.681
Skattar og tryggingar	27.095	20.385
Húsnæði í eigin notkun	144.499	135.993
20. Kynningarmál		
Auglýsingar	2.640	8.653
Markaðsmál	28.192	21.339
Ráðstefnur	4.696	3.513
Styrkir og framlög	29.300	49.325
Kynningarmál	64.827	82.830
21. Sérfræðipjónusta		
Rannsóknir og mengunarvarnir	9.285	8.794
Ýmis sérfræðipjónusta	60.689	48.163
Reikningsleg aðstoð	7.622	5.559
Lögfræðiaðstoð	23.831	24.017
Sérfræðipjónusta	101.427	86.534

Undirritunarsíða

Theodór Siemsen Sigurbergsson

Már Másson

Helga Harðardóttir

Guðmundur Ingbór Guðjónsson

Hildur Björnsdóttir

Páll Snævar Brynjarsson

Ragnheiður Hrefna Magnúsdóttir

Þórdís Lóa Þórhallsdóttir

Gunnar Tryggvason

Félagsbústaðir hf.
Ársreikningur 2024

Félagsbústaðir hf.
Þönglabakka 4
109 Reykjavík

kt. 510497-2799

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjáryfirlit	11
Sjóðstreymisyfirlit	12
Skýringar	13
Óendurskoðuð fylgiskjöl	
Stjórnarháttayfirlýsing	28
Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	31

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Félagsbústaðir hf. er hlutfélag á fasteignamarkaði sem sinnir lögbundnu verkefni á sviði húsnæðismála fyrir hönd eigandans Reykjavíkurborgar. Kjarnastarfsemi Félagsbústaða er uppbygging, eignarhald, kaup, sala, rekstur, viðhald og útleiga á félagslegu íbúðarhúsnæði í samræmi við reglur Reykjavíkurborgar um félagslegt leiguhúsnæði og húsnæðisáætlun borgarinnar.

Félagslegar leiguíbúðir eru ætlaðar fjölskyldum og einstaklingum undir tilteknum eigna- og tekjumörkum, auk íbúða fyrir aldraða og fólk með fötlun. Húsnæðisáætlun Reykjavíkurborgar leggur áherslu á félagslegan fjölbreytileika í hverfum borgarinnar og að 5% íbúðarhúsnæðis sé félagslegt leiguhúsnæði. Í samræmi við þá stefnu leggja Félagsbústaðir áherslu á jafna dreifingu leiguíbúða í borginni.

Skráð hlutfé í árslok nam 3.240 m.kr. Hluthafar í árslok eru tveir líkt og í upphafi árs. Reykjavíkurborg er með 99,99% hlutfjár og Velferðarsvið Reykjavíkurborgar með 0,01%.

Samkvæmt eigandastefnu skal rekstur félagsins vera fjárhagslega sjálfbær. Öllum hagnaði félagsins, þ.m.t. uppsöfnuðum hagnaði í formi eignamyndunar, skal einungis ráðstafað til vaxtar, viðhalds eða til niðurgreiðslu lána. Stjórn leggur til með vísan til 7. gr. samþykktu Félagsbústaða hf. að enginn arður verði greiddur til eigenda félagsins.

Starfsemi ársins og fjárhagsleg staða

Á árinu 2024 námu rekstrartekjur Félagsbústaða 7.078 m.kr. Rekstrargjöld námu 4.104 m.kr. Rekstrarhagnaður fyrir matsbreytingu og afskriftir var því 2.974 m.kr. Matsbreyting fjárfestingareigna var 2.592 m.kr. og afskriftir eigna til eigin nota námu 17 m.kr. Rekstrarhagnaður nam þannig 5.550 m.kr. á árinu.

Rekstrartekjur jukust um 9,6% milli ára og voru 1,5% undir áætluðum tekjum ársins. Hækkun rekstrargjalda milli ára nam 0,7% og voru 3,9% undir áætlun ársins. Laun og launatengd gjöld námu 494 m.kr. og jukust um rúmlega 8,2% milli ára en voru 3,3% undir áætlun ársins. Ársverk voru liðlega 28 og stöðugildi í lok árs voru 29.

Verðbólgan á árinu 2024 nam 4,8%. Hrein fjármagnsgjöld ársins námu 4.272 m.kr. samanborið við 5.726 m.kr. árið áður, þar af voru verðbætur ársins 2.934 m.kr. en 4.413 m.kr. á árinu 2023.

Hagnaður ársins nam 1.277 m.kr. og er tilkominn vegna hækkunar á fasteignamati eignasafnsins. Matsbreyting fjárfestingareigna nam 2.592 m.kr. en var 4.741 m.kr. árið áður.

Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir Félagsbústaða 162.695 m.kr. í árslok, þar af námu fjárfestingareignir 161.241 m.kr. Eigið fé nam í árslok 86.427 m.kr. þar af er 3.240 m.kr. í hlutfé. Eiginfjárhlutfall félagsins í árslok 2024 var 53,1% samanborið við 53,7% árið 2023.

Í árslok 2024 námu skuldir félagsins 64.736 m.kr. og jukust um 2,9% milli ára. Skuldbindingar vegna stofnframlaga ríkis og Reykjavíkurborgar námu 11.394 m.kr. á árinu en það er aukning um 973 m.kr. frá fyrra ári.

Fjárfestingarkostnaður við nýbyggingar og fasteignakaup á árinu 2024 nam 2.052 m.kr. og var fjármagnaður með söluandvirði seldra eigna á árinu, stofnframlögum frá Húsnæðis- og mannvirkjastofnun og Reykjavíkurborg ásamt lánum frá Húsnæðis- og mannvirkjastofnun.

Öll lán félagsins eru verðtryggð, þar af 94,3% á föstum vöxtum, en vegin verðtryggð vaxtakjör félagsins námu 2,35% í árslok.

Í lok árs 2024 var hlutfall félagslegra leiguíbúða um 5,3% af íbúðarhúsnæði í borginni og heildarfjöldi íbúða í eigu og umsjá Félagsbústaða 3.140 að meðtöldum kaupsamningum sem gerðir voru á árinu. Um 71% íbúða fellur undir almennt félagslegt leiguhúsnæði, 15% eru íbúðir fyrir fatlað fólk, rúmlega 11% eru þjónustuíbúðir fyrir aldraða og rúmlega 2% íbúða fyrir þá sem skráðir eru heimilislausir.

Á árinu 2024 bættust við 35 leigugeiningar í eignasafn félagsins. Sjö íbúða nýbygging, hönnuð sérstaklega fyrir fatlaða einstaklinga, við Háteigsveg var formlega opnuð. Húsið er vistvænt, um 17% byggingarefnis er endurnýtt og kolefnisspor þess um 40% lægra en viðmiðunarlús.

Seldar voru 8 fasteignir á árinu og nam andvirði sölunnar um 1.092 m.kr.

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra, frh.:

Nýting íbúða á árinu 2024 nam 98,0%. Nýtingarhlutfallið tekur mið af tekjum og er reiknað sem allar þær leigutekjur sem félagið fær á hverjum tíma miðað við allar þær tekjur sem fengjust við fulla nýtingu.

Á árinu 2024 var 338 íbúðum úthlutað, þar af 266 til nýrra leigjenda og 72 vegna flutninga milli íbúða. Taflan hér að neðan sýnir nýjar úthlutanir, milliflutninga og tegund húsnæðis.

Tegund húsnæðis	Nýjar úthlutanir	Milliflutningar	Samtals
Almennt félagslegt leiguhúsnæði	142	48	190
Þjónustuíbúðir aldraðra	57	4	61
Húsnæði fyrir fatlað fólk	31	13	44
Húsnæði fyrir heimilislausa	24	5	29
Áfangaheimili	12	2	14
Félagslegt leiguhúsnæði samtals	266	72	338

Vegna leigjendaskipta voru standsettar um 255 íbúðir og 500 leigusamningar gerðir við leigjendur, vegna flutninga í annað húsnæði og framlenginga leigusamninga.

Rekstrarhæfi og sjálfbærni viðmið

Samkvæmt eigendastefnu skal rekstur félagsins vera fjárhagslega sjálfbær. Fjárhagsleg sjálfbærni Félagsbústaða er skilgreind þannig að rekstrartekjur hvers árs standi undir rekstrargjöldum, vaxtagjöldum og afborgunum langtímalána sem falla til innan hvers árs. Starfsemin var fjárhagslega sjálfbær um 47 m.kr. á árinu 2024.

Fjárhagsáætlun ársins 2024 gerði ráð fyrir 6,5% hækkun leiguverðs umfram verðlag en sú hækkun kom ekki til framkvæmda. Til þess að mæta því var dregið umtalsvert úr kostnaði við viðhald meðal annars með því að draga úr milliflutningum sem kalla bæði á aukin útgjöld og lakari nýtingu eigna. Þá var hægt á kaupum á nýjum íbúðum. Áfram var unnið að því að endurmeta viðskiptalíkan félagsins og fjárfestingagetu.

Stjórnarhættir

Stjórnarhættir Félagsbústaða eru í samræmi við lög nr. 2/1995 um hlutafélög, samþykktir félagsins og starfsreglur stjórnar. Stjórn Félagsbústaða leggur áherslu á góða stjórnarhætti og fylgir „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Upplýsingar um helstu áhættuþætti félagsins, stefnu og stýringu er að finna í stjórnarháttayfirlýsingu og í skýringu 21 með ársreikningnum.

Kynjahlutfall í stjórn félagsins er 40% konur og 60% karlar og uppfyllir ákvæði í lögum um hlutafélög um kynjahlutföll í stjórnnum. Í framkvæmdastjórn félagsins er kynjahlutfall jafnt. Stöðugildi á skrifstofu félagsins voru 28,9 í lok árs, 55% karlar og 45% konur.

Í samræmi við lög um ársreikninga birtir félagið upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti. Frekari upplýsingar um stjórn og stjórnarhætti og ófjárhagslega upplýsingagjöf er að finna í sjálfbærnisráðgjöf ársins 2024 sem er fylgirit með ársreikningi og á vefsíðu Félagsbústaða.

Ársreikningur Félagsbústaða er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu, ásamt viðbótarkröfum í lögum um ársreikninga.

Yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Stjórn og framkvæmdastjóri lýsa því hér með yfir að ársreikningurinn sé saminn í samræmi við VIII. kafla laga nr. 3/2006 um ársreikninga og að ársreikningurinn gefi glögga mynd af rekstrarafkomu ársins 2024, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu þann 31. desember 2024 og breytingu á handbæru fé á árinu 2024. Jafnframt er það álit stjórnar og framkvæmdastjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra geymi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins, stöðu þess og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem félagið býr við.

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra, frh.:

Stjórn og framkvæmdastjóri Félagsbústaða hf. staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Stjórn og framkvæmdastjóri leggja til við aðalfund að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 13. mars 2025

Í stjórn félagsins:

Elly Alda Þorsteinsdóttir, formaður

Hannes Frímann Sigurðsson

Kjartan Magnússon

Magnús Davíð Norðdahl

Ragnheiður Björk Halldórsdóttir

Framkvæmdastjóri:

Sigrún Árnadóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Félagsbústaða hf.

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Félagsbústaða hf. („félagið“) fyrir árið 2024 að undanskilinni skýrslu stjórnar. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2024, afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga skráðra félaga.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð félaginu. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu við endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins árið 2024. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi áliti á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

a) Mat og tilvist fjárfestingareigna

Sjá umfjöllun í skýringu 8 og skýringu 25.a um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Við höfum skilgreint fjárfestingareignir sem lykilatriði við endurskoðun okkar þar sem um matskenndan lið er að ræða, stærsta einstaka lið reikningsskilanna og matsbreyting fjárfestingareigna hefur veruleg áhrif á rekstrarafkomu félagsins. Fjárfestingarfasteignir eru metnar á gangvirði í reikningsskilunum í samræmi við IAS 40, breyting á gangvirði á milli ára er fært í rekstrarreikning. Við gangvirðismatið er í grunninn stuðst við fasteignamat á eignum í eigu félagsins verðleiðrétt til loka ársins, en fasteignamat miðast við verðlag í febrúar. Fasteignamatið er þó leiðrétt vegna kvaða sem á eignunum kann að hvíla. Eignir í byggingu er metnar á kostnaðarverði þangað til þær fá gilt fasteignamat.

Við höfum yfirfarið útreikninga á gangvirðismati og fasteignamat eignasafnsins og lagt mat á forsendur stjórnenda um áhrif kvaða sem á eignasafninu kunna að hvíla. Þá höfum við fengið yfirlit yfir eignir í eigu félagsins frá Þjóðskrá Íslands og staðfest heild og tilvist fasteigna. Við höfum einnig sannreynt nýfjárfestingar og eignfærðan framkvæmda- og fjármögnunarkostnað vegna standsetningar íbúða, meðal annars með skoðun á undirliggjandi fylgiskjölum. Þá höfum við yfirfarið innra eftirlit er tengist fjárfestingareignum og kannað virkni þess.

Við yfirforum skýringu í ársreikningi og lögðum mat á hvort þær uppfylltu skýringakröfur reikningsskilastaðla.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt með ársreikningi sem og á öðrum vettvangi. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem félagið gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru m.a. skýrsla stjórnar sem fylgir ársreikningi, stjórnarháttaryfirlýsing og önnur ófjárhagsleg upplýsingagjöf. Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirlestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær lágmarks upplýsingar sem ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi félagsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningsins með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á. Við höfum afhent stjórn og endurskoðunarnefnd endurskoðunarskýrslu þar sem gerð er grein fyrir þessum atriðum og er hún í samræmi við áritun þessa.

Við höfum ekki veitt félaginu neina þá þjónustu sem telst óheimilt að veita samhliða endurskoðun í samræmi við lög um endurskoðendur. Við höfum einnig afhent stjórn og endurskoðunarnefnd yfirlýsingu þess efnis að við uppfyllum ákvæði siðareglanna er varðar óhæði. Við höfum jafnframt komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Af þeim atriðum sem við upplýstum stjórn og endurskoðunarnefnd um lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við gerum grein fyrir þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur heimili ekki slíka upplýsingagjöf. Í undantekningartilfellum kunnum við að greina ekki frá slíkum atriðum ef við metum það svo að neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf vegi þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og regla

Áritun vegna sameiginlegs rafræns skýrslusniðs (e. European Single Electronic Format - ESEF reglur)

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi Félagsbústaða hf. framkvæmdum við aðgerðir til að geta gefið álit á það hvort ársreikningur fyrir árið 2024 með skráarheitið „Ársreikningur Félagsbústaða 2024.xhtml“ hafi í meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format), ESEF reglur EU 2019/815 sem innihalda skilyrði sem tengjast gerð ársreiknings á XHTML formi.

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu. Í þeirri ábyrgð felst meðal annars að útbúa ársreikning á XHTML formi í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins, EU 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format, ESEF reglur).

Ábyrgð okkar er að afla hæfilegrar vissu um hvort ársreikningurinn, byggt á þeim gögnum sem við höfum aflað, sé í öllum meginatriðum í samræmi við ESEF reglur og gefa út áritun með álit okkar. Eðli, tímasetning og umfang aðgerða sem valdar eru byggja á mati endurskoðandans, þar á meðal mati á áhættunni að vikið sé í verulegum atriðum frá kröfum sem fram koma í ESEF reglum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Það er álit okkar að ársreikningur Félagsbústaða hf fyrir árið 2024 með skráarheitið "Ársreikningur Félagsbústaða 2024.xhtml" hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Við vorum skipaðir endurskoðendur í kjölfar útboðs á endurskoðunarþjónustu fyrst í júlí 2018 og aftur í maí 2023 og er þetta því sjöunda samfellda reikningsárið þar sem við erum endurskoðendur félagsins.

f.h. Grant Thornton endurskoðunar ehf
Reykjavík, 13. mars 2025

J. Sturla Jónsson
löggtur endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrartekjur			
Leigutekjur	4	6.536.266	5.962.346
Aðrar tekjur		541.903	496.885
		<u>7.078.169</u>	<u>6.459.231</u>
Rekstrargjöld			
Rekstur og viðhald eignasafns:	5		
Rekstur fasteigna		703.761	672.296
Viðhald og framkvæmdir		1.849.816	1.994.999
Fasteigna- og brunabótaiðgjöld		832.206	741.934
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:			
Laun og launatengd gjöld	6	493.836	456.363
Annar skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		170.070	151.043
Framlag í afskriftareikning viðskiptakrafna	11	53.996	58.641
		<u>4.103.685</u>	<u>4.075.276</u>
Rekstrarhagnaður fyrir matsbreytingu		2.974.484	2.383.955
Matsbreyting fjárfestingareigna	8	2.592.217	4.741.486
Afskrift eigna til eigin nota	9	(17.011)	(17.209)
Rekstrarhagnaður		5.549.689	7.108.231
Fjármagnsgjöld og fjármunatekjur			
Fjármunatekjur		38.371	20.599
Fjármagnsgjöld		(4.310.779)	(5.746.196)
Hrein fjármagnsgjöld	7	(4.272.407)	(5.725.598)
Hagnaður (tap) og heildarafkoma ársins		<u>1.277.282</u>	<u>1.382.633</u>

Skýringar á blaðsíðum 13 - 27 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	2024	2023
Eignir			
Fjárfestingareignir	8	161.240.514	157.178.393
Eignir til eigin nota	9	203.157	220.168
		<u>161.443.671</u>	<u>157.398.561</u>
Langtímakröfur	10	53.589	51.149
Fastafjármunir		<u>161.497.260</u>	<u>157.449.711</u>
Viðskiptakröfur	11	89.614	89.155
Krafa á ríki og sveitarfélag vegna stofnframlaga	12	227.540	478.643
Aðrar skammtímakröfur	13	833.998	135.800
Handbært fé	14	46.142	429.241
Veltufjármunir		<u>1.197.294</u>	<u>1.132.838</u>
Eignir samtals		<u>162.694.554</u>	<u>158.582.549</u>
Eigið fé			
Hlutafé		3.240.267	3.240.267
Annað eigið fé		83.186.383	81.909.101
Eigið fé	15	<u>86.426.649</u>	<u>85.149.367</u>
Skuldbindingar			
Stofnframlög frá ríki og sveitarfélagi	16	11.393.515	10.420.016
Lífeyrisskuldbinding	17	11.181	0
Skuldbinding vegna lóðaleigusamninga	8, 18	127.359	87.319
Skuldir			
Langtímaskuldir	19	62.120.376	60.443.924
Skuld við lánastofnun		339	1.384
Skuldir vegna fasteignakaupa		171.007	259.299
Áfallnir vextir		158.010	133.691
Næsta árs afborganir langtímaskulda	19	1.654.596	1.565.081
Aðrar skammtímaskuldir	20	608.628	517.788
Skuld við eiganda	22	22.894	4.679
Skammtímaskuldir		<u>2.615.474</u>	<u>2.481.922</u>
Skuldir samtals		<u>64.735.850</u>	<u>62.925.846</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>162.694.554</u>	<u>158.582.549</u>
Veðsetningar	8		

Skýringar á blaðsíðum 13 - 27 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjárfirlit 1. janúar til 31. desember 2024

	Hlutfé	Annað eigið fé	Eigið fé samts
2024			
Eigið fé 1. janúar 2024	3.240.267	81.909.101	85.149.367
Heildarhagnaður ársins		1.277.282	1.277.282
Eigið fé 31. desember 2024	3.240.267	83.186.383	86.426.649
2023			
Eigið fé 1. janúar 2023	3.240.267	80.526.467	83.766.734
Heildarhagnaður ársins		1.382.633	1.382.633
Eigið fé 31. desember 2023	3.240.267	81.909.101	85.149.367

Skýringar á blaðsíðum 13 - 27 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisyfirlit árið 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður samkvæmt rekstrarreikningi		1.277.282	1.382.633
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir eigna til eigin nota	9	17.011	17.209
Hrein fjármagnsgjöld	7	4.272.407	5.725.598
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	17	13.156	0
Matsbreyting fjárfestingareigna	8	(2.592.217)	(4.741.486)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		2.987.640	2.383.955
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Skammtímakröfur, (hækkun) lækkun	11, 13	(8.637)	12.013
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun)	20, 22	109.963	136.725
Breytingar rekstartengdra eigna og skulda		101.326	148.738
Innheimtar vaxtatekjur		35.931	16.808
Greidd vaxtagjöld		(1.369.627)	(1.337.867)
		(1.333.696)	(1.321.060)
Handbært fé frá rekstri		1.755.270	1.211.633
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í fjárfestingareignum	8	(2.140.253)	(3.991.093)
Sala á fjárfestingareignum	8	401.480	767.264
Fjárfesting í eignum til eigin nota	9	0	(14.150)
Sala á eignum til eigin nota	9	0	2.523
Fjárfestingarhreyfingar		(1.738.773)	(3.235.456)
Fjármögnunarhreyfingar			
Stofnframlög frá ríki og sveitarfélagi		765.019	790.182
Tekin ný langtímalán	19	474.325	3.502.280
Uppgreiðsla langtímalána		(31.426)	(387.640)
Afborganir langtímalána	19	(1.606.468)	(1.438.653)
Skammtímalán, breyting		(1.046)	(18.731)
Fjármögnunarhreyfingar		(399.596)	2.447.437
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(383.099)	423.614
Handbært fé í ársbyrjun		429.241	5.627
Handbært fé í lok árs		46.142	429.241
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri		1.653.944	1.062.895

Skýringar á blaðsíðum 13 - 27 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Skýringar

1. Félagið

Félagsbústaðir hf. (félagið) er íslenskt hlutafélag. Höfuðstöðvar félagsins eru að Þönglabakka 4, Reykjavík. Félagið er fasteignafélag með áherslu á fjárfestingar og útleigu fasteigna í Reykjavík. Félagið er dótturfélag Reykjavíkurborgar sem er með lögheimili að Tjarnargötu 11 í Reykjavík. Félagið er undanþegið álagningu tekjuskatts.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðum sé fylgt

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn félagsins staðfesti ársreikning félagsins 13.03.2025

b. Grundvöllur matsaðferða

Ársreikningurinn er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að fjárfestingaeignir eru metnar á gangvirði. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringum 8 og 25a.

c. Starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna.

d. Mat og ákvarðanir

Gerð ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í ársreikningnum er að finna í eftirfarandi skýringum:

Skýring 8 - mat fjárfestingareigna

Við ákvörðun gangvirðis er byggt á forsendum sem háðar eru mati stjórnenda á þróun ýmissa þátta í framtíðinni. Raunverulegt gangvirði kann að vera frábrugðið þessu mati.

3. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir félagsins og skýringar krefjast mats á gangvirði, bæði fyrir fjáreignir, fjárskuldir og aðrar eignir og skuldir. Upplýsingar um forsendur við ákvörðun á gangvirði eigna eða skulda eru í skýringum um viðkomandi eignir og skuldir.

4. Leigusamningar

Félagið hefur gert leigusamninga vegna fjárfestingareigna félagsins. Leigusamningar eru að jafnaði tengdir vísitölu neysluverðs og er meirihluti leigusamninga ótímabundnir með 3 til 12 mánaða uppsagnafresti. Nýtingarhlutfall fjárfestingareigna í eigu félagsins er um 98,0%.

Skýringar, frh.:

5. Rekstur og viðhald eignasafns

	2024	2023
Rekstur og viðhald eigna í útleigu greinist þannig:		
Rekstur fasteigna	697.426	671.405
Viðhald og framkvæmdir	1.841.337	1.992.625
Fasteigna- og brunabótaðgjöld	826.762	737.432
Rekstur og viðhald eigna í útleigu samtals	3.365.524	3.401.462
Rekstur og viðhald eigna sem ekki mynduðu leigutekjur greinast þannig:	2024	2023
Rekstur fasteigna	6.336	891
Viðhald og framkvæmdir	8.479	2.374
Fasteigna- og brunabótaðgjöld	5.444	4.502
Rekstur og viðhald eigna sem ekki mynduðu leigutekjur samtals	20.259	7.767

6. Laun og launatengd gjöld

	2024	2023
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	381.571	367.703
Lífeyrissjóðsgjöld	50.400	47.087
Önnur launatengd gjöld	61.865	41.573
Laun og launatengd gjöld samtals	493.836	456.363
Starfsmannafjöldi félagsins greinist þannig:		
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknað í ársverk	28	28
Stöðugildi í lok ársins	29	28
Laun og hlunnindi stjórnar og stjórnenda greinist sem hér segir:	2024	2023
Laun stjórnar (5) *	15.174	13.479
Sigrún Árnadóttir, framkvæmdastjóri	28.392	26.665
Aðrir stjórnendur (3)	57.049	54.695
	100.615	94.839

* Allir stjórnarmenn njóta sömu launa nema stjórnarformaður sem fær tvöföld laun meðstjórnanda.

7. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

	2024	2023
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur	35.931	16.808
Virðisaukning búseturéttar	2.440	3.791
Fjármunatekjur samtals	38.371	20.599
Vaxtagjöld	(1.377.118)	(1.333.557)
Verðbætur	(2.933.660)	(4.412.639)
Fjármagnsgjöld samtals	(4.310.779)	(5.746.196)
Hrein fjármagnsgjöld	(4.272.407)	(5.725.598)

Skýringar, frh.:

8. Fjárfestingareignir

Sundurliðun fjárfestingareigna 2024

Bókfært verð	Fjárfestingareignir	Leigueignir	Samtals
Staða 1.1.2024	157.086.147	92.246	157.178.393
Fjárfesting á árinu	2.051.961	0	2.051.961
Selt á árinu	(1.091.500)	0	(1.091.500)
Breyting á lóðaleigueignum	0	38.932	38.932
Matsbreyting ársins	3.294.050	0	3.294.050
Söluhagnaður (-tap)	(231.323)	0	(231.323)
Staða 31.12.2024	161.109.336	131.178	161.240.514

Sundurliðun fjárfestingareigna 2023

Bókfært verð	Fjárfestingareignir	Leigueignir	Samtals
Staða 1.1.2023	148.620.258	92.267	148.712.525
Fjárfesting á árinu	4.012.237	0	4.012.237
Selt á árinu	(741.700)	0	(741.700)
Breyting á lóðaleigueignum	0	(21)	(21)
Matsbreyting ársins	5.074.994	0	5.074.994
Söluhagnaður (-tap)	120.358	0	120.358
Staða 31.12.2023	157.086.147	92.246	157.178.393

Fjárfestingareignir greinast þannig:

	2024	2023
Kostnaðarverð	57.891.198	56.188.420
Matsbreyting fjárfestingareigna	103.218.138	100.897.727
Leigueignir	131.178	92.246
Fjárfestingareignir 31.12	161.240.514	157.178.393

Fjárfestingar í fjárfestingareignum greinast þannig:

	2024	2023
Keyptar eignir á árinu	1.354.241	2.786.184
Eignfærður framkvæmdakostnaður á árinu	599.863	1.157.123
Eignfærður fjármögnunarkostnaður á árinu	97.856	68.930
Fjárfestingar í fjárfestingareignum samtals	2.051.961	4.012.237

Allar fjárfestingareignir félagsins eru íbúðarhúsnæði í Reykjavík.

Matsbreyting í rekstrarreikningi greinist svo:

	2024	2023
Matsbreyting fjárfestingar á árinu	3.294.050	5.074.994
Söluhagnaður (tap) fjárfestingareigna	(231.323)	120.358
Matsbreyting skuldbindingar vegna 30% stofnframlaga	(470.511)	(453.867)
Matsbreyting í rekstrarreikningi samtals	2.592.217	4.741.486

Mat fjárfestingareigna

Við matið á fjárfestingareignum félagsins er stuðst við fasteignamat fasteignaskrár Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar. Samkvæmt upplýsingum frá fasteignaskrá Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar er fasteignamat gangverð sem ætla má að eign hefði haft í kaupum og sölum. Matið er gert í maí mánuði ár hvert og miðast við verðlag í febrúar sama ár. Hið nýreiknaða mat tekur gildi í árslok. Fasteignamat tekur bæði til húss og lóðar og skiptist í húsmat og lóðarmat.

Fasteignamatið er hækkað í samræmi við hækkun vísitölu íbúðarverðs í fjölbýli á höfuðborgarsvæðinu frá febrúar 2024. Frá febrúar til ársloka 2024 hefur vísitalan hækkað um 4,80%. Vísitalan er vísbending um þróun á verði íbúða og hver væntanleg meðaltalsbreyting fasteignamats kemur til með að vera í nýju fasteignamati næsta árs. Fasteignamatið er þó leiðrétt vegna kvaða sem á eignunum kann að hvíla. Eignir í byggingu eru metnar á kostnaðarverði þangað til þær fá gilt fasteignamat.

Skýringar, frh.:

8. Fjárfestingareignir, frh.

Breytingar á fasteignamati fjárfestingareigna eru færðar undir liðnum matsbreyting fjárfestingareigna og skuldbindinga í rekstrarreikningi. Fjárfestingareignir eru ekki afskrifaðar.

Veðsetningar og ábyrgðir

Á fasteignum félagsins hvíla þinglýst veð til tryggingar skuldum sem voru að eftirstöðvum 28.992 m.kr. í árslok 2024 (2023: 27.928 m.kr.).

Fasteignamat og vátryggingaverð

Fasteignamat fjárfestingareigna sem er í gildi í árslok 2024 nam 156.345 m.kr. (2023: 152.469 m.kr.). Brunabótamat fjárfestingareigna nam á sama tíma 110.847 m.kr. (2023: 103.054 m.kr.).

9. Eignir til eigin nota

Eignir til eigin nota greinast þannig:

	Fasteignir	Áhöld og tæki	Samtals
Kostnaðarverð 1.1	216.100	64.394	280.494
Viðbót á árinu	0	0	0
Selt á árinu	0	0	0
Kostnaðarverð 31.12	216.100	64.394	280.494
Afskrifað 1.1	30.361	29.964	60.326
Afskrifað á árinu	7.488	9.523	17.011
Fært út vegna selt á árinu	0	0	0
Afskrifað 31.12	37.849	39.488	77.337
Bókfært verð 31.12.2023	185.739	34.429	220.168
Bókfært verð 31.12.2024	178.251	24.906	203.157

Fasteignamat og vátryggingaverð

Fasteignamat fasteigna til eigin nota nam 139,2 m.kr. í árslok (2023: 95,0 m.kr.) Brunabótamat eignarninnar nam á sama tíma 271,0 m.kr. (2023: 192,7 m.kr.).

10. Langtímakröfur

Á eignaliðinn langtímakröfur er færð krafa á Búmenn hsf. og Búseti hsf. en félagið hefur gert samning við þá um búseturétt á fasteignum. Búseturéttur er samkvæmt lögum skilgreindur sem eignarhlutur í íbúð, að jafnaði 10% af verðmæti íbúðarinnar. Lögskráður eigendur íbúðanna eru ýmist Búmenn hsf. eða Búseti hsf. Við sölu á búseturétti fá Félagsbústaðir hf. endurgreitt upphaflegt framlag ásamt verðbótum.

11. Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:

	2024	2023
Viðskiptakröfur vegna leigu	230.614	226.155
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(141.000)	(137.000)
Viðskiptakröfur samtals	89.614	89.155

Breyting niðurfærslunnar á árinu greinist þannig:

	2024	2023
Niðurfærsla í ársbyrjun	137.000	139.000
Tapaðar kröfur á árinu	(49.996)	(60.641)
Framlag í afskriftareikning á árinu	53.996	58.641
Niðurfærsla í árslok	141.000	137.000

Skýringar, frh.:

12. Krafa á ríki og sveitarfélag vegna stofnframlaga

Kröfur á ríki og sveitarfélag vegna stofnframlaga greinast þannig:	2024	2023
Krafa á ríki vegna stofnframlaga	227.540	478.643
Krafa á Reykjavíkurborg vegna stofnframlaga	0	0
Kröfur á ríki og sveitarfélag vegna stofnframlaga samtals	227.540	478.643

13. Aðrar skammtímakröfur

Aðrar skammtímakröfur greinast þannig:	2024	2023
Virðisaukaskattur	108.425	100.247
Kröfur vegna fasteignaviðskipta	725.574	35.554
Aðrar skammtímakröfur samtals	833.998	135.800

14. Handbært fé

Sjóður og bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

15. Eigið fé

Hlutfé

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 3.240 m.kr. Hver hlutur er ein króna að nafnverði. Eitt atkvæði fylgir hverjum hlut í félaginu.

Arður

Ekki var greiddur arður til hluthafa árið 2024. Markmið félagsins er að starfa í þágu almenningsheilla og skal öllum hagnaði félagsins, þ.m.t. uppsöfnuðum hagnaði í formi eignamyndunar, einungis ráðstafað í þágu þessa markmiðs félagsins.

Eiginfjárstýring

Stefna félagsins er að eiginfjárstaða þess verði það sterk að stjórnendur hafi svigrúm til athafna komi til áfalla í ytra umhverfi s.s. lækkandi húsnæðisverð eða veruleg vanskil leigugreiðslna.

Félaginu ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarks eiginfjárstöðu.

16. Skuldbindingar vegna stofnframlaga

Skuldbindingar félagsins vegna stofnframlaga greinast þannig:	2024	2023
Stofnframlög frá ríki og sveitarfélaga með endurgreiðslukvöð	10.850.557	9.929.111
Viðbótarframlag frá ríki án endurgreiðslukvaðar	542.958	490.905
Skuldbinding vegna stofnframlaga samtals	11.393.515	10.420.016

Félagið hefur mótttekið stofnframlög sem ríki og Reykjavíkurborg hafa veitt í samræmi við lög 52/2016 um almennar íbúðir. Færð er skuldbinding vegna stofnframlaga sem bundin eru endurgreiðslukvöð en stofnframlögin skulu endurgreiða að loknum lánstíma fjármögnunar, við breytingu á notkun eignarinnar eða við sölu hennar. Stofnframlög án endurgreiðslukvaðar eða þar sem hverfandi líkur eru á að komi til endurgreiðslu eru færð í gegnum rekstrarreikning með reglubundnum hætti á lánstíma fjármögnunar.

Skýringar, frh.:

17. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbindingin kemur til vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna félagsins sem voru á lífeyri 1. júní 2017 ásamt þeim sem voru orðnir 60 ára á sama tíma en sá hópur nýtur bakábyrgðar launagreiðanda sbr. e-lið 7. gr. laga nr. 127/2016, sbr. bráðabirgðaákvæði XII. við lög nr. 1/1997 um lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, sbr. og bráðabirgðaákvæði XVIII. 2. mgr. við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Lífeyrisskuldbinding félagsins greinist þannig:	2024	2023
Staða í upphafi árs	0	0
Viðbætur	13.156	0
Afborganir lífeyrisskuldbindingar	(907)	0
Lífeyrisskuldbinding í lok árs	12.249	0
Lífeyrisskuldbinding samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	12.249	0
Næsta árs afborganir	(1.068)	0
Lífeyrisskuldbinding í efnahagsreikningi samtals	11.181	0
Afborganir lífeyrisskuldbindingar greinast þannig á næstu ár:	2024	2023
Árið 2025 / 2024	1.068	0
Árið 2026 / 2025	1.010	0
Árið 2027 / 2026	953	0
Árið 2028 / 2027	895	0
Árið 2029 / 2028	837	0
Síðar	7.486	0
Lífeyrisskuldbinding samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	12.249	0

18. Leigusamningar

Leigueignir og leiguskuldir eru vegna leigusamninga um lóðir sem félagið leigir og eru metnir hafa óvissan líftíma.

Leigueignir og leiguskuldir greinast þannig:

Leigueignir	2024	2023
Staða 1.1.	92.246	92.267
Viðbætur	38.932	(21)
Staða 31.12.	131.178	92.246
Leiguskuldir		
Staða 1.1.	87.319	90.908
Viðbætur	41.779	(21)
Afborganir leiguskulda	(869)	(721)
Leiguskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	128.229	90.166
Næsta árs afborganir leiguskulda	(871)	(2.846)
Skuldbinding vegna lóðaleigusamninga í efnahagsreikningi samtals	127.359	87.319
Fjárhæðir í rekstrarreikningi	2024	2023
Vaxtagjöld af leiguskuldum	3.466	2.149
Fjárhæðir í sjóðstreymi	2024	2023
Greidd vaxtagjöld af leiguskuldum	3.466	2.149

Skýringar, frh.:

19. Langtímaskuldir

Yfirlit um langtímaskuldir:

Verðtryggð skuldabréf:

	2024	2023
Húsnæðis- og mannvirkjastofnun, vextir 2,34%	21.867.177	20.948.903
Lánasjóður sveitarfélaga, vextir 2,60%	10.850.687	10.815.761
FEL 04 1, vextir 4,00%	343.722	386.145
FB100366, vextir 2,79%	2.477.882	2.397.470
FB100366u, vextir 2,85%	323.600	313.100
FB100366 SB, vextir 1,70%	23.408.692	22.704.988
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga, vextir 2,00%	702.782	755.295
Íslandsbanki, breytilegir vextir nú 5,50%	3.620.185	3.513.339
	<u>63.594.728</u>	<u>61.835.001</u>
Óafskrifað yfirverð	180.245	174.005
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	63.774.973	62.009.006
Næsta árs afborganir	(1.654.596)	(1.565.081)
Langtímaskuldir í efnahagsreikningi samtals	<u>62.120.376</u>	<u>60.443.924</u>

Framangreind vaxtahlutföll eru vegnir virkir vextir í samræmi við gildandi vaxtakjör lána í árslok 2024.

Í árslok eru langtímalán sem voru að eftirstöðvum 28.992 m.kr. (2023: 27.928 m.kr.) tryggð með veði í fasteignum. Langtímalán sem voru að eftirstöðvum 34.259 m.kr. (2023: 33.521 m.kr.) eru tryggð með ábyrgð Reykjavíkurborgar.

Yfirverð og eignfærður lántökukostnaður að fjárhæð 180,2 m.kr. (2023: 174,0 m.kr.) er færður til hækkunar á langtímalánum félagsins.

Afborganir langtímaskulda greinast þannig á næstu ár:

	2024	2023
Árið 2025 / 2024	1.654.596	1.565.081
Árið 2026 / 2025	1.687.477	1.595.459
Árið 2027 / 2026	1.721.527	1.626.666
Árið 2028 / 2027	5.147.966	1.658.725
Árið 2029 / 2028	1.727.391	4.855.768
Síðar	51.655.770	50.533.302
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	<u>63.594.728</u>	<u>61.835.001</u>

Breyting vaxtaberandi skulda á árinu greinist þannig:

Hreyfingar með greiðsluáhrif

	2024	2023
Vaxtaberandi skuldir 1. janúar	62.009.006	55.923.650
Tekin ný langtímalán	474.325	3.502.280
Uppgreiðsla langtímalána	(31.426)	(387.640)
Afborganir	(1.604.693)	(1.438.653)
Ný skammtímalán og afborganir af skammtímalánum	(1.046)	(18.731)
	<u>60.846.166</u>	<u>57.580.906</u>

Hreyfingar án greiðsluáhrifa

	2024	2023
Verðbætur og gjaldfærð afföll lána	2.927.761	4.428.100
Vaxtaberandi skuldir 31. desember	<u>63.773.927</u>	<u>62.009.006</u>

Skýringar, frh.:

20. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:	2024	2023
Skammtímaskuldir vegna launa	56.566	55.285
Fyrirfram innheimtar tekjur	255.575	224.054
Leigutrygging	4.606	2.500
Skammtímaskuldir vegna birgjareikninga	289.943	233.102
Næsta árs afborgun lóðaleiguskuldbindinga	871	2.846
Næsta árs afborgun lífeyrisskuldbindinga	1.068	0
Aðrar skammtímaskuldir samtals	608.628	517.788

21. Stýring fjárhagslegrar áhættu

Yfirlit

Eftirfarandi áhætta fylgir fjármálagerningum félagsins:

- mótaðilaáhætta
- lausafjárahætta
- markaðsáhætta
- rekstraráhætta

Hér eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir félagsins við að meta og stýra áhættunni, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu þess.

Stjórn Félagsbústaða ber ábyrgð á að innleiða og hafa eftirlit með áhættustýringu m.a. með hliðsjón af áhættustefnu félagsins. Áhættunefnd starfar í umboði stjórnar og gefur hún stjórn reglubundið skýrslu um virkni og framkvæmd áhættustýringar og ásamt mati á hagnýtu gildi áhættustefnunnar. Stjórnin hefur falið fjármálastjóra félagsins umsjón með daglegri áhættustýringu.

Markmið félagsins með áhættustýringu er að uppgötva og greina áhættu sem það býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni. Áhættustýring og aðferðir eru yfirfarnar reglulega til að endurspeglar breytingar á markaðsaðstæðum og starfsemi félagsins.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er tilkomin vegna áhættu af fjárhagslegu tapi ef fjármálastofnun sem Félagsbústaðir eiga viðskipti við eða aðrir mótaðilar í samningum geta ekki staðið við skuldbindingar sínar.

Samningar við fjármálastofnun

Við gerð samninga við fjármálastofnun skal stefnt að því að mótaðilinn sé með gott láns hæfismat. Jafnframt skal hugað að samningum sem takmarka mótaðilaáhættu í slíkum tilfellum, reynt skal eftir fremsta megni að kanna fjárhagslega getu mótaðilans.

Viðskipta- og aðrar skammtímakröfur

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi félagsins ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta er lágmörkuð með því að leigjendur greiði 1 mánaðar leigu fyrirfram.

Félagið hefur á undanförunum árum lagt áherslu á innheimtu leigutekna með töluverðum árangri en innheimtuhlutfall undanfarin 5 ár hefur að meðaltali verið yfir 97,5%. Félagið hefur undanfarin ár unnið með Motus, varðandi innheimtu leiguskulda þar sem reglulega er farið yfir innheimtuárangur og staða innheimtu á leigukröfum félagsins greind í samhengi við það sem almennt gerist hjá sambærilegum aðilum. Þá er einnig farið yfir þróun undanfarinna tímabila og rýnt í samhengi við almennt efnahagsástand. Jafnframt fylgist innheimtustjóri með innheimtuárangri í hverjum mánuði. Einnig er unnið með velferðarsviði Reykjavíkurborgar, sem úthlutar íbúðum félagsins, varðandi uppgjör á vanskilum leigjenda félagsins sem eiga í erfiðleikum með að standa í skilum sökum fjárhagslegrar stöðu.

Skýringar, frh.:

21. Stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Mótaðilaáætla, frh.

Félagið reiknar niðurfærslu vegna áætlaðrar virðisrýrnunar viðskiptakrafna og annarra krafna. Niðurfærslan er í meginatriðum sérstök niðurfærsla vegna einstakra viðskiptamanna og almenn niðurfærsla með tilliti til aldurs krafna, sem ekki hefur verið tengd einstökum viðskiptamönnum. Almenn niðurfærsla er ákveðin með tilliti til innheimtusögu sambærilegra krafna.

Mesta mögulega tap félagsins vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	Skýr.	Bókfært verð 2024	2023
Langtímakröfur	10	53.589	51.149
Viðskiptakröfur	11	89.614	89.155
Aðrar skammtímakröfur	13	833.998	135.800
Krafa á ríki og sveitarfélag vegna stofnframlaga	12	227.540	478.643
Handbært fé		46.142	429.241
Samtals		1.250.883	1.183.989

Virðisrýrnun

Aldur viðskiptakrafna var eftirfarandi í árslok:

	Nafnverð kröfu 2024	Niðurfærsla 2024	Nafnverð kröfu 2023	Niðurfærsla 2023
Gjaldfallið innan síðasta árs	136.454	68.143	142.129	71.282
Gjaldfallið 1 - 2 ár	41.669	31.252	39.761	29.821
Gjaldfallið 3 ár og eldra	41.605	41.605	35.897	35.897
	219.728	141.000	217.788	137.000

Stjórnendur meta ekki tapsáhættu í öðrum skammtímakröfum.

Lausafjáraáætla

Lausafjáraáætla er hættan á því að félagið geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið félagsins er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla og forðast þannig að skaða orðspor félagsins. Félagið hefur undanfarin ár lagt áherslu á að jafna mánaðarlegar greiðslur skuldbindinga félagsins þ.m.t. afborganir af lánum í takt við innheimtu tekna og vinna hlaupandi greiðsluáætlun til 12 mánaða í þeim tilgangi að sjá fyrir og stýra greiðsluflæði félagsins og lágmarka þannig lausafjáraáættu félagsins.

Til að draga frekar úr endurfjármögnunaráhættunni stefnir félagið á að hafa lánasafn sitt sem fjölbreytilegast, en í áhættustefnu er skuldsetning þó takmörkuð við löng skuldabréf sem hafa greiðsluferli í takt við tekjustreymi félagsins. Félagið hefur gefið út skuldabréf sem skráð eru hjá NASDAQ OMX Ísland.

Félagið er ekki með samning um skammtímalán í lok árs.

Skýringar, frh.:

21. Stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Lausafjárahætta, frh.

Samningsbundnar afborganir af fjárskuldum, að meðtöldum áætluðum vaxtagreiðslum, greinast þannig:

31. desember 2024

Fjárskuldir sem ekki eru afleiður:	Bókfært verð	Umsamið sjóðstreymi	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
Vaxtaberandi skuldir	63.773.927	91.324.253	3.158.289	3.151.676	15.419.005	69.595.283
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	802.868	802.868	802.868	0	0	0
	<u>64.576.795</u>	<u>92.127.121</u>	<u>3.961.157</u>	<u>3.151.676</u>	<u>15.419.005</u>	<u>69.595.283</u>

31. desember 2023

Fjárskuldir sem ekki eru afleiður:	Bókfært verð	Umsamið sjóðstreymi	Innan árs	1 - 2 ár	2 - 5 ár	Meira en 5 ár
Vaxtaberandi skuldir	62.009.006	86.169.808	2.949.394	2.955.408	11.984.908	68.280.098
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	783.150	783.150	783.150	0	0	0
	<u>62.792.156</u>	<u>86.952.958</u>	<u>3.732.544</u>	<u>2.955.408</u>	<u>11.984.908</u>	<u>68.280.098</u>

Félagið er með lóðaleigusamninga undir fjárfestingareignir í eigu félagsins. Lítur félagið á að lóðaleigusamningarnir gildi á líftíma eignanna og því lok þeirra óviss. Vænt lóðaleiga á árinu 2024 er 4,5 m.kr.

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er áhættan á tapi vegna breytinga í gengi vaxta, verðbólgu eða vaxtaálagi. Markaðsáhætta er jafnan skipt í undirflokkar þar sem áhrif mismunandi stærða á markaði eru skilgreind frekar. Miðað við núverandi efnahagsreikning er markaðsáhætta Félagsbústaða einkum rakin til breytinga á vöxtum og verðbólgu en áhætta vegna annarra þátta er minni.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er áhættan á því að breytingar í vöxtum hafi neikvæð áhrif á afkomu fyrirtækisins. Í þeim tilfellum sem um breytilega vexti er að ræða er áhættan falin í því að vextir hækki á markaði. Í tilfelli fastra vaxta á skuldir er markaðsáhættan falin í því að vextir lækki í framtíðinni og fyrirtækið beri hærri fjármagnskostnað en ef um breytilega vexti væri að ræða.

Vaxtaberandi skuldir félagsins er bæði með breytilegum og föstum vöxtum. Vaxtaberandi fjármálagerningar með breytilegum vöxtum greinist þannig:

	Bókfært verð	
	2024	2023
Verðtryggðar fjárskuldir með breytilega vexti	3.620.185	3.513.339
	<u>3.620.185</u>	<u>3.513.339</u>

Breyting á vöxtum á uppgjörstímabilinu um 100 punkta hefði breytt afkomu um 36,2 m.kr. (2023: 35,1 m.kr.) Félagið á ekki fjáreignir með breytilegum vöxtum. Allar aðrar skuldir félagsins eru með fasta verðtryggða vexti.

Skýringar, frh.:

21. Stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Markaðsáhætta, frh.

Verðbólguáhætta

Verðbólguáhætta er rakin til mismunar á verðtryggðum eignum og skuldum. Misræmi þar á milli veldur því að þróun verðbólgu getur haft neikvæð áhrif á afkomu fyrirtækisins. Stærstur hluti af skuldum Félagsbústaða er verðtryggður og því hefur verðbólugustig áhrif á þá greiðslubyrði í framtíðinni. Verðtryggðir leigusamningar Félagsbústaða virka sem náttúruleg vörn gegn verðtryggðum skuldum og þar með er greiðsluflæði af eignum og skuldum hvorutveggja verðtryggt.

Vaxtaberandi skuldir að fjárhæð 63.774 m.kr. (2023: 62.009 m.kr.) eru verðtryggðar miðað við vísitölu neysluverðs. Aukning verðbólgu um eitt prósentustig hefði lækkað afkomu félagsins um 640 m.kr. (2023: 620 m.kr.). Lækkun verðbólgu um eitt prósentustig hefði aukið afkomu um sömu fjárhæð. Greiningin byggir á því að allar aðrar breytur haldist óbreyttar.

Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði:

Gangvirði og bókfært verð fjáreigna og fjárskulda greinast þannig:

Fjáreignir greinast þannig:

Langtímakröfur	53.589
Skammtímakröfur	1.151.152
Handbært fé	46.142

Bókfært verð

2024

Gangvirði

2024

53.589	53.589
1.151.152	1.151.152
46.142	46.142
1.250.883	1.250.883

Fjárskuldir greinast þannig:

Vaxtaberandi skuldir	63.773.927
Aðrar skammtímaskuldir	960.877

63.773.927

65.565.633

960.877

960.877

64.734.804

66.526.510

Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hættan á neikvæðum áhrifum á afkomu fyrirtækisins vegna ófullnægjandi upplýsingakerfa, stjórnunarlegra mistaka, ófullnægjandi eftirlits, lagalegrar áhættu, svika og mannlegra mistaka. Ímyndaráhætta er skilgreind sem hættan á neikvæðum áhrifum á afkomu fyrirtækisins vegna neikvæðrar ímyndar í augum viðskiptavina, mótaðila, hluthafa eða eftirlitsaðila. Eftirlit með rekstraráhættu er í höndum fjármálasviðs.

Fylgst er grannt með öllum rekstraráhættum í fyrirtækinu og þær mældar með reglubundnum hætti. Langtímamarkmið er að halda tapi vegna rekstraráhættu í lágmarki. Öll svið bera megin ábyrgð á stýringu rekstraráhættu eigin sviða. Fjármálasvið ber ábyrgð á að þróa stefnu í rekstraráhættumálum og mæla rekstraráhættu auk þess að bera ábyrgð á skýrslugjöf til framkvæmdastjóra og stjórnar.

Það er stefna félagsins að stýra rekstraráhættu með hagkvæmum hætti til að forðast fjárhagslegt tap og til að vernda orðstír þess, jafnframt því að starfsreglur takmarki ekki frumkvæði og sköpunargáfu starfsmanna.

Til að draga úr rekstraráhættu er meðal annars komið á viðeigandi aðskilnaði starfa, haft eftirlit með viðskiptum og fylgni við lög, unnið reglulegt mat á áhættu, starfsmenn þjálfaðir, verkferlar skipulagðir og skráðir og keyptar tryggingar þegar við á.

Skýringar, frh.:

22. Tengdir aðilar

Skilgreining á tengdum aðila

Eigandi og systurfélög félagsins, stjórnarmenn, stjórnendur og nánir fjölskyldumeðlimir þeirra, og félög sem þeir ráða yfir teljast til tengdra aðila.

Viðskipti við tengda aðila

	2024	2023
Tekjur frá tengdum aðilum greinast þannig:		
Tekjur frá eiganda	837.178	796.143
Tekjur frá systurfélögum	0	0
	<u>837.178</u>	<u>796.143</u>
Vörur og þjónusta keypt af tengdum aðilum greinast þannig:		
Vörur og þjónusta keypt af eiganda	510.971	755.074
Vörur og þjónusta keypt af systurfélögum	349.021	327.530
	<u>859.991</u>	<u>1.082.604</u>
Viðskiptastaða við tengda aðila greinist þannig:		
Viðskiptastaða gagnvart eiganda	(22.894)	(4.679)
Viðskiptastaða gagnvart systurfélögum	(11.710)	(10.730)
	<u>(34.604)</u>	<u>(15.409)</u>

Upplýsingar um laun stjórnar og framkvæmdastjóra koma fram í skýringu nr. 5.

Önnur viðskipti við tengda aðila er óverulegur þáttur í starfsemi félagsins. Verðlagning í slíkum viðskiptum er sambærileg og í öðrum viðskiptum hennar.

23. Þóknun endurskoðenda

	2024	2023
Þóknun til endurskoðenda félagsins greinist þannig:		
Vegna endurskoðunar og könnunar	4.991	6.343
Önnur þjónusta	568	958
	<u>5.559</u>	<u>7.301</u>

24. Önnur mál

Félagsbústaðir hafa gert samkomulag við Bjarg íbúðafélag hses um samstarf um byggingu 16 íbúða fyrir Félagsbústaði. Áætlaður heildarkostnaður félagsins vegna samkomulagsins er áætlaður um 751 m.kr. en um 206 m.kr. standa eftir óuppgerðar 31.12.2024. Í lok árs var búið að afhenda 9 íbúðir og 3 íbúðir voru afhendar í febrúar 2025, stefnt er að því að restin verði afhent undir lok árs 2025. Gert er ráð fyrir að eftirstöðvar samnings verði gerður upp á árunum 2025 og 2026.

Skýringar, frh.:

25. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem er lýst hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir öll tímabil sem koma fram í ársreikningum félagsins. Til að auka upplýsingagildi ársreikningsins eru skýringar við hann birtar á grundvelli þess hversu viðeigandi og mikilvægar þær eru fyrir lesandann. Það þýðir að upplýsingar sem metnar eru hvorki mikilvægar né viðeigandi fyrir notanda reikningsskilanna eru ekki birtar í skýringum.

a. *Fjárfestingareignir*

Fjárfestingareignir eru fasteignir sem eru í eigu félagsins til að afla leigutekna. Fjárfestingareignir eru færðar á gangverði í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS).

Í upphafi eru fjárfestingareignir bókaðar á kostnaðarverði, sem er sett saman af kaupverði og öllum beinum útgjöldum sem stafa af undirbúningi fasteignarinnar til fyrirhugaðra nota, þ.á.m. kostnaður sem tilkominn er vegna kaupa á fasteigninni. Kostnaður, sem fellur til í kjölfar kaupa á fjárfestingareign, sem bætir við, endurnýjar, eða þjónustar fasteign er aðeins eignfærður ef hann uppfyllir almennar kröfur um heimild til eignfærslu samkvæmt reikningsskilareglum. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað. Samkvæmt þessu er kostnaður sem fellur til vegna viðgerða og viðhalds fasteigna ekki innifalinn í bókfærðu virði fjárfestingareigna heldur er hann gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað. Hinsvegar, er kostnaður sem fellur til við verulegar endurbætur á því sem fyrir er í fasteigninni, eignfærður á fjárfestingareignina á þeim tíma sem kostnaðurinn fellur til, að því gefnu að hann uppfylli kröfur um heimild til eignfærslu samkvæmt reikningsskilareglum.

Söluhagnaður (-tap) fjárfestingareigna er mismunur á bókfærðu verði og söluverði að teknu tilliti til söluhagnaðar og er mismunurinn færður í rekstrarreikning undir liðnum söluhagnaður (-tap) af fjárfestingareignum.

Eftir að kaup fjárfestingareigna hafa verið bókfærð, þá styðst félagið við fasteignamat ríkisins við mat eigna. Fasteignamatið er þó leiðrétt vegna kvaða sem á eignunum kann að hvíla. Eignir í byggingu eru metnar á kostnaðarverði. Upplýsingar um matið er að finna í skýringu 8.

Ef fjárfestingareign er nýtt af eiganda er hún flokkuð sem rekstrarfjármunur og gangvirði hennar á endurflokkunardegi verður kostnaðarverð hennar í reikningsskilunum.

b. *Eignir til eigin nota*

Eignir til eigin nota eru færðar til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum.

Hagnaður og tap af sölu eigna til eigin nota er mismunur á söluandvirði þeirra og bókfærðu verði.

Afskriftir eru reiknaðar af afskrifanlegri fjárhæð, sem er kostnaðarverð eða endurmetið kostnaðarverð að frádregnu niðurlagsverði. Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteign	50 ár
Áhöld og tæki	4,5 - 6 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi og breytt ef við á.

Skýringar, frh.:

25. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. *Fjármálagerningar*

Fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

(i) *Viðskiptakröfur, aðrar kröfur og handbært fé*

Um er að ræða fjáreignir með föstum eða ákvarðanalegum greiðslum sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Sjóðstreymi þeirra samanstendur eingöngu af höfuðstólsgreiðslum auk vaxta þegar við á. Slíkar eignir eru í upphafi færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru fjáreignirnar færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun.

(ii) *Fjárskuldir*

Upphaflega eru fjárskuldir skráðar á gangvirði að viðbættum beinum viðskiptakostnaði. Í kjölfar upphaflegrar skráningar eru þessar fjárskuldir skráðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæðin er sýnd í efnahagsreikningi þegar félagið hefur lagalegan rétt til að jafna saman fjárhæðum og fyrirætlanir félagsins eru annað hvort að gera samningana upp nettó eða á sama tíma.

(iii) *Hlutfé*

Hlutfé er flokkað sem eigið fé. Beinn kostnaður vegna útgáfu hlutfjár er færður til lækkunar á eigin fé.

Kaup á eigin hlutum

Þegar félagið kaupir eigin hluti er kaupverðið, að meðtöldum beinum kostnaði, fært til lækkunar á eigin fé. Þegar eigin hlutir eru seldir er eigið fé hækkað.

d. *Virðisrýrnun*

Félagið beitir einfaldaðri virðisrýrnunaraðferð vegna krafna sinna í samræmi við heimild IFRS 9 enda eru kröfurnar almennt með stuttan greiðslufrest og fela ekki í sér fjármögnun af hendi félagsins. Í því felst að félagið byggir niðurfærslu krafna á væntu tapi á líftíma krafna. Félagið byggir matt sitt á væntu tapi á sögulegum upplýsingum, ytri þáttum og væntingum til framtíðarhorfa.

Félagið metur hættu á virðisrýrnun krafna bæði á grundvelli einstakra krafna og á grundvelli flokkunar krafna með tilliti til áhættueinkenna. Hætta á virðisrýrnun allra verulegra krafna er metin sérstaklega. Þær kröfur sem ekki hafa orðið fyrir virðisrýrnun eru metnar sem heild og mat lagt á hvort einhver virðisrýrnun hafi orðið. Öll virðisrýrnun er færð í rekstrarreikning og niðurfærsla er færð vegna lána og krafna. Vextir á virðisrýrðum eignum eru áfram færðir í reikninginn. Ef atburður sem átt hefur stað eftir að virðisrýrnun var færð (t.d. endurgreiðsla skuldunautar) verður til þess að virðisrýrnun lækki, þá er lækkunin á virðisrýrnun færð í rekstrarreikning.

e. *Leigusamningar*

Félagið færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði, sem er upphafleg fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beins kostnaðar við öflun leigueignarinnar og áætlaðs kostnaðar við að taka niður og fjarlægja eignina, eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi, og að frádregnum leiguilvilnunum sem samstæðan hefur fengið.

Skýringar, frh.:

25. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

e. *Leigusamningar, frh.*

Leigueignir og leiguskuldir eru vegna leigusamninga sem félagið leigir frá þriðja aðila lóðir undir byggingar. Leigueignir sem félagið færir vegna þessara leigusamninga eru færðar sem fjárfestingareignir samanber skýringu 8 og eru þær metnar á gangvirði á hverjum reikningsskiladegi. Leiguskuldir eru metnar upphaflega miðað við núvirði leigugreiðslna sem eru ógreiddar á upphafsdegi. Leigugreiðslur eru núvirtar með því að nota innbyggða vexti í leigunni ef unnt er að ákvarða þá vexti með auðveldum hætti. Ef svo er ekki, eru leigugreiðslur núvirtar með því að nota vaxtakjör félagsins á nýju lánsfé. Eftir upphafsdag eru leiguskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta, þar sem leigugreiðslum er skipt upp í vaxtagjöld, sem eru færð í rekstrarreikning, og afborganir leiguskulda ef við á, sem eru færðar til lækkunar á leiguskuldum í efnahagsreikning. Endurmat leiguskuldbindingar er fært til hækkunar leigueignar. Lóðaleigusamningar eru metnir gilda á líftíma viðkomandi eigna og því leigutími þeirra óviss. Leigueignir eru færðar meðal fjárfestingareigna og ekki afskrifaðar.

Félagið færir ekki upp leigueign og leiguskuld vegna leigusamninga sem ekki höfðu verið skilgreindir sem leigusamningar fyrir 1. janúar 2019.

Félagið skilgreinir þá leigusamninga sem það er leigusali í sem rekstrarleigusamninga.

f. *Tekjur*

Leigutekjur af fjárfestingaeygnum eru færðar línulega í rekstrarreikning á leigutíma viðkomandi eignar. Aðrar tekjur eru færðar þegar þær falla til.

g. *Rekstrarkostnaður fjárfestingareigna*

Rekstrarkostnaður fjárfestingareigna er gjaldfærður þegar hann fellur til og innifelur meðal annars fasteignagjöld, vátryggingar og viðhald.

h. *Matsbreyting fjárfestingareigna*

Breytingar á gangvirði fjárfestingareigna eru færðar undir liðnum matsbreyting fjárfestingareigna í rekstrarreikningi.

i. *Söluhagnaður (-tap) fjárfestingareigna*

Söluhagnaður (-tap) fjárfestingareigna er mismunur á bókfærðu verði og söluverði að teknu tilliti til sölukostnaðar og er mismunurinn færður í rekstrarreikning undir liðnum innleystur hagnaður / tap af fjárfestingaeygnum.

j. *Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld*

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum þ.m.t. af bankainnstæðum og kröfum. Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtagjöldum og verðbótum af lántöku og öðrum fjármagnskostnaði. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

k. *Starfspáttayfirlit*

Upplýsingagjöf til stjórnenda félagsins inniheldur ekki starfspáttayfirlit. Félagið skilgreinir reksturinn sinn sem einn starfspátt.

l. *Nýir reikningsskilastaðlar og túlkunar á þeim sem félagið hefur ekki ennþá innleitt*

Alþjóðareikningsskilaráðið hefur gefið út nýja alþjóðlega reikningsskilastaðla og gert breytingar á stöðlum sem ekki hafa enn tekið gildi. Félagið hefur hins vegar ekki innleitt nýja eða breytta reikningsskilastaðla fyrr en heimilt var við gerð þessara reikningsskila.

Ekki er búist við að breytingar á stöðlum og túlkunum muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil félagsins.

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn og starfshættir stjórnar

Stjórn Félagsbústaða leggur áherslu á að viðhalda góðum stjórnarháttum. Stjórn og stjórnendur félagsins taka mið af Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, 6. útgáfu, gefnum út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins í febrúar 2021. Félagið fylgir einnig ákvæðum er varða stjórnarhætti fyrirtækja í lögum um hlutafélög nr. 2/1995, um ársreikninga nr. 3/2016, samþykktum félagsins og starfsreglum stjórnar. Félagið er með skráð skuldabréf í Nasdaq Iceland og fylgir þeim reglum sem gilda um skráð félög. Samþykktir félagsins kveða einnig á um fyrirkomulag ýmissa þátta í starfsemi og eru aðgengilegar á vefsíðu þess.

Stjórnarhættir félagsins samræmast í meginatriðum ákvæðum leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja. Frávik félagsins skýrast af umfangi þess og eignarhaldi. Reykjavíkurborg er eini eigandi félagsins og tilnefnir stjórn skv. ákvæðum í eigandastefnu. Þá birtir félagið ekki tiltekna upplýsingar á heimasíðu í tengslum við hluthafafundi. Upplýsingarnar eru aðgengilegar hluthafa félagsins í samræmi við lög og samþykktir.

Stjórn ber meginábyrgð á starfsemi félagsins og fer með æðsta vald í málefnum þess á milli hluthafafunda samkvæmt lögum og samþykktum félagsins. Meginhlutverk stjórnar er að annast um að nægilegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna félagsins, að hafa yfirumsjón með starfsemi og eftirlit með stjórnendum. Stjórn sér um ráðningu og uppsögn framkvæmdastjóra og metur frammistöðu hans reglulega. Þá tekur stjórn óvenjulegar og mikilsháttar ákvarðanir í rekstri félagsins og sér til þess að það starfi í samræmi við gildandi lög og reglur. Stjórnin veitir prókúruumboð og umboð til að undirrita skjöl vegna samninga um kaupa og sölu eigna, sér til að innkaupastefna sé fyrir hendi hjá félaginu sem tryggir jafnræði gagnvart birgjum og verktökum og gagnsæis í innkaupum, tryggir gerð fjárfestinga- og framkvæmdaáætlunar fyrir upphaf hvers rekstrarárs og veitir framkvæmdastjóra heimild til framkvæmda samkvæmt samþykktum áætlunum.

Stjórn hefur sett sér starfsreglur sem eru aðgengilegar á www.felagsbustadir.is. Þar er að finna lýsingu á valdsviði stjórnar, verksviði stjórnar gagnvart framkvæmdastjóra, reglur um skiptingu starfa innan stjórnarinnar, fundarsköp, hæfi stjórnarmanna, þagnarskyldu, upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar og fleiri þætti er varða framkvæmd starfa stjórnarinnar. Á árinu 2024 voru haldnir 10 stjórnarfundir. Aðalfundur fór fram 26. mars 2024.

Á aðalfundi Félagsbústaða var borin upp og samþykkt tillaga um skipan 3ja aðalmanna til tveggja ára, Ellý Öldu Þorsteinsdóttur formann, Hannes Frímann Sigurðsson og Ragnheiði Björk Halldórsdóttur, og 3ja varamanna Kolbrúnu Garðarsdóttur, Steinunni Bergmann og Arent Orra Jónsson. Aðrir stjórnarmenn sem ekki voru í kjöri eru Kjartan Magnússon og Magnús Davíð Norðdahl aðalmenn og Helgi Áss Grétarsson og Rannveig Ernudóttir varamenn.

* Ellý Alda Þorsteinsdóttir er fædd 1961 og tók sæti í stjórn félagsins á árinu 2022. Hún lauk starfsréttindanámi í félagsráðgjöf frá Háskóla Íslands og meistaranámi í stjórnun frá Háskólanum í Kent árið 1991. Hún hefur starfað að málefnum félagsþjónustu hjá Reykjavíkurborg og á skrifstofu sviðsstjóra á velferðarsviði sem skrifstofustjóri. Hún er óháður stjórnarmaður.

* Hannes Frímann Sigurðsson er fæddur 1964 og tók sæti í stjórn félagsins árið 2024. Hannes er húsnámsmiður, byggingatækniþráður og með tvær mastersgráður í verkefnastjórn frá Háskólanum í Reykjavík. Hannes hefur starfað við ýmis málefni byggingamála s.s. veitt Íslenska byggingavettvanginum forstöðu, unnið við stór þróunarverkefni og skipulagsverkefni. Hannes er óháður stjórnarmaður.

* Kjartan Magnússon er fæddur 1967 og tók sæti í stjórn félagsins á árinu 2022. Hann las sagnfræði við Háskóla Íslands. Kjartan starfaði sem blaðamaður á Morgunblaðinu frá 1991-1999 og sinnti þar lengst af fréttum um viðskipti og atvinnulíf. Kjartan er kjörinn borgarfulltrúi og þannig háður stjórnarmaður.

* Magnús Davíð Norðdahl er fæddur 1982 og tók sæti í stjórn félagsins á árinu 2022. Magnús lauk embættisprófi í lögfræði frá Háskólanum í Reykjavík árið 2014. Sama ár fékk Magnús lögmannsréttindi og stofnaði eigin lögmannsstofu. Áður starfaði hann hjá Bandalagi starfsmanna ríkis og bæja, Logos lögmannsstofu og Vátryggingafélagi Íslands. Þá er Magnús með B.A. gráðu í heimspeki frá Háskóla Íslands. Magnús er kjörinn borgarfulltrúi og þannig háður stjórnarmaður.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

* Ragnheiður Björk Halldórsdóttir er fædd 1991 og tók sæti í stjórn félagsins á árinu 2022. Hún er með masterspróf frá Háskólanum í München í nýsköpun, verkfræði og stjórnun. Hún hefur m.a. starfað sem verkefnastjóri hjá Landsvirkjun, sérfræðingur hjá BMW Group og Daimler AG og ráðgjafi hjá McKinsey&Company. Hún er sjálfstætt starfandi ráðgjafi. Hún er óháður stjórnarmaður.

Stjórnarmenn gegna ekki öðrum störfum fyrir félagið en stjórnarstörfum.

Endurskoðunarnefnd fyrir samstæðu Reykjavíkurborgar er jafnframt endurskoðunarnefnd Félagsbústaða hf. Hana skipa Lárus Finnbogason, formaður, Einar Sveinn Hálfánarson, Sigrún Guðmundsdóttir og Sunna Jóhannsdóttir. Varamenn eru Danielle Pamela Neben, Páll Grétar Steingrímsson og Ólafur Kristinsson. Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar Félagsbústaða hf. og starfar í umboði hennar. Markmið með skipan endurskoðunarnefndar er að bæta starfshætti í málum er snúa að fjárhagslegu eftirliti. Fjallað er um verkefni endurskoðunarnefnda í IX. kafla A í lögum um ársreikninga.

Endurskoðunarnefnd Félagsbústaða hf. fylgist með stjórnháttum, virkni áhættustýringar og innra eftirliti með því að yfirfara og afgreiða innri endurskoðunaráætlun en það er stór hluti af verkefnum innri endurskoðunar að hafa eftirlit með og kanna virkni áhættustýringar og virkni innra eftirlits. Nefndin fer yfir og fær kynningu á endurskoðunaráætlun ytri endurskoðenda en við gerð áætlunarinnar er lagt mat á áhættu- og óvissupætti í starfsemi félagsins. Hluti af verkefnum ytri endurskoðenda er að leggja mat á innra eftirlit sem tengist reikningsskilagerð félagsins.

Endurskoðunarnefnd fylgist með framgangi endurskoðunarinnar, fer yfir niðurstöður ytri endurskoðenda og gerir stjórn Félagsbústaða grein fyrir umsögn sinni um ársreikning. Nefndin tekur til umfjöllunar skýrslur innri og ytri endurskoðanda og fylgir nefndin sérstaklega eftir ábendingum þeirra sem varða innra eftirlit.

Endurskoðunarnefnd heldur að jafnaði 6 fundi á ári er varða málefni Félagsbústaða hf.

Framkvæmdastjóri félagsins er Sigrún Árnadóttir, fædd árið 1960. Hún tók við starfi framkvæmdastjóra 15. október 2018. Sigrún er með meistaragráðu í sálfræði og diploma í markþjálfun leiðtoga. Hún gegndi starfi bæjarstjóra í Sandgerðisbæ í tvö kjörtímabil á árunum 2010 til 2018. Þá var hún framkvæmdastjóri Rauða kross Íslands frá 1993 til 2005.

Framkvæmdastjóri hefur með höndum stjórn á daglegum rekstri félagsins. Hann situr fundi stjórnar og ber að framfylgja þeim ákvörðunum sem teknar eru af stjórn. Framkvæmdastjóri kemur fram fyrir hönd félagsins í öllum málum er varða venjulegan rekstur. Framkvæmdastjóri skal sjá um að bókhald félagsins sé í samræmi við lög og að fjárreiður þess séu með tryggum hætti. Honum ber að tryggja að stjórn fái reglulega nákvæmar upplýsingar um fjármál, uppbyggingu og starfsemi félagsins.

Stjórn ber ábyrgð á fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits og áhættustýringar hjá félaginu. Markmið stjórnar með innra eftirliti og áhættustýringu er að stuðla að því að félagið nái markmiðum sínum varðandi tilgang og skyldur félagsins, afkomu, áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar og hlítu við lög og reglur. Framkvæmdastjóri ber ábyrgð á því að stefnu stjórnar um innra eftirlit og áhættustýringu sé fylgt í starfseminni. Hann skal sjá til þess að helstu áhættur séu auðkenndar, greindar, metnar og þeim stýrt með fullnægjandi hætti. Stjórn skipar áhættunefnd sem hefur eftirlit með því að viðhlítandi aðferðir séu notaðar við áhættustýringu og að áhættustefnu stjórnar sé fylgt. Áhættunefndin skipa Stefanía Scheving Thorsteinsson, Magnús Davíð Norðdal og Önundur Ragnarsson og hélt nefndin 5 fundi á árinu. Framkvæmdastjóri leggur áhættuskýrslu reglulega fyrir áhættunefnd og stjórn. Stjórn fylgist einnig með virkni innra eftirlits og áhættustýringar í gegnum upplýsingagjöf frá innri endurskoðanda, ytri endurskoðanda og endurskoðunarnefnd stjórnar.

Stjórn endurnýjaði á árinu 2024 samkomulag við innri endurskoðun Reykjavíkurborgar um reglubundna vinnu við innri endurskoðun hjá Félagsbústöðum. Hlutverk innri endurskoðunar er að veita óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf m.a. með reglulegum úttektum á fyrirkomulagi innra eftirlits, áhættustýringar og stjórnarháttanna.

Stjórnarháttayfirlýsing, frh.:

Félaginu ber, sem útgefanda skuldabréfa sem skráð eru í Nasdaq Iceland, að starfrækja regluvörslu. Hlutverk regluvarðar er að hafa umsjón með að reglum um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja sé framfylgt. Regluvörður hefur einnig með höndum samskipti félagsins við Fjármálaeftirlitið og Nasdaq Iceland. Regluvörður félagsins er Kristinn Karel Jóhannsson, sviðstjóri fjármálasviðs Félagsbústaða.

Stjórn á samskipti við hluthafa í samræmi við ákvæði laga, samþykktu og starfsreglna stjórnar. Stjórnarmenn skulu vera sjálfstæðir í störfum sínum og standa vörð um hagsmuni félagsins í samræmi við ákvæði laga um hlutafélög nr. 2/1995 og starfsreglur stjórnar. Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum félagsins samkvæmt lögum og samþykktum þess. Á hluthafafundi fara hluthafar með ákvörðunarvald sitt í málefnum félagsins. Hluthafafundur er einnig meginvettvangur fyrir upplýsingagjöf stjórnar til hluthafa. Aðalfund félagsins skal halda fyrir lok mars hvert ár og taka þar fyrir mál sem lög og samþykktir félagsins kveða á um.

Reglulegir fundir eru haldnir með velferðarsviði Reykjavíkurborgar í tengslum við þróun eignasafns, leigu íbúða og önnur málefni sem snúa að félagslegu leiguhúsnæði. Fundir eru haldnir reglulega með eigandaforsvari í samræmi við eigandastefnu og árlega er haldinn fundur með fjármála- og áhættustýringarsviði Reykjavíkurborgar þar sem drög að rekstraráætlun félagsins til fimm ára eru kynnt. Stjórn félagsins afgreiðir fimm ára áætlun til samþykktar í borgarráði. Stjórn skal upplýsa eigendur um óvenjuleg eða veigamikil atriði í rekstri félagsins þótt þau kalli ekki á ákvörðun af hálfu eigenda. Óski borgarstjórn Reykjavíkur eða einstakir fulltrúar eftir upplýsingum frá félaginu skal beiðni um þær komið á framfæri á vettvangi borgarráðs og beint til stjórnar eða framkvæmdastjóra. Hvað varðar aðra upplýsingagjöf stjórnar til hluthafa skal fylgja lögum og öðrum stjórnvaldsfyrirmælum og reglum um birtingu fjárhagsupplýsinga.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf Félagsbústaða

Félagsbústaðir ber skylda til að veita ófjárhagslega upplýsingagjöf í samræmi við 66. gr. d í lögum nr. 3/2006 um ársreikninga, sem innleiða kröfur tilskipunar Evrópusambandsins nr. 2014/95/ESB um ófjárhagslega upplýsingagjöf (NFRD).

Viðskiptalíkan og samfélagsleg áhrif Félagsbústaða

Félagsbústaðir eru einn stærsti eigandi íbúðarhúsnæðis á Íslandi og reka um 3.500 íbúðir í Reykjavík, með það að markmiði að tryggja aðgang að félagslegu leiguhúsnæði fyrir þá sem eru í viðkvæmri stöðu. Félagið starfar án hagnaðarsjónarmiða, með áherslu á fjárhagslega sjálfbærni og sanngjarnt leiguverð í samanburði við almenna leigumarkaðinn. Á árinu 2024 voru úthlutaðar 266 íbúðir, og hlutfall félagslegra íbúða í borginni var 5,3%.

Umhverfismál

Mikilvægisþættir Félagsbústaða eru loftslagsmál, orkunotkun og aðrir umhverfisþættir, s.s. hringrásarhagkerfið og sjálfbærari nýting auðlinda. Félagið vinnur að því að mæla að draga úr kolefnisspori sínu, bæta orkunýtni í fasteignum sínum og aðlagast loftslagsáhættu. Helstu aðgerðir eru nýbyggingin Háteigsvegur 59, sem hefur náð 53% minni losun en samanburðareignir. Félagið er skuldbundið reglum ESB-flokkunarkerfisins (EU Taxonomy) um umhverfissjálfbærni og hefur kortlagt veltu, fjárfestingar og rekstrarkostnað við flokkunarkerfið.

Félagslegir þættir

Mikilvægisþættir Félagsbústaða eru áhrif þess á starfsfólk sitt, leigjendur og samfélagið í heild. Þar á meðal eru vinnuaðstæður starfsmanna, fjölbreytileiki og jafnrétti, réttindi og öryggi leigjenda. Grunnstarfsemi og tilgangur Félagsbústaða er að mæta þörfum félagslegs húsnæðis í Reykjavík og skuldbinding þeirra til að stuðla að ánægju og velferð leigjenda.

Stjórnarhættir

Mikilvægisþættir Félagsbústaða eru viðskiptahættir, s.s. fyrirtækjamenning, pólitísk aðkoma, samskipti við birgja og vernd uppljóstrara sem samræmist hlutverki þess.

Nánari umfjöllun

Ársskýrsla Félagsbústaða 2024, kafli 1.3 Starfsemi og viðskiptalíkan (bls. 10), kafli 2 Umhverfisþættir (bls. 14-19), kafli 3 Félagslegir þættir (bls. 20-24), kafli 1.2. Almennt um stjórnarhætti félagsins (bls. 7-9) og kafli 4 Stjórnarhættir (bls. 24-26).

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.

Umhverfislega sjálfbær atvinnustarfsemi (EU Taxonomy)

Á árinu 2023 var reglugerð (ESB) 2020/852 um ramma fyrir sjálfbærar fjárfestingar innleidd í íslenskan rétt með lögum nr. 25/2023 um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar. Félagsbústaðir, sem eining tengd almannahagsmunum, ber nú einnig skylda til að veita upplýsingar í samræmi við gr. 66.d í ársreikningalögum nr. 3/2006.

Félagsbústaðir uppfylla flokkunarviðmið fyrir kaup og eignarhald á byggingum, sem skilgreint er í kafla 7.7 í viðauka við framselda reglugerð (ESB) 2021/2139. Aðalviðmið tengjast orkunýtingu fasteigna og flokkun orkunýtingarvottorða. Þar sem slík vottorð, samkvæmt tilskipun 2010/31/ESB, eru ekki til staðar á Íslandi, er ekki hægt að staðfesta að þessi hluti starfseminnar falli að flokkunarreglugerðinni að svo stöddu.

Velta

100% starfsemi félagsins fellur innan flokkunarkerfisins (e. eligible), þar sem kaup og eignarhald á byggingum er helsti flokkurinn (NACE 7.7). Engin starfsemi var skilgreind sem umhverfislega sjálfbær (e. aligned), þar sem tæknileg matsviðmið krefjast orkunýtingarvottorða sem ekki eru til á Íslandi.

Fjárfestingargjöld

100% fjárfestinga félagsins tengjast flokkunarkerfinu, aðallega kaupum og eignarhaldi á byggingum (NACE 7.7). Enginn hluti fjárfestinganna var flokkaður sem umhverfislega sjálfbær (aligned), þar sem tæknileg matsviðmið og DNSH (e. do no significant harm) kröfur eru ekki uppfylltar.

Rekstrargjöld

99.7% rekstrargjalda félagsins falla innan flokkunarkerfisins (e. eligible). Aðeins 0.3% rekstrargjalda tengjast umhverfisvænum aðgerðum, t.d. flutningi með léttum atvinnutækjum (NACE 6.5). Engin rekstrargjöld voru skilgreind sem umhverfislega sjálfbær (e. aligned).

Nánari umfjöllun

Ársskýrsla Félagsbústaða 2024, kafli 2.3 um umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfsemi (EU Taxonomy) (bls. 18).

ÁRSREIKNINGUR

2024

Jafnlaunastofa sf.
Borgartúni 18
105 Reykjavík

kt. 501221-1040

EFNISYFIRLIT

ÁRITUN ÓHÁÐS SKOÐUNARMANNS	2
SKÝRSLA STJÓRNAR	3
REKSTRARREIKNINGUR	4
EFNAHAGSREIKNINGUR	5
YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI	6
SKÝRINGAR	7

ÁRITUN ÓHÁÐS SKOÐUNARMANNS

Til félagsaðila og stjórnar Jafnlaunastofu sf.

Við höfum aðstoðað við gerð meðfylgjandi ársreiknings fyrir Jafnlaunastofu sf. sem inniheldur skýrslu stjórnar, rekstrarreikning fyrir árið 2024 og efnahagsreikning pr. 31.12.2024 ásamt skýringum og sjóðstreymi.

Ábyrgð stjórnenda á reikningsskilum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð skoðunarmanns

Markmið okkar er að aðstoða fyrirtækið við að leggja fram ársreikning í samræmi við lög, félagssamþykktir og góða reikningsskilavenju sem gefi glögga mynd af rekstri félagsins á árinu 2024, sjóðstreymi þess og fjárhagsstöðu í árslok.

Við höfum skipulagt og hagað vinnu okkar í samræmi við lög um framsetningu og innihald ársreikninga, beitt faglegri dómgreind og varkárni við störf okkar og fylgt fyrirmælum siðareglna.

Við höfum hvorki endurskoðað né kannað ársreikninginn og látum því ekki í ljós álit á honum.

Hafnarfjörður, 4. mars 2025

f.h. **Fylgi ehf.**

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Félagið var stofnað í lok árs 2021 og er megin tilgangur þess samkvæmt félagssamningi að:

- Veita sveitafélögum stuðning við að uppfylla ákvæði jafnréttislaga um að starfsfólki í sömu eða jafnverðmætum störfum hjá sveitarfélögum séu greidd jöfn laun m.a. með fræðslu og ráðgjöf og stuðning við þróun greiningar- og matsækja sem stuðla að launajafnrétti kynjanna og jaðarsettra hópa á grundvelli aðferðafræði starfsmats.
- Byggja upp og miðla þekkingu á sviði jafnlaunamála.
- Stuðla að gagnsæi launaákvæðana.
- Annar tengdur rekstur í samræmi við ákvörðun stjórnar.

Tekjur félagsins voru 88,7 millj. kr. á árinu. Samkvæmt rekstrarreikningi var tap af rekstri félagsins fyrir fjármagnsliði og afskriftir 667 þús. kr.-. Tap eftir afskriftir og fjármagnsliði nam 940 þús. kr. Samkvæmt efnahagsreikningi var eigið fé í árslok jákvætt að fjárhæð 1,3 millj. kr. að meðtöldu stofnfé að fjárhæð kr. 1.000.000.-

Í lok árs störfuðu fjórir starfsmenn á skrifstofu félagsins í Reykjavík en fjöldi ársverka voru fimm. Þar af var eitt ársverk fjármagnað af Reykjavíkurborg með samsvarandi lækkun á framlagi til félagsins.

Heildar stofnfé félagsins nam í árslok kr. 1.000.000 og var í eigu eftirtalinna aðila bæði í upphafi árs og lok þess.

	Eignarhluti
Reykjavíkurborg	50,0%
Sambands íslenskra sveitarfélaga	50,0%

Stjórn og framkvæmdastjóri Jafnlaunastofu sf. staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Hafnarfjörður, 4. mars 2025

Stjórn

Framkvæmdastjóri

REKSTRARREIKNINGUR ÁRSINS 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrartekjur			
Sala vöru og þjónustu.....		0	4.210.463
Framlög.....		88.664.901	76.287.000
		<u>88.664.901</u>	<u>80.497.463</u>
Rekstrargjöld			
Kostnaðarverð seldra vara.....		0	2.053.410
Laun og launatengd gjöld.....	2	73.697.110	60.069.929
Annar rekstrarkostnaður.....		15.634.928	17.301.813
Afskriftir.....	3	402.717	503.397
		<u>89.734.755</u>	<u>79.928.549</u>
Rekstrarhagnaður / (Tap)		(1.069.854)	568.914
Fjármunatekjur		467.538	337.706
Fjármagnsgjöld.....		(892.073)	(407.487)
		<u>(424.535)</u>	<u>(69.781)</u>
Hagnaður / (Tap) fyrir skatta		<u>(1.494.389)</u>	<u>499.133</u>
Tekjuskattur.....	4	(554.032)	103.867
		<u>(554.032)</u>	<u>103.867</u>
Hagnaður / (Tap) ársins		<u>(940.357)</u>	<u>395.266</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2024

	Skýr.	2024	2023
EIGNIR:			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir.....	3	1.610.867	2.013.584
		<u>1.610.867</u>	<u>2.013.584</u>
Áhættufjármunir og langtímakröfur			
Tekjuskattsskuldbinding.....	6	1.321.837	408.407
		<u>1.321.837</u>	<u>408.407</u>
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur.....		3.043.800	131.400
Aðrar skammtímakröfur.....		132.849	126.142
Handbært fé.....		1.216.226	4.184.371
		<u>4.392.875</u>	<u>4.441.913</u>
EIGNIR SAMTALS		<u><u>7.325.579</u></u>	<u><u>6.863.904</u></u>
EIGIÐ FÉ OG SKULDIR:			
Eigið fé			
Stofnfé.....		1.000.000	1.000.000
Óráðstafað eigið fé.....		(2.253.587)	(1.672.627)
Eigið fé samtals	5	<u>(1.253.587)</u>	<u>(672.627)</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir.....		966.269	916.896
Aðrar skammtímaskuldir.....		7.612.897	6.619.635
		<u>8.579.166</u>	<u>7.536.531</u>
Skuldir samtals		<u>8.579.166</u>	<u>7.536.531</u>
EIGIÐ FÉ OG SKULDIR SAMTALS		<u><u>7.325.579</u></u>	<u><u>6.863.904</u></u>

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI

HANDBÆRT FÉ FRÁ REKSTRI	2024	2023
Rekstrarhagnaður (tap) ársins..... (	940.357)	395.266
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á hreint veltufé:		
Afskriftir.....	402.717	503.397
Tekjuskattur - tímabundinn mismunur..... (	554.032)	103.867
Hreint veltufé frá rekstri (	1.091.672)	1.002.530
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:		
Skammtímakröfur, lækkun / (hækkun)..... (	2.919.108)	609.462
Skammtímaskuldir, (lækkun) / hækkun	1.042.635 (	5.066.089)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum: (	1.876.473)	4.456.627)
Handbært fé frá rekstri (	2.968.145)	3.454.097)
FJÁRFESTINGAHREYFINGAR		
	0	0
FJÁRMÖGNUNARHREYFINGAR		
	0	0
HÆKKUN (LÆKKUN) Á HANDBÆRU FÉ..... (	2.968.145)	3.454.097)
HANDBÆRT FÉ Í ÁRSBYRJUN.....	4.184.371	7.638.468
HANDBÆRT FÉ Í ÁRSLOK.....	1.216.226	4.184.371

REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1.1 Almennar upplýsingar

Jafnlaunastofa sf. er sameignarfélag skráð og til heimilis á Islandi. Lögheimili félagsins er að Borgartúni 18, Reykjavík. Tilgangur félagsins samkvæmt samþykktum þess er að veita sveitarfélögum stuðning við að uppfylla ákvæði jafnréttislaga er varðar launajafnrétti kynja og jaðarsettra hópa. Veita fræðslu, ráðgjöf og stuðning við þróun greiningar- og matsækja, byggja upp og miðla þekkingu á sviði jafnlaunamála og stuðla að gagnsæi launaákvæðana.

1.2 Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur félagsins er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglugerð nr. 696/2019 um framsetningu og innihald ársreikninga. Hann byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og reikningsskilaaðferðir eru í meginatriðum þær sömu og fyrri ár.

1.3 Innlausn tekna

Þjónustutekjur eru færðar í rekstrarreikningi þegar þjónustan hefur verið innt af hendi.

1.4 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum (ISK) sem jafnframt er starfrækslugjaldmiðill félagsins.

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadagsins og lokastöður bankareikninga í erlendum gjaldmiðli eru færðar á gengi við lok reikningstímabilsins. Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning.

1.5 Rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Kostnaðarverð inniheldur beinan kostnað við öflun og standsetningu viðkomandi eigna.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti af áætluðum nýtingartíma rekstrarfjármuna þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Innréttingar og skrifstofuáhöld	5-10 ár
Áhöld og tæki	3-5 ár

Niðurlagsverð og nýtingartími eigna er endurmetið og lagfært ef þurfa þykir í lok hvers reikningsárs. Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

1.6 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum félagsins.

1.7 Handbært fé

Handbært fé samanstendur af sjóði og bankainnistæðum.

SKÝRINGAR

1.8 Hlutfé

Stofnfé félagsins er 1 millj. kr.og skiptist jafnt milli tveggja félagsaðila.

1.9 Lántökur

Lántökur eru færðar á kostnaðarverði.

Lántökur og skuldbindingar eru skilgreindar sem skammtímaskuldir séu þær til greiðslu á næstu 12 mánuðum frá dagsetningu efnahagsreiknings.

2 Starfsmannamál

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	2024	2023
Laun.....	57.996.773	48.571.697
Launatengd gjöld	14.674.954	10.627.884
Annar starfsmannakostnaður.....	1.025.383	870.348
	<u>73.697.110</u>	<u>60.069.929</u>
 Fjöldi ársverka á árinu voru.....	 4	 4

3 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Innréttingar og skrifstofuáh.	Áhöld og tæki	Samtals
Við lok árs, 31. desember 2023			
Bókfært verð í upphafi árs.....	740.813	1.776.168	2.516.981
Afskriftir ársins.....	(148.163)	(355.234)	(503.397)
Bókfært verð í lok árs	<u>592.650</u>	<u>1.420.934</u>	<u>2.013.584</u>
Staða 31. desember 2023			
Heildarverð.....	926.016	2.220.210	3.146.226
Afskrifað samtals.....	(333.366)	(799.276)	(1.132.642)
Bókfært verð í lok árs.....	<u>592.650</u>	<u>1.420.934</u>	<u>2.013.584</u>
Við lok árs, 31. desember 2024			
Bókfært verð í upphafi árs.....	592.650	1.420.934	2.013.584
Afskriftir ársins.....	(118.530)	(284.187)	(402.717)
Bókfært verð í lok árs	<u>474.120</u>	<u>1.136.747</u>	<u>1.610.867</u>
Staða 31. desember 2024			
Heildarverð.....	926.016	2.220.210	3.146.226
Afskrifað samtals.....	(451.896)	(1.083.463)	(1.535.359)
Bókfært verð í lok árs.....	<u>474.120</u>	<u>1.136.747</u>	<u>1.610.867</u>

SKÝRINGAR

4 Tekjuskattur

Ekki er gert ráð fyrir að félagið greiði tekjuskatt á árinu 2024 vegna ársins 2023. Félagið á yfirfæranlegt tap sem unnt er að nota gegn framtíðarhagnaði, eða innan við tíu ár frá því tap myndaðist.

Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

Skattalegt tap frá 2021, nýtanlegt til ársloka 2031	153.776
Skattalegt tap frá 2022, nýtanlegt til ársloka 2032	1.888.258
Skattalegt tap frá 2023, nýtanlegt til ársloka 2033	0
Skattalegt tap frá 2024, nýtanlegt til ársloka 2034	1.473.489
	<u>3.515.523</u>

Gjaldfærður tekjuskattur í rekstrarreikningi greinist þannig:

Tekjuskattur til greiðslu	2024	2023
vegna ársins	0	0
Tekjuskattsskuldbinding		
Breyting tímabundins mismunar	(554.032)	103.867
Tekjuskattur færður í rekstrarreikning	(554.032)	103.867
Virkt skatthlutfall		
Hagnaður / (Tap) fyrir skatta	(1.494.389)	499.133
Ófrádráttarbær kostnaður	20.900	20.200
Skattskyldur hagnaður / (Tap)	(1.473.489)	519.333
 Tekjuskattur miðað við gildandi skatthlutfall	37,6% (554.032)	103.867
Virkur tekjuskattur	37,6% (554.032)	103.867

5 Eigið fé

Samkvæmt samþykktum félagsins er stofnfé þess kr. 1.000.000 að nafnverði.

	Stofnfé	Ójafnað eigið fé	Samtals
Staða 1.1.....	1.000.000	(1.672.627)	(672.627)
Leiðrétting frá fyrra ári.....		359.398	359.398
Rekstrarárangur ársins.....		(940.357)	(940.357)
Staða 31.12.....	1.000.000	(2.253.587)	(1.253.587)

6 Tekjuskattseign

Skatteign félagsins greinist þannig:	2023	2022
Tekjuskattsskuldbinding í ársbyrjun	408.407	512.274
Leiðrétting frá fyrra ári	359.398	0
Reiknaður tekjuskattur ársins	554.032	(103.867)
Skatteign í árslok	1.321.837	408.407

Tekjuskattseign félagsins skiptist þannig:

Uppsafnað tap	1.321.837	408.407
Skattskuldbinding í árslok	1.321.837	408.407

Ársreikningur samstæðu 2024

Orkuveita Reykjavíkur
Kt. 551298-3029
Bæjarhálsi 1, 110 Reykjavík

Efnisyfirlit

Árið í hnotskurn	3
Yfirlit þjónustu	6
Yfirlit stjórnenda	7
Fjárhagslegir mælikvarðar	8

Skýrsla stjórnar 9

Inngangur stjórnarformanns og forstjóra	10
Yfirlit samstæðu	17
Virðisstraumar Orkuveitunnar	18
Tvíátta mikilvægisgreining	20
Flokkunarreglugerð ESB	23
E1 Loftslagsbreytingar	28
E3 Vatns- og sjávarauðlindir	35
E4 Líffræðileg fjölbreytni og vistkerfi	44
E5 Auðlindanotkun og hringrásarhagkerfi	48
S1 Mannauður	58
S4 Neytendur og viðskiptavinir	64
G1 Stjórnarhættir	67
Yfirlýsing stjórnar og forstjóra	72
Áritun óháðra endurskoðenda	73

Fjárhagur 77

Rekstrarreikningur 2024	78
Yfirlit um heildaraftömu 2024	79
Efnahagsreikningur 31. desember 2024	80
Eiginfjáryfirlit 2024	81
Sjóðstreymisyfirlit 2024	82
Skýringar	83

Árið í hnotskurn

Janúar

Ný heildarstefna Orkuveitu Reykjavíkur er sett fram undir orðunum „Við erum aflvaki sjálfbærrar framtíðar“. Ný ásjúnd fyrirtækisins er einnig kynnt og í kjölfarið hefst vinna við að innleiða þessa nýju stefnu inn í dótturfélögin.

„Við ætlum að vera aflvaki sem gengur einfaldlega út á að við horfum á árangur annarra. Vegna þess að við viljum vera góður samstarfsaðili sem stuðlar að framgangi samfélaga. Okkar árangur er mældur í árangri annarra.“

- Sævar Freyr Þráinsson forstjóri Orkuveitunnar.

Febrúar

Veitur setja á laggirnar trukkaveitu þegar eldgos ógnaði innviðum á Suðurnesjum. Heitt vatn var flutt með tankbílum til að verja lagnakerfið og auðvelda uppkeyrslu hitaveitunnar.

„Eftir að ljóst var að íbúar á Suðurnesjum stæðu frammi fyrir heitavatnsleysi bjuggum við til Trukkaveituna eftir að hafa lagt höfuðið í bleyti um hvernig við gætum aðstoðaða á skilvirkan hátt.“

- Hrefna Hallgrímsdóttir forstöðumaður hitaveitu Veitna.

Mars

Orka náttúrunnar birtir auglýsingu á alþjóðlegum vettvangi þar sem leitað er áhuga á kaupum á 150 megavöttum af rafmagni frá virkjunum fyrirtækisins.

„Það er skylda okkar gagnvart eigendum og samfélaginu öllu að bjóða þá orku sem við öflum á markaðsverði, þetta er liður í því.“

- Árni Hrannar Haraldsson framkvæmdastjóri Orku náttúrunnar.

Apríl

Loftslagsbókhald Orkuveitunnar hlýtur óháða alþjóðlega vottun sem eykur mjög á áreiðanleika þess. Áður fékk Orkuveitan staðfest af SBTi að loftslagsmarkmið fyrirtækisins væru í samræmi við loftslagsmarkmið Parísarsáttmála Sp.

„Þetta mikilvæga skref, sem við vitum ekki til að annað íslenskt fyrirtæki hafi stigið ennþá, er merkilegur áfangi í leið okkar að kolefnishlutleysi.“

Hólmfríður Sigurðardóttir umhverfisstjóri Orkuveitunnar.

Maí

Orkuveitan og Reykjavíkurborg skrifa undir samkomulag sem bindur enda á meira en aldarlöng afnot Orkuveitunnar og forvera hennar af Elliðaánum til raforkuvinnslu.

„Þegar raforkuvinnsla er hætt ber virkjanafyrirtækinu skylda til að færa umhverfi til fyrra horfs sem kostur er. Nú er Elliðaárdalur ekki holt og mói eins og snemma á síðustu öld heldur eitt vinsælasta útivistarsvæði höfuðborgarsvæðisins.“

- Sævar Freyr Þráinsson forstjóri Orkuveitunnar.

Júní

Orka náttúrunnar og Jarðboranir skrifa undir samkomulag um að Jarðboranir taki að sér borun á átta vinnsluholum Orku náttúrunnar á Hengilssvæðinu sem fer fram á árunum 2025-2027.

„Orka náttúrunnar er mikilvægur framleiðandi á bæði heitu vatni og rafmagni og viljum við geta haldið óskertri þjónustu við okkar viðskiptavini til framtíðar.“

- Árni Hrannar Haraldsson framkvæmdastjóri Orku náttúrunnar.

Júlí

Ljósleiðarinn og fyrirtækið Tölvun ehf. hefja aukið samstarf með það að markmiði að bjóða fjarskiptaþjónustu til heimila og fyrirtækja í Vestmannaeyjum.

„Við viljum gera öllum fjarskiptafélögnum kleift að selja sínar áskriftir inn á ljósleiðaranet sem sveitarfélög hafa verið að byggja upp með öflugum hætti á undanfórnum árum.“

- Einar Þórarinnsson framkvæmdastjóri Ljósleiðarans.

Ágúst

Nýir hleðslugarðar Orku náttúrunnar opna í Öskjuhlíð, Glerártorgi og í Borgarnesi.

„Við hjá Orku náttúrunnar erum einstaklega stolt af opnun þessara hleðslugarða sem eru hluti af þeirri vegferð okkar í að stækka hleðslunet ON. Þannig erum við að leggja okkar að mörkum til orkuskiptanna.“

- Árni Hrannar Haraldsson framkvæmdastjóri Orku náttúrunnar.

September

Evrópski þróunarbankinn (CEB) samþykkir að veita Orkuveitunni 75 milljóna evra lán til að byggja upp veitukerfi og efla viðnám þeirra gegn loftslagsvá og náttúruhamförum.

„Þetta er mikilvægt skref í að tryggja okkur fjármagn til þessara mikilvægu verkefna og tryggja íbúum og fyrirtækjum lífsgæði til framtíðar“

- Sólrún Kristjánsdóttir framkvæmdastýra Veitna.

Október

Carbfix semur við Elkem á Íslandi og Þróunarfélag Grundartanga um að binda koldíoxíð frá verksmiðju Elkem.

„Við gerum ráð fyrir að fleiri fyrirtæki og geirar fylgi í kjölfarið svo við getum spornað við þeim alvarlegu breytingum sem þegar eru hafnar á loftslaginu.“

- Edda Aradóttir framkvæmdastýra Carbfix.

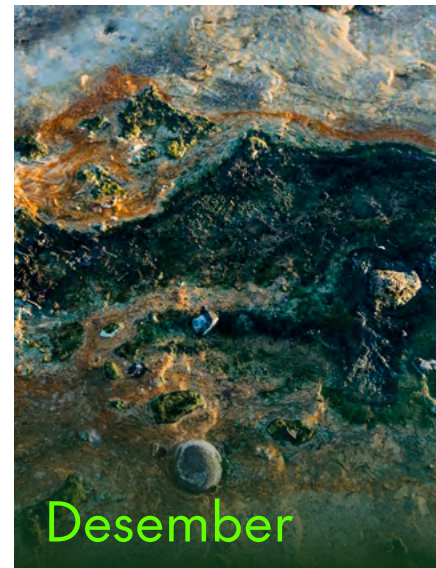

Nóvember

Ljósleiddarinn og Snerpa undirrita samning um aukið samstarf sem felur í sér aukin tækifæri fyrir önnur fjarskiptafyrirtæki á vestfjörðum.

„Ljósleiddarinn hefur frá árinu 2022 boðið upp á gagnaflutningsþjónustu á landsbyggðinni með því markmiði að nýta innviði og hugvit Ljósleiddarans til að gera viðskipti einfaldari og hagkvæmari“

- Einar Þórarinnsson framkvæmdastjóri Ljósleiddarans.

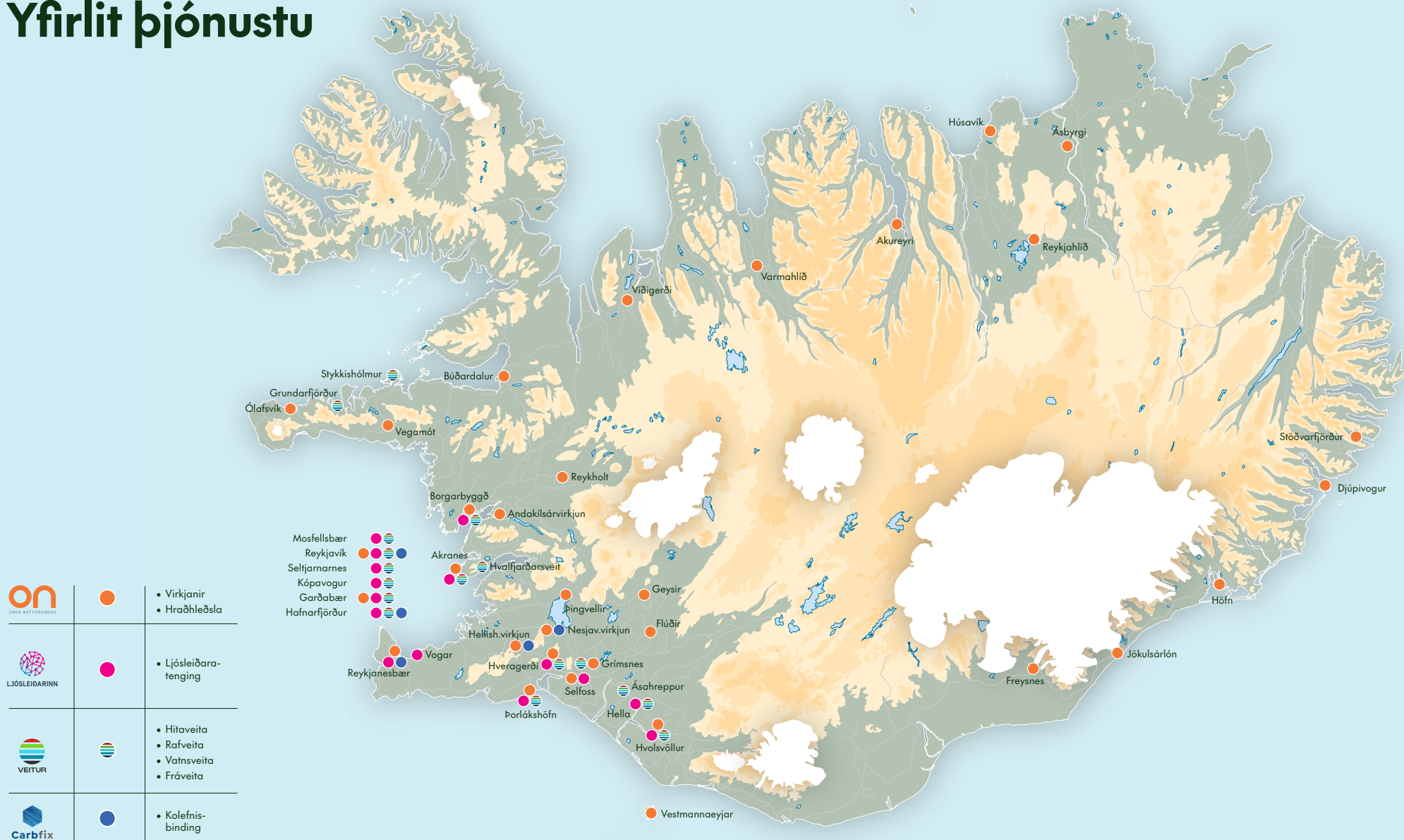
Desember

Orkuveitan og Veitur semja við North Tech Drilling um borun allt að 35 jarðhitahola í einu stærsta borútboði síðari ára.

„Við ætlum að sækja fram í orkuöflun og tryggja nægt framboð af sjálbærri orku til framtíðar“

- Hera Grímsdóttir framkvæmdastýra Rannsóknna og nýsköpunar.

Yfirlit þjónustu

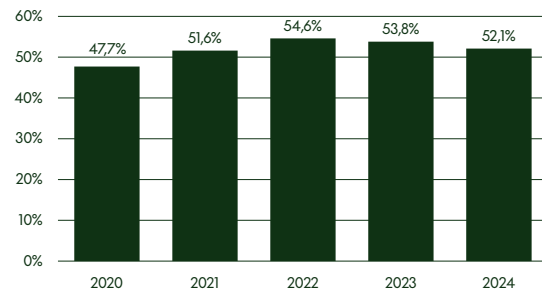

Yfirlit stjórnenda

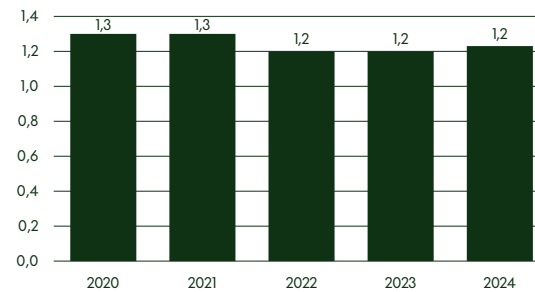
Rekstrarár	2024	2023	2022	2021	2020
Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs í milljónum kr.					
Rekstrartekjur	66.782	61.169	55.644	51.890	48.627
Rekstrarkostnaður	(27.720)	(25.469)	(21.220)	(18.380)	(19.172)
þ.a. orkukaup og flutningur	(7.191)	(7.264)	(6.718)	(5.872)	(5.793)
EBITDA	39.062	35.701	34.424	33.510	29.454
Afskriftir	(16.830)	(15.797)	(14.439)	(13.257)	(13.056)
Rekstrarhagnaður EBIT	22.232	19.904	19.984	20.253	16.398
Sjóðstreymi					
Innleystar vaxtatekjur	1.066	591	313	256	397
Greidd vaxtagjöld*	(8.037)	(7.040)	(5.061)	(4.398)	(4.940)
Handbært fé frá rekstri*	29.725	27.672	26.358	25.582	23.152
Veltufé frá rekstri	29.113	27.465	27.587	23.675	22.357
Lausafé	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
Bundnar innstæður og markaðsverðbréf	11.594	8.670	11.071	14.657	14.867
Handbært fé	16.438	10.342	6.651	10.320	15.820
Óáðregnar lánalínur	4.550	14.660	9.100	9.629	11.776
Lausafé samtals	32.582	33.672	26.821	34.606	42.463
*Árið 2022 er leiðrétt fyrir uppgjöri vegna gjaldmiðlasamnings við Glitni (dómsmál).					
Raforkuvinnsla (GWst.)	3.384	3.509	3.494	3.545	3.581
Heitavatnsvinnsla (millj. m³)	119	112	107	104	107
Vatnsvinnsla (millj. m³)	30	32	29	28	28
Gagnamagn (Terabæti)	574.000	518.000	443.000	396.000	345.000
Kolefniskræfni rafmagnsvinnslu (gr. CO ₂ -íg/kWst.)	7,3	7,3	7,5	7,3	7,8
Kolefniskræfni varmavinnslu (gr. CO ₂ -íg/kWst.)	3,7	3,5	4,0	3,7	3,7
CO ₂ bundið í berg	12.100	12.500	12.300	13.400	11.500
Óútskýrður launamunur kynja	0,59%	-0,10%	0,10%	-0,20%	0,03%

Fjárhagslegir mælikvarðar

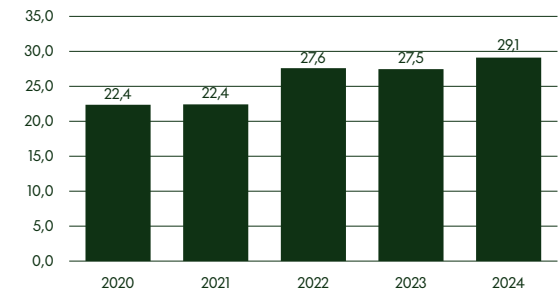
Eiginfjárhlutfall

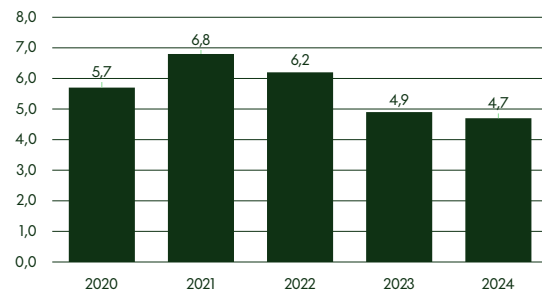
Veltufjárhlutfall

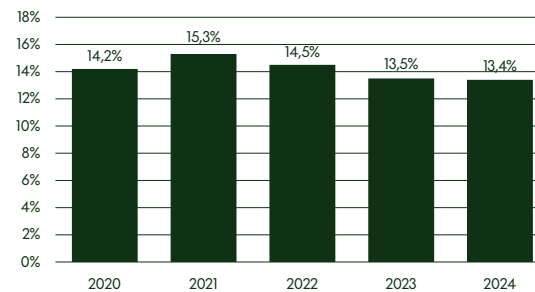
Veltufé frá rekstri (ma.kr.)

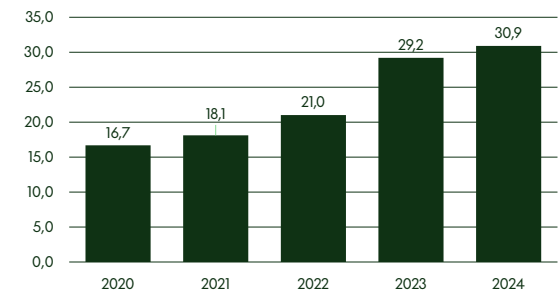
Vaxtaþekja

(Handbært fé – arðgreiðslur)/Nettó skuldir

Fjárfestingar (ma.kr.)

Skýrsla stjórnar

Inngangur stjórnarformanns og forstjóra

Árið 2024 stillti Orkuveitan upp til sóknar á grunni nýrrar heildarstefnu Orkuveitunnar, sem var formlega staðfest af öllum eigendum um mitt ár. Í henni er skýrt hvernig Orkuveitan muni styðja vaxandi samfélag, heimili og atvinnulíf með nýsköpun í orku, veitustarfsemi og kolefnisbindingu. Við erum aflvaki sjálfbærrar framtíðar er yfirskrift heildarstefnunnar og um leið kjörorð Orkuveitunnar allrar.

Nýja stefnan er m.a. yfirlýsing um breytingar sem fyrirtækin í samstæðunni hafa tileinkað sér. Viðá innan samstæðu Orkuveitunnar voru gerðar breytingar á skipulagi sem endurspeglar áherslur nýrrar heildarstefnu. Þær eru þessar:

Aukið framboð og sjálfbærar lausnir þar sem staðfest er forystuhlutverk Orkuveitunnar í orkuskiptum og þróun í átt að kolefnishlutlausri framtíð. Styðjum við vaxandi samfélög, heimili og atvinnulíf með auknu framboði í orku, veitustarfsemi og kolefnisbindingu.

Nýsköpun og öflugt samstarf þar sem við erum leiðandi og eftirsótt til samstarfs. Vinnum með eigendum, sveitarfélögum, heimilum og atvinnulífinu með gagnkvæman ávinning að leiðarljósi.

Árangursmiðuð liðsheild og ábyrgur rekstur. Erum metnaðarfull, kvik og fjölbreytt liðsheild sem skilar sér í skilvirkum og traustum rekstri. Velliðan, vöxtur og metnaður hvers einstaklings er nátengd metnaði og markmiðum. Vinnum markvisst að alþjóðlegri samkeppnishæfni með þróun og eflingu þekkingar og hæfni starfsfólks sem fær umboð til ákvarðana og áhrifa.

Fyrir viðskiptavininn því það er jú tilgangurinn með öllu starfi Orkuveitunnar, að skapa virði fyrir fjölbreyttan hóp viðskiptavina s.s. heimila, fyrirtækja og sveitarfélaga; við erum snjöll og veitum framúrskarandi þjónustu.

Gylfi Magnússon stjórnarformaður Orkuveitunnar og Sævar Freyr Þráinsson forstjóri.

Sett hafa verið metnaðarfull markmið sem styðja við þessar stefnuáherslur.

Traustur fjárhagur

Fjárhagur Orkuveitunnar er traust undirstaða þess vaxtar sem ný stefna felur í sér. Tekjur fara vaxandi og gert er ráð fyrir að árlegar tekjur hafi náð þriðjungs vexti á þessum áratug. Tekjuvöxturinn byggir á þremur stöðum:

1. Vexti þeirra samfélaga sem Orkuveitan þjónar með margvíslegum hætti.
2. Nýjum tekjuskapandi fjárfestingum fyrir-tækjanna í samstæðunni.
3. Núverandi eignir skili auknum tekjum. Þar skip-tir einna mestu máli að sanngjarnara verð fái-st fyrir raforku til stóriðju.

Á meðal nýrra fjárfestinga eru áform Carbfir- þar sem við gerum ráð fyrir að splunkunýr tekju- straumur verði að veruleika; tekjur fyrir að binda koldíoxíð frá iðnaði með varanlegum og ábyrgum hætti. Þetta er risaskref í umhverfismálum, ekki bara fyrir Ísland, heldur heiminn allan og mun jafnframt skila verulegum fjárhagslegum ávinningi fyrir land og þjóð.

Eigið fé Orkuveitunnar er, samkvæmt þessum árs- reikningi, 265,7 milljarðar króna og eiginfjárlut- fallið 52,1%. Samkvæmt gildandi fjárhagsspa mun eigið fé vaxa um meira en fjórðung til ársloka 2029.

Starfsemi Orkuveitunnar er fjármagnsfrek. Það er dýrt að stækka veitukerfi og viðhalda þeim þúsundum kílómetra af lögnum sem þegar liggja í jörð. Virkjanir eru kostnaðarsamar framkvæmdir og þeir innviðir sem kolefnisbindingin krefst kosta mikið fé. Aðgangur að lánsfé á viðunandi kjörum er því lykilatriði þegar kemur að því hversu hagkvæmur rekstur Orkuveitunnar er.

Síðustu ár hafa verið mörgum fyrirtækjum krefjandi í þessum efnum. Talsverð verðbólga hefur verið og vextir háir. Orkuveitan hefur sannarlega fundið fyrir háum vöxtum en aðgangur að fjár- magni hefur verið greiður. Þar ræður væntan- lega skýr fjármögnunarrámmi fyrirtækisins sem hlotið hefur hæstu einkunn fyrir sjálfbærni þeirra uppbyggingarverkefna sem hann lýsir. Orkuveitan er í eðli sínu umhverfisfyrirtæki þar sem kjarna- starfsemin er að færa heimilum og fyrirtækjum gæði sem náttúran gefur. Sé það gert af ábyrgð og virðingu fyrir þörfum komandi kynslóða skilar það aðgangi að fjármagni á hagstæðari kjörum en ella.

Skerpt á sjálfbærni

Hugtakið sjálfbærni hefur verið í opinberri um- ræðu í tæp 40 ár eða frá því Brundtland-skýrslan svokallaða kom út á vegum Sameinuðu þjóðanna haustið 1987. Hvað hugtakið felur í sér fyrir rekstur fyrirtækja hefur verið að skerpast smátt og smátt og á næstunni verður lögfestur sá skilningur sem stjórnvöld í okkar heimshluta leggja í þetta grund- vallarhugtak ábyrgs atvinnulífs. Segja má að gegn- sæi sé grunnstef innleiðingarinnar og því beinist löggjöfin að glöggri upplýsingagjöf fyrirtækja í ársreikningum sínum.

Þetta er fyrsti ársreikningur Orkuveitunnar sem gerður er með hliðsjón af væntanlegum reglum. Tilskipun Evrópusambandsins um sjálfbærni- upplýsingar (CSRD) hefur þegar gengið í gildi gagnvart stórum fyrirtækjunum innan þess og mun væntanlega ná á næstu misserum til samsvarandi fyrirtækja á Evrópska efnahgssvæðinu. Með því eru reglubundnar upplýsingar um reksturinn sem snúa að öðrum sjálfbærniþáttum rekstursins en fjárhag – umhverfinu, loftslaginu, samfélaginu og stjórnaðhættum – orðnar birtingar- og úttektar- skyldar.

Orkuveitan var frumkvöðull hér á landi í slíkri upp- lýsingagjöf en allt frá aldamótum hefur fyrirtækið ýmist gefið út sérstakar umhverfisskýrslur eða samþættar ársskýrslur þar sem snert er á öllum sjálfbærniþáttum sem máli skipta. Innleiðing nýrra Evrópureglna er því eðlilegt framhald fyrri upp- lýsingagjafa og markar ekki straumhvörf. Það er þó marktækt og mikilvægt skref þegar gerðar eru svo skarpar lagalegar kröfur um áreiðanleika sjálfbærniupplýsinga fyrirtækja. Í þessari skýrslu stjórnar og forstjóra með Ársreikningi Orku- veitunnar fyrir árið 2024 er leitast við að framfylgja væntanlegri löggjöf. Ástæða þess að það er gert nú, en ekki þegar yfirlýst áform stjórnvalda um innleiðingu hafa gengið eftir, er að hluti sjálfbærni- regluverks Evrópusambandsins hefur þegar verið leiddur í lög hér á landi og samskipti Orkuveitun- nar við fjármálamarkaði taka nú þegar mikið mið af regluverkinu sem gengið er í gildi innan sam- bandsins. Í ársreikningi 2023 var þannig gerð grein fyrir tekjum, gjöldum og fjárfestingum með tilliti til krafna Flokkunarreglugerðarinnar, sem gengin er í gildi hvað Orkuveituna varðar og endurnýjaður fjármögnunarrámmi Orkuveitunnar, sem gefinn var út haustið 2024, tekur mið af sömu kröfum.

Dökkgræn Orkuveita

Það var einkar ánægjulegt við útgáfu fjár- mögnunarrámmans að í óháðri úttekt alþjóðlega matsfyrirtækisins S&P Global hlaut hann hæstu einkunn og var metinn dökkgrænn. Það var jafn- framt álit S&P að öll sú starfsemi innan samstæðu Orkuveitunnar, sem áformað er að fjármagna innan rammans uppfylli strangar sjálfbærni-kröfur Flokkunarreglugerðar Evrópusambandsins. Út- tektir á borð við þessa fylla stjórn fyrirtækisins og stjórnendur trausti á því að Orkuveitan sé einkar vel í stakk búin að vera leiðandi í þeim grænu umskiptum sem verða að eiga sér stað.

Frá því Orkuveitan gaf út grænan fjármögunar- ramma, árið 2019, hefur fjármögnun innan hans verið umfangsmest hjá samstæðunni, hvortveggja í formi skuldabréfaútgáfu og beinnar lántöku. Nú falla 66% lánsfjármögnunar Orkuveitunnar undir rammann. Sú breyting hefur einnig orðið á fjármögnun samstæðunnar að nú eru einungis 20% lána samstæðunnar í beinni ábyrgð eigenda – Reykjavíkurborgar, Akraneskaupstaðar og Borgarbyggðar. Í árslok 2010 var það hlutfall 93%. Á árinu 2024 kom einmitt til umræðu með hvaða hætti eðlilegt sé að skuldir Orkuveitunnar færist til bókar hjá eigendum. Orkuveitan er innan bókhaldslegrar samstæðu Reykjavíkurborgar og færest allar skuldir hennar til reiknaðs skuldaviðmiðs borgarinnar samkvæmt sveitarstjórnarlögum. Það þýðir að bókfærðar skuldir Orkuveitunnar – hvað sem eignum hennar, eigin fé, sjóðstreymi, arðsemi og arðgreiðslum líður – reiknast ætíð sem baggi á borgarsjóði, jafnvel þótt borgarsjóður beri ekki ábyrgð á greiðslu þeirra skulda. Samsvarandi regla gildir ekki um orku- og veitufyrirtæki í eigu ríkissjóðs. Bráðabirgðalausn fékkst í málið á árinu 2024 en í ljósi áformaðs vaxtar Orkuveitunnar er áriðandi að þessi ranga reikniaðferð sé lögð varanlega af.

Óvissupættir

Fjárfestingar Orkuveitunnar, hvort sem það eru eldri fjárfestingar eða þær sem eru framundan, eru ekki áhættulausar. Eitt mesta framfaraskref sem tekið hefur verið í rekstrinum á umliðnum árum er einmitt efling áhættustýringar. Yfirsýn stjórnar og eftirlit hennar með því að viðmiðum hennar sé fylgt hafa eflst. Nánar er fjallað um fjárhagslega áhættustýringu í skýringum 26-31 með ársreikningum og um sjálfbærniáhættur er fjallað í viðkomandi köflum skýrslu stjórnar, en atburðarásin á Reykjanesi síðustu misseri beinir sjónum að náttúruvá. Ekkert fyrirtæki í landinu treystir meira á orkuvinnslu úr eldvirkum svæðum en Orkuveitan.

Það hefur verið uppörvandi að sjá hversu áfallalítill í raun rekstur orkuveranna í Svartsengi og á Reykjanesi hefur verið meðan á goshrinunni hefur staðið og hversu vel hefur tekist til með að verja mannvirki þar. Viðbrögð starfsfólks orku- og veitufyrirtækjanna á Suðurnesjum, stjórnenda þeirra og stjórnvalda eru áhættustýringu Orkuveitunnar mikill sjóður.

Loftslagsáhættur snerta Orkuveituna. Hækkandi sjávarstaða hefur þannig mikil áhrif á fráveiturnar og óvissan um það hvort loftslagsváin skili Íslandi hækkuðum eða lækkuðum lofthita er óþægileg fyrir aðlögun fyrirtækisins að þeim loftslagsbreytingum sem standa yfir. Sú óvissa snýr augljóslega að hitaveitunum og orkuþörf þeirra en líka að vatnsauðlindinni, sem viðbúið er að bregðist með einhverjum hætti við veigamiklum breytingum veðurfars.

Frekari óvissa steðjar að fráveiturekstrinum því óljóst er með hvaða hætti auknar kröfur til hreinsunar fráveituvatns verða innleiddar hér á landi eða hvort og hvaða stuðnings er að vænta vegna fyrirséðs kostnaðar. Þegar stóratöki í fráveitumálum var síðast hrundið af stað, fyrir um aldarþriðjungi, nutu rekstraraðilar fráveitnanna, sem í langflestum tilvikum voru sveitarfélög, talsverðra ívilnana til að draga úr framkvæmdakostnaði. Það skilaði sér í bráðnauðsynlegri hreinsun strandlengju höfuðborgarinnar og síðar samsvarandi framförum á Akranesi og í Borgarbyggð. Það kann að vera stjórnvöldum leiðsögn nú að þrátt fyrir þá ívilnun sem þá var veitt hafa ekki öll sveitarfélög sem núgildandi reglur ná til náð að uppfæra sínar fráveitur. Um leið og Orkuveitan býr sig undir vaxandi kröfur hefur verið ráðist í rannsóknir sem miða að því að draga úr förgunarþörf fráveituúrgangs, hugsanlega að nýta þá orku sem um fráveituna streymir og draga úr áhrifum efna í fráveituvatninu á umhverfi. Þannig getur nýsköpun – ný og fersk nálgun við eldri viðfangsefni – komið okkur, umhverfinu og samfélaginu sem við þjónum til góða.

Stór skref í samdrætti losunar framundan

Aðgerðir Orkuveitunnar til að draga úr eigin losun koldíoxíðs hafa eðlilega beinst að helsta losunarvaldinum í samstæðunni, starfsemi tveggja stórra jarðgufuvirkjana á Hengillssvæðinu. Verulegur árangur hefur náðst við föngun og binding koldíoxíðs og brennsteinsvetnis úr jarðgufunni og fleiri stór skref eru í sjónmáli. Nú hefur Orkuveitan gefið út eigin Loftslagsvegvísi þar sem tiltekið er með nákvæmari hætti en áður hvernig fyrirtækið hyggst ná meiri árangri í loftslagsmálum og starfsemi og virðisdeðja hennar verði nettó-núll árið 2040. Margt þarf að koma til svo markmiðið um kolefnishlutleysi náist en vegvísirinn geymir þann verkfærakassa sem Orkuveitan mun ganga í til að svo verði. Forsenda Loftslagsvegvísisins er nákvæmt losunarbókhald Orkuveitunnar og sá árangur náðist á árinu 2024 að alþjóðleg vottun fékkst á áreiðanleika þess. Loftslagsbókhaldið sýnir meðal annars hversu stál í aðföngum Orkuveitunnar þyngir kolefnisspor í virðisdeðjunni. Stálbræðsla, eins og hún hefur verið stunduð um aldir, losar mikið koldíoxíð en fréttir berast öðru hvoru frá útlöndum að nýjar aðferðir geti skilað miklum ávinningi fyrir loftslagið.

Frá útlöndum berast einnig tíðindi af vaxandi viðsjám í samskiptum milli þjóða, í stjórnmálum og alþjóðaviðskiptum. Aðföng Orkuveitunnar koma víða að og hráefnin til þeirra enn víðar. Því þarf starfsemi að vera viðbúin því að aðdrættir raskist vegna viðsjár í alþjóðaviðskiptum.

Traust staða Orkuveitunnar í sjálfbærnimálum skapar fyrirtækinu tækifæri. Eitt það stærsta er afrakstur margra ára þrautseigju við þróun ábyrgar kolefnisbindingar. Þau þekkja það sem í hafa komist að uppbygging sprotafyrirtækja getur tekið í og oft á þroskaleiðinni gætit óþreyju. Þörfin fyrir Carbix-tæknina vex. Losun koldíox-

iðs vegna umsvifa mannsins er ekki enn farin að dragast saman þótt farið sé að hylla undir það. Uppsafnaður styrkur þess í andrúmslofti er slíkur að vísindasamfélagið er nánast einhuga um að föngun þess úr andrúmslofti eða við uppsprettur sem snúið er að finna aðrir lausnir við sé ekki bara nauðsynleg heldur bráðnauðsynleg. Þar liggja viðskiptatækifærin. Orkuveitan getur ekki nýtt þau ein. Hún þarf gott samstarf við heimafólk þar sem starfstöðvar rísa, við birgja og viðskiptavinum og væntanlega meðeigendur sem deila með Orkuveitunni áhættu og þá líka fjárhagslegum ábata. Ávinningur loftslags og umhverfis verður ótvíræður þegar fjármögnun og aðrar áskoranir í undirbúningi verða yfirstignar.

Á árinu 2024 breyttust áherslur varðandi endurfjármögnun Ljósleiðarans. Heimild eigenda Orkuveitunnar til að fá meðeiganda eða meðeigendur að félaginu rann út um áramót. Það hávaxtaskeið sem stóð frá því sú heimild fékkst reyndist verkefninu ekki hagfeld. Nú er unnið að endurfjármögnun með öðrum hætti en með sama markmiði; að Ljósleiðarinn hafi fjárhagslegan þrótt til að efla samfélögin sem hann þjónar svo þau séu sem best í stakk búin að takast á við okkar stafrænu framtíð.

Aukin orkuvinnsla

Vinnsla rafmagns úr vatnsorku hefur allt frá upphafi rafvæðingar Íslands verið hryggjarstykkið í raforkukerfinu. Frá síðustu aldamótum hefur hlutdeild jarðhita vaxið talsvert en raforka úr þeirri auðlind hentar einkar vel til iðnaðar, þar sem sveiflur í notkun eru minni en á almennum markaði. Eftir að Reykjavíkurborg lagði sínar vatnsaflsvirkjanir inn í Landsvirkjun, fyrir rétt um 60 árum, hefur það fyrirtæki, sem nú er alfarið í ríkiseigu, ráðið fyrir þessari hryggjengju raforkuvinnslunnar. Samkeppni á raforkumarkaði mótast mjög af þessari stöðu og almenn staða á raforkumarkaði ræðst af vatnsbúskap virkjana fyrirtækisins. Illa hefur nú árað og hefur umræða um orkumál eðlilega litast af því.

Eftirspurn eftir sjálfbærri orku hefur aukist á sama tíma og framboðið hefur takmarkast af tíðarfarinu. Því hyggst Orkuveitan svara og á árinu 2024 var rannsókn- og nýsköpunarsvið fyrirtækisins eftir í þessu skyni. Nýting jarðhita er vissulega heima-völlur Orkuveitunnar en auk frekari tækifæra þar er horft til vatnsafls, vinds, birtu og fleiri nýstárlegra náttúrulegra orkugjafa. Slík áform eru þróuð og þroskuð innan Orkuveitunnar en fýsileg áform rata síðan til framkvæmda hjá Orku náttúrunnar. Hlutverk stjórnvalda við að skapa þessum áformum umgjörð hafa verið í deiglu og það er ánægjulegt að nú virðist sem framhald verði á vinnu fyrri stjórnar og þings að aukinni skilvirkni stjórnsýslunnar. Góðir orkukostir verða að eiga fyrirsjáanlegan leiðangur leyfisveitinga og slípunar í umsagnarferlum. Slæma kosti á að slá fljótt af.

Orkuöryggi fékk líka nýja vídd á árinu 2024 þegar tókst að forða yfirvofandi stórtjóni á verulegum hluta húsnæðis á Suðurnesjum. Atburðirnir við Grindavík, sem skemmdu helstu flutningsæð hitaveitunnar frá Svartsengi leiddu í ljós að hitaveitan er ekki minni nauðsyn heimilum og fyrirtækjum en rafveitan. Heitavatnsnotkun hjá Veitum hefur vaxið með fordæmalausum hraða síðustu ár og ekki varð lát á því árið 2024. Vatnsnotkun í hitaveitum Veitna hefur aukist um meira en fimmtung frá árinu 2019. Það er gríðarlegur vöxtur og viðbóttin ein svarar gróflega til tvöfaldrar orkunotkun hitaveitu Norðurorku fyrir allt Eyjafjarðarsvæðið. Það er því ekki að ófyrirsynju að Veitur hafa tekið hitaveitumál afar traustum tókum, skerpt sýn á forða á einstökum svæðum, greint tækifæri á einstökum svæðum og mótað langtímasýn á þróun hitaveitna fyrirtækisins. Þetta bar árangur strax á nýliðnu ári þegar ný lághitasvæði fundust fyrir höfuðborgarsvæðið og stórum áföngum lauk við sverun mikilvægra flutningsæða. Áfram má þó búast við vaxtarverkjum í hitaveitunum. Þeir geta birst viðskiptavinum með vatnsleysi meðan á stórum framkvæmdum stendur eða skerðing afhendingar á víkjandi orku, til dæmis til sundlauga, í bitrustu frostum.

Vatnsvernd

Í magni talið er það kalda vatn sem viðskiptavinir Orkuveitunnar fá afhent einungis þriðjungur af magni heita vatnsins. Það segir þó ekki alla söguna um mikilvægið því heilnæmt neysluvatn er undirstaða lífs og forsenda margvíslegs iðnaðar. Heilnæmi vatnsins þarf að verja allt frá upptökum að kranastútum almennings og annarra kaupenda. Helstu hættur á þeirri leið eru við vatnsbólín sjálf. Opin vatnsból eru hverfandi í starfsemi Orkuveitunnar en borholur eru á afgirtum svæðum þar sem jafnvel er mikil umferð fólks skammt utan girðinga. Það á meðal annars við um vatnsból höfuðborgarsvæðisins í Heiðmörk.

Á árinu 2025 verða 10 ár frá því nýtt vatnsverndarskipulag höfuðborgarsvæðisins var samþykkt að undangengnum ítarlegum vísindalegum rannsóknum, sem meðal annarra Orkuveitan stóð að. Mikil áhersla sveitarstjórna á vatnsverndina birtist meðal annars í því að þetta vatnsverndarskipulag var fyrsti hluti svæðisskipulagsins, sem afgreitt var í heild ári síðar. Vatnsverndin er grunnurinn, síðan kemur hitt.

Nú stendur yfir vinna við deiliskipulag Heiðmerkur. Orkuveitan leggur áherslu á öfluga vatnsvernd og að nýtt deiliskipulag endurspegli þá framsýni sem vatnsverndarskipulagið ber með sér. Deiliskipulagið þarf að fela í sér minni umferð véla og bíla um landareignir Orkuveitunnar í Heiðmörk en nú er og aukna stýringu allrar umferðar. Vatnið gengur fyrir og við, sem samfélag, gætum þurft að finna sumum þeim þörfum, sem við höfum sinnt í Heiðmörk, útrás annarsstaðar. Orkuveitan er fús til þátttöku í að finna farveg lausna í þeim efnum.

Sátt við samfélög

Orkuveitan þarf að starfa í sátt við samfélög. Um leið og fjölbreytt orku- og veitubjónustan er í raun forsenda samfélagsbyggingarinnar geta brýnar framkvæmdir og óhjákvæmilegar bilanir í kerfum valdið verulegri truflun í úrverkinu. Því leggur Orkuveitan áherslu á öfluga upplýsingagjöf þegar út af ber. Þegar stór hluti höfuðborgarsvæðisins mátti þola heitavatsleysi vegna tenginga á árinu 2024 sýndi þessi áhersla sig en hún gerir það ekki síður þegar minna ber út af og þjónustubrestur nær til færri viðskiptavina. Vinna á borð við þessa skilar sér í jákvæðari afstöðu almennings til rekstrarins og aukins gagnkvæms skilnings fyrirtækisins og viðskiptavina þess á þörfum og óskum hvors um sig.

Afstaða almennings ræðst einnig af umræðu á opinberum vettvangi, meðal annars um áform Orkuveitunnar og einstakra fyrirtækja innan samstaðu hennar. Agreiningur er hluti mannlegrar tilveru og þau samfélagslegu umskipti í átt til aukinnar sjálfbærni, sem Orkuveitan hefur einsett sér að hafa frumkvæði að, verða ekki átakalaus. Harðvítugar deilur eru orkufrekar og oft á tíðum kostnaðarsamar. Þess vegna leggur Orkuveitan talsvert á sig við mótun verkefna sinna til að aukin sátt megi ríkja um þau, að ávinningur af þeim falli ekki bara fyrirtækinu í skaut. Þetta gildir jafnt um orkuöflun, kolefnisbindingu og viðamikil viðhald á veitukerfum. Að breyta verkefnum á teikniborðinu er framsýnna og hagsýnna en þegar lengra er komið. Þess vegna er kapp lagt á að þegar í upp-hafi sé verkefnum okkar lýst með heiðarlegum hætti, á þeim sagður kostur og löstur, sem grundvöllur ærlegs og uppbyggilegs samtals um framvindu þeirra. Oftast næst slíkt samtal. Ekki alltaf og stundum þarf að finna verkefnum nýjan flöt, nýjan farveg eða nýjan vettvang.

Langsamlega tíðustu samskipti Orkuveitunnar og almennings eru hin hversdagslegu. Frá sjónarhóli Orkuveitunnar er það að veita tilgreinda þjónustu og taka við greiðslum fyrir hana. Frá sjónarhóli viðskiptavinarins að hafa aðgang að vatni, rafmagni, hitaveitu, fráveitu og gagnaveitu og borga reikninginn. Útgefnir reikningar voru um 4,5 milljónir talsins árið 2024. Þessi samskipti hafa verið farsæl og áfallalítill. Áreiðanleiki þjónustunnar er mikill í öllum samanburði og verðið fyrir hana lægra en víðast í samanburðarríkjum. Það síðarnefnda byggist á því að hagsýni sé gætt í rekstri um leið og hugsað er til langrar framtíðar því þær þarfir samfélaga sem Orkuveitan ber ábyrgð á að uppfylla eru ekki á förum.

Vinnustaðurinn

Það frumkvæði sem Orkuveitan tekur í samfélagsþróuninni með nýrri stefnu hefur kallað á breytingar á vinnustaðnum. Ör tækniþróun, sérstaklega með tilkomu gervigreindar og annarar gagnauðrvinnslu, felur ekki síður í sér breytingar.

Stöðug þróun skilvirkari og hagkvæmari leiða til að veita áreiðanlega þjónustu á sanngjörnu verði er leit að tækifærum til breytinga. Fjárfest var í nýrri þekkingu nýs fólks og það er stöðugt til skoðunar hvaða þekkingu er þörf á innanhúss og hvað er skynsamlegra að kaupa að. Með sama hætti er stöðugt til umræðu hvaða þekkingu og færni er skynsamlegt að hýsa innan dótturfélaganna og hverju er betur komið í samnýtingu samstæðunnar innan móðurfélagsins.

Því þarf ekki að undra að skipulag Orkuveitunnar og fyrirtækjanna innan samstæðunnar breyttist á árinu 2024 og grunnur lagður að frekari breytingum framundan. Má þar nefna fyrirhugað útboð á verktöku vegna viðhalds veitukerfa þar sem leitað verður stöndugri samstarfsaðila en í fyrri innkaupum á þjónustunni. Vegna fyrirséðra umsvifa við að afla aukinnar orku úr jarðhita voru borverkefni á meðal stærstu innkaupa síðasta árs en einnig var keyptur jarðbor, einkum með verkefni Carbfix í huga en nýtist ekki síður jarðhitafyrirtækjunum Veitum og Orku náttúrunnar. Lykilatriði er að ábyrgðin á að nauðsynleg verk eru unnin og að nauðsynleg þróun á sér stað er ekki boðin út; hún er ekki að fara neitt.

Það eru fleiri fyrirtæki en Orkuveitan í vaxtarhugleiðingum sem sést til dæmis á virkjanaáformum víða um land. Það er því samkeppni um gott starfsfólk á starfssviði okkar. Fyrir utan skipulagsbreytingar innan samstæðunnar, sem leiddu sumar til uppsagna, sér þessarar samkeppni stað í starfsmannaveltu. Hún jókst á síðasta ári og það er okkur brýning um að halda vel utan um okkar fólk í umróti breytinga.

Það er mikið tilhlökkunarefni að taka á næstu mánuðum aftur í notkun þann hluta höfuðstöðva Orkuveitunnar við Bæjarhálss sem hefur verið í endurbyggingu síðustu ár. Miklar vonir eru bundnar við nýtt húsnæði sem hannað er í samræmi við þær breytingar sem orðið hafa á almennu verk-

lagi á vinnustöðum og þær breyttu væntingar sem starfsfólk dagsins í dag og framtíðarinnar hefur til góðrar vinnuáðstöðu. Frá því rakaskemmda varð fyrst vart í tiltölulega nýlegum húsakynnum Orkuveitunnar, fyrir um áratug, hafa fjölmörg hús fengið þann dóm að þau væru ónothæf. Sum hafa verið rifin, önnur verið endurbætt. Í okkar tilviki voru allir möguleikar skoðaðir en niðurstaðan fól í sér breytingar sem þegar hafa verið gerðar á ytri byrði hússins og almennt betri nýtingu rýmisins innan stokks. Eins og áður en rýma þurfti skemmda hluta húsnæðisins er gert ráð fyrir að hluti hússins verði í útleigu. Það styrkir okkur í þeirri trú að vel sé að takast til að þegar hafa nokkrir aðilar lýst áhuga á að leigja.

Starf stjórnar

Á árinu 2024 hélt stjórn Orkuveitunnar 16 fundi, 14 stjórnarfundir, aðalfund og framhaldsaðalfund. Ný heildarstefna Orkuveitunnar hafði verið samþykkt til samráðs við eigendur í desember 2023 og var endanlega samþykkt í stjórn Orkuveitunnar í júní 2024. Í aðdraganda þess voru haldnir tveir kynningarfundir með fulltrúum eigenda um stefnumótunina. Í apríl 2024 lagði stjórn mat á störf forstjóra og í framhaldinu afgreiddi stjórn tillögu starfskjaranefndar um kjör hans. Reglubundið mat stjórnar á eigin störfum fór fram í maí. Að ósk stjórnar er nú unnið að því að uppfæra eigendastefnu Orkuveitunnar, sem samþykkt var upphaflega eftir opið samráð árið 2012, til samræmis við nýja heildarstefnu og ekki síður þá almennu eigendastefnu sem Reykjavíkurborg setti sér vegna eignarhalds í fyrirtækjum árið 2022. Það er spennandi verkefni og mikilvægt að laga starf stjórnar Orkuveitunnar að þeim viðhorfum sem fram koma í almennu eigendastefnunni og því að innan samstæðu Orkuveitunnar verði fyrirtæki sem hún á með öðrum.

Helstu niðurstöður fjármála 2024

Hagnaður af rekstri samstæðunnar á árinu 2024 nam 9.309 milljónum kr. (2023: hagnaður 6.400 milljónir kr.). Heildarafkoma samstæðunnar á árinu 2024 nam 12.748 milljónum kr. (2023: 18.434 milljónir kr.). Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 509.953 milljónum kr. í árslok (31.12.2023: 481.343 milljónir kr.). Eigið fé nam 265.732 milljónum kr. í árslok (31.12.2023: 258.984 milljónir kr.) og er eiginfjárlutfall samstæðunnar 52,1% (31.12.2023: 53,8%).

Þann 29. október 2024 birti Orkuveita Reykjavíkur fjárhagsspá í fréttakerfi Nasdaq Iceland. Samkvæmt spánni var gert ráð fyrir að rekstrartekjur ársins 2024 yrðu 66,4 milljarðar króna en raunin er 66,8 milljarðar króna. Rekstrarkostnaður var áætlaður 29,2 milljarður króna en raunin varð 27,7 milljarðar króna eða 1,5 milljörðum króna lægri en áætlað var.

Fjárfesting ársins nam 30,9 milljörðum króna en fjárhagsspáin gerði ráð fyrir 33,5 milljörðum króna.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur leggur til við aðalfund að greiddur verði arður til eiganda á árinu 2025 vegna rekstrarársins 2024 að fjárhæð 6,5 milljarða króna. Vísað er að öðru leyti til ársreikningsins varðandi ráðstöfun hagnaðar og aðrar breytingar á eigin fé.

Stjórn Orkuveitunnar í janúar 2024, frá vinstri: Skúli Helgason, Valgarður Lyngdal Jónsson, Þórður Gunnarsson, Ragnhildur Alda Vilhjálmisdóttir, Gylfi Magnússon formaður, Vala Valtýsdóttir varaformaður, Guðveig Lind Eyglóardóttir.

Yfirlit samstæðu

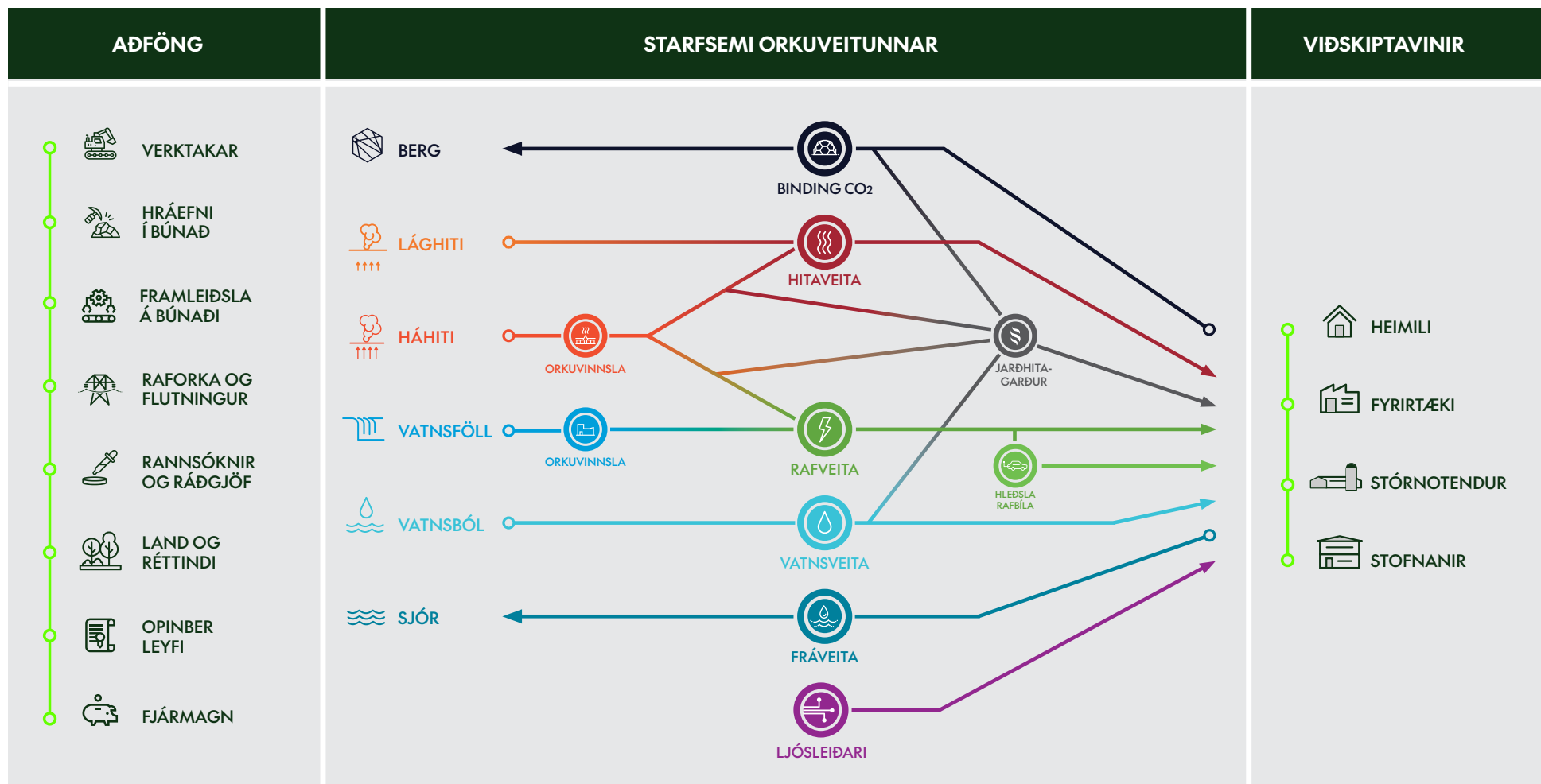
Orkuveitan

Innan móðurfélagsins er haldið utan um fjármál samstæðunnar, innkaup, mannauð, upplýsingatækni og rannsókna- og nýsköpunarstarf. Innan móðurfélagsins er einnig haldið utan um lögfræðimál, landareignir og réttindi og samskiptamál. OR Eignir ohf. er félag sem heldur utan um eignarhluti í Veitum, Orku náttúrunnar og ON Power.

Meðalföldi stöðugilda á árinu voru 572 hjá samstæðunni. Fastráðin hjá samstæðunni í árslok 2024 voru 581. Konur voru 35% og karlar 65%. Kynsegin starfsfólk náði ekki einu prósentu. Meðal stjórnenda í samstæðu Orkuveitunnar í árslok voru konur 53% og karlar 47%. Þriðjungur stjórnarfólks Orkuveitunnar er konur og stjórnarformaður er karl.

	Starfssvið	Helstu lög um starfsemina	Tekjur	Starfsfólk
		Lög um Orkuveitu Reykjavíkur gilda um alla starfsemi samstæðunnar	Sjá einnig skýringu 4 í samstæðu-ársreikningi Orkuveitunnar	Fastráðin í árslok 2024 Konur: karlar í stjórn í árslok Kyn stjórnarformanns
 Veitur ohf. OR vatns- og fráveita sf.	Veitur reka rafveitur og hitaveitur, sem nánast allar eru með sérleyfi á sínu starfssvæði. Veitur sjá um starfsemi OR vatns- og fráveitu sf. sem gegnir lögbundnum skylduverkefnum sveitarfélaga hvað varðar vatnsveitur og fráveitur, einkum í þeim sveitarfélögum sem eiga Orkuveituna.	Orkulög, Raforkulög, Lög um uppbyggingu og rekstur fráveitna, Lög um vatnsveitur sveitarfélaga, Vatnalög, Upplýsingalög, Stjórnsýslulög (vatns- og fráveitur), Lög um umhverfisábyrgð.	Tekjur eru nánast alfarið af sölu veituþjónustu með sérleyfi til heimila og fyrirtækja. Gjaldskrár lúta eftirliti hins opinbera sem hér segir: Hitaveita: Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið Rafveita: Orkustofnun Vatnsveita: Innviðaráðuneytið Fráveita: Innviðaráðuneytið.	179 3:2 Kona
 Orka náttúrunnar ohf. ON Power ohf.	Orka náttúrunnar ohf. framleiðir heitt vatn og rafmagn í Nesjavallavirkjun og rafmagn í Andakilsárvirkjun. Vatnið fer allt til hitaveitu Veitna á höfuðborgarsvæðinu en rafmagn einkum á almennan markað þar sem fyrirtækið selur einnig rafmagn um hleðslukerfi sitt á rafbíla. ISK er starfsrækslugjaldmiðill. Orka náttúrunnar sér um starfsemi ON Power ohf. sem framleiðir heitt vatn og rafmagn í Hellisheiðarvirkjun þar sem það starfrækir einnig Jarðhitagarð. Rafmagn fer einkum á heildsölu markað. USD er starfsrækslugjaldmiðill ON Power ohf.	Raforkulög, Orkulög, Vatnalög, Samkeppnislög, Lög um umhverfisábyrgð.	Tekjur af sölu rafmagns á almennum markaði og á heildsölumarkaði, sölu á heitu vatni í heildsölu til hitaveitu Veitna á höfuðborgarsvæðinu, sölu á upprunaábyrgðum og leigu á aðstöðu í Jarðhitagarði ON við Hellisheiðarvirkjun í Ölfusi. Heildsöluverð á heitu vatni lýtur eftirliti Orkustofnunar en raforku markaður er samkeppnismarkaður sem m.a. Samkeppniseftirlitið og Orkustofnun hafa eftirlit með.	107 3:2 Kona
 Ljósleiðarinn ehf.	Ljósleiðarinn ehf. leggur og rekur víðfeðmt ljósleiðaranet sem nýtt er af fjarskiptafyrirtækjum sem veita netþjónustu til heimila og fyrirtækja.	Lög um fjarskipti, Samkeppnislög.	Tekjur eru annars vegar af ljósleiðaratengingum til heimila og fyrirtækja sem nýta sér þjónustu fjarskiptafyrirtækja um kerfi Ljósleiðarans og hinsvegar af heildsölu gagnaflutninga um ljósleiðara innan kerfa fjarskiptafyrirtækja. Fjarskiptamarkaður er samkeppnismarkaður undir eftirliti Fjarskiptastofu og Samkeppniseftirlits.	49 2:3 Kona
 Carbfix hf. Eignarhaldsfélagið Carbfix ohf. Coda Terminal hf.	Carbfix er sprotafyrirtæki um samnefnda aðferð til kolefnisbindingar. Helstu tekjur fyrirtækisins eru vegna ráðgjafar, uppbyggingar og rekstrar á bindingararstöðum auk styrkja frá alþjóðlegum samkeppnissjóðum til frekara rannsókna- og þróunarstarfs. EUR er starfsrækslugjaldmiðill Carbfix hf. og Coda Terminal hf.	Lög um hollustuhætti og mengunarvarnir, Lög um umhverfisábyrgð.	Carbfix er sprotafyrirtæki byggt á samnefndri aðferð til kolefnisbindingar og helstu tekjur fyrirtækisins eru vegna ráðgjafar, uppbyggingar og rekstrar á bindingarstöðum auk styrkja frá alþjóðlegum samkeppnissjóðum til rannsókna- og þróunarstarfs.	51 3:1 Kona

Virðisstraumar Orkuveitunnar

Virðissköpun og hagsmunaaðilar

Lýsa má hlutverki Orkuveitunnar að það sé að tengja samfélög fólks við náttúruauðlindir. Myndin á síðunni að framan er til skýringar og í töflunni hér að neðan eru dregnir fram þeir hlekkir í virðiskeðjunum sem liggja í gegnum samstæðu Orkuveitunnar.

Starfsfólk Orkuveitunnar á í miklum og stöðugum samskiptum við hagsmunaaðila að starfseminni. Taflan sýnir hvar helstu hópar hagsmunaaðila koma að verðmætasköpuninni.

	Auðlind	Nýframkvæmdir	Vinnsla og miðlun	Viðskipti og þjónusta
Helstu athafnir	– Leit að og rannsókn auðlinda og öflun réttinda til að nýta þær – Vöktun og stýring nýtingar og viðtaka – Rannsóknir og nýsköpun	– Hönnun og öflun leyfa – Fjármögnun – Kaup á efni, búnaði og þjónustu verktaka – Eftirlit og prófanir	– Móttaka nýsmíði í rekstur – Stýring og vöktun vinnslu – Eftirlit, viðhald og endurnýjun – Kaup á efni, búnaði og þjónustu	– Öflun og skráning viðskip-tavina – Tenging heimila og fyrirtækja – Álestur og útgáfa reikninga – Viðbrögð við bilunum
Hagsmunaaðilar	Opinberir aðilar Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit Almenningur Umsagnir um leyfi, kæruréttur Eigendur Orkuveitunnar Staðfesting áforma á nýjum svæðum Fræða- og nýsköpunarsam-félag Hugmyndir og þekking	Opinberir aðilar Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit Verktakar og vörubirgjar Framkvæmdir, útvegum efnis, ráðgjöf, fjármögnun Almenningur Umsagnir og kæruréttur Eigendur Orkuveitunnar Staðfesting áforma á nýjum svæðum Fjármagnseigendur Lánsfé eða hlutafé	Opinberir aðilar Vöktun á rekstri og auðlind-anýtingu Almenningur Ábendingar, upplýsingar Viðskiptavinir Upplýsingar um þjónustubrest Verktakar og vörubirgjar Framkvæmdir, útvegum efnis, ráðgjöf, fjármögnun	Viðskiptavinir Greiðsla reikninga, álestur Opinberir aðilar Vöktun á afhendingaröryggi, notkunarmælingum og verð-lagningu
	Starfsfólk, samtök og félög fólks og fyrirtækja og eftirlitsaðilar með starfsaðstæðum á vinnumarkaði eiga hagsmuni að öllum þáttum virðisstraumanna.			

Tvíátta mikilvægisgreining

Árið 2016 efndi Orkuveitan til vinnustofu með fulltrúum fjölbreyttra hagsmunaaðila að rekstrinum. Þar voru m.a. fulltrúar birgja, verkalýðsfélaga, effirlitsaðila, stórra viðskiptavina og almanna-samtaka. Tilgangurinn var að forgangsraða sjálfbærniþáttum í starfseminni og var það gert á grundvelli Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Réði vinnustofan nokkru um að þessi Heimsmarkmið urðu áherslumarkmið Orkuveitunnar.

Stjórnir dótturfyrirtækja Orkuveitunnar hafa tekið afstöðu til Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna með tilliti til starfssviðs hvers fyrirtækis.

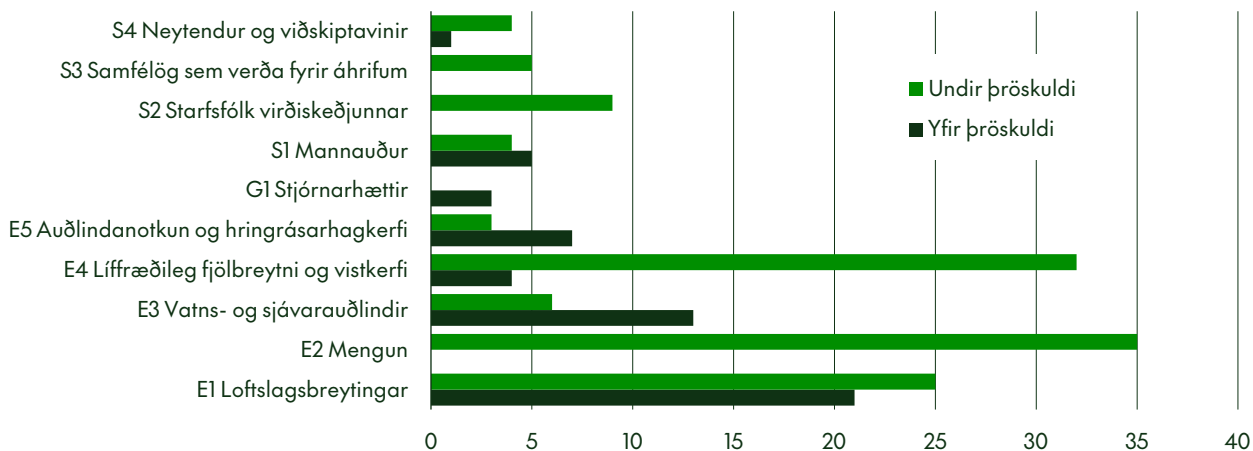
Mikilvægisgreining sú sem ESRS reikningsskila-staðallinn gerir ráð fyrir – kölluð tvíátta mikilvægisgreining – er talsvert umfangsmeiri og skilgreindara ferli sem miðar að því að meta hvaða áhrif starfsemin hefur á ytra umhverfi og hins vegar hvaða áhrif sjálfbærniþættir hafa á rekstur fyrirtækisins. Niðurstöður greiningarinnar ákvarða hvaða sjálfbærniþættir úr ESRS-staðlinum eru teknir til umfjöllunar í reikningsskilum fyrirtækisins.

Tvíátta mikilvægisgreining á Orkuveitunni var einkum unnin af sjálfbærniteymi fyrirtækisins með aðkomu sérfræðinga í rekstrinum og utanaðkomandi ráðgjöf. Orkuveitan lítur á þá niðurstöðu sem hér er birt sem bráðabirgðaniðurstöðu sem mótuð verður frekar af stjórnnum, stjórnendum og ytri hagsmunaaðilum. Í greiningunni komu til skoðunar;

- 177 áhrifaþættir sem samstæðan hefur,
- 74 áhættur og tækifæri sem greiningin leiddi í ljós,
- 56 sjálfbærniþættir fengu fjárhagslegt mat.

Hér að neðan má sjá hvernig hinir greindu þættir skiptast niður á efnisflokka regluverksins. Hluti matsins er skilgreining matskvarða fyrir styrk áhrifa

Niðurstæða mats á áhrifum

Niðurstæða mats á vægi 177 áhrifaþátta starfsemi Orkuveitunnar með aðferð European Sustainability Reporting Standard (ESRS).

og umfang áhrifa hvers þáttar. Loks eru ákveðin þau einkunnarmörk eða þröskuldur sem einkunn þarf að ná í matinu til að þátturinn teljist mikilvægur. Lagafrumvarp um innleiðingu ESRS hefur enn ekki litið dagsins ljós og því er þessi þýðing á heitum efnisflokkanum á ábyrgð Orkuveitunnar.

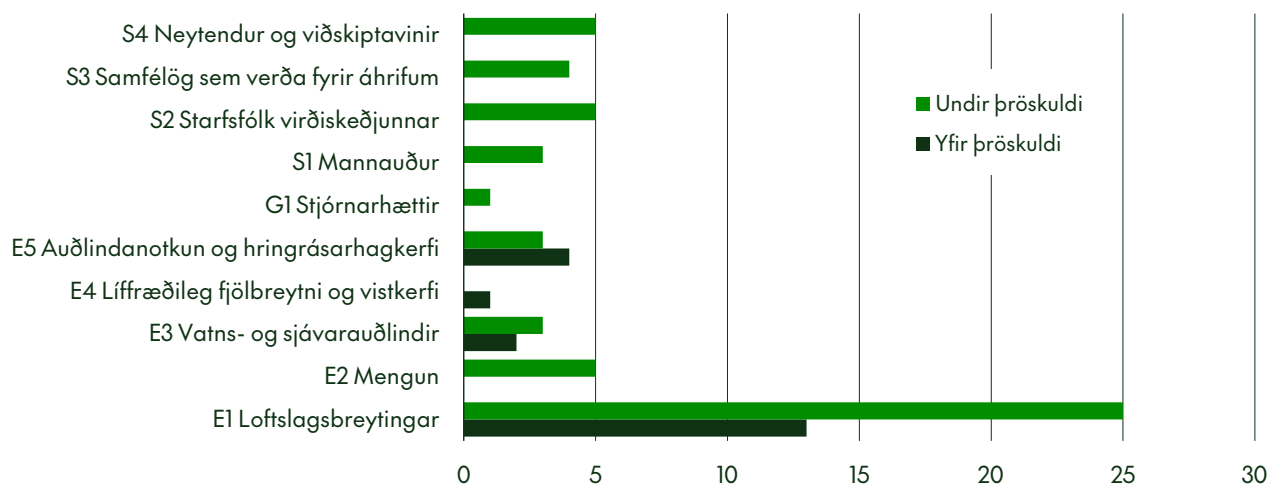
Myndin sýnir að 35 þættir komu til skoðunar m.t.t. áhrifa mengunar frá starfsemi Orkuveitunnar. Einkunn einskis þeirra náði yfir þröskuld mikilvægismatsins. Þarna kemur til að undanfarinn áratug hefur Orkuveitan lagt áherslu á að draga úr mengun vegna starfseminnar. Þar má einna helst nefna hreinsun brennisteinsvetnis úr útblæstri jarðvarmavirkjana með Carbfex aðferðinni. Víkið er að brennisteinsvetni og árangri við föngun þess og bindingu í kafla E4 um líffræðilega fjölbreytni.

Varðandi aðra þætti sem ná ekki yfir þröskuld matsins – S2 og S3 – má nefna að samfélagsleg áhrif starfsemi Orkuveitunnar, sem veitandur grunnþjónustu, koma fram í þætti S4. Hvað S3 varðar var vægi þeirra innkaupa Orkuveitunnar, þar sem eru áhættur í virðisdeðjunni, vega ekki nægilega þungt, hvorki í mikilvægi aðfanganna fyrir Orkuveituna né mikilvægi Orkuveitunnar á viðkomandi markaði. Ábending kom einmitt fram í óháðu mati SP Global á grænum fjármögnunarramma Orkuveitunnar, sem gefinn var út haustið 2024, að mannréttindaáætla væri til staðar í aðföngum fágætra málma í rafbúnaði.

Rétt eins og í áhrifamatinu vega umhverfis- og loftslagsþættir þungt í mati á áhættu og tækifærum. Hafa ber í huga að þetta er ekki heildstætt áhættu- og tækifæramat rekstursins heldur tekur það einungis til sjálfbærniþátta í starfsemiinni – umhverfis, samfélags og stjórnhátta.

Í fjárhagsmatinu, sem gert er samhlíða, er leitast við að greina UFS-þætti sem sumir, þó ekki allir, koma fram í áhrifamati eða mati á áhættu og tækifærum. 56 atriði voru metin og allir þýðingarmiklu þættirnir í því mati eru tengdir umhverfismálum, flestir loftslagsmálum. Tólf náðu yfir matsþröskuld og skiptust þeir til helminga milli hugsanlegra jákvæðra og neikvæðra fjárhagsáhrifa.

Niðurstaða mats á áhættu og tækifærum

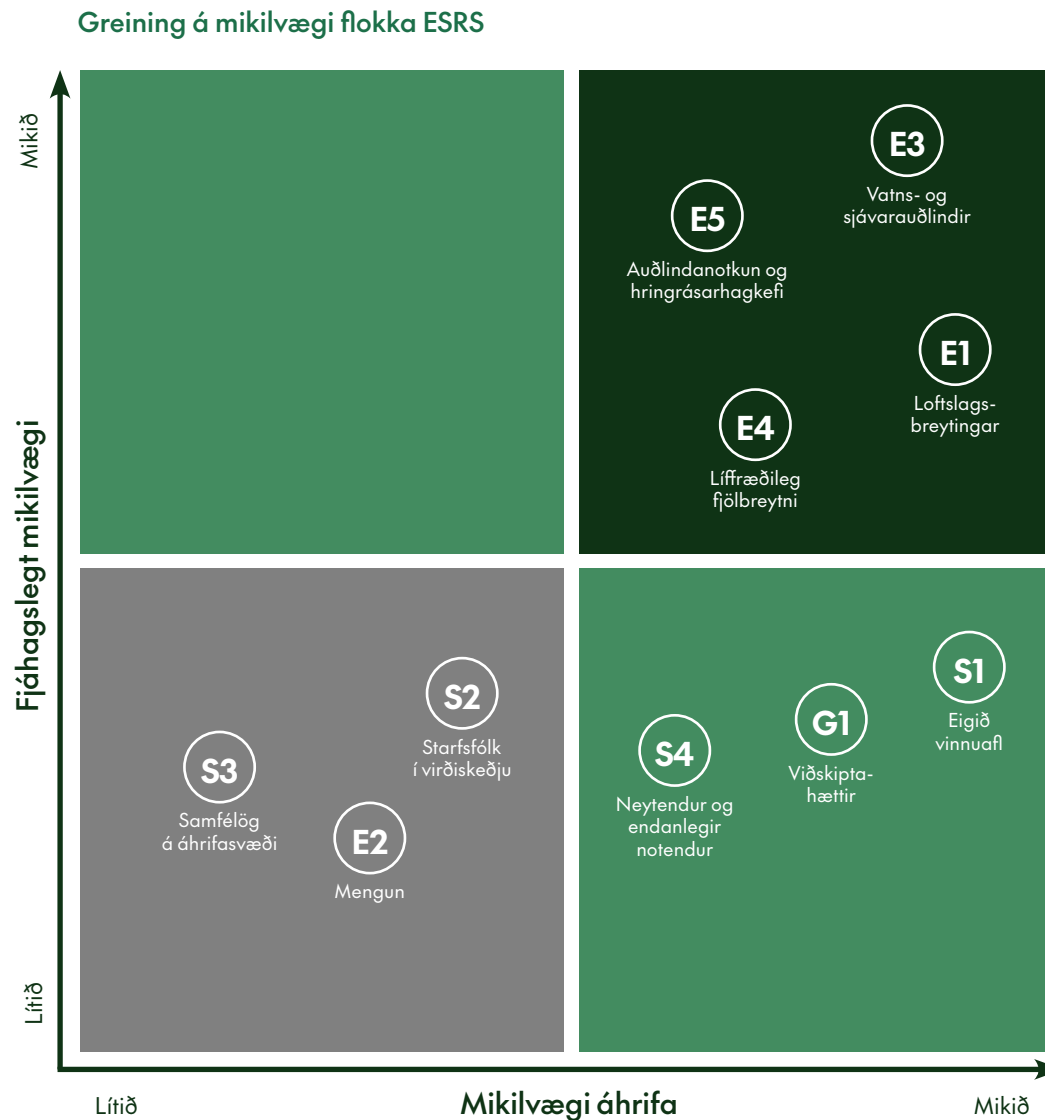
Niðurstaða mats á vægi 74 áhættuþátta og tækifæra í starfsemi Orkuveitunnar með aðferð European Sustainability Reporting Standard (ESRS).

Samkvæmt niðurstöðu hinnar tvíátta mikilvægisgreiningar verður því fjallað um þessi efni í þessari skýrslu stjórnar í samstæðuársreikningi Orkuveitunnar 2024:

- E1 Loftslagsbreytingar
- E3 Vatns- og sjávarauðlindir
- E4 Líffræðileg fjölbreytni og vistkerfi
- E5 Auðlindanotkun og hringrásarhagkerfi
- S1 Eigið vinnuafli
- S4 Neytendur og endanlegir notendur
- G1 Stjórnarhættir

Á myndinni til hliðar eru allir efnisflokkar ESRS settir fram m.t.t. niðurstöðu mats Orkuveitunnar á mikilvægi þeirra. Fjárhagslega matið, þ.e. fjárhagsleg áhrif á Orkuveituna, er á y-ás, mat á áhrifum sjálfbærniþátta Orkuveitunnar á aðra, er á x-ás. Gildi hvers efnisflokks í grafinu tekur mið af hæsta matsgildi einstaks þáttar innan hvers efnisflokks.

Niðurstaða mikilvægismats Orkuveitunnar á efnisflokkum ESRS settum fram í mikilvægisfylki.

Flokkunarreglugerð ESB

Uppgjör samkvæmt Flokkunarreglugerð

Nú birtir Orkuveitan í annað skipti upplýsingar úr fjárhagsbókhaldi í samræmi við Flokkunarreglugerð Evrópusambandsins, sem tók gildi hér á landi 1. júní 2023 með lögum nr. 25/2023. Markmið reglugerðarinnar er að meta með samræmdum umhverfis- og loftslagsviðmiðum hvaða starfsemi teljist sjálfbær. Til að standast viðmiðin þarf viðkomandi starfsemi ýmist að teljast verulegt framlag til einhvers af eftirgreindum umhverfismarkmiðum án þess að valda umtalsverðu tjóni hvað önnur umhverfismarkmið varðar:

- Mótvægi við loftslagsbreytingum
- Aðlögun að loftslagsbreytingum
- Sjálfbær notkun og verndun vatns- og sjávarauðlinda
- Mengunarvarnir og eftirlit með mengun
- Umskipti yfir í hringrásarhagkerfi
- Vernd og endurheimt líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa

Af tilgreindri starfsemi í flokkunarreglugerðinni voru upphaflegar borin kennsl á tíu starfsþætti innan samstæðu Orkuveitunnar, þ.e. eru flokkunartækir, og byggðist framsetning í ársskýrslu 2023 á því. Síðan hefur flokkur um Ljósleiðara verið felldur undir starfsemi utan flokkunarreglugerðar og breytist framsetningin að neðan í samræmi við það. Tölurnar að neðan gefa heildaryfirlit yfir hlutfall fjárfestingar, gjalda og tekna samstæðu Orkuveitunnar m.t.t. þess hvort starfsemin fellur að flokkunarreglugerðinni og uppfylli matsskilyrði hennar (aligned), falli innan hennar en ekki er sýnt fram á að starfsemin standist matsskilyrðin

(eligible but not aligned) eða falli utan starfaflokka flokkunarreglugerðarinnar (non-eligible). Tölur 1, 2 og 3 að neðan sýna hvert hlutfall veltu, fjárfestinga og rekstrargjalda var sem samræmdist matsskilyrðum flokkunarreglugerðar.

Starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir

Við bárum kennsl á níu starfsemisflokka hjá Orkuveitunni innan flokkunarreglugerðarinnar. Þeir heita þetta í reglugerðinni:

- Raforkuframleiðsla úr vatnsorku (4.5)
- Flutningur og dreifing á raforku (4.9)
- Dreifing fjarhitunar/-kælingar (4.15)
- Samþætt vinnsla varma/kælingar og raforku úr jarðvarmaorku (4.18)
- Uppbygging, stækkun og starfræksla vatnsöflunar-, vatnshreinsi- og vatnsveitukerfa (5.1)
- Uppbygging, stækkun og starfræksla skólpsöfnunar og -hreinunarkerfa (5.3)
- Varanleg geymsla koldíoxíðs neðanjarðar (5.12)
- Flutningar með mótörhjólum, fólksbifreiðum og léttum atvinnuökutækjum (6.5)
- Grunnvirki sem gera flutninga á vegum og almenningssamgöngur með litla losun kolefna möguleg (6.15)

Verulegt framlag

Allir starfsemisflokkar stóðust matsskilyrði um verulegt framlag til að draga úr loftslagsvánni. Losun gróðurhúsalofttegunda er vottuð út frá staðlinum ISO 14064-1 sem er partur af matsskilyrðum orkuframleiðslu (4.5, 4.18). Dreifing orku (4.9, 4.15), þ.e. hitaveita og rafveita, dreifa nánast alfarið orku úr endurnýjanlegum orkugjöfum. Vatnsveitu- og fráveitukerfi nota orku undir viðmiðum flokkanna (5.1 og 5.3). Niðurdæling koldíoxíðs (5.12) uppfyllir reglugerð um geymslu koldíoxíðs í jörðu (1430/2022). Bifreiðar Orkuveitunnar uppfylla skilyrði um losun gróðurhúsalofttegunda (6.5). Hleðslustöðvar þjónusta einungis hreinorkubíla (6.15).

Möguleg áhrif loftslagsbreytinga og viðeigandi viðnám eða aðlögun að þeim hafa verið ítarlega kortlögð fyrir alla starfsemi Orkuveitunnar.¹

Veldur ekki verulegu tjóni

Vatns- og sjávarauðlindir

Orkuveitan vaktar möguleg sem og raunveruleg áhrif fyrirtækisins á vatnshlot. Einnig er mat á umhverfisáhrifum lögbundin krafa í stórum framkvæmdaverkefnum. Engin starfsemi taldist valda verulegu tjóni á vatns- og sjávarauðlindum.

Hringrásarhagkerfi

Orkuveitan er með vottað umhverfisstjórnunarkerfi ISO 14001. Undir það fellur stýring á úrgangi og auðlindanýtingu.

¹ Minnisblað 4. áfangi - Aðlögun að loftslagsbreytingum – 2024

Mengun

Orkuveitan leggur áherslu á að lágmarka mengun í allri sinni starfsemi. Þetta er meðal annars gert í gegnum umhverfisstjórnunarkerfið ISO 14001. Sértek verkefni telja þó m.a. föngun og bindingu á gasi H₂S sem á sér stað í jarðvarmavirkjunum. Þetta hefur dregið úr áhrifum á loftgæði í nærliggjandi sveitarfélögum. Í fráveitunni er einnig lögð áhersla á blágrænar ofanvatnslausnir, sem draga úr magni regnvatns í safnkerfum.

Líffræðileg fjölbreytni og vistkerfi

Öll stór framkvæmdaverkefni í starfsemi Orkuveitunnar verða að undirgangast mat á umhverfis-áhrifum. Í því mati eru áhrif á líffræðilega fjölbreytni alltaf tekin til skoðunar.

Lágmarks verndarráðstafanir

Orkuveitan hefur innleitt áherslu á mannréttindi í stefnum sem og ferlum fyrirtækisins í samræmi við leiðbeiningar OECD sem og UN Guiding Principles. Þetta á við alla starfsemi Orkuveitunnar sem og aðfangakeðju.

Lykilárangursmælikvarðar

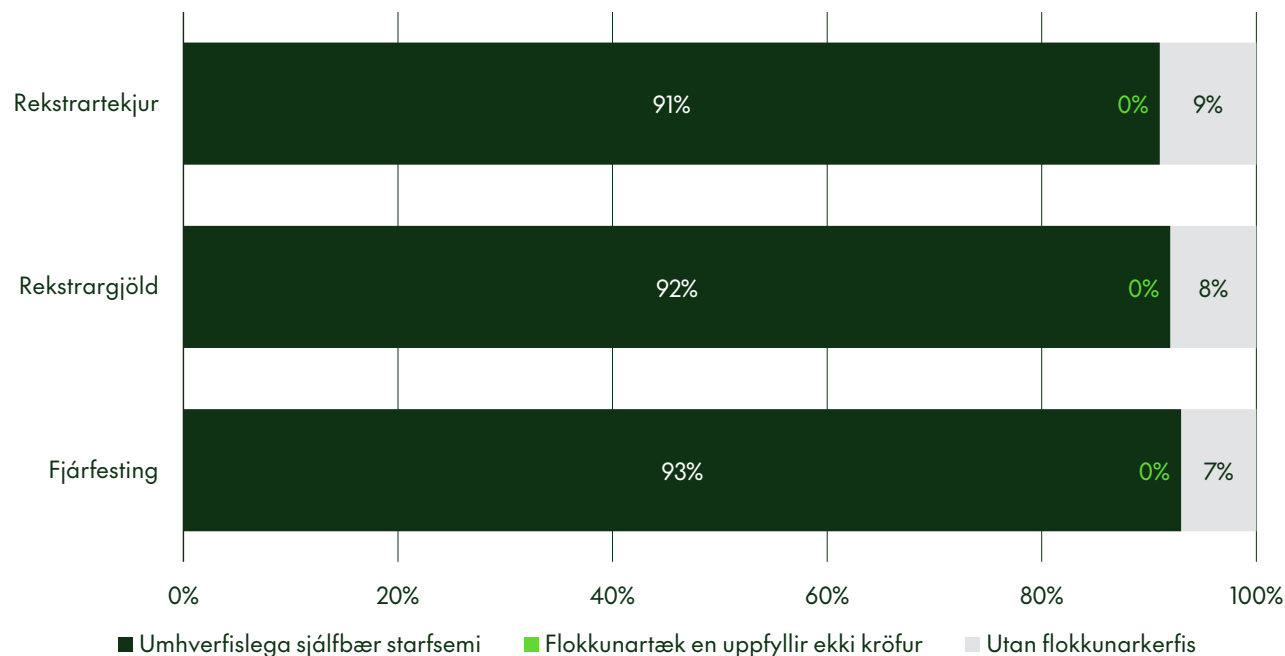
Merking

Lykilárangursmælikvarðar tengdir flokkunarreglugerð um sjálfbæra atvinnustarfsemi eru byggðir á okkar skilningi á 1. viðauka í framseldri reglugerð framkvæmdastjórnar ESB 2021/2178. Allir starfsemisflokkar eru merktir á kostnaðarstaði í bókhaldskerfi Orkuveitunnar. Einnig voru kostnaðarstaðir merktir sem utan flokkunarreglugerðar eða að þeir væru stöðdeildir. Stöðdeildir voru reiknaðar utan lykilárangursmælikvarða samkvæmt 2021/2178.

Tvítalning

Til að koma í veg fyrir tvítalningu er kostnaður flokkaður á mismunandi hátt eftir því hvort hann er eignfærður eða gjaldfærður. Þá er kostnaði úthlutað mismunandi rekstrarkóðum í Vidd 4 í fjármálakerfi Orkuveitunnar.

Uppgjör samkvæmt Flokkunarreglugerð

Rekstrartekjur

Atvinnustarfsemi	Númer (2)	Heildavelta (3)	Hlutfall af veltu (4)	Viðmið fyrir verulegt framlag						Viðmið fyrir verulegt tjón („Veldur ekki verulegu tjóni“)						Lágmarks vendarráðstafanir (17)	Hlutfall veltu sem fellur að flokunarkerfinu, 2023 (19)	Flokkur (starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum) (20)	Flokkur „(umbreytingar- starfsemi)“ (21)
				Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Adlögun að loftslags- breytingum (6)	Mótvægi viðloftslags- breytingar (5)	Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Hringrásarhagkerfi (8)	Mengun (9)	Líffræðileg fjölbreytni og viskerfi (10)	Mótvægi viðloftslags- breytingar (11)	Adlögun að loftslagsbreytingum (12)	Vatns- og sjávarauðlindir (13)	Hringrásarhagkerfi (14)	Mengun (15)	Líffræðileg fjölbreytni og viskerfi (16)			
Skýringar: J: Já N: Nei N/EL: Utan flokkunarkerfis EL: Innan flokkunarkerfis N/A: Gögn ekki til		m ISK	%	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	E	T
A. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR YFIR																			
A.1. Umhverfissjálfbær starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfinu)																			
Flutningur og dreifing á raforku	CCM 4.9	9.829	15%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Dreifing fjarhitunar/-kælingar.	CCM 4.15	20.929	32%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Samþætt vinnsla varma/kælingar og raforku úr jarðvarmaorku	CCM 4.18	17.203	26%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Uppbygging, stækkun og starfræksla vatnsöflunar-, vatnshreinsi- og vatnsveitukerfa	CCM 5.1	3.376	5%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Uppbygging, stækkun og starfræksla skólpsöfnunar og -hreinsunarkerfa	CCM 5.3	7.349	11%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Varanleg geymsla koldíoxíðs neðanjarðar	CCM 5.12	178	0%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Flutningar með mótorkjólum, fólksbifreiðum og léttum atvinnuökutækjum	CCM 6.5	9	0%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		T
Grunnvirki sem gera flutninga á vegum og almenningssamgöngur með litla losun kolefna möguleg	CCM 6.15	399	1%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Fjárfestingargjöld starfsemi sem er umhverfissjálfbær (sem fellur að flokkunarkerfinu) (A.1)		59.273	93%	93%	93%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
þar af starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum		10.228	18%	18%	18%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
þar af umbreytingarstarfsemi		9	1%	1%	1%					J	J	J	J	J	J	J	N/A		T
A.2 Starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu)																			
Raforkuframléiðsla úr vatnsorku	CCM 4.5	0	0%	EL	EL	EL	EL	EL	EL								N/A		
Fjárfestingargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu) (A.2)		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%								N/A		
A. Fjárfestingargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir (A.1+A.2)		59.273	91%	91%	91%	0%	0%	0%	0%								N/A		
B. Fjárfestingargjöld frá starfsemi sem flokkunarkerfið nær ekki yfir		5.812	9%																
ALLS		65.085	100%																

Rekstrargjöld

Atvinnustarfsemi	Númer (2)	Helldar rekstrargjöld (3)	Hlutfall rekstrargjalda (4)	Viðmið fyrir verulegt framlag						Viðmið fyrir verulegt tjón („Veldur ekki verulegu tjóni“)						Lágmarks vendarráðstafanir (17)	Hlutfall veltu sem fellur að flokkunarkerfinu, 2023 (19)	Flokkur (starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum) (20)	Flokkur „(umbreytingarstarfsemi)“ (21)
				Mótvægi viðlofslagsbreytingar (5)	Aðlögun að lofslagsbreytingum (6)	Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Hringrásarhagkerfi (8)	Mengun (9)	Líffræðileg fjölbreytni og vískerfi (10)	Mótvægi viðlofslagsbreytingar (11)	Aðlögun að lofslagsbreytingum (12)	Vatns- og sjávarauðlindir (13)	Hringrásarhagkerfi (14)	Mengun (15)	Líffræðileg fjölbreytni og vískerfi (16)				
		m ISK	%	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	E	T
A. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR YFIR																			
A.1. Umhverfissjálfbær starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfinu)																			
Flutningur og dreifing á raforku	CCM 4.9	3.310	16%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Dreifing fjarhitunar/-kælingar.	CCM 4.15	906	26%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Samþætt vinnsla varma/kælingar og raforku úr jarðvarmaorku	CCM 4.18	8.061	25%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Uppbygging, stækkun og starfræksla vatnsöflunar-, vatnshreinsi- og vatnsveitukerfa	CCM 5.1	3.944	8%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Uppbygging, stækkun og starfræksla skólpsöfnunar og -hreinsunarkerfa	CCM 5.3	161	9%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Varanleg geymsla koldíoxíðs neðanjarðar	CCM 5.12	1.825	6%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Flutningar með mótorkjólum, fólksbifreiðum og léttum atvinnuökutækjum	CCM 6.5	255	1%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		T
Grunnvirki sem gera flutninga á vegum og almenningssamgöngur með litla losun kolefna möguleg	CCM 6.15	0	3%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Fjárfestingargjöld starfsemi sem er umhverfissjálfbær (sem fellur að flokkunarkerfinu) (A.1)		18.462	91%	91%	91%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Þar af starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum		3.310	16%	16%	16%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Þar af umbreytingarstarfsemi		255	1%	1%	1%					J	J	J	J	J	J	J	N/A		T
A.2 Starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu)																			
Raforkuframleiðsla úr vatnsorku	CCM 4.5	56	0%	EL	EL	EL	EL	EL	EL								N/A		
Fjárfestingargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu) (A.2)		56	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%								N/A		
A. Fjárfestingargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir (A.1+A.2)		18.518	92%	92%	92%	0%	0%	0%	0%								N/A		
B. Fjárfestingargjöld frá starfsemi sem flokkunarkerfið nær ekki yfir		1.661	7%																
ALLS		20.179	100%																

Fjárfestingargjöld

Atvinnustarfsemi	Númer (2)	Heildar fjárfestingargjöld (3)	Hlutfall fjárfestingargjalda (4)	Viðmið fyrir verulegt framlag						Viðmið fyrir verulegt tjón („Veldur ekki verulegu tjóni“)						Lágmarks vendarráðstafanir (17)	Hlutfall veltu sem fellur að flokkunarkerfinu, 2023 (19)	Flokkur (starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum) (20)	Flokkur „(umbreytingarstarfsemi)“ (21)
				Mótvægi viðlofsbreytingar (5)	Adlogun að lofslagsbreytingum (6)	Vatns- og sjávarauðlindir (7)	Hringrásarhagkerfi (8)	Mengun (9)	Líffræðileg fjölbreytni og vískerfi (10)	Mótvægi viðlofsbreytingar (11)	Adlogun að lofslagsbreytingum (12)	Vatns- og sjávarauðlindir (13)	Hringrásarhagkerfi (14)	Mengun (15)	Líffræðileg fjölbreytni og vískerfi (16)				
		m ISK	%	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	E	T
A. STARFSEMI SEM FLOKKUNARKERFIÐ NÆR YFIR																			
A.1. Umhverfissjálfbær starfsemi (sem fellur að flokkunarkerfinu)																			
Flutningur og dreifing á raforku	CCM 4.9	4.680	16%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Dreifing fjarhitunar/-kælingar.	CCM 4.15	7.880	26%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Samþætt vinnsla varma/kælingar og raforku úr jarðvarmaorku	CCM 4.18	7.447	25%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Uppbygging, stækkun og starfræksla vatnsöflunar-, vatnshreinsi- og vatnsveitukerfa	CCM 5.1	2.344	8%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Uppbygging, stækkun og starfræksla skólpsöfnunar og -hreinsunarkerfa	CCM 5.3	2.553	9%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Varanleg geymsla koldíoxíðs neðanjarðar	CCM 5.12	1.692	6%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
Flutningar með mótorkjólum, fólksbifreiðum og léttum atvinnuökutækjum	CCM 6.5	217	1%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A		T
Grunnvirki sem gera flutninga á vegum og almenningssamgöngur með litla losun kolefna möguleg	CCM 6.15	764	3%	J	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
Fjárfestingargjöld starfsemi sem er umhverfissjálfbær (sem fellur að flokkunarkerfinu) (A.1)		27.575	93%	93%	93%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	N/A		
þar af starfsemi sem gerir annarri starfsemi kleift að stuðla að umhverfismarkmiðum		5.444	18%	18%	18%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	N/A	E	
þar af umbreytingarstarfsemi		217	1%	1%	1%					J	J	J	J	J	J	J	N/A		T
A.2 Starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu)																			
Raforkuframleiðsla úr vatnsorku	CCM 4.5	77	0%	EL	EL	EL	EL	EL	EL								N/A		
Fjárfestingargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir en er ekki umhverfissjálfbær (starfsemi sem fellur ekki að flokkunarkerfinu) (A.2)		77	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%								N/A		
A. Fjárfestingargjöld starfsemi sem flokkunarkerfið nær yfir (A.1+A.2)		27.652	93%	93%	93%	0%	0%	0%	0%								N/A		
B. Fjárfestingargjöld frá starfsemi sem flokkunarkerfið nær ekki yfir		2.150	7%																
ALLS		29.802	100%																

E1 Loftslagsbreytingar

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

Vottað kolefnishlutleysi 2040 miðað við bestu viðmið og alþjóðleg uppbygging Carbfix.

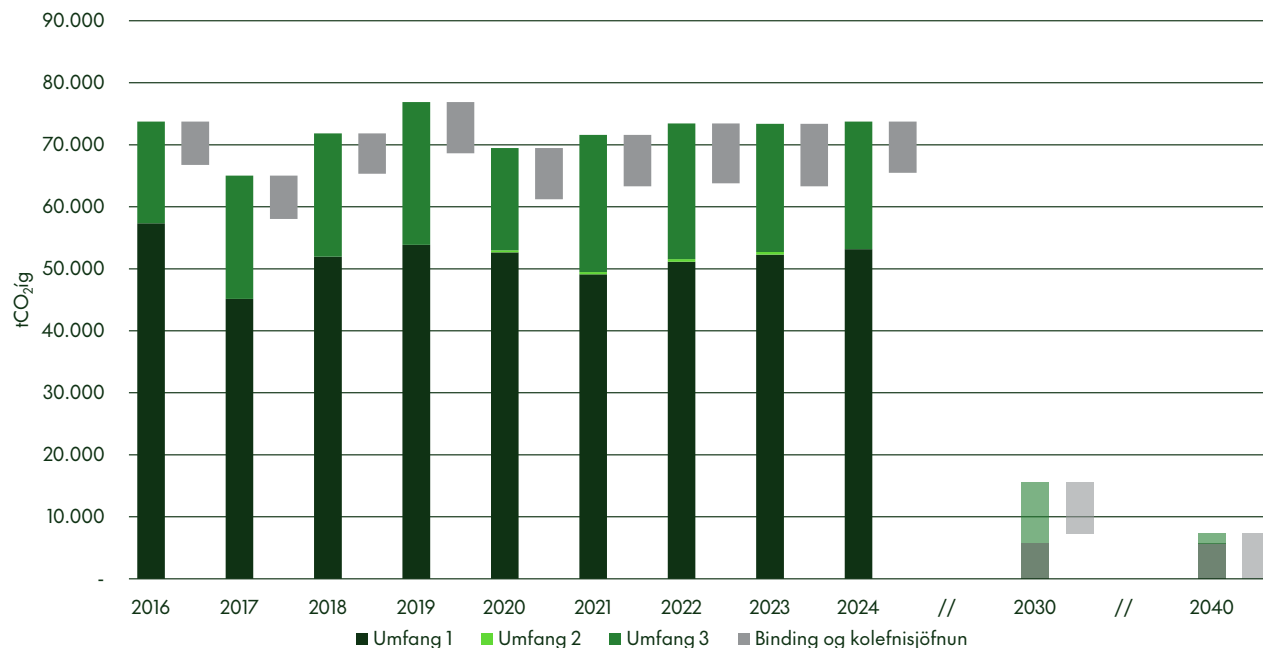
Stefna, nálgun og markmið

Orkuveitan hefur sett loftslagsmál á oddinn til margra ára með því að þróa og beita Carbfix-aðferðinni við að draga úr losun koldíoxíðs (CO₂) frá Hellisheiðarvirkjun ásamt því að draga úr losun frá bílaflota sínum, hvetja til sjálfbærra innkaupa hjá birgjum fyrirtækisins, stuðla að orkuskiptum í framkvæmdum og efla kolefnisbindingu í gróðri og jarðvegi. Þetta hefur verið gert þrátt fyrir að starfsemi félagsins byggist á vinnslu og nýtingu endurnýjanlegra orkugjafa.

Í [sjálfbærnistefnu Orkuveitunnar](#) kemur fram að fyrirtækið stefnir að kolefnishlutleysi eigin starfsemi árið 2030 og í gegnum alla aðfangakeðjuna árið 2040. Þetta þýðir að fyrirtækið ætlar að minnka losun gróðurhúsalofttegunda um 90% í umfangi 1 og 2 og um 40% í umfangi 3 árið 2030, miðað við losun viðmiðunarársins 2016. Til ársins 2040 er stefnt að enn frekari samdrætti á losun í aðfangakeðju, eða 90%.

Til að tryggja að Orkuveitan starfi samkvæmt bestu mögulegu stöðum og starfsvenjum hefur fyrirtækið fengið staðfestingu frá óháðum aðilum á bæði markmiðum og birtum losunartölum. Árið 2024 voru loftslagsmarkmið Orkuveitunnar endurskoðuð og uppfylla þau kröfur Science Based Targets initiative (SBTi). Markmiðin eru miðuð

Heildarlosun GHG hjá Orkuveitunni, binding og kolefnisjöfnun 2016-2024

Bein og óbein losun Orkuveitunnar, binding með landbótum og kolefnisjöfnun 2016 til og með 2024. Einnig eru sýnd markmið Orkuveitunnar til ársins 2030 og 2040 sem hafa verið staðfest af Science Based Target initiative (SBTi).

við þátttöku í [nettó-núll leiðangri \(Race to Zero\)](#) Sameinuðu þjóðanna sem styður við 1,5°C markmið Parísarsamkomulagsins. [Loftslagsbókhalð Orkuveitunnar](#) er unnið samkvæmt leiðbeiningum [Greenhouse Gas Protocol \(GHGP\)](#) og hefur síðustu tvö ár verið endurskoðað samkvæmt alþjóðlega staðlinum ISO 14064-1.

Í stefnu Orkuveitunnar er einnig lögð áhersla á að efla viðnámsþrótt samfélagsins við loftslagsbreytingum með aðlögun þjónustukerfanna að breytingum í veðurfari.¹

¹ [Minnisblað 4. áfangi - Aðlögun að loftslagsbreytingum – 2024](#)

Stjórn Orkuveitunnar hefur yfirumsjón með mati og stýringu loftslagstengdrar áhættu hjá fyrirtækinu. Stjórnin fer yfir sjálfbærnistefnuna a.m.k. einu sinni á ári samkvæmt starfsáætlun sem kveður á um loftslags- og aðra umhverfisáhættu og mikilvæga umhverfisþætti þeim tengdum. Stjórnin tekur á gloppum í stefnunni og leiðbeinir stjórnendum Orkuveitunnar ef þörf krefur.

Losun gróðurhúsalofttegunda (GHL)

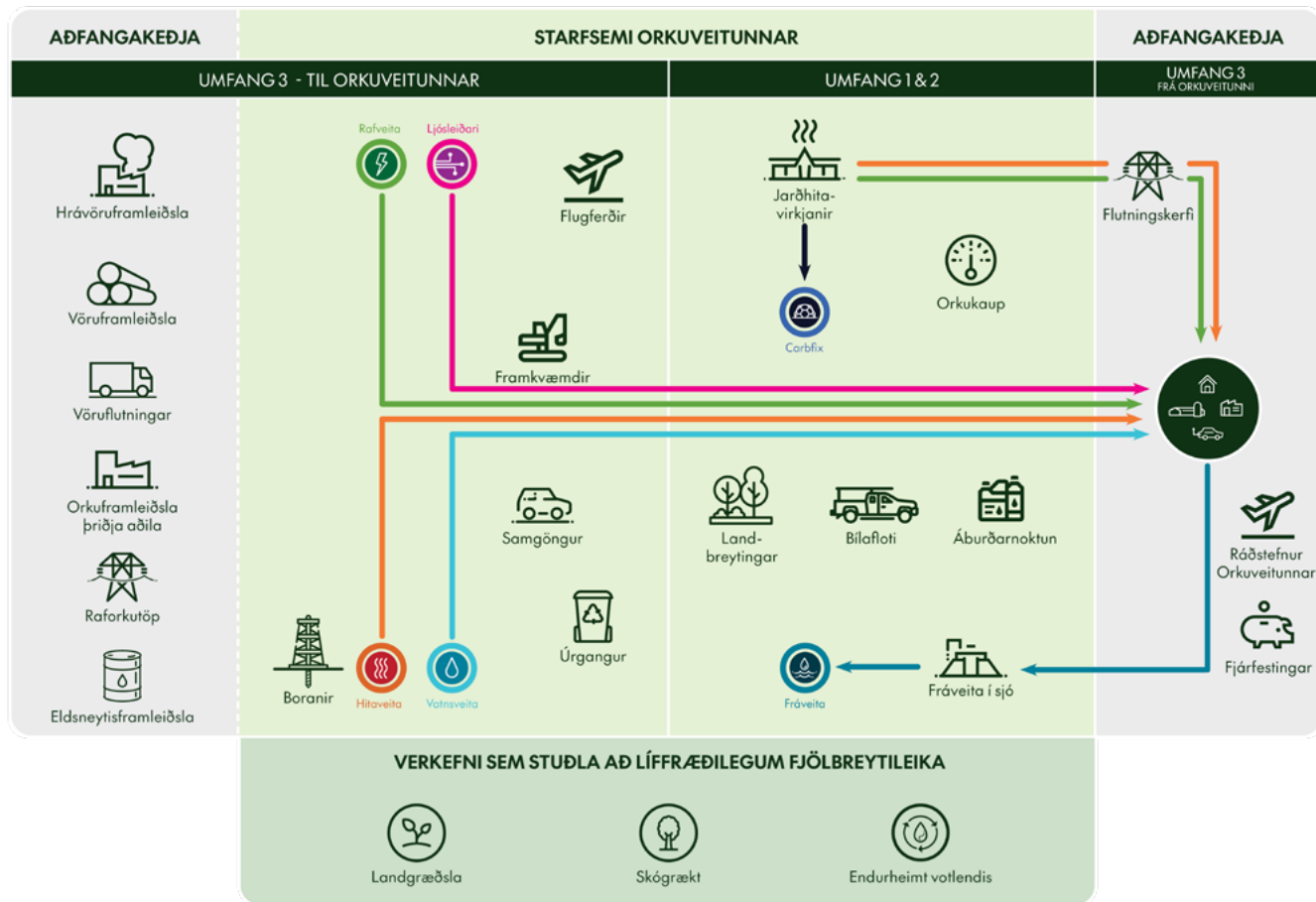
Loftslagsáhrif Orkuveitunnar voru metin eins og fyrr segir samkvæmt leiðbeiningum GHGP og staðlinum ISO 14064-1. Þetta felur í sér viðtækt mat, það er á beinni losun starfseminnar (umfang 1), óbeinni losun í aðfangakeðju (umfang 2 og 3), losun koldíoxíðs (CO₂) af lífrænum uppruna (e. biogenic emissions) og bindingu úr andrúmslofti vegna landgræðslu og skógræktar. Ítarlegt loftslagsbókhald Orkuveitunnar fyrir árið 2024 er birt á vefsíðu Orkuveitunnar ásamt rammanum um það.

Heildarlosun Orkuveitunnar árið 2024 var um 73.745 tonn CO₂ ígildi (íg) og er óbreytt frá viðmiðunarárinu 2016 þar sem losun var um 73.745 tonn CO₂ íg.

Árið 2024 jókst heildarlosun GHL um 385 tonn CO₂íg frá árinu 2023 sem er innan við 1% aukning. Hins vegar jókst nettó losunin um 3,5% milli ára, það er heildarlosun að frádreginni bindingu með landbótum og kolefnisjöfnun. Helstu ástæður eru að uppitími lofthreinsistöðvar við Hellsheiðarvirkjun var minni árið 2024 en árið 2023 vegna óvæntra bilana og vegna tenginga nýrrar og stærri lofthreinsistöðvar við Hellsheiðarvirkjun sem verður gangsett vorið 2025. Vakin er athygli á því að lofthreinsistöðin er lykilþáttur í að draga verulega úr útblæstri koldíoxíð (CO₂) og brennsteynsvetnis (H₂S) frá virkjuninni. Árið 2024 var hlutfallsleg föngun og binding koldíoxíðs frá Hellsheiðarvirkjun um 27% af útblæstri koldíoxíðs virkjunarinnar. Föngun og binding koldíoxíðs á

Ramminn utanum loftslagsbókhald Orkuveitunnar

Fram koma uppsprettur losunar gróðurhúsalofttegunda, hvar losunin á sér stað í aðfangakeðju fyrirtækisins og sýnd helstu verkefni sem stuðla að líffræðilegri fjölbreytni, eflingu vistkerfa og kolefnisbindingu.

tilraunaskala við Nesjavallavirkjun, sem hófst árið 2023 var 2% af útblæstri virkjunarinnar og dróst því saman um 7% miðað við árið áður, m.a. vegna bilana. Losun niðuroxíðs (N₂O) vegna fráveitu var 2.535 tonn CO₂íg eða um 3,5% af heildarlosun Orkuveitunnar.

Árið 2024 nam losun frá umfangi 1 og 2 alls um rúmlega 53.000 tonnum CO₂íg, sem er samdráttur um 4.000 tonn CO₂íg frá 2016, eða um 7%. Þar vóg þyngst losun frá jarðhitavirkjunum Orku náttúrunnar sem losuðu um 72% af heildarlosun árið 2024, en orkuframleiðsla hefur aukist í jarðvarma-virkjununum á þessu árabili. Orka náttúrunnar vinnur eftir áætlun um að Hellsheiðarvirkjun verði sporlétt árið 2025 og Nesjavelli árið 2030 sem þýðir að 80-90% koldíoxíðs frá virkjununum verði fangað og bundið í berg árið 2030.

Árið 2024 nam losun frá umfangi 3 um 20.500 tonnum CO₂ ígilda, sem er aukning um 4.000 tonn CO₂íg frá viðmiðunarárinu 2016, eða um 26%. Sá losunarbáttur sem vegur lang þyngst í umfangi 3 eru innkaup eða um 19% af heildarlosun Orkuveitunnar, en þar var losun vegna innkaupa á stállögnum mest. Það dró þó úr þessari losun árið 2024 miðað við árið 2023 eða um 8%. Orkuveitan horfir til þess að festa kaup á „grænu stáli“ og endurunnu stáli, til dæmis í stállögnum, þegar sú vara kemur á markað og draga þannig úr losun. Stállagnir standa fyrir um 45% af losun vegna vörukaupa fyrirtækisins og mun samdráttur í losun vegna þeirra því vega þungt í umfangi 3.

Losun hefur aukist vegna viðskiptaferða starfsfólks frá árinu 2016 eða um 110 tonn CO₂íg og vegna ferða starfsfólks í og úr vinnu um 140 tonn CO₂íg. Losun hefur hins vegar minnkad vegna úrgangs um 70 tonn CO₂íg árið 2024 miðað við losun 2016. Orkuveitan hefur boðið starfsfólki upp á samgöngustyrk til þeirra sem ferðast með loftslagsvænum hætti. Að auki styður Orkuveitan sveigjanlegt vinnu-fyrirkomulag, þar á meðal möguleika á að vinna heiman frá.

Eftirfarandi losun er talin óveruleg og því ekki tekin með í loftslagsbókhaldi Orkuveitunnar 2024. Losun gróðurhúsalofttegunda frá inntakslóni Andakílsár-virkjunar og frá Skorradalavatni er talin óveruleg eftir 80 ára rekstur virkjunarinnar. Losun frá lág-hitasvæðum Veitna er óveruleg og það á einnig við um losun vegna gagnaflutninga (gagnahýsingar) Ljósleiðarans, notkun leigubíla, rafmagnsnotkun við fjarvinnu og innkaup sem gerð eru utan inn-kaupakerfisins. Losun vegna orkukaupa raforku-viðskipta er ekki talin með vegna trúnaðarmála.

Losunarkræfni koldíoxíðs

Orka náttúrunnar framleiðir rafmagn til viðskipta-vina sinna og heitt vatn sem selt er í heildsölu til Veitna. Losunarkræfni rafmagnsins er gefin upp í grómmum af CO₂ ígildum á hverja kílóvattstund (gCO₂íg/kWst) og fyrir heitt vatn í grómmum af CO₂ ígildum á rúmmetra (gCO₂íg/m³).

Árið 2024 var losunarkræfni rafmagns 7,3 gCO₂íg/kWst² sem er 26% minnkun miðað við losunar-kræfni árið 2016 og losunarkræfni heits vatns 217,3 gCO₂íg/m³ sem er 11% minnkun miðað við losunar-kræfni árið 2016. Þennan árangur má þakka því að stigin hafa verið fyrstu skref í þeirri áætlun Orkuveitunnar að gera Hellsheiðarvirkjun sporlétt árið 2025 og Nesjavallavirkjun árið 2030.

Eftirlit er haft með styrk CO₂ og H₂S í nokkrum vinnsluholum Hellsheiðarvirkjunar. Rennsli úr niðurdælingunni inn á vinnslusvæðið virðist vera innan við eitt ár og vísbendingar um að styrkur hafi aukist aðeins í tveimur eftirlitsholum sem næstar eru niðurdælingunni. Áfram er unnið að því að besta aðferðina og beina gasniðurdælingunni í niðurdælingarholur fjær vinnslusvæðinu.

Orkuveitan losar ekki ósoneyðandi efni vegna starfsemi sinnar.

2 [Losun gróðurhúsalofttegunda og koldíoxíðs og brennisteins-vetnis á orkueiningu á Hellsheiði og Nesjavöllum 2024](#)

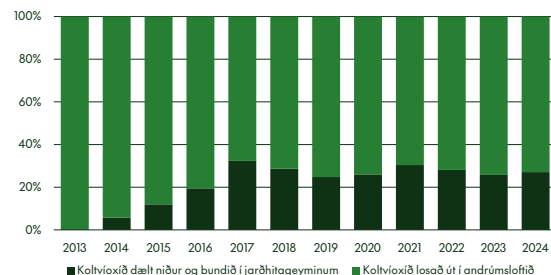
Losunarkræfni koldíoxíðs

Losunarkræfni	Eining	Umfang	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rafmagn (heildar orkuframleiðsla)	gCO ₂ -íg/kWst	Umfang 2	9,9	6,9	8,4	8,9	7,9	7,3	7,5	7,3	7,3
Rafmagn (orka út á net)	gCO ₂ -íg/kWst	Umfang 2	10,3	7,9	9,0	9,2	8,3	7,7	7,9	7,7	7,5
Heitt vatn	gCO ₂ -íg/m ³	Umfang 2	245,0	190,5	207,9	214,7	213,0	216,2	231,3	205,2	217,3

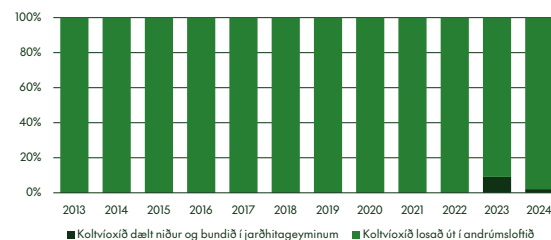
Losunarkræfni koldíoxíðs 2016 til 2024 (g CO₂ ígildi á kWst). Bein losun vegna framleiðslu á heitu vatni frá lághitauðlindum hefur verið metið u.þ.b. 0 gCO₂íg/kWst. [Samkvæmt leiðbeiningum Umhverfisstofnunar um losunarstuðla](#) er losunarstuðull á kWst af rafmagni 8,54 gCO₂íg og losunarstuðull á m³ af heitu vatni er 434 gCO₂íg.

Hlutfallsleg hreinsun koldíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun 2013 til 2024

Hellisheiðarvirkjun

Nesjavallavirkjun

Verkefni sem stuðla að líffræðilegri fjölbreytni og kolefnisbindingu

Orkuveitan hefur stundað landgræðslu og skógrækt á jörðum sínum í rúmlega 70 ár eða frá árinu 1950. Markmiðið var og er að græða og bæta landið, halda því við, endurheimta náttúrulega birkiskóga og líffræðilega fjölbreytni landsins. Undanfarinn áratug hefur markmiðið einnig verið að binda GHΛ úr andrúmslofti í gróðri og jarðvegi. Landgræðslusvæðin eru um 600 hektarar og skógræktarsvæðin um 965 hektarar. Endurheimt votlendis fór fram á rúmlega þremur hekturum haustið 2016 í þeim tilgangi að draga úr losun kolefnis frá því mýrlendi sem þar var ræst fram og að endurheimta mýrarvistkerfi.

Árið 2024 nam binding GHΛ á skógræktarsvæðum Orkuveitunnar um 5,740 tonnum CO₂ ígilda og er sú sama miðað við grunnárið 2016. Skýringin á því er sú að með 10 ára millibili er gerð úttekt á bindingunni og er hún því sú sama í heilan áratug þar til hún verður uppfærð. Árið 2024 nam binding á landgræðslusvæðum um 1,260 tonnum CO₂íg og hafði aukist um 4% miðað við upphafsárið 2016. Árið 2024 nam forðuð losun GHΛ frá endurheimtu votlendi Orkuveitunnar um 40 tonnum CO₂íg og er metin sú sama síðan árið 2017. Fyrirhugað er að ráðast í rannsókn á svæðinu sumarið 2025 til að staðfesta niðurstöðuna.

Kolefnisjöfnun

Orkuveitan hefur stutt kolefnisjöfnunarverkefni síðan 2018. Þessi verkefni beinast að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og stuðla að sjálfbærri þróun og félags- og efnahagslegum ávinningi. Frá árinu 2020 hefur Orkuveitan keypt vottaðar losunarheimildir í gegnum loftslagssamning Sameinuðu þjóðanna, „RIPPLE Africa's Improved Cookstove Project in Malawi“. Árin 2018 til 2021 studdi Orkuveitan það framtak að draga úr losun

GHΛ með endurheimt votlendis á Íslandi. Á þessu tímabili nemur uppsöfnuð forðuð losun GHΛ tæpla 3.000 tonnum CO₂íg.

Aðgerðir til mótvægis og aðlögunar að loftslagsbreytingum

Loftslagsbreytingar hafa bein áhrif á starfsemi Orkuveitunnar. Fyrirtækið hefur greint og metið alvarleika áhrifa vegna þessara breytinga á starfsemi sína og viðeigandi viðbrögð við þeim. Greindir hafa verið möguleikar og tækifæri til aðlögunar að meiri úrkomuákefð, leysingum, tíðari og ýktari sveiflum á hitastigi, ofsavæðri með aukinni eldingatíðni og vindálagi, skriðuföllum og sjávarborðshækkun.

Orkuveitan notar upplýsingar um hitastig, úrkomu og aðrar loftslagsbreytur út frá sviðsmyndum í skýrslu vísindanefndar um loftslagsbreytingar sem gefin var út árið 2018. Þessar sviðsmyndir eru t.d. RCP-2.6 og RCP-8.5.

Orkuveitan ætti að hafa töluverða burði til að sýna seiglu vegna þessara breytinga. Í því sambandi fylgist vatnsveitan með örveru- og efnamengun í neysluvatni í rauntíma þannig að unnt sé að grípa til forvarna og tryggja gæði þess. Ennfremur leggur hitaveitan mat á eftirspurn eftir heitu vatni til framtíðar og bætta nýtingu þess til að tryggja afhendingaröryggi. Í fráveitunni er horft til spár um sjávarborðshækkun og úrkomuákefðar í áætlanagerð. Auk þess er horft til blágrænna ofanvatnslausna til að veita regnvatni af götum og vegum og hreinsa það áður en það rennur út í ár og vötn; aðgerða sem einnig auka líffræðilega fjölbreytni og bæta borgarumhverfi. Þessar ofanvatnslausnir eru í senn mótvægisáðgerðir og aðlögun vegna loftslagsvárs. Í jarðvarmavirkjunum á Hengilssvæðinu er fylgst með og brugðist við álagi á mannvirki þannig að unnt sé að tryggja afhendingaröryggi rafmagns og heits vatns. Öll félög Orkuveitunnar

vinna að þróun aðgerðaráætlunar og innleiðingu þessara aðgerða í samstarfi við sveitarfélög, stofnanir, fræðasamfélagið og rannsóknastofnanir eftir því sem við á.³

Aðkoma stjórnar Orkuveitunnar að samþykkt áætlunar um hvernig fyrirtækið hyggst ná sjálfbærnimarkmiðum eins og loftslagsmarkmiðum

Þar sem starfsemi Orkuveitunnar felur í sér byggingu og rekstur innviða, sem gert er ráð fyrir að endist í yfir 50 ár, þarf fyrirtækið að taka tillit til langtíma loftslagsáhrættu í fjárfestingum og rekstri sínum og þeim tækifærum sem í þeim felast. Stjórnendur Orkuveitunnar meta og stýra loftslagstengdri áhrættu hjá fyrirtækinu og greina stjórn Orkuveitunnar frá þeirri hættu. Forstjóri Orkuveitunnar fær mánaðarlegar uppfærslur um loftslagstengdan árangur frá umhverfisgyðju Orkuveitunnar. Hlutverk umhverfisstjóra er meðal annars að hafa yfirsýn yfir loftslagstengd mál efni. Þetta felur einnig í sér stöðugt eftirlit á árangri Orkuveitunnar gagnvart loftslagsmarkmiðum fyrirtækisins. Umbun vegna árangur við að draga úr kolefnisspori er ekki hluti af kjörum stjórnenda fyrirtækisins.

Loftslagsþættir og mikilvæg mál tengd loftslagi eru á dagskrá stjórnar Orkuveitunnar á mánaðarlegum fundum. Þar metur stjórnin jöfnum höndum, fylgist með og samþykkir helstu áætlanir um loftslagsaðgerðir, loftslagsáhrættu, framkvæmd og framvindu loftslagsmarkmiða og mótvægisáðgerða, en einnig tækifæri sem í þeim felast. Einu sinni á ári að lágmarki fjallar stjórn um heildaryfirlit á stöðu og framvindu verkefna vegna aðlögunar að loftslagsbreytingum.

Nýsköpun í loftslagsmálum

Orkuveitan hefur verið í fararbroddi í nýsköpun og þróun á sviði loftslags- og umhverfismála undanfarinn áratug. Unnið er að nýsköpun og þróun innan fyrirtækisins en einnig í samvinnu við háskólasamfélagið innanlands og erlendis. Samstarf atvinnulífs, háskólasamfélagsins og sveitarfélaga er oftast en ekki forsenda þess að hugmyndir geti þróast yfir í raunveruleg verkefni sem nýtast atvinnulífi og samfélagi. Nánari upplýsingar um verkefnin auk annarra verkefna Orkuveitunnar á sviði nýsköpunar og þróunar í loftslags- og umhverfismálum má finna á vef Orkuveitunnar.

Í öllu starfi leggur Orkuveitan áherslu á að nýta endurnýjanlega orku með hagkvæmum og skýrum hætti. Þetta eflir traust og styður við langvarandi árangur og þrautseigju fyrirtækisins. Félagið miðar einnig að auknu gagnsæi við öll störf og nýsköpun. Framboð Orkuveitunnar á vörum sem framleiddar eru úr endurnýjanlegri orku hefur jákvæð áhrif á kolefnisspor viðskiptavina.

Aðgerðir 2024

Orkuveitan hefur þegar ráðist í fjölmargar aðgerðir sem draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og styðja við aðlögun að loftslagsbreytingum. Þau eru:

1. **Carbfix-aðferðinni beitt við jarðvarma-virkjanir:** Föngun og binding koldíoxíðs við Hellisheiðarvirkjun. Stefnt er að því að Hellisheiðarvirkjun verði sporlaus árið 2025 og Nesjavallavirkjun árið 2030. Verkefnið hefur þegar tryggt bindingu á þúsunda tonna CO₂ígilda á hverju ári. Áætlaður kostnaður um 1,5 milljarðar króna.
2. **Tilraunir á bindingu koldíoxíðs með sjó í Helguvík.** Verkefnið er einstakt á heimsvísu og opnar dyr fyrir framtíarþróun Carbfix aðferðarinnar.

3. **Innra kolefnisverð.** Orkuveitan hefur leit að leiða til að útvega sjálfbærari vörur, með áherslu á stál sem framleitt er með sjálfbærum hætti, þar sem stálror eru verulegur hluti af innkaupum og kolefnisspori Veitna. Innra kolefnisverð hjá Orkuveitunni var á árinu ákveðið ISK 15.000 á tonn CO₂ ígilda og að fyrirtækið nýti það sem viðmið í öllum tækum verkefnum.
4. **Landgræðsla, skógrækt og endurheimt gróðurlanda.** Ráðist var í uppgræðslu á um 4 hektörum lands á Hellisheiði og við Ölfusvatn árið 2024, og plantað birki og reynitrijám í um 2 hektara lands við Hellisheiðarvirkjun. Meginmarkmið er að styrkja vistkerfi og auka gróðurþekju. Aukin kolefnisbinding á 965 hektörum lands á lendum og athafnasvæðum Orkuveitunnar hefur jafnframt aukið framlag fyrirtækisins til loftslagsmála.
5. **Orkuskipti í samgöngum.** Uppsetning hraðhleðslustöðva um allt land og samvinna við sveitarfélög og fjárfesta um rafvæðingu skipa. Með yfir 50 hraðhleðslustöðvum hefur Orkuveitan lagt sitt af mörkum til orkuskipta.
6. **Aðlögun veitukerfa að loftslagsbreytingum.** Bætt yfirsýn yfir gæði vatns og dreifikerfi sem nýtist til greininga á loftslagsáhrifum. Betri yfirsýn yfir viðbrögð fráveitunnar við loftslags-tengdum atburðum. Blágrænar ofanvatnslausnir í samvinnu við sveitarfélög til að bæta fráveitu og efla ábyrgð gagnvart loftslagsvá. Samhliða því eru settar fram lausnir til að mæta aukinni eftirspurn og tryggja hámarksöryggi.
7. **Gervigreind nýtt til að áætla notkun heits vatns.** Þessi lausn styður bættu nýtingu heits vatns og eykur nákvæmni í spám sem hefur áhrif á ákvarðanatöku um fjárfestingar í hitaveitunni til framtíðar.

3 Minnisblað 4. áfangi - Aðlögun að loftslagsbreytingum – 2024

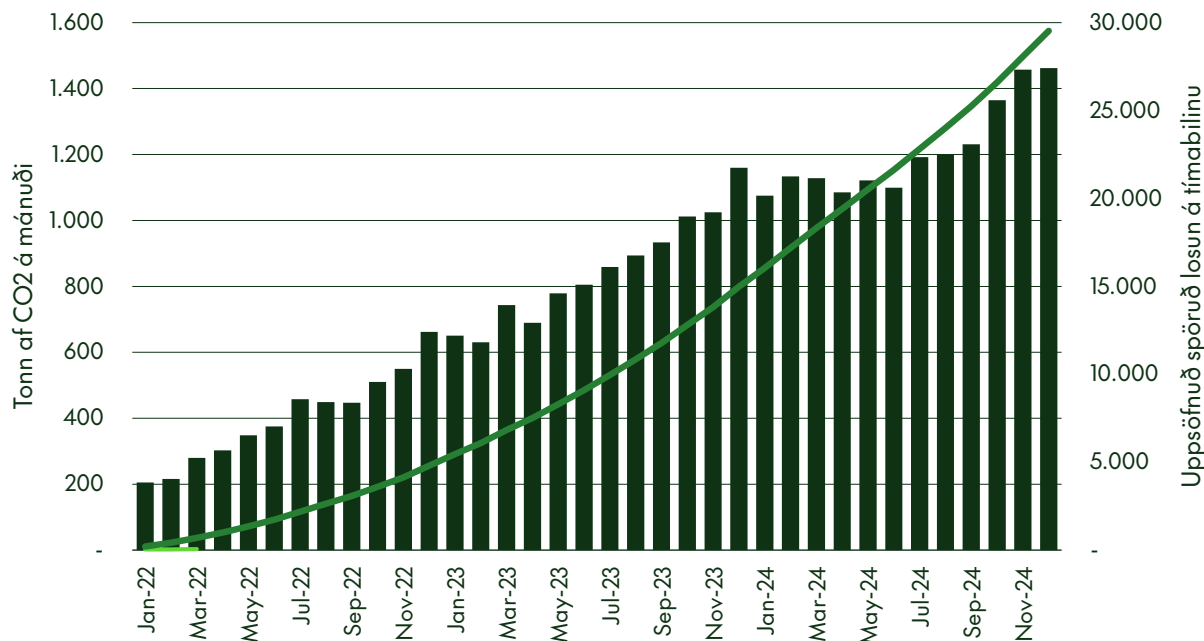
8. **Uppsetningu snjallmæla** haldið áfram sem veitir innsýn í hvernig notkun á rafmagni og heitu vatni dreifist yfir sólarhringinn, vikur eða mánuði. Þannig getur fólk stýrt notkun sinni betur, komið fyrir auga á frávík og bilanir og skapað tækifæri til að spara orku og lækka rafmagnsreikninginn. Þessir mælar bæta áráðanleika og tryggja ábyrgð í orkudreifingu. Veitur fá betri yfirsýn t.d. um áhrif útihitastigs á notkunina, geta spáð betur fyrir um orkuþörf, geta brugðist fyrir við bilanir og geta stutt betur við ábyrga og sjálfbæra nýtingu auðlindanna, sjá nánar á vef Veitna.
9. **Kolefnisjöfnun á vegum Sameinuðu þjóðanna.** Frá árinu 2020 hefur Orkuveitan keypt vottaðar losunarheimildir í gegnum loftslags-samning Sameinuðu þjóðanna, „RIPPLE Africa's Improved Cookstove Project in Malawi“. Árið 2024 kolefnisjafnaði Orkuveitan 1,200 tonn CO₂ ígilda með þessum hætti miðað við 645 tonn CO₂íg árið 2020 og hefur þannig aukið fjölda eininga um 86 %. Með því að styðja Malaví verkefnið er dregið úr losun GHG í landinu en markmiðið er einnig að vinna gegn skógar-eyðingu og öndunarfæraskýldómum, sérstaklega meðal kvenna og barna.

Rafbílar spara losun

Orka náttúrunnar er frumkvöðull í uppbyggingu hleðslukerfa fyrir rafbíla hér á landi og setti upp fyrstu hraðhleðsluna árið 2014. Nú skiptist hleðsluþjónusta ON í hraðhleðslu, heimahleðslu í áskrift, fyrirtækja-hleðslu og hverfahleðslu í samstarfi við sveitarfélög. Myndin sýnir samanlagða sölu í þessum kerfum eftir mánuðum á árunum 2022-2024. Gögnin eru sett fram sem spöruð losun koldíoxíðs og lætur nærri að þessi sala á rafbíla hafi sparað í heildina 30 þúsund tonna losun á CO₂.

Raforkusala í hleðsluþjónustu ON

Sett fram sem sparnaður á losun CO₂-ígilda

Aðgerðir til framtíðar

Aðgerðir til framtíðar á stórum skala til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem orkuöflun og rekstur Orkuveitunnar hefur fyrir losun gróðurhúsalofttegunda:

1. **Carbfix-aðferðinni beitt við jarðvarma-virkjanir** á Hengilssvæðinu og reynslan af rekstri lofthreinsistöðvarinnar við Hellisheiðar-virkjun nýtt við hönnun og ákvarðanir vegna hreinsunar frá Nesjavallavirkjun.
2. **Sjálfbærari innkaup.** Til lengri tíma litið þarf Orkuveitan að innleiða innra kolefnisverði inn í valkostagreiningu fáfestingaverkefna og fræða starfsfólk betur um hvernig megi beita því og nota við ákvörðunartöku í verkefnum. Ennfremur þarf Orkuveitan til lengri tíma að greina helstu áhrif vöru og þjónustu vegna orkuöflunar og reksturs á áhættu, tækifæri og mótvægisáðgerðir vegna sjálfbærra innkaupa.

Orkuveitan mun halda áfram að vinna að þessum verkefnum:

- Orkuskipti í samgöngum.
- Aðlögun veitukerfa að loftslagsbreytingum
- Uppsetningu snjallmæla
- Landgræðsla, skógrækt og endurheimt gróðurlenda

Orkuveitan setur fram í stefnu sinni að auka umtalsvert sjálfbæra og fjölbreytta orkuframleiðslu en jafnframt að fyrirtækið verði kolefnishlutlaust árið 2040. Verði aukin orkuframleiðsla að veruleika er nánast óumflýjanlegt að losun gróðurhúsalofttegunda fyrirhugaðra fáfestinga, innviða og langtíma samninga muni aukast. Fyrirtækið hefur ekki ráðist í nákvæmar greiningar til að varpa ljósi á framtíðaráhrif þessa á kolefnisspor fyrirtækis. Ljóst er að Orkuveitan þarf að meta áhrif þessara verkefna á þróun losunarinnar.

E3 Vatns- og sjávarauðlindir

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

Ábyrg nýting vatns- og sjávarauðlinda til framtíðar með því að hámarka líftíma þeirra og lágmarka áhrif á umhverfi.

Vatnsauðlindir

Stefna, nálgun og markmið

Vatnsvinnsla úr vatnsbólum Veitna og Orku náttúrunnar er ein af undirstöðum reksturs Orkuveitunnar og lífsgæða þess samfélags sem fyrirtækið þjónar.

Vatnsból Veitna eru fimmtán og er vatnið notað á höfuðborgarsvæðinu og á Vestur- og Suðurlandi. Dreifikerfi vatnsveitnanna þjóna alls um 45% þjóðarinnar, [sjá um vatnsveituna á vef Veitna](#). Vatnsból Orku náttúrunnar eru þrjú og nýtt í jarðvarmavirkjunum fyrirtækisins.

[Dagleg heimilisnotkun á neysluvatni á höfuðborgarsvæðinu](#) er ekki mæld en metin um 140 L á hvern íbúa að jafnaði. Árlega eru vatnslekar metnir gróflega á veitusvæði Veitna og er byggt á árgögnum um framrennsli/framleiðslu, mælingum á heildarnotkun atvinnulífs og áætlaðri notkun á hvern íbúa. Þetta lekamatið ásamt ástandsmati og spám um eftirspurn eru notuð til að skoða og leggja áherslu á svæði sem eru með viðkvæma stöðu vatnsforða eða getu til flutnings á vatni. Með virkri lekaleit, endurnýjun lagna og viðgerðum á lekum, hefur tekist að halda þeim innan raunhæfra

viðmið. Þau eru 10-15% í stærstu vatnsveitunum, um 20% í meðalstórum veitum og allt að 25% í þeim minnstu. Undantekningar eru litlar veitur og ein meðalstór veita í viðkvæmu ástandi. Í Reykjavík fóru lekar úr 50% í 10% í kjölfars átaks 1986 til 1987. Tekist hefur að viðhalda þeim árangri. Undanfarin ár hefur verið unnt að draga úr lekum um allt að 10% í meðalstóru vatnsveitunum á Vesturlandi.

Veitur eru að innleiða aukna sjálfvirkni sem bætir sýn á staðsetningu og nýmyndun leka í dreifikerfunum og dregur þannig enn frekar úr sóun á neysluvatninu. Liður í því er fjölgun hverfismæla ásamt þróun aðferða sem nýta mælingarnar til að greina og staðsetja leka með aukinni nákvæmni. Verkefnið er hluti af [LIFE ICEWATER styrkverkefninu](#) sem stýrt er af Umhverfis- og orkustofnun. Til viðbótar hafa verið settir upp nemar víða í dreifikerfum Veitna sem nýta hljóðbreytingar til að staðsetja leka. Auk þess innleiða Veitur nýjar tæknilausnir sem auðvelda ástandsskoðun lagna.

Í [sjálfbærnistefnu Orkuveitunnar](#) kemur fram að fyrirtækinu er falin mikil ábyrgð á þeim auðlindum sem hún nýtir. Ábyrg nýting felst í því að komandi kynslóðir búi við samsvarandi tækifæri og núlífandi kynslóðir til að nýta auðlindirnar og að unnt sé að staðfesta að þannig sé að verki staðið. Orkuveitan mun verja neysluvatnsauðlindina fyrir hættum og ágengni, vegna þeirrar ábyrgðar sem fyrirtækinu er falin.

Markmiðið er að:

- Vatnsból, sem notendur á vatnsveitusvæðum Veitna og Orku náttúrunnar treysta á, spillist ekki. Vatnstaka og starfsemi henni tengd hverju sinni má ekki rýra möguleika á samsvarandi vatnstöku í framtíðinni.

Auðlindamælikvarði hefur verið skilgreindur til að fylgjast með stöðu og framgangi neysluvatnsöflunar eftir vatnstökusvæðum Veitna og Orku náttúrunnar. Um er að ræða kvarða sem leggur mat á virkjaðan neysluvatnsforða, forða til framtíðar, gæði og ógnir í vatnsvernd. Mælikvarðinn er uppfærður árlega.

Í samræmi við kröfur Umhverfisstofnunar tengt innleiðingu Vatnaáætlunar Íslands er ráðist í áhrifamat framkvæmda á vatnshlot til að undirbyggja öflun tilskilinna leyfa. Slíkt mat var unnið í tengslum við umsókn um auknar nýtingarheimildir fyrir vatnsból Veitna að Steindórsstöðum í Reykholtssdal og vegna borana Orku náttúrunnar í Meitlum og Hverahlíð.

Veitur hafa ekki sett fram almenn markmið um að draga úr vatnsvinnslu og vatnsnotkun en unnið hefur verið með stórnotendum og sveitarfélögum, á svæðum þar sem vatn skortir, til að draga úr vatnsnotkun og stuðla að ábyrgri nýtingu vatnsauðlinda.

Afmörkun vatnsverndar

Afmörkun vatnsverndar utan um vatnsból Veitna og Orku náttúrunnar er ein mikilvægasta aðferðin til að tryggja heilnæmi neysluvatnsins og koma í veg fyrir mengun þess. Samskipti fyrirtækjanna við hagsmunaaðila eins og heilbrigðiseftirlit og Umhverfis- og orkustofnun, sem einnig eru leyfisveitendur vegna vatnsvinnslu, eru afar mikilvæg og ein af forsendum fyrir því að markmiðið náist. Markvisst er unnið að forvörnum og eftirliti til að tryggja gæði neysluvatnsins. Fylgst er með tengslum umhverfispátta, örverumengunar og loftslagsbreytinga og með flutningi á olíu, bensíni og öðrum varasömum efnum á vatnsverndarsvæði

höfuðborgarsvæðisins í Heiðmörk, sjá upplýsingar á vef Veitna. Slys og atvik vegna hættulegrar hegðunar innan vatnsverndarsvæða eru skráð, fjallað um þau og ráðist í úrbætur eftir því sem við á. Stöðugt er unnið að umbótum vegna verklags við tengingar lagna og útskolana í dreifikerfum Veitna. Til að fyrirbyggja mengunarslys fær starfsfólk Veitna, Orku náttúrunnar og verktaka, sem vinna að framkvæmdum á vatnsverndarsvæðum, fræðslu um vatnsvernd áður en framkvæmd hefst. Þessi krafa er sett fram í útboðsgögnum.

Staða grunnvatnsborðs

Vel er fylgst með stöðu grunnvatnsforða neysluvatnsauðlinda og áhrifum nýtingar á hana í Heiðmörk og á öðrum vatnsvinnslusvæðum Veitna og Orku náttúrunnar. Þetta er gert með rekstri á þétta neti grunnvatnshæðarmæla í borholum, gögnum um vinnslu og upptekt úr borholum fyrir höfuðborgarsvæðið og Hengilssvæðið, og með grunnvatnslíkani sem er uppfært árlega. Vatnsstaða í í Grenkrika í Heiðmörk var í sögulegu lágmarki hluta sumarsins 2024 vegna lítillar úrkomu árið 2023 og lítillar snjóbráðar og úrkomu vorið 2024. Lág grunnvatnsstaða hafði þó hvorki í för með sér truflanir á rekstri Veitna né afhendingaröryggi en olli því að lítið vatn var í sumum vötnum og ám nærri höfuðborgarsvæðinu.

Umhverfis- og orkustofnun og vatnsveitur á höfuðborgarsvæðinu ræddu lága vatnstöðu í Hval-eyrarvatni og lítið rennsli í Kaldá í samhengi þess hvert samband væri milli vatnsvinnslu og grunnvatnsstöðu. Rætt var um að árferði og náttúrulegur breytileiki í vatnsborðsstöðu leiki stærra hlutverk heldur en vatnsvinnslan þar sem breytileiki innstreymis úrkomu á vatnasviðinu sé margfalt meiri en vinnslan. Ráðist hefur verið í umfangsmikla vöktun og álagspróf á mögulegum áhrifum vinnslu úr Vatnsendakrikum á vatnsból Vatnsveitu Hafnarfjarðar í Kaldárbotnum og gefa niðurstöður úr álagsprófi tilefni til bjartsýni um að áhrifin séu

minni en talið var í upphaflegum greiningum. Markmið Veitna er að hægt verði að nýta svæðið á ábyrgan hátt um alla framtíð en vatnsgæði þar eru stöðug og góð og landhæð svæðisins mikilvæg fyrir þrýsting í kerfinu.

Aukin jarðskjálftavirkni

Aukin jarðskjálftavirkni árið 2024 í eldstöðvakerfinu Ljósufjöllum á Vesturlandi hefur ekki haft áhrif á rekstur veitukerfa Veitna á svæðinu. Það er einkum vatnsbólið í Grábrókarhrauni sem er útsett fyrir áhrifum, en gruggmagn í vatnsbólinu hefur aukist tímabundið í tengslum við stóra jarðskjálfta á Reykjanesskaga og á Norðurlandi. Miðað við staðsetningu á virkninni núna er ekki talið líklegt að hraun renni að auðlindasvæðum Veitna ef til eldgoss kæmi.

Kaldavatnsvinnsla, eigin notkun og endurnýting á köldu vatni

Árið 2024 nam vinnsla Veitna á köldu neysluvatni tæplega 28 milljónum m³. Vinnsla Orku náttúrunnar nam rúmlega 87 milljónum m³ af köldu vatni og var stærstur hluti þess hitaður upp í jarðvarmavirkjunum á Hengilssvæðinu og fór vatnið þaðan til húshitunar á höfuðborgarsvæðinu

Orka náttúrunnar nýtir þéttivatn úr jarðvarmavirkjunum fyrir föngun og bindingu koldíoxíðs og brennisteinsvetnis með Carbfix aðferðinni. Þéttivatnið sem annars væri veitt út á kæliturna er þar með endurnýtt áður en því er dælt niður í berglög.

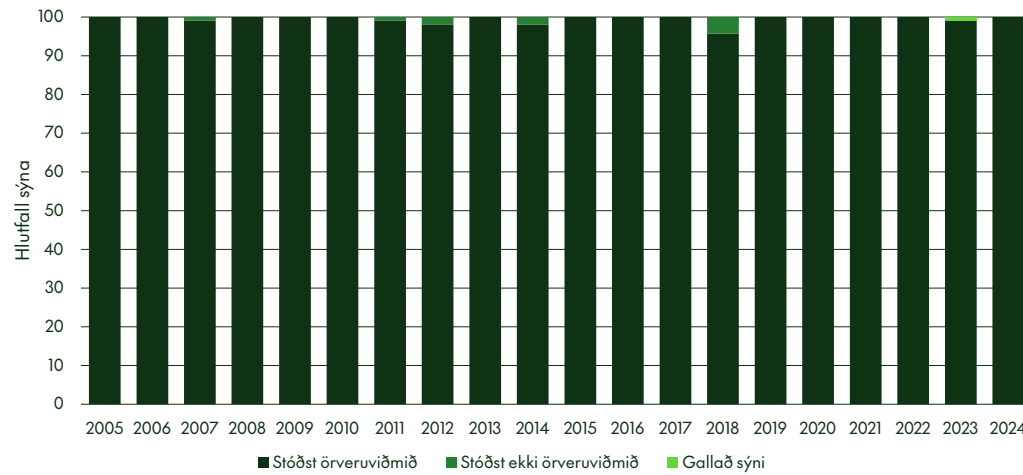
Gæði vatns

Vatnsgæði í vatnsveitum Veitna og Orku náttúrunnar árið 2024 voru almennt góð og samræmdust í langflestum tilfellum gæðastöðlum, ákvæðum laga og reglna og markmiðumfyrirtækjanna. Nokkur frávik urðu á landsbyggðinni sem brugðist var við og er þeim lýst að neðan, sjá einnig¹:

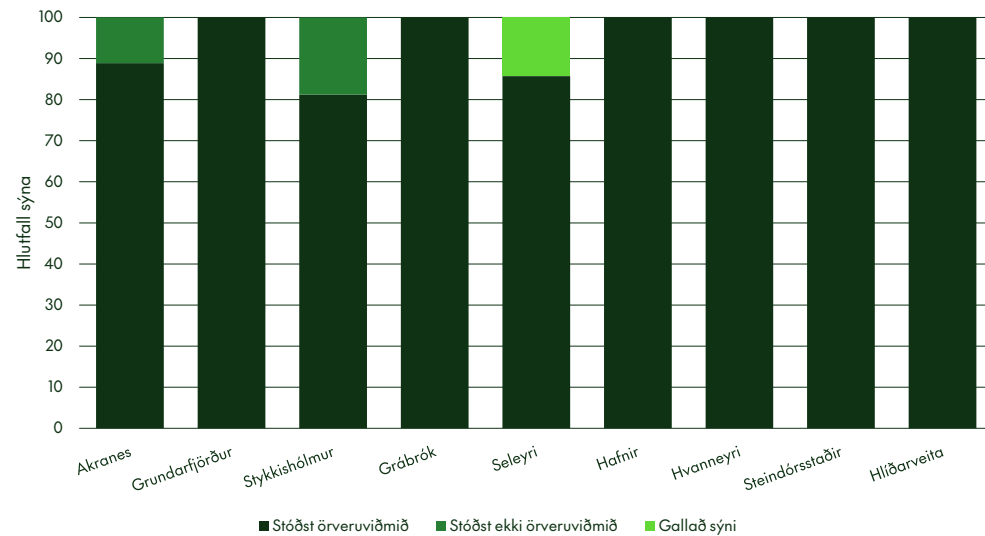
- Gæðafrávik varð í neysluvatni frá Svelgsárhrauni á Snæfellsnesi í lok árs en vatnið er nýtt í dreifbýli á svæðinu. Ekki var um E. coli að ræða og voru send út tilmæli til viðkvæmra notanda um suðu neysluvatnsins. Lýsing tryggir heilnæmi neysluvatnsins í Stykkishólmi, en vatnið í dreifbýlinu er ekki lýst. Veitur vinna að því að setja upp lýsingu til bráðabirgða nærri vatnsbólinu til að tryggja vatnsgæði til allra notenda á veitusvæðinu.
- Gæðafrávik varð í neysluvatni í vatnsbólinu Seleyri sem þjónar Borgarnesi. Í varúðarskyni voru send út tilmæli um að sjóða neysluvatn. Við endurtekna sýnatöku voru þau í lagi. Veitur brugðust við með endurbótum á sýnatökuaðstöðu. Veitur vinna að endurnýjun dælustöðvar á svæðinu þar sem sett verður upp lýsing neysluvatns og gangsett 2025/2026.
- Bilun varð í einu lýsingartæki af tveimur í vatnsveitu Akraness í maí sem olli því að ólýst vatn fór inn á dreifikerfið í nokkrar klukkustundir. Heilbrigðiseftirliti Vesturlands var gert viðvart. Breytingar voru gerðar á verklagi og búnaði til að koma í veg fyrir að sambærilegur atburður geti endurtekið sig.
- Íbúar á Akranesi urðu varir við óbragð af kalda vatninu í ágúst 2023 sem rakið var til grænþörungna í löni við vatnsbólið í Berjaldalsá. Þetta endurtók sig ekki sumarið 2024 vegna kaldara veðurfars og breytinga á rekstri vatnsbólsins. Sýni voru þó tekin úr vatninu og komu niðurstöðurnar vel út. Þörungarnir eru algengir í ömenguðum ám og vötnum á Íslandi. Ekki er talið að heilsu fólks stafi ógn af þessum þörungum.

¹ Vatnsveitur, vatnstaka, vatnsgæði og varasöm efni 2024

Gæði neysluvatns á höfuðborgarsvæðinu 2005-2024

Gæði neysluvatns á landsbyggðinni 2024

Aðgerðir 2024

Vinnsla neysluvatns er metin innan auðlinda-mælikvarða Orkuveitunnar. Það þýðir að lagt er mat á þá áhættu sem vinnsla og rekstur vatnsveitu hefur á neysluvatnið ásamt ógnum sem neysluvatnið getur orðið fyrir af völdum annarra en Orkuveitunnar, t.d. loftslagsbreytinga. Ráðist er í aðgerðir eftir því sem við á til skamms og langs tíma.

Aðgerðir árið 2024 til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem vinnsla neysluvatns og rekstur Veitna og Orku náttúrunnar hefur fyrir vatnsauðlindina:

1. **Eftirspurn og framtíðarsýn neysluvatnsforða og flutnings vatns** greind fyrir Grundarfjörð, Stykkishólm, Akranes og að auki fyrir Álfsnes, Esjumela og Kjalarnes í Reykjavík.
2. **Lýsing vatns úr vatnsbólum** Veitna hófst á Hvanneyri og í Lindaveitu Orku náttúrunnar á Nesjavöllum. Með því eru örverur, sem geta m.a. borist í vatnsbólin í leysingum, gerðar óvirkar áður en vatninu er veitt út í dreifikerfið.
3. **Stækkun á öryggissvæði vatnsverndar höfuðborgarsvæðisins.** Veitur hafa óskað eftir stækkun á öryggissvæðis vatnsverndar til að ná utan um fyrirhugað uppbyggingarsvæði á Hólmsheiði. Þetta var gert í kjölfar niðurstöðu úr greiningarvinnu ráðgjafastofunnar Vatnaskila sem unnin var fyrir Reykjavíkurborg og Veitur.
4. **Deiliskipulag fyrir Heiðmörk.** Reykjavíkurborg vinnur að deiliskipulagi fyrir svæðið í samvinnu við Veitur, Orkuveituna og fleiri aðila. Deiliskipulagið mun móta framtíðarsýn fyrir svæðið og er því lykill að því að tryggja hámarks vatnsgæði á höfuðborgarsvæðinu til langrar framtíðar. Orkuveitan og Veitur munu innan þessarar vinnu setja gæði neysluvatns og auknar forvarnaaðgerðir í forgrunn.

5. **Niðurrif sumarmálsa á vatnsverndarsvæði vatnsbóls Veitna í Grábrókarhrauni** við Hreðavatn. Áætlaðar kostnaður um sex milljónir króna.
6. **Rannsóknaboranir hófust í Bláfjöllum** á fjarsvæði vatnsverndar höfuðborgarsvæðisins á vegum Samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu. Tilgangur þeirra er að ákvarða betur vatnaskil á svæðinu og þar með aðrennissvæði vatnsbóla höfuðborgarsvæðisins. Borverkið gekk erfiðlega vegna jarðlaga á svæðinu og tókst einungis að fullklára eina af þremur borholum á árinu. Gert er ráð fyrir að hefja auknar mælingar í þeim borholum sem komnar eru á svæðinu árið 2025 og endurmeta möguleika í stöðunni varðandi áframhald borverks.
7. **Tengsl umhverfisþátta, örverumengunar og loftslagsbreytinga.** Áfram var unnið að gagnaöflun og verkefnum til að þekkja betur þessi tengsl.²
8. **Lekar fundnir með hljóði og annars konar ástandsgreiningum.** Veitur finna leka í vatnslögnum t.d. með því að hlusta eftir hljóðum þegar vatnið þrýstist út. Lekaleit bar t.d. þann árangur að leki uppá um 8 L/s fannst á Álftanesi og var hann stöðvaður.
9. **Uppsetning snjallmæla í vatnsveitukerfi til að styðja við framtíðaruppbyggingu og einfalda lekaleit.** Veitur ráðast í verkefnið með tilstuðlan styrks úr [LIFE ICEWATER](#), styrkverkefni sem Umhverfis- og Orkustofnun leiðir.
10. **Ný aðferð við endurnýjun vatnslagna** var prófuð við Sogaveg í Reykjavík með því að fódra lögnina. Nýtt rör var sett inn í eldra rör án þess að grafa alla lögnina upp. Þannig er unnt að stytta framkvæmdatíma, spara fé, draga úr raski og minnka kolefnisspor.

² Rannsóknarverkefni á og við vatnsverndarsvæði Veitna og Orku náttúrunnar

Aðgerðir til framtíðar

Aðgerðir til framtíðar til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem vinnsla neysluvatns og rekstur Veitna og Orku náttúrunnar hefur eru:

1. **Áfram unnið skv. stefnuverkefnum um neysluvatnsforða og flutning vatns** á höfuðborgarsvæðinu, Akranesi, Borgarnesi, Reykholti, Hvanneyri og Stykkishólmi.
2. **Lýsing vatns úr vatnsbólum Veitna** á Seleyri og í Svelgsárhrauni á Vesturlandi til að tryggja nægt heilnæmt vatn fyrir Borgarbyggð og Helgafellssveit.
3. **Mótægisaðgerðir vegna mögulegara áhrifa gróðurelda á vatnsgæði.** Í maí 2021 urðu umfangsmiklir gróðureldar á vatnstökusvæði höfuðborgarsvæðisins eftir langvarandi þurrka og brunnu rúmlega 55 hektarar lands. Eldarnir náð um 600 m frá brunnsvæði vatnstökusvæðanna í Vatnsendakrikum. [Niðurstöður rannsóknna](#) staðfestu að gróðureldar geta haft áhrif á efnainnihald grunnvatns. Þetta kallar á að brunavarnir séu hluti af rekstri vatnsbóla og þeirri deiliskipulagsvinnu sem hafin er á vegum Reykjavíkurborgar.
4. **Aukin jarðskjálftavirkni í eldstöðvakerfi Ljósufjalla** hefur kallað á aukna vöktun Veðurstofu Íslands. Veitur fylgjast vel með niðurstöðum hennar og endurmeta áhættu í kjölfarið.

Sjávarauðlindir

Stefna, nálgun og markmið

Uppbygging og rekstur fráveitu Veitna er ein af undirstöðum reksturs Orkuveitunnar og lífsgæða þess samfélags sem fyrirtækið þjónar.

Veitur annast starfsemi fráveitu í þéttbýli í Reykjavík, á Akranesi og í Borgarbyggð. Frárennsli frá Kópavogi, Mosfellsbæ og Seltjarnarnesi auk hluta Garðabæjar er hreinsað í hreinsistöðvum við Ánanaust og Klettagarða eða frá um 60% þjóðarinnar, [sjá um fráveituna á vef Veitna](#).

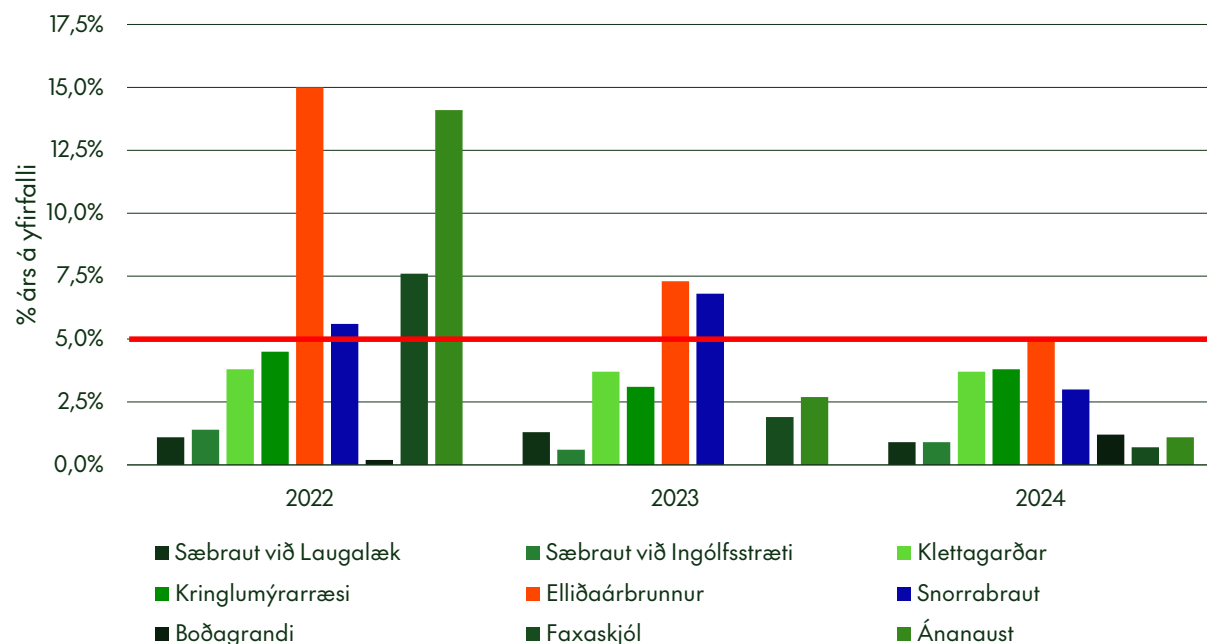
Í [sjálfbærnistefnu Orkuveitunnar](#) kemur fram að við starfsemi fyrirtækisins losna efni og orka út í umhverfið. Losun fer því aðeins fram að áhrif á heilsu séu hverfandi og áhrif á umhverfi viðunandi og minnkandi.

Markmiðið er að:

- Árangur hreinsunar skólps í skólphreinsistöðvum sé í samræmi við þau mörk sem sett eru í lögum og reglugerðum og um leið að undirbúa fyrirsjáanlegar framtíðarkröfur til hreinsunar.
- Vakta viðtaka fráveitu í samræmi við ákvæði starfsleyfa, laga og reglugerða og Vatnaáætlunar Íslands. Saurgerlastyrkur í grennd við útrásir sé aldrei umfram 1000 gerla í 100 mL sýnis, og þar sem það á við, ekki umfram strangari viðmið um saurgerlastyrk á baðstöðum í náttúrunni eða í yfirborðsvatni í grennd við matvælastarfsemi.
- Á blandkerfasvæðum sé ekki losað óhreinsað skólp um yfirfallsúrásir samhliða ofanvatnsálagi umfram 5% tíma hvers árs. Við eðlileg rekstrarskilyrði sé ekki losun um útrásirnar nema samhliða ofanvatnsálagi og að mikilvægt viðhald séu eðlileg frávik frá eðlilegum rekstrarskilyrðum kerfisins.

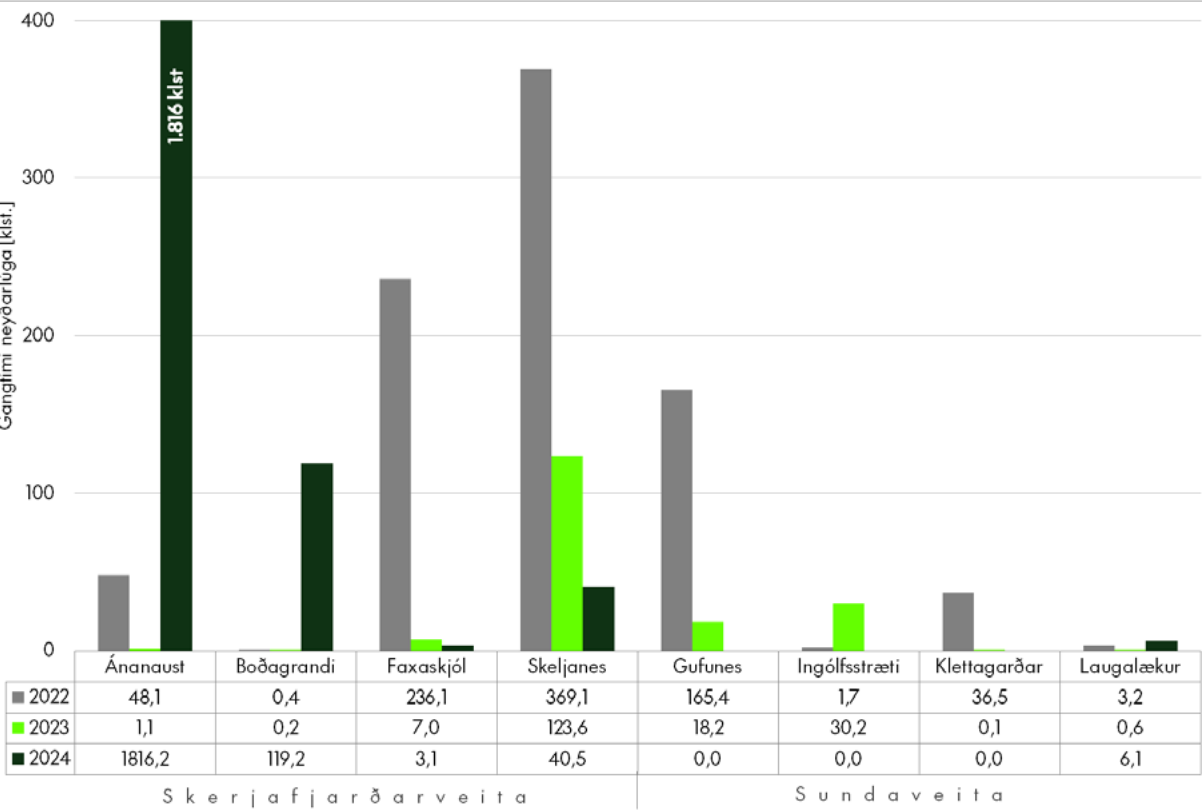
Yfirfallstími í fráveitukerfum á höfuðborgarsvæðinu

Yfirfallstími í fráveitukerfum Veitna á höfuðborgarsvæðinu 2022-2024 þegar óhreinsuðu skólpi var veitt í sjó. Samkvæmt reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp er heimilt að miða við að ofanvatn fari um yfirföll allt að 5% af árinu eða þegar blandað skólp með hitaveitu- eða ofanvatni er a.m.k. í hlutföllum einn á móti fimm. Skráningar Veitna eru sjálfvirkar og í ljós hefur komið að rétt er að taka þeim með fyrirvara. Árið 2024 benda gögn úr sjálfvirkum mælum til að losun hafi verið umfram 5% úr Elliðaárbrunni en ekki eins mikil kemur fram á myndinni. Skýringin er sú að fast efni hefur sest á nemann sem gefur því rangt mæligildi. Því miður reynist erfitt að leiðrétta mælingarnar.

Virkni neyðarútrása á höfuðborgarsvæðinu

Virkni neyðarútrása á höfuðborgarsvæðinu 2022-2024. Álag var á fráveitukerfinu vegna veðurs, viðgerðar á stjórnbúnaði og endurnýjunar á hreinsibúnaði árið 2024. Umfangsmikil viðgerð í Ánanaustum tók nokkra mánuði og varð til þess að nauðsynlegt var að losa óhreinsað skólpi í sjó um neyðarútrásir.

- Við eðlileg rekstrarskilyrði skuli neyðarútrásir ekki virkjust.

Veitur hafa sett fram það langtíamarkmið að strendur á starfssvæðinu séu ávallt hreinar enda eru fjörur skilgreindar sem útivistarsvæði í aðal-skipulagi sveitarfélaga. Við framkvæmdir forðast Veitur, eins og kostur er, að skerða haf- og strand-svæði sem lúta vernd samkvæmt náttúruverndar-lögum til að stuðla að sjálfbærri nýtingu hafs og sjávarauðlinda. Ákvæði starfsleyfa fráveitunnar taka ennfremur mið af vistfræðilegum mörkum. Á reglulegum fundum með leyfisveitendum eins og heilbrigðiseftirliti sveitarfélaga eru settar fram áætlanir til að fylgjast með árangri og tryggja framgang aðgerða.

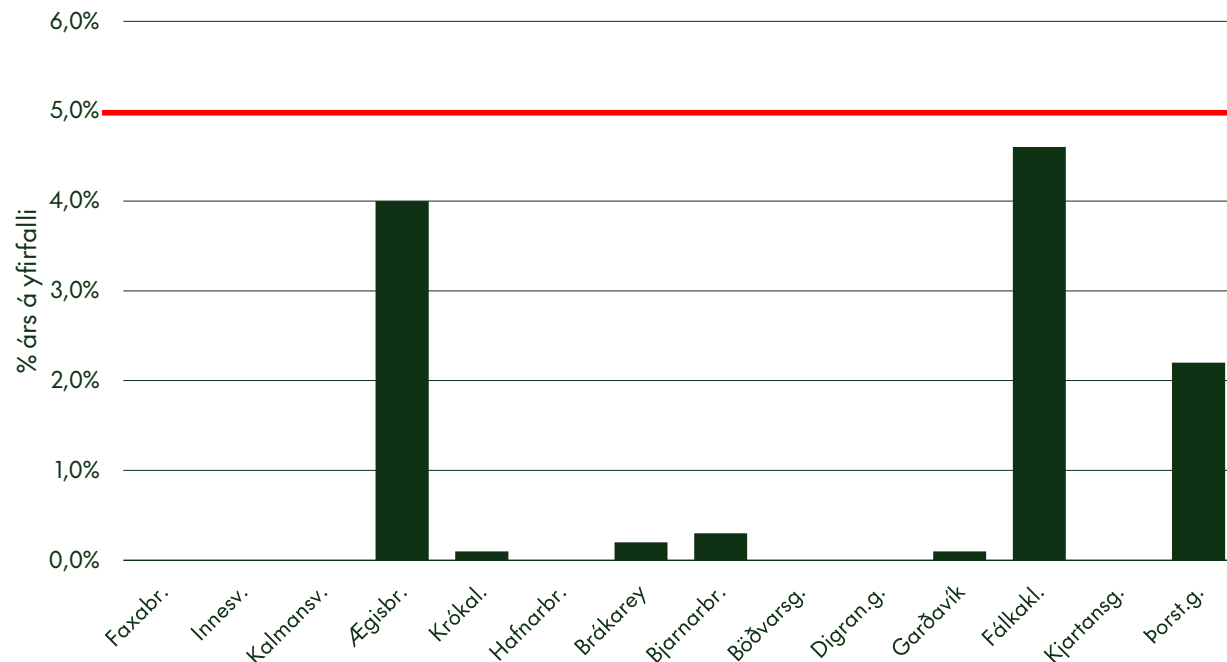
Losun skólps í sjó

Á safnsvæði Veitna hafa íbúar og atvinnulíf haft aðgang að veitukerfi og skólphreinsun í samræmi við reglur en fyrirtækið hefur fengið undanþágu frá meginreglunni um skólphreinsun gegn því að vakta viðtakann fyrir mögulegum neikvæðum áhrifum, sjá umfjöllun að neðan um gæði sjávar.

Losun óhreinsaðs skólps um yfirfallsútrásir er þó órjúfanlegur hluti þess fráveitukerfis sem byggt hefur verið upp á liðnum áratugum. Svo mun verða um næstu framtíð meðan blöndu skólps, ofanvatns, heits og kalds vatns frá íbúum er veitt um safn- og flutningskerfi fráveitunnar. Allt þetta vatn leiðir til yfirálags í fráveitukerfinu, sérstaklega í mikilli úrkomu og hláku, og veldur mengun við strönd-ina. Veitur hafa brugðist við þessu með lekaleit og bættum innviðum þar sem ofanvatn er aðskilið frá skólpi. Um 28% af fráveitulögnum Veitna (m.v. lengd) eru blandagnir. Auk ofangreindra þátta hafa loftslagsbreytingar, eins og sveiflur í veður-fari, aukin úrkomuákefð, flóð og hærri sjávarstaða, áhrif á virkni fráveitukerfanna.

Yfirfallstími í fráveitukerfum Veitna á Vesturlandi

Yfirfallstími í fráveitukerfum Veitna á Vesturlandi 2024 þegar óhreinsuðu skólpi var veitt í sjó. Árið 2024 var losun skólps um yfirföll á Vesturlandi innan viðmiðunarmarka sem Veitur hafa sett. Skráningar Veitna eru sjálfvirkar og í ljós hefur komið að rétt er að taka þeim með fyrirvara. Samkvæmt reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp er heimilt að miða við að ofanvatn fari um yfirföll allt að 5% af árinu eða þegar blandað skólp með hitaveitu- eða ofanvatni er a.m.k. í hlutföllum einn á móti fimm.

Gæði sjávar og vöktun viðtaka

Veitur og Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur vakta reglulega örverufræðileg gæði strandsjávar við Reykjavík og Kjálarnes. Samkvæmt starfsleyfum Veitna fer sýnataka fram á fjögurra ára fresti og þá mánaðarlega í eitt ár. Síðasta árlega sýnataka var á tímabilinu maí 2023 til apríl 2024 á 10 sýnatökustöðum á höfuðborgarsvæðinu. Árið 2024 voru samtals tekin 130 sýni. Meðfram strandlengjunni reyndust 78% af sýnunum vera undir viðmiðunarmörkum um saurkóligerla og 95 % af sýnunum voru undir viðmiðunarmörkum um saurkokka, sem þýðir lítil saurmengun.^{3 4}

Á fjögurra ára fresti er ráðist í umhverfisvöktun á viðtökum fráveitu Veitna. Sýnatökur fara fram við meginútrásir hreinsistöðvanna samkvæmt nákvæmum leiðbeiningum Hafrannsóknarstofnunar. Niðurstöður vöktunar 2023-2024, vegna losunar fráveitu í Faxaflóa og við Akranes, hafa verið bornar saman við ástandsflokkun vatnshlota skv. viðmiðum vatnatilskipunar um magn blaðgrænu, næringarefna og fjölbreytni hryggleysingja. Þær gefa til kynna að ástand vatnshlotana í Faxaflóa og Akranes sé mjög gott. Niðurstöðurnar hafa verið sendar til Umhverfisstofnunar sem tekur ákvörðun um hvort viðtakinn verði áfram skilgreindur sem „síður viðkvæmur“.

Nokkuð var um losun óhreinsaðs skólps um yfirföll og neyðarútrásir árið 2024. Stærstu áhrifaþættirnir voru endurnýjun á ristarsíum í hreinsistöðinni að Ánanaustum í mars til apríl sem olli opnun neyðarlúga og einnig var unnið að viðgerð á stjórnbúnaði í dælustöðinni í Boðagrandi.

³ Fráveita, yfirfallstími og gæði sjávar 2024

⁴ Útstreymisbókhald fráveitu 2024 - Ánanaust og Klettagarðar

Aðgerðir 2024

Fráveitukerfi gegna lykilhlutverki í heilbrigði og velferð samfélaga. Ráðist er í úrbætur í fráveitukerfinu eftir því sem við á. Einnig er horft til mögulegra tækifæra sem felast í uppbyggingu og rekstri fráveitunnar fyrir starfseminna og öfugt.

Aðgerðir sem hafa gengið vel árið 2024 eru markvisslekaleit, breytt verklag í viðhaldi dælustöðva og umfangsmiklar fjárfestingar í lagnakerfinu til að beina ofanvatni frá skólperfinu, þetta verkefni er í forgangi hjá fráveitunni. Aðrar aðgerðir árið 2024 til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem uppbygging og rekstur fráveitu Veitna hefur eru:

1. **Ný dælustöð fráveitu við Naustavog í Reykjavík**, en þar verður hægt að annast viðhald um leið og hún hreinsar og dælir skólpinu áfram. Það er ekki mögulegt í eldri stöðvum fráveitu meðfram ströndinni. Aætlaður heildarkostnaður er rúmlega 2.000 milljónir króna.
2. **Fyrsta þreps hreinsun**. Veitur hafa tekið ákvörðun um að uppfylla fyrsta þreps hreinsun í skólphreinsistöðvum sínum. Unnið er að undirbúningi fjárfestinga í samræmi við reglugerðir fyrir skólphreinsun. Frumathugun og forhönnun munu fara fram árið 2025.
3. **Aðgreining óviðkomandi vatns frá skólperfinu**. Unnið er markvist að því að aðgreina allt utan að komandi vatn úr skólpinu. Slíkar aðgerðir fóru fram á Hlemmi, Framnesvegi, Skógarhlíð, Ármúla, Grensásvegi, hluta af Suðurlandsbraut, Ártúnshöfða og í Flóahverfi á Akranesi ásamt Sæunnargötu í Borgarnesi.
4. **Umhverfissvöktun í viðtaka hreinsaðs skólps frá höfuðborgarsvæðinu og Akranesi** lauk seinni hluta ársins 2024. Rannsóknirnar eru í samræmi við samræmdar kröfur á landsvísu, byggðri á Vatnaáætlun Íslands og sýndu niðurstöður að vatnshlotin eru í mjög góðu ástandi.

5. **Ofanvatnslausnir**. Í samvinnu við sveitarfélög vinna Veitur að innleiðingu blágrænna ofanvatnslausna (BGO) til að hægja á rennsli regnvatns af götum, vegum og öðrum svæðum ofan í fráveitukerfið, til að mynda í Vogabyggð, Kvosinni, Lönguhlíð, Leirtjörn og Keldnalandi. Þetta dregur úr líkum á losun mengaðs vatns um yfirföll. BGO verða notuð í flestum gatnagerðarverkefnum í samtarfi við Akraneskaupstað, Borgarbyggð og Reykjavíkurborg.
6. **Lífrænar hreinsistöðvar**. Greiningarvinna er hafin á lífrænu hreinsistöðvunum í Borgarfirði til að vega á móti háum örverustyrk í viðtaka.
7. **Fráveitan í tölum**. Ráðist var í greiningarvinnu til að auka þekkingu á auðlindastraumum, orkuinnihaldi og efnisflutningum í kerfum fráveitunnar. Efnismagn í straumum fráveitunnar fyrir og eftir hreinsun er nú þekkt. Magntölurnar voru skoðaðar í samhengi við mögulegar framtíðarkröfur um hreinsun. Kostnaður var um 2,7 milljónir króna.
8. **Ábyrg neysla**. Veitur héldu áfram að hvetja fólk til að nota salernin ekki sem ruslafötur þar sem sóttahreinsi- og blautklútar ásamt öðru rusli veldur álagi á búnað og umhverfið.

Aðgerðir til framtíðar

Aðgerðir til framtíðar til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem uppbygging og rekstur fráveitu Veitna hefur eru:

1. **Fyrsta þreps hreinsun**. Unnið að undirbúningi þess að ráðast í fjárfestingar og aðgerðir til að skólphreinsun á höfuðborgarsvæðinu og Vesturlandi sé a.m.k. í samræmi við skilgreiningu reglugerða á fyrsta þreps hreinsun. Þetta verða umtalsverðar fjárfestingar.
2. **Full aðgreining óviðkomandi vatns frá skólperfinu**. Áfram verður unnið að langtímaáætlunum í þessa veru.
3. **Breytingar á fráveitukerfi til að auka vatns-gæði í Vatnsmýri og Tjörninni**. Veitur ráðast í verkefni með tilstuðlan styrks úr LIFE ICEWATER verkefninu sem Umhverfis- og orkustofnun leiðir.
4. **Rennslismælar í fráveitu**. Markmiðið er að ná fram massabókhaldi á tiltekna fráveitubrunna, dælu- og hreinsistöðvar svo unnt sé að meta magn af óhreinsuðu frárennsli sem fer á yfirfall ásamt ítarlegri aðgreiningu á hlutdeild sveitarfélaganna í notkun kerfisins. Til viðbótar verður komið upp sértækum síritunarmælingum t.d. hitamælingum á valda staði.

Gæði sjávar við Reykjavík

Gæði sjávar við ströndina, 130 sýni fyrir hvorn örveruflokk

Gæði sjávar við ströndina í Reykjavík og við jaðar þýnningarsvæða. Hlutfall (%) sýna sem mældust undir viðmiðunarmörkum þ.e. undir 100 í 100 ml sýni við fjöruborð í Reykjavík árin 2013-2024 og undir 1000 í 100 ml sýni við jaðar þýnningarsvæða árin 2013-2021.

Hitapolnar örverur		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saurkólí	%	90	86	92	85	81	87	90	93	87	95	83	78
Saurkokkar	%	99	95	96	95	96	96	99	97	93	99	93	95

Frá 2014-2021 tóku Veitur sýni sem bættust við þau sýni sem Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) tók og eru niðurstöðurnar sýndar í töflunni. Veitur fóru ekki í sýnatökur við strendur Reykjavíkur árið 2022 (nema vegna viðhaldsverkefna) því starfsleyfiskröfur kveða á um sýnatöku á 4 ára fresti.

Gæði sjávar við jaðar þýnningarsvæða

Hitapolnar örverur		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saurkólí	%		97	97	100	100	97	100	100	100	-	-	-
Saurkokkar	%		100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-

Veitur hættu árið 2021 sýnatöku við jaðar þýnningarsvæða þar sem ekki eru gerðar kröfur um slíkt í starfsleyfum.

Gæði sjávar við Akranes og Borgarnes

Gæði sjávar við ströndina

Engin sýni voru tekin árið 2024. Krafa er gerð um sýnatökur á fjögurra ára fresti og þá er mælt mánaðarlega í eitt ár. Síðast var mælt árin 2022-2023. Taflan sýnir hlutfall sýna undir viðmiðunarmörkum (100 gerlar í 100 mL fyrir strendur og ár).

	Hitapolnar örverur		2021	2022	2023	2024
Akranes	Saurkólí	%	86	85	83	-
6 sýni fyrir hvorn örveruflokk	Saurkokkar	%	93	96	100	-
Borgarnes	Saurkólí	%		96	100	-
11 sýni fyrir hvorn örveruflokk	Saurkokkar	%		97	100	-

HER: Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur

Niðurstöður sýnataka heilbrigðiseftirlitsins eru aðgengilegar á vef HER

Faxaflóahafnir og Heilbrigðiseftirlit Vesturlands stunda reglubundnar mælingar á örverumengun í höfnum í Reykjavík, á Akranesi og á Borgarnesi og við Langasand á Akranesi. Niðurstöður eru aðgengilegar á vef þessara aðila.

Veitur mæla styrk gerla í hreinsuðu fráveituvatni og í grennd við útrásir hreinsistöðva Veitna á Bif-röst, á Varmalandi, í Reykholti og á Hvanneyri. Niðurstöðurnar eru aðgengilegar í árlegum yfirlitsskýrslum sýnataka á vef Veitna.

E4 Líffræðileg fjölbreytni og vistkerfi

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

Ábyrg auðlindanýting varma- og raforku til framtíðar með því að lágmarka umhverfisáhrif og standa með því vörð um líffræðilega fjölbreytni og vistkerfi.

Stefna, nálgun og markmið

Auðlindir íslenskrar náttúru eru undirstaða reksturs Orkuveitunnar og lífsgæða þeirra samfélaga sem fyrirtækið þjónar. Athafnasvæði fyrirtækisins spannar landið allt en sérleyfisþjónusta er veitt frá Grundarfirði á Vesturlandi að Hvolsvelli á Suðurlandi. Um 1.600 ferkílómetrar af eignarlandi Orkuveitunnar eru innan verndarsvæða. Þetta eru vatnsverndarsvæði, friðlýst svæði, svæði á náttúru-minjaskrá og svæði sem lúta sérstakri vernd. Líffræðileg fjölbreytni er órjúfanlegur hluti þessara svæða.¹

Í sjálfbærnistefnu Orkuveitunnar hefur fyrirtækið skuldbundið sig til að leita farsælla lausna þar sem auðlindanýting í almannabágu er vegin og metin í samhengi við aðra hagsmuni, þar með talda líffræðilega fjölbreytni. Markmiðið er að líffræðileg fjölbreytni hnigni sem minnst á landi, í ferskvatni og sjó vegna framkvæmda og reksturs á athafnasvæðum Orkuveitunnar. Engin svæði í eigu eða leigu fyrirtækisins skulu vera á rauðu í mælikvarða um líffræðilega fjölbreytni.

¹ Verndarsvæði á athafnasvæðum Orkuveitunnar og tegundir fugla og plantna á válistum 2024.

Líffræðileg fjölbreytni varð árið 2024 hluti af auðlindamælikvarða Orkuveitunnar. Það þýðir að lagt er mat á þá áhættu sem öflun heits vatns til húshitunar, öflun kalds vatns til neyslu, framleiðsla raforku og rekstur fráveitu, ljósleiðara og kolefnis-bindingar hefur í för með sér fyrir lífríkið og ráðist er í aðgerðir eftir því sem við á. Einnig er horft til mögulegra tækifæra sem geta falist í þessari starfsemi fyrir líffræðilega fjölbreytni og öfugt.

Svæðum þar sem Orkuveitan hefur áhrif á mikilvægar tegundir plantna og dýra, búsvæði og vistkerfisþjónustu eru metin eftir; 1) Mikilvægi svæðis og 2) Forgangi svæðis. Báðum þessum meginþáttum er skipt í undirþætti t.d. gæði og ástand vistkerfis, verndargildi, álag á svæði, mótvægisáðgerðir sem gripið er til vegna álags, breytinga á álagi og stjórn Orkuveitunnar á álagi. Þetta er gert í samræmi við [leiðbeiningar Alþjóðlegu náttúruverndarsamtakanna](#) (IUCN, International Union for Conservation of Nature). Þegar mati á mikilvægi svæðis og forgangi til að grípa til aðgerða er lokið fæst heildareinkunn fyrir stöðu líffræðilegrar fjölbreytni. Niðurstaðan er þannig fengin miðað við tiltækar niðurstöður rannsókna.

Þessar upplýsingar gera stjórnendum Orkuveitunnar og stjórn, leyfisveitendum ásamt lána- og fjármálastofnunum kleift að taka ábyrgar ákvarðanir um fjárfestingar og fjármögnun þeirra.

Aðgerðir 2024

Aðgerðir árið 2024 til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem orkuöflun og rekstur Orkuveitunnar hefur fyrir líffræðilega fjölbreytni:

- Löskuð vistkerfi vegna orkuvinnslu færð til því sem næst fyrra horfs.** Við allar framkvæmdir á grónu landi er lögð áhersla á að nota staðargróður við frágang á raski eins og á Hellisheiði og við Andakílsá til að koma í veg fyrir jarðvegs- og gróðureyðingu. Í forgangi er góð umgengni, frágangur jafnóðum í verkum, endurheimt náttúrlegs umhverfis og að draga úr sjónrænum áhrifum. Reglulega er skerpt á verklagi og fræðslu til að tryggja enn betri umgengni starfsfólks og verktaka. Árlegur kostnaður vegna endurheimtar vistkerfa er um 40 milljónir króna.
- Andakílsárvirkjun í Borgarfirði** hefur mismikil áhrif á vatnshlotin Andakílsá 1 og 2, Skorradalsvatn og Fitjar. Samkvæmt áhrifamati Haf-rannsóknastofnunar² var vistfræðilegt ástand vatnshlotsins, Andakílsá 2, ekki gott. Lífríki í Andakílsár 1 hefur hins vegar náð sér á strik eftir aurflóð í maí 2017 vegna ástandskoðunar stíflu-mannvirkja. Laxveiði árið 2024 var mjög góð og veiddust tæplega 525 laxar sem er tæplega 400 löxum meira en árið 2023. Um 20.000 laxa-seiðum var sleppt í ána og 20.000 seiði voru sett í klak. Bakkavarnir við Andakílsá, frá árinu 2021, hafa reynst vel. Áætlaðar fjárfestingar við bakkavarnirnar voru um 40 milljónir króna.

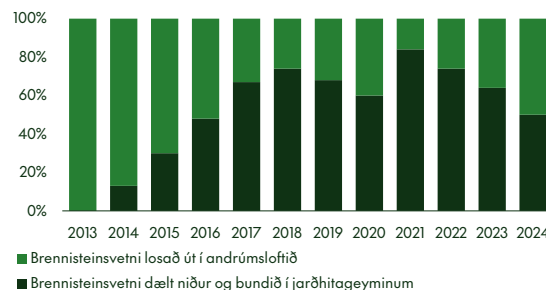
² Mat á áhrifum af starfsemi Andakílsárvirkjunar á ástand vatnshlota með tilliti til líffræðilegra og eðlisefnafræðilegra gæðabáttta. Minnisblað 2024.

3. **Vatnshæð Skorradalavatns** er vöktuð en hún fór yfir viðmiðunarmörk í nokkra daga 2024 vegna mikillar úrkomu.³ Fylgst er með rennsli Andakílsár sem fór undir viðmiðunarmörk í tvo daga í júní vegna framkvæmda við aðrennslis-lögn Andakílsárvirkjunar.
4. **Blágrænar ofanvatnslausnir** í þéttbýli í samvinnu við sveitarfélög. Veitur og Reykjavíkurborg hafa útbúið leiðbeiningar um innleiðingu og hönnun blágrænna ofanvatnslausna. Ávinningurinn af því að beita blágrænum ofanvatnslausnum er mun meiri en eingöngu fyrir náttúruna því svona aðgerðir skila sér einnig í félagslegri, efnahagslegri og heilsufarslegri vellíðan.
5. **Niðurdæling brennisteinsvetnis frá jarðvarmavirkjunum til að draga úr útblæstri sem getur valdið mengun í lofti, gróðri og vatni.** Náttúrufræðistofnun hefur vakt að mosa við jarðvarmavirkjanir á Hengilssvæðinu á fimm ára fresti frá árinu 2012. Niðurstöður mælinga frá árinu 2022 sýna að mosabekjan er enn að langmestu leyti órofin og óskemmd og almennt voru færri skemmdir á mosabekju árið 2022 samanborið við fyrri ár. Orka náttúrunnar telur líklegt að rekja megi þessar niðurstöður til þess að dregið hefur verulega úr losun brennisteinsvetnis í andrúmsloft frá Hellisheiðarvirkjun vegna niðurdælingar. Árið 2024 var undirbúningur að stækkun lofthreinsistöðvar við Hellisheiðarvirkjun á lokametrunum og voru áætlaðar fjárfestingar tæplega 1.500 milljónir króna.

3 Vatnshæð Skorradalavatns 2024

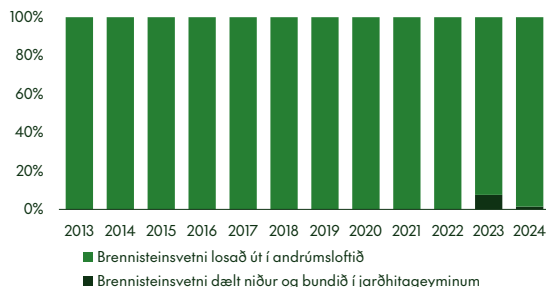
Hellisheiði

Niðurdæling á brennisteinsvetni hófst við Hellisheiðarvirkjun árið 2014 og var hún 50% af útblæstri virkjunarinnar árið 2024.

Nesjavellir

Niðurdæling á tilraunaskala hófst við Nesjavallavirkjun árið 2023 og var hún 1% af útblæstri virkjunarinnar árið 2024.

Fylgst er með losun brennisteinsvetnis frá jarðvarmavirkjunum⁴ og með styrk brennisteinsvetnis í loftgæðamælistöðvum.⁵ Sjá einnig upplýsingar á vef Umhverfis- og orkustofnunar.

4 Losun gróðurhúsalofttegunda og losunarkræfni koldíoxíðs og brennisteinsvetnis á Hellisheiði og Nesjavöllum 2024

5 Styrkur brennisteinsvetnis í andrúmslofti og viðmiðunarmörk 2024

6. **Hugað saman að landslagsheildum, búsvæðum gróðurs og dýra, orkuvinnslu, ferðamennsku, útivist og fræðslu frá upphafi.** Orkuvinnsla og náttúruupplifun hafa farið vel saman á Hengilssvæðinu fram að þessu. Framkvæmdir Orku náttúrunnar hafa aukið aðgengi að svæðinu fyrir fleira ferðafólk en ella, sérstaklega með lagningu Nesjavallavegar og 120 km af gönguleiðum á Hengli. Fræðslustígur við Nesjavallavirkjun gerir það t.d. að verkum að útivistarfolk treystir sér til að ganga framhjá lögnum og borholuhúsum. Þetta styður ferðamannakönnun sem gerð var 2017 og viðtöl sem tekin voru 2024 við fulltrúa útivistarfélaga og einstaklinga sem stunda útivist við Hverahlíð og Meitla. Sumarið 2024 var lögð áhersla á að lagfæra fræðslutíga við Nesjavallavirkjun og sinna almennu viðhaldi og eftirliti á öðrum stígum á Hengilssvæðinu. Áætlaðar fjárfestingar eru um 15 milljónir króna.

7. **Endurheimt náttúrugæða í Elliðaárdal eftir að Orkuveitan hætti að reka þar vatnsaflsvirkjun árið 2014 gengur vel.** Árið 2019 var efnt til hugmyndasamkeppni um nýtt hlutverk mannvirkjanna sem öll höfðu verið friðuð árið 2012. Uppbyggingin undir merkjum Elliðaárstöðvar er afrakstur þeirrar vinnu. Endurheimt náttúrugæða í Elliðaárdal var hleypt af stokkunum innan Orkuveitunnar árið 2021. Árbæjarlón sem var inntakslón virkjunar í Elliðaárdal hafði fram til haustsins 2020 verið fyllt og tæmt á víxl að hausti og vori. Lónið var tæmt varanlega haustið 2020. Aflað hefur verið margvíslegra gagna um áhrif varanlegrar tæmingar Árbæjarlóns en áhrifin náðu töluvert upp eftir árfarveginum. Vöktun á seiðabúskap Árbæjarkvísar árið 2024 staðfesta fjórða árið í röð hve vel laxinum gengur þar eftir að opnað var á göngur fiska um kvíslina samhliða því að vatnsmiðlun við Árbæjarstíflu var lögð af. Ársvæðið þar sem fyrrum var Árbæjarlón er nú þéttsetið laxaseiðum frá hrygningu

laxa í Árbæjarkvíslinni. Sú aðgerð, að hætta að skapa óstöðugleika í lífríki ána, hefur þegar komið löxum í þeim til góða. Kostnaðaráætlun breytinga liggur ekki fyrir en unnið er að hönnun þeirra.

8. Niðurdæling jarðhitavatns og upphitaðs grunnvatns til að draga úr varmamengun frá Nesjavallavirkjun við strönd Þingvallavatns.

Losun heits vatns á og við yfirborð á Nesjavöllum hefur bæði umhverfis- og rekstraráhættu í för með sér þar sem heitt vatn veldur skaða á lífríki og kælivatn sem dælt er úr Grámel við Þingvallavatn verður heitara en hagstætt er fyrir rekstur virkjunarinnar. Losunin hefur einnig valdið erfiðleikum við að uppfyllt séu ákvæði starfsleyfis Nesjavallavirkjunar og náttúruverndarlaga. Nýsköpun í blöndun jarðhitavatns frá jarðvarmavirkjununum við hitaveituvatn á höfuðborgarsvæðinu stefnir að gjörbreytingu á rekstrarfyrirkomulagi hitaveitunnar til hins betra ásamt varmaframleiðslu virkjananna. Þannig er stefnt að því til frambúðar að nýta betur þann varma sem er framleiddur. Það mun með tímanum draga úr varmamengun við strönd Þingvallavatns og áhrifum á lífríkið. Þekking Orkuveitunnar á áhættunni sem af varmamengun stafar fyrir lífríkið og reksturinn hefur nú þegar leitt til frampróunar á niðurdælingu á jarðhitavatni við virkjanirnar á Hengilssvæðinu. Áætlaðar fjárfestingar í niðurrennsisveitu síðustu tvö ár eru um 675 milljónir króna.

9. Landgræðsla, skógrækt og endurheimt votlendis.

Landgræðsla fer að mestu fram á eignarjörðum í Sveitarfélaginu Ölfusi, í landi Nesjavalla í Grímsnes- og Grafningshreppi og í Andakíl í Borgarbyggð og Skorradalshreppi. Þessi svæði telja um 90% af öllum landgræðslusvæðum Orkuveitunnar. Öll þessi svæði voru í upphafi aðgerða ógróin eða lítt gróin

svæði, með minna en 20% gróðurþekju. Græddir voru upp um 4 hektarar með staðargróðri utan framkvæmda á Hellisheiði og við Ölfusvatn árið 2024. Skógrækt er öll stunduð innan eignajarða á Nesjavöllum og Ölfusvatni í Grímsnes- og Grafningshreppi og að Elliðavatni í Reykjavík. Um 6.000 birki- og reynitré voru gróðursett í tæplega 4 hektara af landi við Hellisheiðarvirkjun árið 2024. Þetta er í samræmi við stefnu fyrirtækisins um stækkun skógræktarsvæða með innlendum trjátegundum, bindingu kolefnis og til að auka líffræðilega fjölbreytni. Áætlaður kostnaður við landgræðslu og skógrækt var um 15 milljónir króna. Endurheimt votlendis fór fram á 3,2 hektara svæði á landi í eigu Orkuveitunnar í sveitarfélaginu Ölfusi árið 2016. Við sjónskoðun haustið 2023 sást að endurheimtin hafði tekist vel.

10. Útbreiðsla alaskalúpínu heft á starfssvæði Orkuveitunnar.

Alaskalúpína er ágeng tegund og hefur Orka náttúrunnar staðið fyrir heftingu á útbreiðslu hennar eins og kostur er á Hellisheiði og við Andakílsárvirkjun.

Aðgerðir til framtíðar

Til skemmri tíma litið stefnir Orkuveitan á að samþætta markmið um líffræðilega fjölbreytni í mælaborði þar sem fram koma markmið, tíma-settir mælikvarðar og aðgerðir vegna nýrra orkukosta í jarðhita, vind- og vatnsorku ásamt áframhaldandi eftirliti með svæðum núverandi orku- og veituverkefna. Til lengri tíma þarf Orkuveitan að setja upp sviðsmyndir sem fela það í sér að meta mögulega framtíðarstöðu líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa á starfssvæði sínu í samræmi við Rammasamning Sameinuðu þjóðanna um líffræðilega fjölbreytni og sem tekur mið af stefnu Kunming-Montreal Framework. Þessi greining mun hjálpa stjórnendum fyrirtækisins að skilja

áhrif þátta eins og loftslagsbreytinga, aukinnar orkuöflunar og verndaraðgerða á líffræðilega fjölbreytni og heilsu vistkerfa. Þannig leitast Orkuveitan við að tryggja að hvert verkefni sem unnið er að og ný verkefni hafi eins lítil neikvæð áhrif á líffræðilega fjölbreytni og kostur er. Orkuveitan mun leitast við að samþætta markmið um líffræðilega fjölbreytni á öllum sviðum fyrirtækisins.

Aðgerðir til framtíðar til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem orkuöflun og rekstur Orkuveitunnar hefur fyrir líffræðilega fjölbreytni:

- Fyrrihluta árs 2025 er áætlað að ný loft-hreinsistöð við Hellisheiðarvirkjun verði gangsett.** Stöðin mun hreinsa nær allt brennisteinsvetni frá virkjuninni og upp úr árinu 2030 er áætlað að fullbúin lofthreinsistöð muni einnig hreinsa nær allt brennisteinsvetni frá Nesjavallavirkjun.
- Hreinsun inntakslóns Andakílsárvirkjun í Borgarfirði** er áætluð 2026 til að endurbæta stíflumannvirki og tryggja öryggi, bæði fólks og umhverfis, þar sem mannvirkin uppfylla ekki öryggisstaðla. Unnið er að öflun leyfa. Áætlaðar fjárfestingar eru rúmlega 900 milljónir króna.
- Mótvægisáðgerðir til að vega upp neikvæð áhrif Andakílsárvirkjunar á vatnshlotið Andakílsá 2** þannig unnt sé að 1) tryggja vistfræðilega samfellu á milli Andakílsár 2 og Skorradalavatns, 2) tryggja lágmarksrennsli (e-flow) um náttúrulegan farveg Andakílsár 2 ásamt því að 3) hafa vel skilgreinda rekstrarhandbók fyrir virkjunina og viðhalda mannvirkjum með aðferðum sem miða að því að lágmarka neikvæð áhrif virkjunarinnar á lífríki. Áætlaðar fjárfestingar eru um 40 milljónir króna.

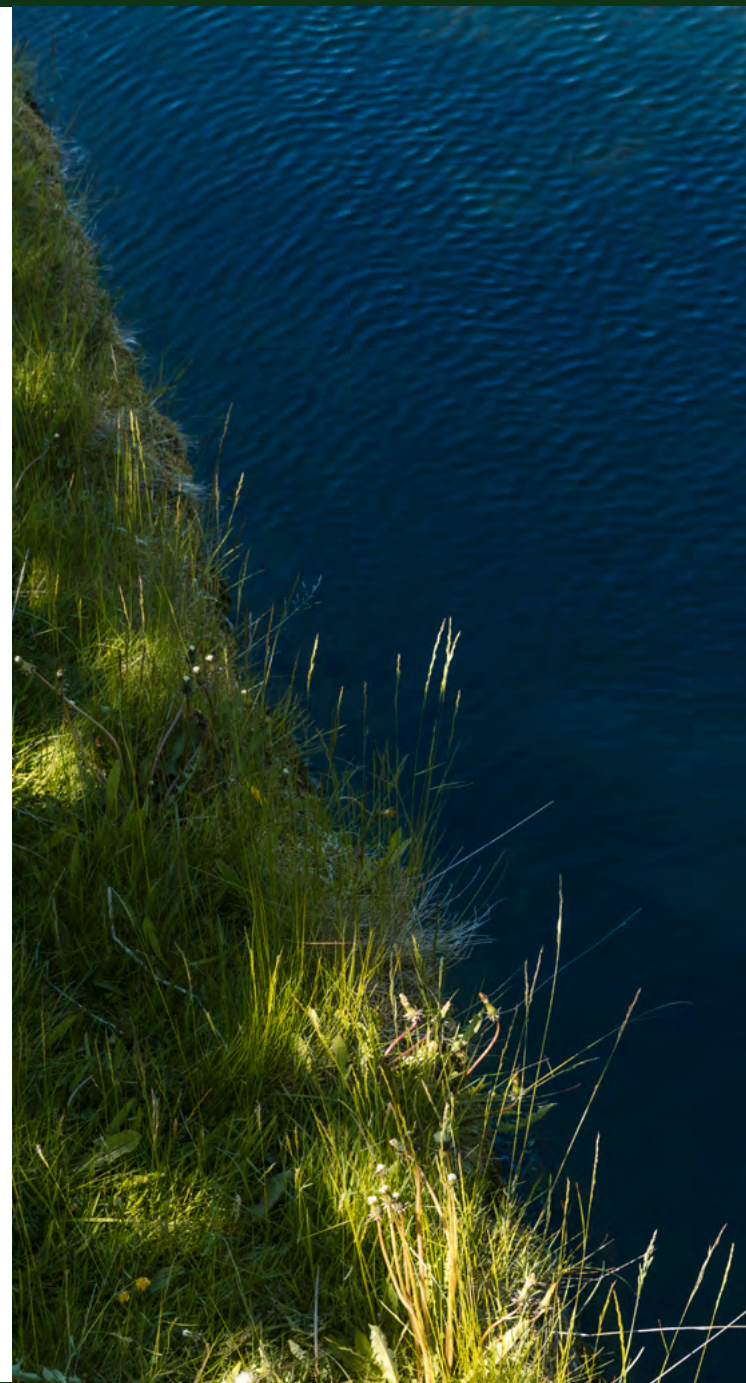
4. **Áfram hugað samtímis að landslagsheildum, búsvæðum gróðurs og dýra, orkuvinnslu, ferðamennsku, útivist og fræðslu frá upphafi áður en ráðist er í orkuöflun.** Sunnan Suður-landsveggar á Hellisheiði hefur Sveitarfélagið Ölfus markað hverfisvernd í aðalskipulagi þar sem markmiðið er að „stuðla að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja, sem m.a. renni styrkari stoðum undir ferðaþjónustu á svæðinu.“ Í undirbúningi að aukinni orkuöflun á svæðinu er gefið mjög sterkt til kynna að ferðafólk sé velkomið inn á orkuvinnslusvæðið, með skiltum, merktum gönguleiðum o.s.frv. þannig að útivistarfólki, sem þekkir ekki til staðháttar, standi ekki ógn af lögnum og borholuhúsum. Töluverðir möguleikar eru á því að skapa heildstætt útivistarsvæði á Henglinum sjálfum, þ.e. fjalllendinu austan Mosfellsheiðar, svæðinu í kringum Skálafell á Hellisheiði ásamt Gráuhnúkum, í Hengladöllum, við Litla Skarðsmýrarfjall, á Bitru/Ölkelduhálsi og í Þverárdal.
5. **Samstarf við birgja Orkuveitunnar.** Fyrirtækið hefur þegar lagt í þá vegferð að vinna með birgjum að því að draga úr kolefnisspori vöru og þjónustu. Til lengri tíma litið þarf Orkuveitan hins vegar einnig að greina helstu áhrif vöru og þjónustu vegna orkuöflunar og reksturs á líffræðilega fjölbreytni í virðiskeðjunni, t.d. hvar sjaldgæfir málmar og önnur efni hafa mest áhrif þar á. Nánari greining áhættu, tækifæra og mótvægisáðgerða mun skipta þar miklu máli.
6. **Friðlýsing Hengladala.** Orkuveitan hefur tekið jákvætt í friðlýsingu Hengladala svo framarlega sem að jarðhitanyting á svæðinu verði heimil með áframhaldandi skáborunum undir svæðið. Hengladalir eru um 10 km² í nágrenni við Hellisheiðarvirkjun og þar eru vistgerðir sem hafa mjög hátt og hátt verndargildi og eru á lista Bernarsamningsins. Orkuveitan er landeigandi og hefur nýtt jarðhita undir svæðinu með því að skábora holur undir það í rúmlega áratug.

Umfiðllunin hér á undan sýnir að Orkuveitan stendur við skuldbindingar sínar um að standa vörð um vistkerfi og íslenska náttúru. Það eflir traust, bætur orðspor, laðar að viðskiptavinum og gott starfsfólk og stuðlar þannig að langtímaseiglu og þrautseigju fyrirtækisins.

Heildstæð nálgun á sjálfbærni

Orkuveitan hefur hafið þá vegferð að tileinka sér heildstæða nálgun sem tekur á umhverfislegri, félagslegri og fjárhagslegri sjálfbærni. Þetta felur í sér að innleiða þarf forgangsörðun aðgerða. Þar á meðal er að endurreisa röskuð svæði og svæði undir miklu álagi þar sem það er mögulegt og hvetja til bættrar auðlindanýtingar og -hringrásar, ásamt því að styðja við samfélög heima í héraði.

Skilningur stjórnenda og starfsfólks Orkuveitunnar á mikilvægi líffræðilegrar fjölbreytni á heilsu vistkerfa mun gera fyrirtækinu kleift að tileinka sér sjálfbærari starfshætti. Það leiðir til sveigjanlegrar viðskiptalíkana, nýrra grænna viðskiptatækifæra sem eru fallin til þess að takast á við loftslagsbreytingar, hnignun vistkerfa og auknar opinberar kröfur.

E5 Auðlindanotkun og hringrásarhagkerfi

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

Ábyrg auðlindanýting varma- og raforku til framtíðar með því að hámarka líftíma auðlinda og vera brautryðjandi í hringrás orku- og veitustarfsemi.

Jarðhitaauðlindir

Stefna, nálgun og markmið

Varmavinnsla úr náttúrulindum á lághitasvæðum og háhitasvæðum á suðvestur horninu eru ein af undirstöðum reksturs Veitna og Orku náttúrunnar og lífsgæða þess samfélags sem Orkuveitan þjónar. Undanfarin ár hafa Veitur vakið athygli á ábyrgri neyslu á heitu vatni því heitt vatn til húshitunar eru ekki óþrjótandi náttúrugæði. Viðhald vinnslugetu jarðvarmavirkjananna á Hengilssvæðinu fyrir heitt vatn og rafmagn hafa einnig verið eitt af mikilvægustu verkefnum Orku náttúrunnar. Fólk áttar sig nú betur á en áður að forgangsraða þarf jarðhita í þágu húshitunar fyrir lífsgæði á Íslandi.

Veitur, reka þrettán hitaveitur; eina á höfuðborgarsvæðinu sem er sú stærsta, fimm á Vesturlandi og sjö á Suðurlandi, sjá um hitaveituna á vef Veitna. Hitaveiturnar þjóna um 70% þjóðarinnar. Árið 2024 var vinnsla á lághitasvæðum Veitna á höfuðborgarsvæðinu og landsbyggðinni í samræmi við skilgreiningu og markmið fyrirtækisins og ákvæði í lögum og reglugerðum. Orka náttúrunnar

rekur tvær jarðvarmavirkjanir á Hengilssvæðinu. Árið 2024 var orkuvinnsla á Nesjavöllum og á Hellisheiði í samræmi við gildandi leyfi og markmið Orku náttúrunnar.

Í sjálfbærnistefnu Orkuveitunnar kemur fram að fyrirtækinu er falin mikil ábyrgð á þeim auðlindum sem hún nýtir. Ábyrg nýting felst í því að komandi kynslóðir búi við samsvarandi tækifæri og núlifandi kynslóðir til að nýta auðlindirnar og að unnt sé að staðfesta að þannig sé að verki staðið. Orkuveitan hefur skuldbundið sig til að leita farsælla lausna þar sem auðlindanýting í almannaðágu er vegin og metin í samhengi við aðra hagsmuni.

Markmiðið er að:

- Vatnstaka Veitna á lághitasvæðum hverju sinni megi ekki rýra möguleika á samsvarandi vatnstöku í framtíðinni.
- Jarðvarmavirkjanir Orku náttúrunnar fái þann jarðvarma sem afli þarf vegna skuldbindinga um orkusölu, innan þess nýtingarramma sem settur er í nýtingarleyfum virkjananna.
- Styrkur brennisteinsvetnis í andrúmsloftinu uppfylli skilyrði sem sett eru fram í reglugerð 514/2010.
- Jarðskjálftar tengdir orkuvinnslu (upptekt og niðurdæling) valdi sem minnstum óþægindum og aldrei tjóni.

Auðlindanýting - Vinnsla, eigin notkun og endurnýting heits vatns

Það er eðli allra jarðhitakerfa, einkum í háhita, að þau endurnýja sig hægar en sem nemur vinnslunni úr þeim. Það kemur fram í að gæfni þeirra á vatn og gufu dvínar á vinnslutímanum. Lághitasvæði jafna sig hratt þegar þau eru hvíld¹ en það á ekki við um háhitavinnslu sem verður því ágeng.² Orkuveitan leggur áherslu á að hagnýting auðlinda sé með eins ábyrgum hætti og mögulegt er og að um leið sé staðinn vörður um líffræðilega fjölbreytni og vistkerfi.

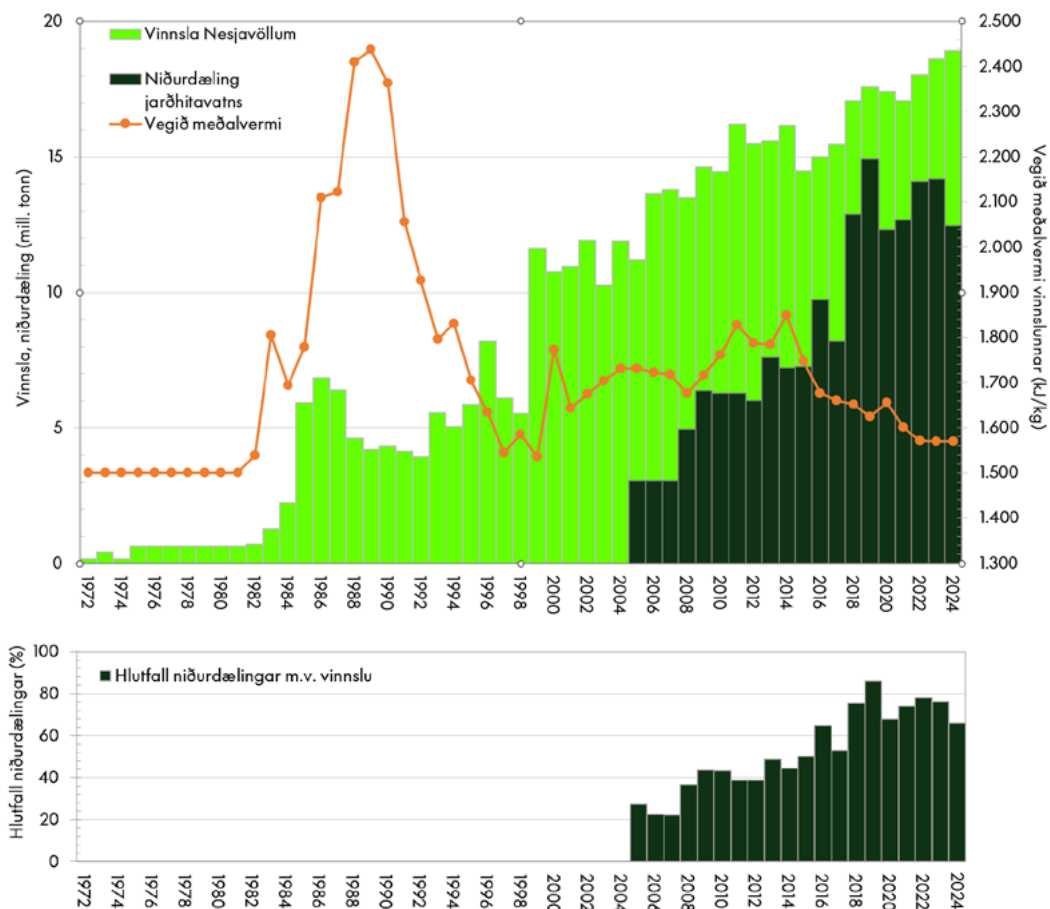
Orka náttúrunnar hefur skilað tæplega 70% af jarðhitavatninu frá Hellisheiðarvirkjun niður í jarðhitageyminn og tæplega 40% í jarðhitageyminn við Nesjavallavirkjun. Takmarkið með því að dæla niður jarðhitavatni í jarðhitageyminn er að aðstoða jarðhitakerfið við að endurnýja sig og þannig að lengja endingartíma auðlindarinnar. Veitur dæla heitu bakvatni niður í jarðhitakerfin þegar við á, t.d. í Stykkishólmi.

¹ Hitaveitur, heitavatnsöflun, vatnsgæði ásamt vatnsvinnslu og vatnshæð í holum á lághitasvæðum á höfuðborgarsvæðinu 2024

² Vinnsla, vermi, niðurdæling og niðurdráttur 2024

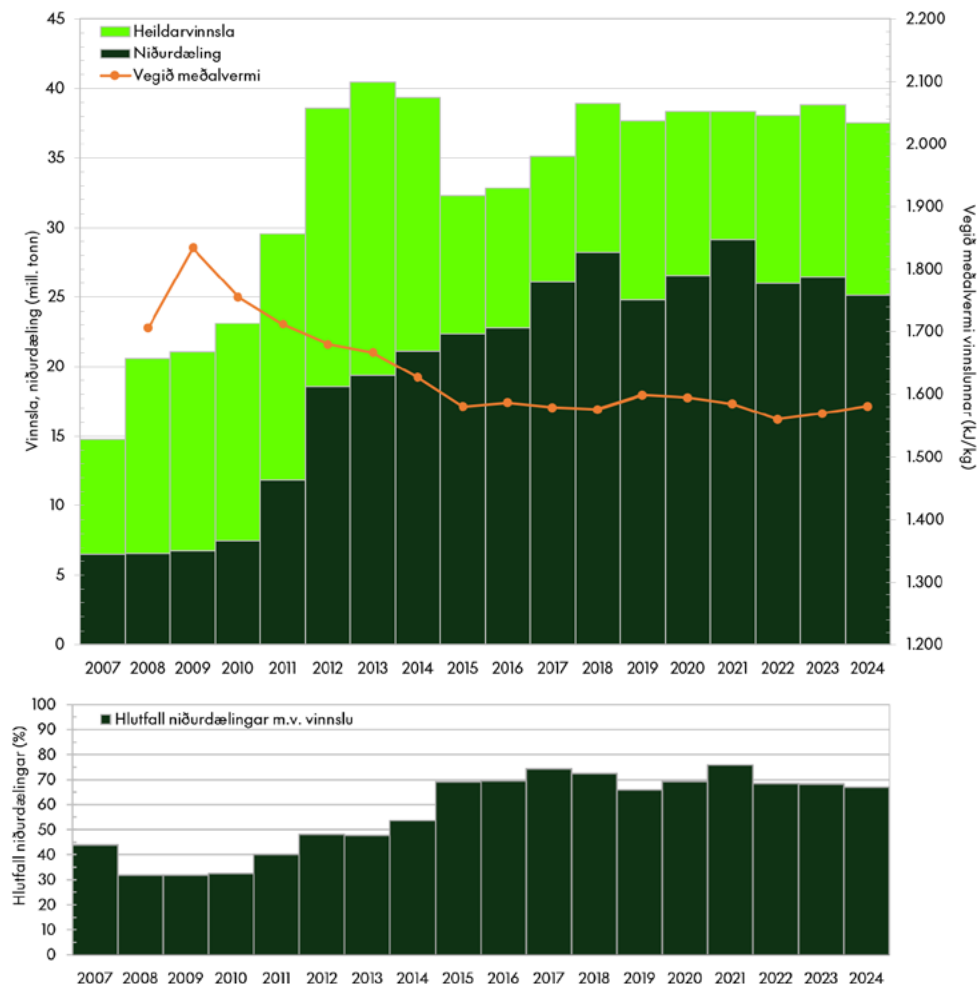
Vinnsla og niðurdæling á Nesjavöllum

Vinnsla á Nesjavöllum frá 1972 til 2024 (milljón tonn á ári), vegið meðalvermi unnins vökva sem eru mælikvarði á orkuinnihald hans (kJ/kg) og niðurdæling jarðhitavats (milljón tonn á ári). Ennfremur er sýnt hlutfall af unnu magni sem dælt var í borholur niður fyrir efri grunnvatnslög og djúpt niður í jarðhitageyminn (%).

Vinnsla og niðurdæling á Hellisheiði og í Hverahlíð

Vinnsla á Hellisheiði og í Hverahlíð frá 2007 til 2024 (milljón tonn á ári), vegið meðalvermi unnins vökva sem eru mælikvarði á orkuinnihald hans (kJ/kg) og niðurdæling jarðhitavats (milljón tonn á ári). Ennfremur er sýnt hlutfall af unnu magni sem dælt var í borholur djúpt niður í jarðhitageyminn og sem nýtt var til íblöndunar jarðhitavökva í framleiðsluvatn (%).

Árið 2024 var ráðist í áhrifamat á vatnshlot vegna ýmissa framkvæmda sem tengjast jarðhitánýtingu en það mat hefur einskorðast við áhrif á yfirborðsvatn og kalt grunnvatn. Aðferðafræði við mat á áhrifum nýtingar á jarðhitavatn hefur ekki verið útfærð. Orkuveitan hefur óskað eftir samráði í fyrirhugaðri vinnu tengdri innleiðingu á umfjöllun um heitt grunnvatn í Vatnaáætlun Íslands.

Orkuveitan vinnur endurnýjanlega orku, það er rafmagn og heitt vatn, einkum úr jarðvarma. Árið 2024 nam vinnsla Veitna og Orku náttúrunnar á heitu vatni rúmlega 119 milljónum m³. Af þeim var meirihlutinn kalt vatn sem hitað var upp í jarðvarmavirkjunum Orku náttúrunnar á Hengilssvæðinu og nýttir til húshitunar á höfuðborgarsvæðinu. Eigin notkun Veitna og Orku náttúrunnar á heitu vatni var samanlagt tæplega 700 þúsund m³. Orkuveitan notaði sjálf rúmlega 11% af framleiddu rafmagni og tæplega 1% af framleiddu heitu vatni. Rafmagn og heitt vatn er 99,5% af heildarorkunotkun Orkuveitunnar og jarðefnaeldsneyti og metan eru 0,5%.

Eftirspurn eftir heitu vatni til húshitunar

Í kjölfar heildarendurskoðunar á framtíðarsýn hitaveitu á höfuðborgarsvæðinu var ráðist í töluverðar aðgerðir til að tryggja afhendingaröryggi næstu áratugi. Þar ber helst að nefna jarðhitaleit bæði á lághitasvæðum og á háhitasvæðum. Viðmið Veitna eru að hámarkseftirspurn eftir heitu vatni til húshitunar aukist að jafnaði um 120 l/s á ári hverju, eða fyrir um 2.000 manna samfélag miðað við hámarksnotkun.

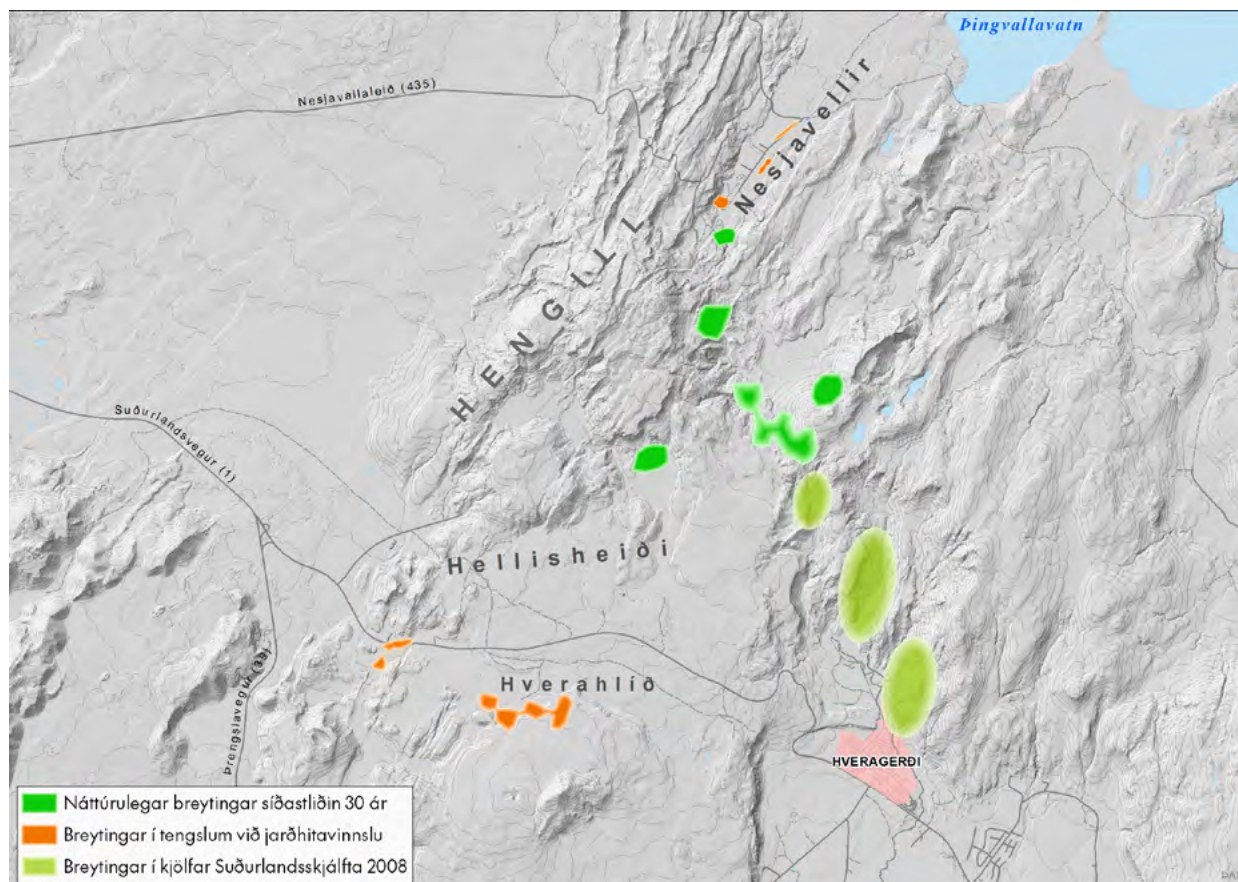
Virgni á Hengilssvæðinu

Virgni jarðhita á yfirborði á Hengilssvæðinu er þáttur sem fylgst er með en hún getur breyst náttúrulega en einnig vegna jarðvarmavinnslu.

Engin ákveðin leið er til að greina vel á milli hvort um náttúrulegar breytingar er að ræða eða af mannavöldum en þó er reynt að leggja mat á það með hliðsjón af aðstæðum hverju sinni. Breytingar á yfirborðsvirkni hófust til dæmis í Hverahlíð eftir að holur voru boraðar þar og því hægt að leiða að því

líkum að breytingarnar tengist nýtingu jarðhitans á svæðinu. Bætt var í mælingar á yfirborðsjarðhita í Hverahlíð árið 2024.

Orka náttúrunnar fylgist náið með yfirborðsjarðhita undir þjóðvegi 1 í Hveradalabrekku við Skíðaskálann í góðu samstarfi við Vegagerðina.

Vinnslusvæði jarðvarmavirkjana á Hengilssvæðinu og breytingar á yfirborðsjarðhita.

Niðurdæling

Jarðhitavatni er dælt niður við Nesjavallavirkjun og Hellsheiðavirkjun til að vernda yfirborðsvatn og grunnvatn því jarðhitavatnið er heitara en grunnvatn og með aðra efnasamsetningu. Annað markmið er að stýra niðurdælingu þannig að hún styðji við þrýsting í jarðhitageyminum sem stuðlar að ábyrgari nýtingu auðlindarinnar. Niðurdælingargeta er fyrir allt skiljuvatn frá báðum virkjunum sem er afrakstur rannsókna og nýsköpunar allt frá árinu 2015. Í þeim tilfellum sem jarðhitavatn er losað á yfirborð eru viðhaldsstopp í rekstri sem valda því að ekki er hægt að dæla öllu niður.

Undanfarin ár hefur verið unnið að mörgum rannsóknar- og þróunarverkefnum til að uppfylla kröfur um niðurdælingu á Nesjavöllum og Hellsheiði með nokkrum árangri.³

Eins og fram kemur að ofan var tæplega 70% af jarðhitavökva, sem tekinn var úr jarðhitageyminum á Nesjavöllum, dælt í niðurdælingarholur, þar af tæplega 40% í jarðhitageyminn. Þrátt fyrir árangur í niðurdælingarveitu Nesjavallavirkjunar fylgir jarðhitavinnslunni töluverð losun upphitaðs grunnvatns á yfirborð sem kemur fram í varmamengun í borholum og lindum við Þingvallavatn. Áfram er unnið að uppbyggingu djúprar niðurdælingar við Nesjavallavirkjun og undirbúnings að blöndun jarðhitavatns við hitaveituvatn á höfuðborgarsvæðinu sem er áætluð 2026, sjá umfjöllun að neðan.

Tæplega 70% af þeim jarðhitavökva (skiljuvatn og þéttivatn) sem tekinn var upp úr jarðhitageyminum á Hellsheiði árið 2024 var dælt aftur niður í hann. Það þéttivatn (þétt hrein gufa) sem ekki fór í niðurdælingu gufaði upp í kæliturnum eða var losað á yfirfall eða tæplega 1,5 %. Yfirfallið

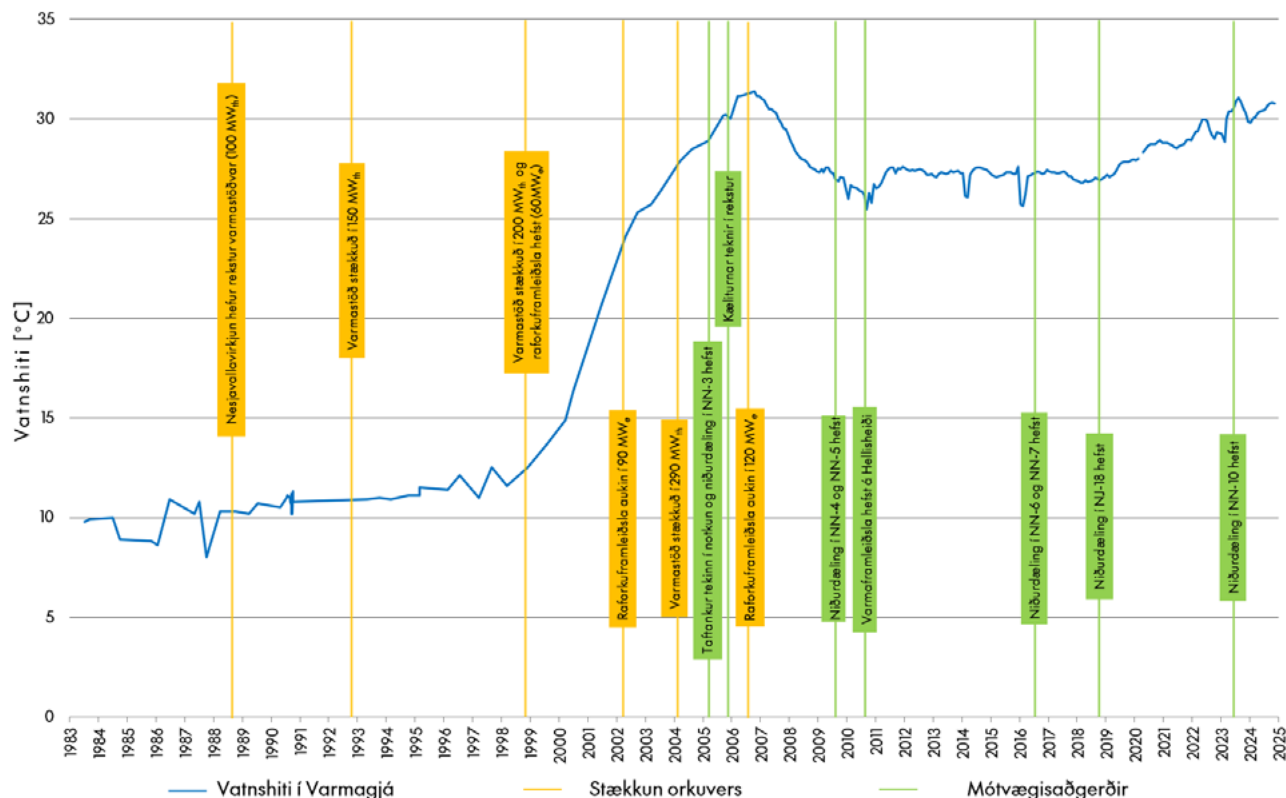
³ Rannsóknar- og þróunarverkefni vegna niðurdælingar jarðhitavatns 2024.

er notað vegna skipulagðra eða óvæntra atvika í rekstri. Árið 2024 var töluverð áskorun að halda losun á yfirborð innan markmiða Orku náttúrunnar vegna viðhaldsverkefna og óvæntra bilana en það tókst þó.⁴

⁴ Losun jarðhitavatns frá Nesjavöllum, Hellsheiði og Hverahlíð og grunnvatnsgæði 2024

Hitastig grunnvatns við Þingvallavatn

Þróun hitastigs í Varmagjá við Þingvallavatn frá upphafi mælinga til 2024 ásamt mótvægisáðgerðum sem gripið hefur verið til.

Varmamengun í grunnvatni

Varmamengun í grunnvatni við Nesjavallavirkjun er eitt helsta umhverfisvandamál Orku náttúrunnar. Ástæðan er losun heits vatns, kælivatns og jarðhitavatns við virkjunina. Vandlega er fylgst með hitabreytingum í grunnvatni á Nesjavöllum með mælingum í borholum og lindum við strönd Þingvallavatns. Árið 2024 var hitastigið þar nálægt því að vera í hámarki frá upphafi mælinga árið 1985. Þetta eru töluverð vonbrigði vegna þeirra

fjölmörgu mótvægisáðgerða, rannsóknar- og þróunarverkefna sem Orka náttúrunnar hefur gripið til á síðustu árum, til að koma í veg fyrir losun heits vatns í grunnvatn. Stórauðinn djúp niðurdæling í jarðhitageyminn undanfarnir ár hefur enn ekki skilað sér í lægra hitastigi grunnvatns. Orka náttúrunnar mun vinna áfram að mótvægislausnum. Þar á meðal er stefnt að því að nýta náttúrumiðaðar lausnir við gerð kælitjarna í Lækjarhvarfi, en það verkefni er styrkt af [LIFE ICE-WATER](#) verkefninu sem stýrt er af Umhverfis- og orkustofnun. Ennfremur verður ráðist í stækkun kæliturns við virkjunina og borun djúprar niðurdælingarholu árið 2026.

Fyrirhuguð sameining hitaveitukerfis höfuðborgarsvæðisins mun skila sér í meiri framleiðslu á heitu vatni á Nesjavöllum sem mun minnka til muna alla losun heits vatns við virkjunina, sjá umfjöllun um meira heitt vatn til höfuðborgarsvæðisins að neðan.

Meira jarðhitavatn til höfuðborgarsvæðisins

Rannsóknir sem snúa að sameiningu hitaveitukerfis höfuðborgarsvæðisins þannig að unnt sé að blanda saman lághitavatni og heitu vatni frá jarðvarmavirkjunum lofa góðu. Gangi þetta verkefni eftir mun verða gjörbreyting á rekstrarfyrirkomulagi hitaveitunnar og varmaframleiðslu virkjana þar sem stefnt er að því til frambúðar að minnka sumarvinnslu úr lághitasvæðunum og nýta betur þann varma sem framleiddur er í jarðvarmavirkjunum. Árið 2025 mun koma fram niðurstaða um það hvort fýsilegt sé að ræsa verkefnið árið 2026. Verði það niðurstaðan mun í framhaldinu draga verulega úr yfirborðslosun heits vatns á Nesjavöllum sem mun með tímanum minnka varmamengun við strönd Þingvallavatns.

Vöktun á lífríki

Áhrif losunar jarðhitavatns á lífríki í Þorsteinsvík við Þingvallavatn hafa verið vöktuð frá því áður en Nesjavallavirkjun var reist. [Niðurstöður mælinga Náttúrufraeðistofu Kópavogs](#) árið 2020 sýndu að snefilefni í jarðhitavatni frá virkjuninni, sem helst hafa verið talin hafa neikvæð áhrif á lífríki, benda ekki til tölfræðilegar marktækrar aukningar í umhverfinu. Áfram verður unnið að greiningum á stöðu grunnvatns á Nesjavöllum þannig að Orka náttúrunnar nái markmiðum sínum um að minnka umhverfisáhrif Nesjavallavirkjunar.

Skjálftavirkni

Niðurdæling jarðhitavatns, einkum á Húsmúlasvæðinu og vinnsla jarðhita í tengslum við jarðfræðirannsóknir og boranir á háhitasvæðum geta orðið til þess að leysa spennu úr jörðinni og valdið skjálftavirkni, svokallaðri örvaðri skjálftavirkni. Orka náttúrunnar vinnur eftir verklagi sem miðar að því að lágmarka hættu á örvuðum jarðskjálftum í og við Hengilinn.

Markmið Orkuveitunnar um að jarðskjálftar sem hugsanlega tengjast niðurdælingu á jarðhitavatni valdi sem minnstum óþægindum og valdi ekki tjóni var uppfyllt. Árið 2024 varð skjálfti að stærð 3,1 á niðurdælingarsvæði Orku náttúrunnar í Húsmúla.⁵ Engar breytingar voru gerðar í niðurdælingu og engar tilkynningar voru sendar til skjálftavaktar Veðurstofu Íslands og Almannavarnadeildar ríkislögreglustjóra vegna breytinga á niðurdælingu árið 2024.

⁵ [Próun skjálftavirkni við Hellisheiðarvirkjun haustið 2011 til ársloka 2024](#)

Losun brennisteinsvetnis

Miðað við framleidda orkueiningu hefur losunarkræfni brennisteinsvetnis í jarðvarmavirkjunum dregist saman frá árinu 2016 eða úr rúmlega 2 grömmum á kílówattstund í um 1,6 gramm árið 2024.⁶

Losun brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun var samtals um 11 þúsund tonn árið 2024. Styrkur brennisteinsvetnis (H₂S) fór einu sinni yfir viðmiðunarmörk í Norðlingaholti og í Hveragerði 2024.⁷ Hlutfallsleg niðurdæling brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun var um 50% árið 2024. Niðurdæling á brennisteinsvetni hófst á tilraunaskala við Nesjavallavirkjun árið 2024 og var hún % af útblæstri virkjunarinnar.

Unnið er eftir áætlun um að Hellisheiðarvirkjun verði sporlétt árið 2025 og Nesjavallavirkjun árið 2030 sem þýðir að nánast allt brennisteinsvetni frá virkjununum verði fangað og bundið í berg.

Auðlindir í vind- og vatnsafl

Í samræmi við nýja heildarstefnu Orkuveitunnar hefur fyrirtækið ráðist í forathuganir á vind- og vatnsorkukostum en markmiðið er augin sjálfbær og fjölbreytt orkuframleiðsla í skrefum. Fyrirhuguð vindorkuverkefni fyrirtækisins eru við Lyklafell, Lambafell og Dyraveg í nágrenni Hengilssvæðisins. Vatnsorkuverkefnið eru víða um land.

⁶ [Losun gróðurhúsalofttegunda og losunarkræfni koldíoxíðs og brennisteinsvetnis á Hellisheiði og Nesjavöllum 2024](#)

⁷ [Styrkur brennisteinsvetnis í andrúmslofti og viðmiðunarmörk 2024](#)

Aðgerðir 2024

Ráðist var í töluverðar framkvæmdir til að tryggja heitt vatn til húshitunar, afhendingaröryggi á heitu vatni á höfuðborgarsvæðinu, Vestur- og Suðurlandi næstu áratugi og til að draga úr sóun.

- Heitt vatn fannst á Kjalarnesi og Geldinganesi** sem eru tímamót því allt bendir til að þessi nýju jarðhitakerfi innan Reykjavíkur geti nýst hitaveitunni. Þetta er mikilvægt skref í að anna orkuþörf til húshitunnar og atvinnustarfsemi á svæðinu, sem fer vaxandi í takt við stækkandi samfélag.
- Jarðhitaleit á Suður- og Vesturlandi og höfuðborgarsvæðinu** fór fram að Laugalandi í Holtum, að Borg á Mýrum, Álftanesi og við sunnanverðan Grafarvog í Reykjavík. Áætlanir Veitna gera ráð fyrir að fylgja eftir rannsóknum sem gerðar hafa verið á Álftanesi og að Borg á Mýrum með borunum. Allar rannsóknarholur eru boraðar í góðu samstarfi og samráði við landeigendur. Undirbúningur hófst að borun nýrrar vinnsluholu í Hveragerði við varmastöð Veitna við Bláskóga. Áætlaður kostnaður við borun er um 100 milljónir króna.
- Ein helsta hitaveituæð Veitna lögð yfir Elliða-ár.** Hitaveituæðin mun auka afkastagetu og rekstraröryggi hitaveitunnar fyrir stóran hluta höfuðborgarsvæðisins um komandi ár. Lögnin liggur yfir ána en ekki undir hana en það tryggði að viðkvæmu lífríki vatnsins var hlíf og rask á árbökkum og gróðri var í lágmarki.
- Heitavatslekar fundnir með drónum** sem útbúnir voru hitamyndavélum. Þetta hentar einkum í lekaleit á veturna. Leitin hefur borið töluverðan árangur.
- Hverahlíðarlögn II á Hellisheiði tekin í notkun.** Með tilkomu hennar jókst flutningsgeta gufu frá Hverahlíð og stórbætti það gufuförða Hellis-

heiðarvirkjunar ásamt því að auka sveigjanleika í rekstri. Áætlaður kostnaður var um 1.500 milljónir króna.

- Rannsóknir á nýjum háhitasvæðum** hafa verið í undirbúningi í Meitlum norður, Meitlum suður, Hverahlíð II, Þverárdal/Ölkelduhálsi, Ölfusdal, og Mosfellsheiði ásamt tilheyrandi leyfisumsóknum.
- Sameining hitaveitukerfis höfuðborgarsvæðisins.** Árið 2024 lauk fyrsta rannsóknarhluta verkefnisins sem staðið hefur yfir frá árinu 2018 og er stærsta nýsköpunarverkefni Orkuveitunnar. Markmið er að blanda saman lág-hitavatni og heitu vatni frá virkjunum án myndunar útfellinga. Næsti áfangi rannsóknanna er hafinn og lofar góðu. Takist verkefnið mun það gjörbreyta rekstrarfyrirkomulagi hitaveitunnar og varmaframleiðslu virkjana.
- Rannsóknar- og þróunarverkefni** til að uppfylla kröfur um niðurdælingu jarðhitavats á Hellisheiði og Nesjavöllum. Afrakstur þessara verkefna árin 2015 til 2024 er sá að unnt er að dæla niður öllu skiljuvatni við báðar virkjanir. Verkefnið árið 2024 var að halda áfram að breyta tilhögun niðurdælingar til að minnka áhrif á vinnslusvæðin.
- Hvatning um að fara vel með.** Í kuldatið og þegar bilanir verða hafa Veitur hvatt fólk til að fara vel með heita vatnið, ekki kynda híbýli sín óþarflega mikið og hafa glugga lokaða.
- Borútboð með rafmagni.** Útboð Orkuveitunnar á árinu innihélt borun 35 holna fyrir lághitasvæði Veitna og rannsóknarholur umhverfis Hengilinn. Skilyrði útboðsins voru borun með rafmagni í stað olíu.
- Forathuganir á vind- og vatnsorkukostum** á vegum Orkuveitunnar og undirbúningur að leyfisveitingum vegna þeirra.

Aðgerðir til framtíðar

Ráðist verður í töluverðar aðgerðir til að tryggja heitt vatn til húshitunar, draga úr áhættu og sækja tækifæri vegna auðlindanýtingar og afhendingar á heitu vatni og raforku næstu áratugi ásamt því að draga úr sóun:

- Borun hitaveituholna á Kjalarnesi, Geldinganesi, Álftanesi.** Ráðist verður í frekari rannsóknir og boranir á þessum nýju vinnslusvæðum til að kortleggja betur hvar jarðhiti finnst. Ef allt gengur að óskum verður vatnið frá nýju svæðunum tengt hitaveitunni á höfuðborgarsvæðinu á næstu árum.
- Vinnslugeta núverandi lághitasvæða verður aukin með frekari borunum.** Að hluta þarf að gera þetta til að endurheimta vinnslugetu sem hefur tapast og að hluta verður þörf fyrir aukna vinnslugetu til að mæta breyttu notkunarmynstri á lághitasvæðum í náinni framtíð. Í því fellst að taka meira úr þeim á veturna en nú er gert en hvíla þau á sumrin. Frekari boranir á núverandi lághitasvæðum munu einnig skila sér í kærkomnu rekstraröryggi.
- Leitað að nýjum lághitasvæðum** að Borg á Mýrum og Ásahreppi.
- Auka þarf magn af heitu vatni í Rangárveitu** vegna umframeftirspurnar miðað við fyrri spár Veitna. Borun að Laugalandi í Holtum vorið 2025 mun leiða í ljós hvort unnt sé auka vinnslu þar, sem yrði til mikilla bóta. Ef það er ekki raunin er nærtækasti og fljótlegasti kosturinn í stöðunni að bora nýja vinnsluholu í Kaldárholti. Áætlaður kostnaður við borun er um 100 milljónir króna.
- Áfram unnið að sameiningu hitaveitukerfis höfuðborgarsvæðisins.** Búist er við niðurstöðum fýsileika þessa stóra verkefnis um mitt ár 2025.

6. **Rannsóknar- og þróunarverkefni** til að uppfylla kröfur um niðurdælingu jarðhitavatns á Hellisheiði og Nesjavöllum. Tvær háhitaholur verða tengdar við niðurrennisveitu Hellisheiðarvirkjuna og unnið er að því að staðsetja nýja djúpa niðurdælingarholu á vinnslusvæðum Orku náttúrunnar.
7. **Unnið áfram að rannsóknum á nýjum háhitasvæðum í Meitlum norður, Meitlum suður, Hverahlíð II, Þverárdal/Ölkelduhálsi, Ölfusdal og Mosfellsheiði ásamt tilheyrandi leyfisumsóknum.** Tvær rannsóknarholur verða boraðar í Meitlum norðanverðum haustið 2025 til að kanna jarðhitann. Vinnsluboranir á nýjum teigum í Hverahlíð og sunnan Hverahlíðar eru fyrirhugaðar sumarið 2026 fáist til þess leyfi. Niðurstöður þessara rannsóknarborana verður lykillinn að ákvarðanatöku um framtíðarboranir í Hverahlíð.
8. **Stækkun kæliturns við Nesjavallavirkjun og gerð kælitjarna við Nesjavallavirkjun til að draga úr varmamengun í Þingvallavatni af völdum jarðhitavinnslu í Nesjavallavirkjun.** Orka náttúrunnar ræðst í kælitjarnaverkefnið með tilstuðlan styrks úr [LIFE ICEWATER verkefninu](#) sem Umhverfis- og orkustofnun leiðir.
9. **Áfram unnið að forathugunum á vind- og vatnsorkukostum** á vegum Orkuveitunnar og undirbúningi að leyfisveitingum.
10. **Nýjar vinnsluholur** verða boraðar á vinnslusvæðum Orku náttúrunnar til þess að viðhalda framleiðslu á heitu vatni og rafmagni í Hellisheiðar- og Nesjavallavirkjun.

Innleiðing hringrásarhagkerfis

Stefna, nálgun og markmið

Það er mikilvægt að stórt fyrirtæki á landsvísu eins og Orkuveitan taki afgerandi þátt í innleiðingu hringrásarhagkerfisins til að stuðla að sjálfbærni og draga úr umhverfisáhrifum. Orkuveitan leggur áherslu á ábyrga nýtingu auðlinda, fyrirtækið lítur á úrgang sem hráefni og nýtir hann aftur í vinnsluferlinum eins og unnt er og dregur úr sóun. Þannig getur Orkuveitan og dótturfélög dregið úr rekstrarkostnaði og umhverfisáhrifum, aukið samkeppnishæfni sína með nýsköpun og þróun á vistvænum lausnum ásamt því að stuðla að bættri ímynd fyrirtækisins. Orka náttúrunnar er í mun að nýta orkustrauma í Jarðhitagarði við Hellisheiðarvirkjun á fjölbreyttan og umhverfisvænan hátt.

Í [sjálfbærnistefnu Orkuveitunnar](#) kemur fram að Orkuveitan dregur úr losun mengandi efna eins og kostur er og leggur áherslu á rannsóknir og þróun til að geta nýtt bestu mögulegu lausnir þar sem hringrásarhugsun er í forgangi.

Markmiðið er að:

- Úrgangur sé sem minnstur. Fyrir árið 2025 sé endurvinnsluhlutfall 85% og 90% fyrir 2030 af heildarúrgangi, að frátöldu asbesti og fráveituúrgangi.
- Viðhafðar séu úrgangsforvarnir þar með talið að horft sé til þess að vörur endist lengur, séu viðgerðarhæfar, séu fjölnota og að dregið sé úr magni umbúða þeim tengdum.

Úrgangur, þar á meðal fráveituúrgangur, og endurnýting ýmist dróst saman eða jókst hjá Orkuveitunni árið 2024. Endurvinnsluhlutfall (þ.m.t. það sem rataði í úrgangsbrennslu) árið 2024 var 95% að frátöldu asbesti og fráveituúrgangi. Markmiðið

var sett 85% fyrir árið 2025. Orkuveitan birtir upplýsingar um hvernig úrgangur fyrirtækisins skiptist milli úrgangsflokka, á starfssvæðinu.⁸

Orkuveitan vinnur að mörgum verkefnum þar sem vörur og búnaður eru flokkuð og endurnýtt til að lengja líftíma þeirra og draga úr sóun. Dæmi um slík verkefni:

- Stál og steypa eru hráefni sem birgjar Orkuveitunnar útvega til að byggja og viðhalda veitukerfum og orkuverum. Þetta hráefni er dýrt og hefur stórt kolefnisspor. Reynt er að endurvinna þetta hráefni í samvinnu við verktaka og þau sem þjónusta fyrirtækið vegna úrgangsmála. Ennfremur er horft til þess að kaupa vörur sem innihalda endurunnið stál.
- Vinnufatnaður er nýttur aftur fyrir sumarstarfsfólk. Starfsfólki stendur til boða að fá lánaðan slíkan fatnað sé ekki nauðsynlega að klæðast honum í daglegu starfi. Orkuveitan tók þátt í Barnamenningarhátíð 2024 þar sem sett var upp tilraunasmiðja með rafrásir á textíl í samvinnu við grunnskólana og raftextílhönnuð. Raftextílverk voru sýnd á hátíðinni.
- Gamlar tölvur er hægt að fá lánaðar. Einnig eru þær uppfærðar og afhentar nýju starfsfólki. Þegar hætt er að þjónusta tölvurnar getur starfsfólkið keypt þær á góðu verði til einkanota.
- Gömlum orkumælum er skipt út fyrir nýja snjallmæla. Þetta er mikill fjöldi mæla eða um 150 þúsund stykki. Gömlu mælunum er safnað saman, þeir teknir í sundur í fangelsinu að Litla-Hrauni og hlutarnir flokkaðir í málma og plast. Málmarnir fara til endurvinnslu í Hollandi og plastið til orkuvinnslu í Svíþjóð.

⁸ Flokkun úrgangs hjá Orkuveitunni 2024

- Matarafgangar eru nýttir í mótuneyti Orkuveitunnar, ýmist í óbreyttri mynd eða settir í nýjan búning. Eftir það fara matarafgangar til Samhjalpar.
- Mótorar og dælur eru lagfærð eins og kostur er í stað þess að kaupa nýjan búnað. Þar sem skipt er út dælum í borholum, t.d. fyrir djúpdælur, eru gömul rör nýtt í önnur verkefni.
- Einangruð hitaveiturör fara í tættara, stálið er nýtt í endurvinnslu og restin í orkuvinnslu. Allt stál er flokkað og einnig annað efni sem fellur til á verkstæðum.
- Plaströr í borvatnsveitu eru tekin í sundur, soðin saman og endurnýtt mörgum sinnum.
- Möl í eldri borplönunum er nýtt í ný plön.
- Rafbílahleðslur sem hafa skemmst eru rifnar í sundur og nýttar í varahluti. Þær heimahleðslur sem ekki eru í notkun er skilað svo hægt sé að nýta þær annars staðar.

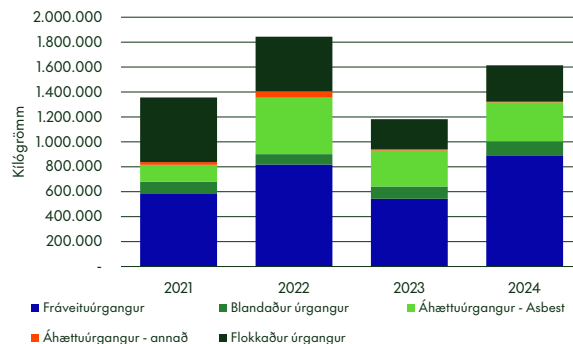
Fráveituúrgangur

Hlutur fráveituúrgangs úr hreinsistöðvum Veitna er um 60% af heildarmagni úrgangs en hefur aukist frá árinu 2023. Veitum er í mun að nýta þann hluta fráveituúrgangsins sem til fellur í hreinsistöðvunum og er lífbrjótanlegur (seyra og fita) en einnig að nýta sand sem þar safnast fyrir.

Takmarkaður möguleiki er fyrir Veitur að stýra því hve mikill fráveituúrgangur safnast upp í hreinsistöðvum þar sem hann kemur frá íbúum og atvinnulífi á veitusvæðinu. Í auglýsingaherferðum hafa Veitur því minnt á þann skaða sem blautklútar og annað rusl geta valdið í fráveitukerfinu til að hafa áhrif á neysluhegðun borgaranna og draga úr bilanatíðni búnaðar.

Samsetning úrgangs

Flokkun úrgangs hjá Orkuveitunni 2021-2024

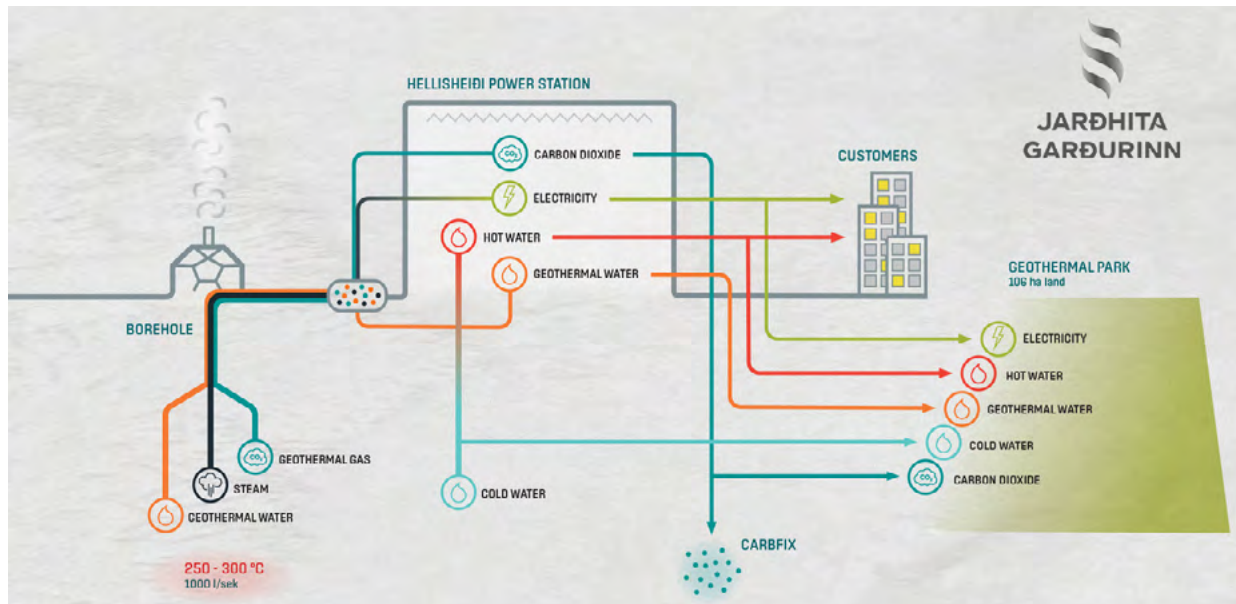
Gróðurhúsalofttegundir losna frá urðuðum úrgangi og hefur losunin minnkað frá árinu 2016. Helsta ástæðan er sú að í stað þess að urða fráveituúrgang

þá fer hann í meira mæli í brennslu. Losunarstuðull brennslu, sem nýttur er í útreikninga á losuninni, er annar og lægri en sá stuðull sem notaður var vegna urðaðs úrgangs, sjá [Loftslagsbókhald Orkuveitunnar 2024](#) á heimasíðu fyrirtækisins.

Helstu varasömu efnin í notkun hjá Orkuveitunni eru asbest, grunnefni sem nýtt er í einangrunarfrauð, klór, sýrur og basar, suðugas og jarðhitagös, olíur og leysiefni. Árið 2024 var töluvert notað af skaðlegum efnum líkt og undanfarin ár. Slys vegna notkunar á varasömum efnunum eru fátíð og var ekkert slys tilkynnt vegna þessa árið 2024.

Jarðhitagarður

Í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar við Hellisheiðarvirkjun er leitað leiða til að fjölnýta auðlindastrauma virkjunarinnar með fjölbreyttri notkun á varma, rafmagni, vatni og jarðhitalofttegundum. Í Jarðhitagarði er markmiðið að skapa hringrásar-

Yfirlit yfir orkutengda auðlindastrauma í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar við Hellisheiðarvirkjun.

samfélag þar sem samstarfsaðilar deila innviðum, þekkingu og auðlindum til að lágmarka sóun og hámarka ávinning fyrir fyrirtækin, samfélag og náttúru. Áhersla er lögð á að styðja við nýsköpun tengda jarðvarma og sjálfbærni og flýta þannig fyrir framþróun grænna tæknilausna.

Ríkar kröfur eru gerðar til fyrirtækja sem ætla að starfa í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar vegna vatnsverndar, ásýndar, ónæðis og umgengni. Á byggingatíma verkefna er gerð krafa um endurnýtingu gróðurþekju sem fellur til. Hún er notuð í frágang þegar jarðvinnu lýkur eða nýtt annars staðar á athafnasvæði fyrirtækisins þar sem hennar er þörf.

Unnið er að uppbyggingu Nýsköpunarkjarna Jarðhitagarðsins og stefnt að verklokum árið 2026. Í Nýsköpunarkjarna verður aðstaða og aðgengi að auðlindum fyrir jarðvarmatengda nýsköpun, þróun og rannsóknir, bæði innlend og alþjóðleg samstarfsverkefni. Fyrirtækin í Jarðhitagarðinum byrjuðu öll sem öflug sprotafyrirtæki í Nýsköpunarkjarna og hafa fengið tækifæri til að vaxa og dafna.

Nú er í Jarðhitagarðinum unnið að nýsköpunar- og þróunarverkefni undir stjórn vísindafólks Orkuveitunnar þar sem leitað er leiða til að breyta eiginleikum heita vatnsins, sem frá virkjununum kemur, þannig að óhætt sé að það blandist við lághitavatnið frá Veitum. Ávinningur þessa er margþættur, sjá umfjöllun um meira jarðhitavatn til höfuðborgarsvæðisins að ofan.

Þau fyrirtæki sem nú starfa í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar eru Climeworks, VAXA Technologies, GeoSilica og vetnisstöðin VON. Meðal þeirra tækifæra sem eru í skoðun fyrir Jarðhitagarðinn er viðskiptaþróun baðlóns í Hveradölum. Auk þess berast Orku náttúrunnar fjölda fyrirspurnar um uppbyggingu nýrrar starfsemi innan Jarðhitagarðsins.

Nýting bakvatns og jarðhitavatns

Veitur dæla heitu bakvatni niður í jarðhitakerfin þegar við á t.d. í Stykkishólmi og hafa einnig horft til aukins samstarfs við Reykjavíkurborg og háskóla til að finna fleiri möguleika á að nýta vatnið. Fjallað er um mikilvægi nýtingar á jarðhitavatni við jarðvarmavirkjanir Orku náttúrunnar í þeim tilgangi að vernda yfirborðsvatn og grunnvatn og þannig að niðurdæling jarðhitavatnsins styðji við þrýsting í jarðhitageyminum við Nesjavallavirkjun og Hellisheiðarvirkjun.

Aðgerðir 2024

Aðgerðir árið 2024 til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem innleiðing hringrásarhagkerfisins hefur fyrir Orkuveituna voru:

1. **Móttaka á seyrú úr hreinsistöðvum Veitna.** Unnið að því að kanna valkosti á mótöku á seyrú sem gæti nýst sem jarðvegsbætur á örfoka landi.
2. **Endurnýting á sandi úr skólphreinsistöðvum.** Efna-, örveru- og eðlisgreining á sandi úr hreinsistöðvum hefur verið framkvæmd og var í kjölfarið auglýst eftir áhugasömum þjónustuaðilum sem gætu komið sandinum í endurnýtingu. Unnið er að úrlausn verkefnisins í samstarfi við Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur og mögulega þjónustuveitendur.
3. **Hagnýting fitu úr skólphreinsistöðvum.** Unnið er að undirbúningi nýsköpunardifins innkaupaferlis á þjónustu fyrir fitu úr skólphreinsistöðvum. Leitað er leiða til að koma fitunni, sem í dag er brennd án orkunýtingar, í einhverskonar hagnýtingu.
4. **Climeworks gekk vel að fanga CO₂ úr andrúmslofti í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar** en fyrirtækið stækkaði við sig á árinu og hóf rekstur á nýrri einingu, kölluð Mammoth. Mammoth nýtir einnig Carbfix aðferðina við bindingu

kolefnisins í jarðlögum en full afköst eru áætluð 36.000 tonn koldíoxíðs á ári.

5. **Alþjóðlega hátæknyfyrirtækið VAXA Technologies nýtir orkutengd aðföng** í smáþörunga-verksmiðju. Smáþörungur eru nýttir til fódurs og fæðubóta fyrir dýr og menn.
6. **Vetnisframleiðsla við Hellisheiðarvirkjun.** Orka náttúrunnar framleiðir vetni við Hellisheiðarvirkjun í tilraunaskyni úr rafmagni sem er framleidd á tímum sem minni eftirspurn er eftir því. Vetnið nýtist fyrir almenning og atvinnulíf vegna orkuskipta í samgöngum og hefur verið framleitt í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar frá árinu 2020.

Aðgerðir til framtíðar

Aðgerðir til framtíðar til að draga úr áhættu og sækja tækifæri sem innleiðing hringrásarhagkerfis er:

1. **Móttaka á seyrú úr hreinsistöðvum Veitna í Borgarbyggð.** Áfram kannaðir valkostir í þessa veru.
2. **Endurnýting** hefst vonandi **á sandi** úr skólphreinsistöðvum.
3. **Fita úr skólphreinsistöðvum** verður komið í nýtingarferli.
4. **Nýsköpunarkjarni Jarðhitagarðs Orku náttúrunnar** lýkur við að koma upp aðstöðu fyrir jarðvarmatengdar rannsóknir og nýsköpun. Vonin er sú að nokkrir rannsóknarverkefni og sprotafyrirtæki geti nýtt sér aðstöðuna frá upphafi.
5. **Vetnisframleiðsla við Hellisheiðarvirkjun heldur áfram** og áætlað er að eftirspurn eftir

vetni í samgöngur muni aukast þegar líður á árið. Orka náttúrunnar er eini vetnisframleiðandi landsins og er að undirbúa sig til að koma til móts við aukna notkun.

6. **Frekari nýting hitaveituvatns.** Veitur vinna að stefnuverkefni sem snýr að frekari nýtingu hitaveituvatns, svokallaðri bakrás, sem er safnað eftir nýtingu í húskerfum viðskiptavina. Bæði er horft til þess að nýta þann varma sem tiltækur er til hitunar við lægra hitastig en einnig nýtingar á vatninu til þvotta/skolunar óháð varma sem í því er.

S1 Mannauður

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

Fjölbreytt liðsheild og framsýn forysta á öruggum og inngildandi vinnustað.

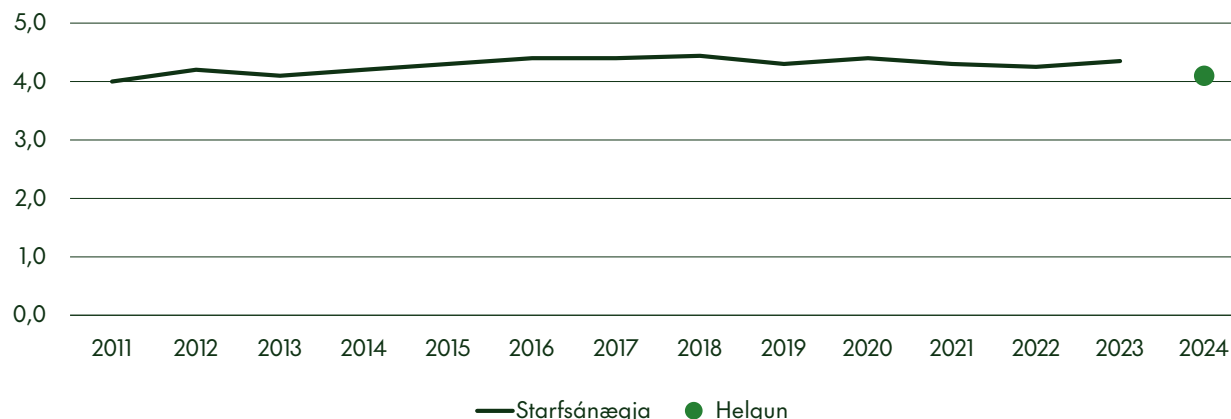
Stefna, nálgun og markmið

Sá reginmunur er á nýtingu Orkuveitunnar á náttúruauði og mannauði að fólk hefur skoðun á nýtingu sinna persónulegu verðmæta í formi hæfni og þekkingar meðan náttúran fer oft dult með afstöðu sína. Skoðun starfsfólks getur verið verðmæti í sjálfu sér; jákvæð afstaða til vinnustaðar skilar betri niðurstöðu en neikvæð þó þekking og hæfni sé hin sama.

Starfsánægja innan Orkuveitunnar hefur um árabil mælst á styrkleikabili mælanda. Á árinu 2024 var tekinn upp breytt tilhögun vinnustaðargreininga hjá Orkuveitunni. Í stað árlegra umfangsmikilla kannana meðal starfsfólks eru kannanir gerðar ársfjórðungslega með sérstakri málefnaáherslu í hverri könnun. Tíðari mælingar gefa kost á að bregðast tímanlegar við niðurstöðum og einnig að fá skjótt viðbrögð starfsfólks við einstökum aðgerðum eða atburðum í rekstrinum. Meginmælikvarði vinnustaðargreiningarinnar er helgun starfsfólks í stað starfsánægju áður. Eldri mæling starfsánægju er hér höfð með til viðmiðunar.

Mannauðsstefna Orkuveitunnar miðar að því að hjá Orkuveitunni og dótturfélögum starfi hæft og ánægt starfsfólk sem hefur metnað og burði til að sinna þeim verkefnum sem starfsemi fyrirtækisins

Starfsánægja og helgun starfsfólks í vinnustaðargreiningu á skalanum 1-5

kallar á. Orkuveitan hefur stefnu um fjölbreytileika meðal starfsfólks og að vera í forystu í fjölbreytileika og jafnréttismála. Öryggis- og heilsumál eru alltaf í forgrunni hjá Orkuveitunni og að ekkert verk sé svo mikilvægt að hætta megi öryggi fólks við framkvæmd þess. Stefnumörkun í málefnum starfsfólks birtist í heildarstefnu sem er nánar útfærð í;

- [Mannauðsstefnu](#)
- [Stefnu í öryggis- og heilsumálum](#)
- [Jafnréttisstefnu](#)
- [Siðareglum](#)
- [Stefnu um upplýsingaöryggi og persónuvernd](#)
- [Starfskjarastefnu](#)

Fjölbreytni á vinnustaðnum

Orkuveitan er tiltölulega stór vinnustaður á íslenskan mælikvarða og hjá fyrirtækjunum í samstæðunni er að finna nokkra starfaflokka.

Innleiðing nýrrar heildarstefnu Orkuveitunnar á árinu 2024 kallaði á skipulagsbreytingar og breytingar á þörf fyrir þekkingu og hæfni. Við breytingarnar breyttist kynjahlutfall starfsfólks. Konur hafa verið um 30% alls starfsfólks um langt árabil en í árslok 2024 voru konur 35% alls fastráðins starfsfólks og hefur ekki verið hærra.

Starfsfólki af erlendum uppruna hefur fjölgað undanfarin ár og innan Carbfirx fer mikill hluti vinnu fram á ensku. Orkuveitan hefur ekki áreiðanlegar tölur um ríkisfang starfsfólks þar sem ekki hefur fengist heimild til að samkeyra starfsmannaskrá

og Þjóðskrá. Fyrirtækinu virðist sem á meðal fast-ráðinna séu 30 sem ekki tala íslensku, eða um 5% starfsfólks.

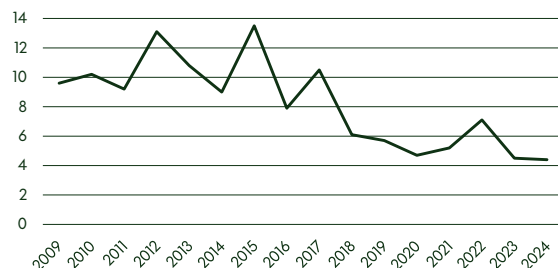
Starfsfólki sem ekki hefur íslensku að móðurmáli stendur til boða íslenskunám kostað af Orkuveitunni á vinnutíma. Þá er aukin áhersla á að miðla upplýsingum til starfsfólks einnig á ensku. Í samræmi við stefnu um inngildandi vinnustað er hluti nýliðafræðslu allra sem ráðast til starfa hjá Orkuveitunni mikilvægi þess að starfsfólk er allskonar, þ.á.m. af mismunandi þjóðerni, og á allt rétt á tilheyrta vinnustaðnum.

Með starfsfólki Orkuveitunnar starfa tímabundið verktakar á ýmsum sviðum sem er ýmist starfsfólk ráðgjafar- eða þjónustubirgja eða sjálfstætt starfandi. Algengast er þetta í upplýsingatæknimálum, verkefnastjórn eða verkfræðiráðgjöf. Vinnufyrirkomulag viðkomandi er fjölbreytt. Sum sækja vinnu á vinnustaði Orkuveitunnar án þess að vera endilega undir hefðbundinni stjórn stjórnenda fyrirtækisins eða þiggja launagreiðslur frá fyrirtækinu.

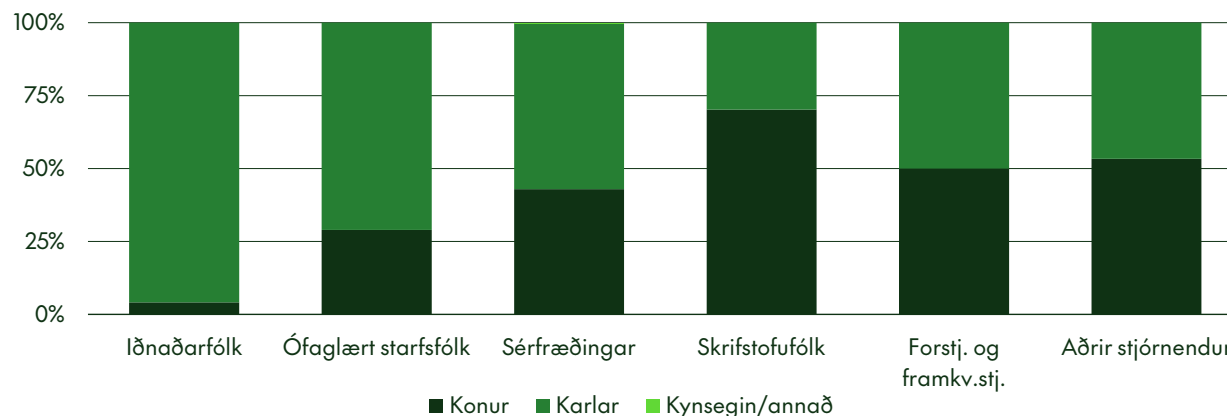
Öryggi og heilsa

Vinnuslysatiðni - H-tala

Fjöldi vinnuslysa sem leiða til fjarveru á hverja milljón vinnustunda

Starfsfólk samstæðu Orkuveitunnar eftir starfsgrein og kyni

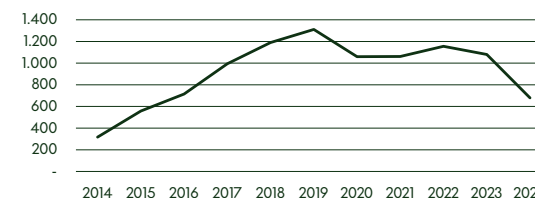

Orkuveitan stefnir að slysalausum vinnustað og lítur svo á að ekkert verk sé svo mikilvægt að hætta megi öryggi starfsfólks við framkvæmd þess. Stefna fyrirtækisins í öryggis- og heilbrigðismálum er rýnd árlega af stjórnnum félaganna í samstæðunni.

Orkuveitan starfrækir tilkynningagrunn sem starfsfólk skráir atvik og ábendingar um tækifæri til umbóta. Skráningarnar eru grunnur umbótastarfs í öryggis- og heilsumálum. Hver og ein tilkynning er tekin til skoðunar og staðfest skal að úrlausn hennar sé lokið. Mikil heimavinna starfsfólks meðan kórónuveirufaraldurinn geisaði skýrir fækkun skráninga á þeim hættum sem við starfsfólki blöstu á vinnutíma. Fækkun tilkynninga frá fyrra ári skýrist m.a. af því að sérstöku átaki í innleiðingu grunnsins lauk og því voru töluleg markmið um skráningar víða afnumin á vinnustöðum Orkuveitunnar.

Tilkynningar í Björgu

öryggis- og heilsugrunn Orkuveitunnar

Innan Orkuveitunnar eru nú starfandi fimm öryggis- og heilsunefndir, ein innan hvers fyrirtækis í samstæðunni. Hlutverk þeirra er að;

- Hafa yfirsýn yfir öryggis- og heilsumál starfsfólks fyrirtækisins
- Vinna með ÖH teymi samstæðunnar
- Halda málaflokknum á lofti, eru leiðtogar og talsmenn framfara
- Taka ákvarðanir til að tryggja bætt vinnuumhverfi

Forstjóri og framkvæmdastjórar fyrirtækjanna í samstæðunni eiga sæti í nefnd síns fyrirtækis og gefur það starfi þeirra aukið vægi.

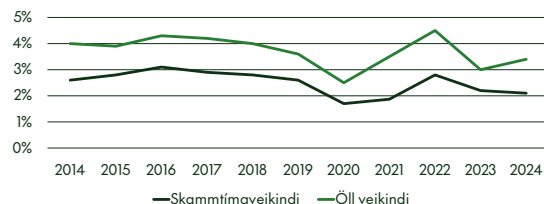
Orkuveitan hvetur starfsfólk með ýmsum hætti til að huga að heilsu sinni. Í húsaáhrifum Orkuveitunnar við Bæjarháls er líkamsræktaraðstaða sem starfsfólki standa til boða endurgjaldslaus afnot af. Í húsnæðinu er einnig boðið upp á heilsuræktartíma, svo sem í jóga, styrktarþjálfun og cross-fit. Starfsfólk hefur leyfi til að nýta tvo tíma á viku af vinnutíma sínum til að stunda líkamsrækt.

Karitas, velferðartorg Orkuveitunnar, tók til starfa síðla árs 2022. Á torfinu býðst starfsfólki endurgjaldslaus aðgangur að löggiltum heilbrigðis- og velferðarsérfræðingum. Starfsfólk getur bókað tiltekinn tímafjölda á ári á kostnað fyrirtækisins, án milligöngu stjórnanda eða annarra. Markmið Karitas er í senn að draga úr veikindum starfsfólks og stuðla að aukinni helgun þess gagnvart vinnustaðnum.

Kórónuveirufaraldurinn skýrir að verulegu leyti þær miklu sveiflur sem verið hafa í skráðum veikindum starfsfólks síðustu ár. Árið 2022 var síðasta ár faraldursins en það ár gekk einnig skæður inflúensufaraldur. Dregið hefur úr skammtíma-veikindum síðan, sem árið 2024 mældust minni er fyrir kórónuveirufaraldurinn. Langtímaveikindi teljast veikindi sem standa lengur en 30 daga. Algengast er að þau stafi af alvarlegum sjúkdómum, andlegum eða líkamlegum.

Veikindi starfsfólks

sýnd sem hlutfall veikindafjarveru af heildarvinnutíma

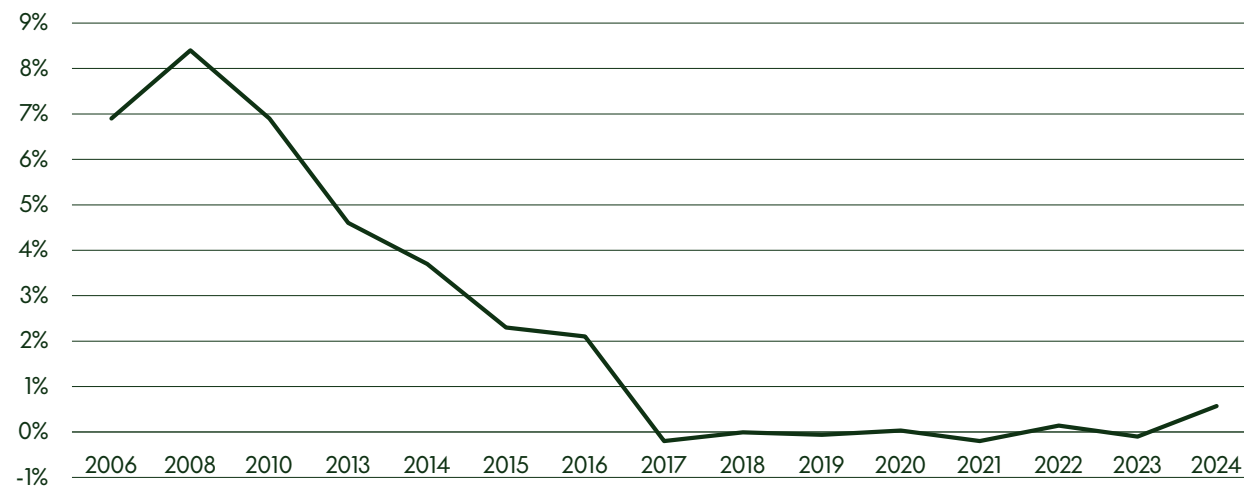
Fjölbreytileiki og jafnrétti

Orkuveitan hefur verið leiðtogi í launajafnrétti kynja um árabíl. Fyrirtækið hlaut Jafnréttisviðurkenningu Jafnréttisráðs 2014, Hvatningarverðlaun jafnréttismála frá Samtökum atvinnulífsins 2015 og frá árinu 2021 hefur fyrirtækið notið vottunar sem alþjóðlegur leiðtogi í jafnlaunamálum, Universal Fair Pay Leader.

Einn þáttur árangursins er markviss fræðsla starfsfólks með námskeiðum fyrir starfsfólks þar sem þung áhersla er á jafnrétti, inngildingu og virðingu í samskiptum. Á árinu 2017 tók Orkuveitan í notkun líkan sem greinir áhrif hverrar einustu launaákvörðunar á kynbundinn launamun. Með því átti fyrirtækið auðveldara með að útrýma honum. Það tókst í árslok 2017 og hefur óútskýrður kynbundinn launamunur verið innan tölfræðilegra skekkjumarka síðan.

Óútskýrður launamunur kynja

>0% er er körlum í hag

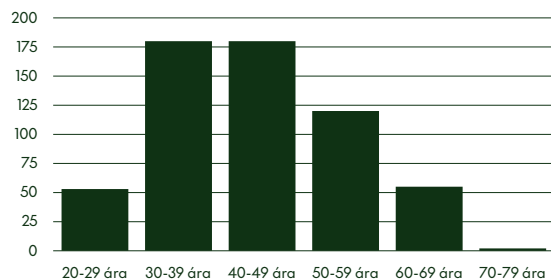

JAFNLAUNAVOTTUN
2025 - 2028

Jafnréttisstefna Orkuveitunnar tekur mið af þeim réttindapáttum sem tilteknir eru í stjórnarskrá Íslands. Þar á meðal er að óheimilt sé að mismuna fólki eftir aldri og fötlun. Aldursdreifing fastráðins starfsfólks í árslok 2024 var þessi en meðalaldurinn var 44,5 ár.

Aldur fastráðins starfsfólks í árslok 2024

Í gögnum Orkuveitunnar um starfsfólk er ekki skráð hvort viðkomandi sé með fötlun. Því liggur hlutfalls fatlaðs starfsfólks ekki fyrir. Til að standa vörð um áherslu Orkuveitunnar á fjölbreytni á vinnustaðnum er fyrirtækið gagnrýnið á kröfur sem gerðar eru t.d. þegar störf eru auglýst m.t.t. þess hvort þær séu óþarflega útilokandi. Orkuveitan hefur boðið einhverfu fólki sumarstörf frá árinu 2022.

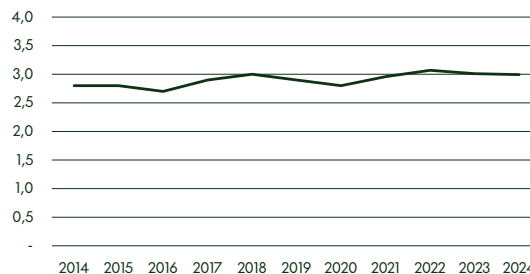
Samskipti og kjör

Í engum ráðningarsamningum stjórnenda eða annars starfsfólks Orkuveitunnar er að finna beina tengingu á milli launa og tiltekinna mælikvarða í rekstrinum, hvorki fjárhagslegra né annarra. Orkuveitan telur að slík ákvæði geti verðlaunað árangur til skamms tíma á kostnað þeirra langtíamarkmiða sem eðli starfseminnar kallar á að séu höfð að leiðarljósi.

Eigendastefna Orkuveitunnar kveður á um að laun stjórnenda skuli standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila. Launakjör stjórnenda og annars starfsliðs Orkuveitunnar skulu ekki vera leiðandi á vinnumarkaði.

Launahlutfall forstjóra er reiknað sem heildarlauna-greiðslur núverandi forstjóra deilt með miðgildi launa fastráðins starfsfólks innan samstæðunnar.

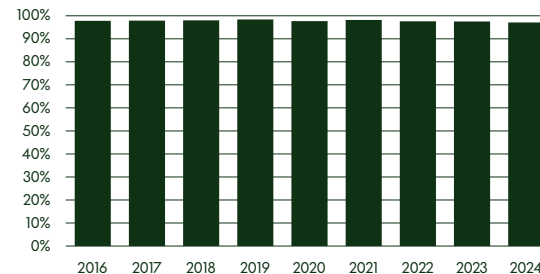
Launahlutfall forstjóra

Fjárhæð stjórnarlauna, launa forstjóra og framkvæmdastjóra innan samstæðu er tilgreind í ársreikningi samstæðunnar og ársreikningum dótturfélaga.

Starfskjör hjá Orkuveitunni skulu vera samkeppnishæf, þannig að fyrirtækið geti ráðið og haldið í hæft starfsfólk til að standa vörð um hlutverk fyrirtækisins. Öll fastráðin hjá Orkuveitunni eru með einstaklingsbundinn ráðningarsamning og eiga rétt á launaviðtali við sinn yfirmann einu sinni á ári. Starfskjörin byggja á kjarasamningum og hlutfall starfsfólks sem á aðild að stéttarfélagi hefur verið stöðugt um árabil. Orkuveitan á kjaraviðræður við verkalýðsfélög á grundvelli aðildar fyrirtækisins að Samtökum atvinnulífsins. Fjölmennustu verkalýðsfélög meðal starfsfólks eru Verkfræðingafélag Íslands og Rafiðnaðarsamband Íslands. Alls á starfsfólk aðild að níu stéttarfélögum og trúnaðar fólk á þeirra vegum í starfsliðinu eru 15 talsins. Lögvarið hlutverk trúnaðarmanna er að standa vörð um að réttindi starfsfólks séu virt og kjarasamningar haldnir. Talsverð samskipti eru milli trúnaðarmanna og mannauðsfólks Orkuveitunnar, einkum í kringum kjarasamningsgerð en einnig vegna tilfallandi mála. Fæðingarorlof er lögbundið og á árinu 2024 nýttu 32 konur og 15 karlar meðal starfsfólks sér þann rétt.

Hlutfall starfsfólks í stéttarfélagi

Árleg starfsmannasamtöl stjórnanda, sem snúa að öðru en launum, voru viðmið hjá Orkuveitunni en hefur verið breytt í styttri samtöl, þrjú til fjögur á ári. Stjórnendur dótturfélaga innan samstæðunnar halda reglubundið almenna starfsmannafundi og mánaðarlega gengst forstjóri Orkuveitunnar fyrir almennum fundi með starfsfólki samstæðunnar til miðlunar upplýsinga og umræðna.

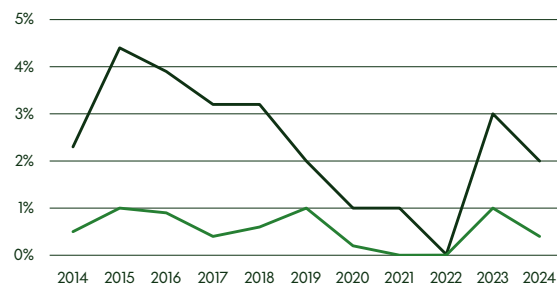
Starfsmannafélag er starfandi innan Orkuveitunnar, sem nýtur stuðnings fyrirtækisins, og tengt því starfa klúbbbar um ýmis áhugamál starfsfólks utan vinnu. Stjórn starfsmannafélagsins velur áheyrnarfulltrúa á stjórnarfundum Orkuveitunnar.

EKKO

Einelti, kynbundið eða kynferðislegt áreitni eða ofbeldi (EKKO) er ekki liðið innan Orkuveitunnar. Í vinnustaðgreiningum er starfsfólk spurt hvort það hafi orðið fyrir einelti, kynferðislegri áreitni eða kynbundnu áreitni. Auk siðareglna Orkuveitunnar, sem taka fyrir framkomu af þessu tagi, er í gildi Samskiptasáttamáli starfsfólks, sem það sjálft skrifði og er til leiðbeiningar um framkomu gagnvart vinnufélögum. Til staðar eru hvorttveggja skráðar leiðbeiningar fyrir starfsfólk og stjórnendur vegna óviðeigandi samskipta þar sem m.a. er leiðbeint um hvernig bera megi kennsl á slíkt, og skráð viðbragðsáætlun við einelti, ofbeldi, kynferðislegri

eða kynbundinni áreitni. Þá getur upplýstraraferli einnig nýst vegna slíkra eða annarra meintra brota á réttindum starfsfólks og til staðar er áreiðanleikaferli mannréttinda til að draga úr líkum á brotum.

Hlutfall starfsfólks sem segist hafa orðið fyrir einelti eða kynferðislegri áreitni

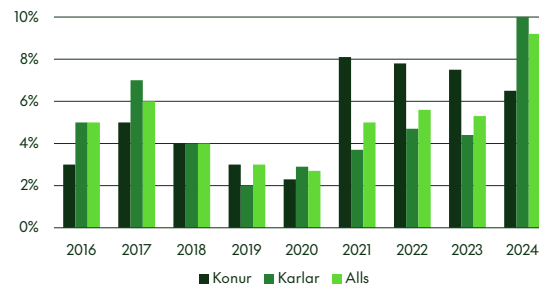
Samkvæmt viðmiðum í þeim vinnustaðarannsóknnum, sem Orkuveitan hefur átt aðild að, hafa um 5% fólks á vinnumarkaði að jafnaði orðið fyrir einelti síðustu 12 mánuði og um 2% fyrir kynferðislegri áreitni.

Starfsmannavelta

Vaxandi umsvif eru á meðal orku- og veitufyrirtækja á Íslandi. Virkjanaáform eru talsverð og veitufyrirtæki eru mörg á svipuðum slóðum varðandi innleiðingu á nýrri mælitækni notkunar viðskiptavina vegna reikninga og hagnýtingar þeirra upplýsinga við uppbyggingu og viðhald veitukerfa. Samkeppni um hæft starfsfólk á þessum sviðum er því talsverð. Það er áhættuþáttur í starfi Orkuveitunnar en þessa sjást merki í starfsmannaveltu ársins 2024. Skipulagsbreytingar og áherslubreytingar í starfsemi höfðu áhrif á starfsmannaveltu ársins 2024. Ef einungis er litið til þeirra sem létu af starfi að eigin ósk er þróun síðustu ára þessi:

Starfsmannavelta

létu af störfum að eigin ósk

Orkuveitan gerir könnun meðal þess fólks sem lætur af störfum að eigin ósk til að vera betur í stakk búin að standa vörð um þann mannauð sem fyrirtækið aflar og byggir upp.

Aðgerðir til framtíðar

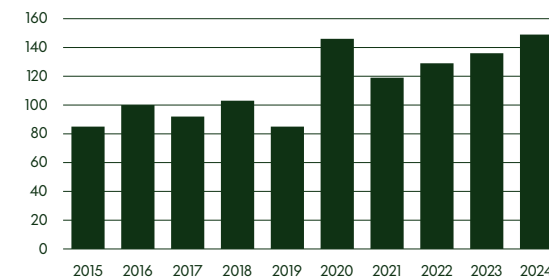
Það er afgerandi kynjahalli meðal iðnaðarfólks hjá Orkuveitunni og endurspeglar það kynjahallann í þeim iðngreinum þar sem fyrirtækið þarfnast sérþekkingar. Iðnaðarfólk er um fjórðungur starfsfólks Orkuveitunnar.

Á árinu 2024 var áfram unnið að verkefninu Iðnir og tækni með nemendum af öllum kynjum úr Árbæjarskóla. Ungmennu sækja í því valáfanga sem hefur það markmið að vekja áhuga nemenda á iðn- og tæknistörfum og kynna þeim þau fjölbreyttu störf og starfstækifæri sem iðn- og tækninám hefur upp á að bjóða. Námið er fjölbreytt og byggir á fræðslu, vettvangsferðum og verklegum æfingum. Öll fyrirtæki samstæðunnar taka þátt í verkefninu og er starfsfólkið í kennara- og undirbúningshópurinn um 40 talsins. Töluleg markmið árangurs Iðna og tækni hvað varðar kynjahalla hefur ekki verið sett.

Önnur leið til að kynna starfsemi Orkuveitunnar fyrir ungu fólk af öllum kynjum er ráðning í sumar-

störf. Fyrirtækið á mörg mannvirki og margar lóðir sem krefjast viðhalds sem best er sinnt að sumarlagi. Orkuveitan lítur svo á að ráðning ungmenna til sumarstarfa gefi þeim innsýn í og fræði þau um starfsemina og veki áhuga þeirra á að koma aftur til starfa hjá fyrirtækjunum síðar. Þá hefur færst í aukana að háskólanemar séu ráðnir til afmarkaðra verkefna í sumarstarfi, sem eru auglýst sérstaklega, og að háskólanemar komi tímabundið sem hluti starfsnáms.

Ráðningar í sumarstörf

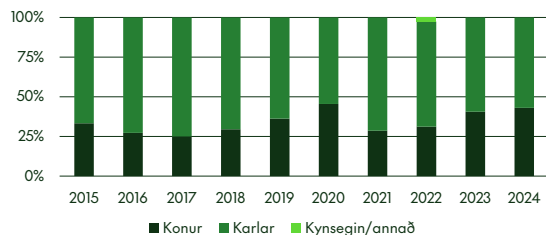

Önnur leið til að efla áhuga einkum ungs fólks á starfssviði Orkuveitunnar eru námsstyrkir sem veittir eru í gegnum VOR – Vísinda- og frumkvöðlasjóð Orkuveitunnar. Sjóðurinn tók til starfa árið 2022. Hámark námsstyrkja er 1.000.000 kr. fyrir tæknifræði- og meistaranema og 3.000.000 kr. fyrir doktorsnema.

	Námsstyrkir		Verkefnastyrkir	
	Fjöldi styrkja	Fjárhæð	Fjöldi styrkja	Fjárhæð
2022	9	32.650.000	8	75.000.000
2023	11	25.000.000	19	57.170.000

Vísbanding um árangur aðgerða til að jafna hlutfall kynja á vinnustaðnum er að hlutfall kvenna meðal nýráðinna hefur farið vaxandi frá og með árinu 2021.

Kynjahlutföll nýrra fastráðninga

Í nýrri heildarstefnu Orkuveitunnar segir að stafræn hæfni sé drifkraftur aukinnar framleiðni, ánægju viðskiptavina og samkeppnishæfni. Gagna- og innsæisdreifnar ákvarðanir auki skilvirkni og framleiðni. Í samræmi við þetta er sú yfirlýsing gefin í stefnunni að fyrirtækið muni styðja við þróun þekkingar og hæfni starfsfólks í samræmi við þarfir framtíðar og að starfsfólk Orkuveitunnar muni nýta hæfileika sína við umbreytingu og framþróun starfseminnar.

Eftir samþykkt stefnunnar hafa svið upplýsingatækni og mannauðs verið fléttuð saman, ekki síst í því skyni að leysa úr læðingi kraftana sem felast í samspili fólks, ferla og tækni.

S4 Neytendur og viðskiptavinir

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

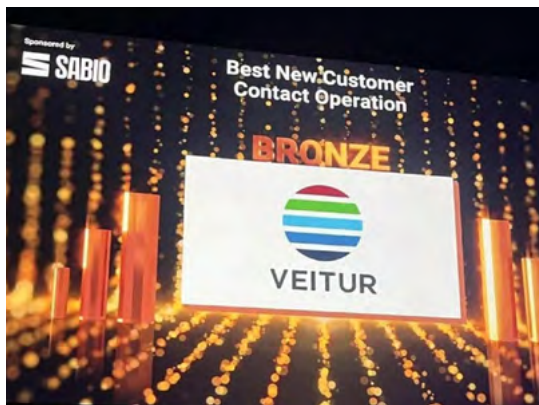
Fjölbreyttur hópur viðskiptavina sem er ánægður með snjalla og örugga þjónustu.

Kaupendur þjónustu Orkuveitunnar og dóttur-fyrirtækjanna – Veitna, Orku náttúrunnar, Ljósleiðarans og Carbflix – eru af ýmsu tagi. Þjónusta Veitna er að langmestu leyti svæðisbundin sérleyfisþjónusta þar sem fyrirtækið á ekki í samkeppni og þjónustustig, þjónustugæði og verðlagning er undir opinberu eftirliti. Þjónusta annarra fyrirtækja í samstæðunni kaupa viðskiptavinir á samkeppnismarkaði þar sem framganga fyrirtækjanna nýtur aðhalds markaðarins og samkeppniseftirlits. Nánar er greint frá sérkennum markaðar hvers fyrirtækis í kafla frammar í skýrslunni. Það sem er sammerkt með fyrirtækjunum er að þau leggja sig öll fram um að tryggja áreiðanleika, sanngjarnt verðlag og ánægju viðskiptavina með þjónustuna.

Erindi viðskiptavina

Árið 2023 færði Orkuveitan þjónustufulltrúa í sameiginlegu þjónustuveri beint til dótturfélaganna til að auka nálægð við viðskiptavini og bæta þjónustu. Þjónusta var í framhaldinu gerð að kjarnasviði í skipulagi Veitna og öll þjónusta við viðskiptavini og viðbragð við vilunum sett í einn hóp starfsfólks.

Hvert fyrirtæki heldur utan um erindi viðskiptavina sinna í CRM-kerfi til að tryggja skjóta, góða og rekjanlega úrlausn þeirra. Ljósleiðarinn hefur þá sérstöðu að viðskiptavinir sem nýta sér kerfi fyrirtækisins eru í beinna viðskiptasambandi við

Alþjóðleg bronsverðlaun fyrir þjónustu

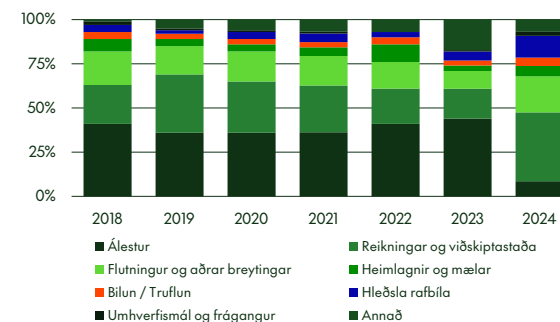
Veitur hrepptu þriðja sætið í sínum flokki á Evrópsku þjónustuverðlauninum ECCCSA (European Contact Centre and Customer Service Awards) árið 2024. ECCCSA er stærsta keppni Evrópu þar sem fyrirtækjum eru veitt verðlaun fyrir þjónustu sína. Veitur voru eitt af þeim fyrirtækjum sem fengu heimsókn frá dómurum keppinnar og fengu þeir ítarlega kynningu á þjónustunni og starfsemi sinni í heimsókn sinni til Veitna.

fjarskiptafyrirtæki. Erindi viðskiptavina rata því til þeirra en síður beint til Ljósleiðarans.

Hvert fyrirtæki hefur sína flokkun til að hafa sem besta yfirsýn yfir hvaða málefni valda því helst að viðskiptavinir hafa beint samband við fyrirtækið. Áherslur í upplýsingagjöf og rafræn – og oft á tíðum sjálfvirk – þjónusta hefur verið þróuð með

tilliti til niðurstaðna á greiningu erinda. Tölurnar sýna erindi til Veitna, Orku náttúrunnar og Orkuveitunnar, sem alls voru liðlega 102 þúsund á árinu og hafði fækkað um meira en helming. Erindi viðskiptavina til fyrirtækjanna má flokka með eftirfarandi hætti.

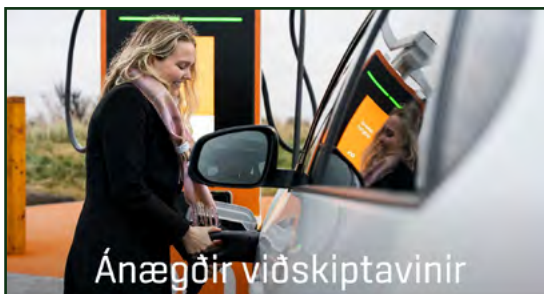
Hlutfallsleg skipting erinda til þjónustuvers eftir málaflokkum 2018-2024

Gerbreyting er orðin á samsetningu erinda viðskiptavina með snjallmælavæðingu Veitna. Erindin hafa gjarna verið tengd búferlaflutningum og fólk hefur einnig sent inn mælastöðu af ýmsu öðru til efni. Í árslok 2024 var orkunotkun liðlega 60% viðskiptavina Veitna mæld með snjallmælum. Erindum af þessu tagi fækkaði um u.þ.b. 90% milli ára.

Áreiðanleiki og verð veitubjónustu

Veitukerfi eru óaðskiljanlegur hluti nútímasamfélags og hlutverk Veitna að vera framsækið þjónustufyrirtæki sem tryggir aðgengi að rafmagni, hita, hreinu vatni og fráveitu, og sem með nýsköpun og samstarfi veitir lífsgæði til framtíðar.

Ánægðir viðskiptavinir

6 ÍSLENSKA ÁNÆGJUVOGINA
2019 2020 2021 2022 2023 2024

ár í röð

Orka náttúrunnar hlýtur Íslensku ánægjuvogina sjötta árið í röð

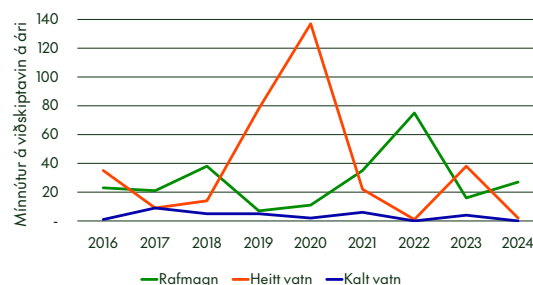
Sjötta árið í röð varð Orka náttúrunnar efst íslenskra raforkusala í Íslensku ánægjuvoginni. Tilkynnt var um niðurstöðu vegna ársins 2024 í janúar 2025.

Markmiðið með Íslensku ánægjuvoginni, sem er verkefni á vegum Stjórnvísí, er að mæla með samræmdum hætti ánægju viðskiptavina. Fyrirtæki sem taka þátt fá einnig upplýsingar um þætti sem áhrif hafa á ánægjuna á borð við ímynd, væntingar, mat á gæðum og tryggð.

Mæling sem þessi er talin mjög mikilvæg þar sem rannsóknir hafa sýnt fram á að því ánægðari sem viðskiptavinir fyrirtækis eru því betri afkomu getur fyrirtækið gert sér vonir um.

Opinberar kröfur um áreiðanleika veitubjónustu er einungis að finna í reglugerð um rafveitur. Orkustofnun eru árlega gefnar skýrslur um brest á afhendingu en Veitur hafa heimfært aðferðafræði rafveitu á hitaveitur sínar og vatnsveitur þótt gögn um þjónustubresti og áhrif þeirra séu ekki eins nákvæm og hvað varðar rafmagnnið. Í öllum tilvikum er lagt er mat á hvað hver truflun snertir marga viðskiptavini. Það er margfaldað með lengd truflunarinnar og þeirri tölu deilt niður á alla viðskiptavini. Þá fæst út hvað hver viðskiptavinur var að jafnaði þjónustulaus lengi hvert ár. Mælieiningin er mínútur á hvern viðskiptavin á ári. Hér eru sýndar ófyrirséðar rekstrartruflanir vegna bilana eða óhappa en ekki þjónusturof, t.d. vegna viðhalds, sem viðskiptavinir voru látnir vita af fyrirfram.

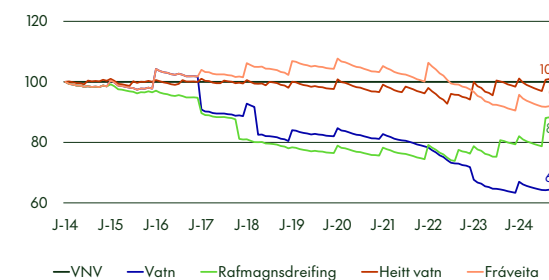
Áreiðanleiki veitukerfa 2016-2024

Frá því að Orkuveitunni var skipt upp að lagaboði í ársbyrjun 2014 hafa gjaldskrár sérleyfisþjónustu lækkað að raungildi eða staðið í stað. Línuritið að neðan sýnir hvernig gjaldskrár sérleyfisþjónustu Veitna hafa þróast frá ársbyrjun 2014 miðað við vísitölu neysluverðs, sem er sýnd sem lárétt lína. Raunlækkun vatnsgjalds er 36%, rafmagnsdreifingar 12%, fráveitu 9% og gjaldskrá hitaveitu

frá ársbyrjun 2014 til ársloka 2024 hefur staðið í stað að raungildi. Gjaldskrárnar, sem allar eru undir opinberu eftirliti, endurspeglar tilkostnað við þjónustuna og fjárfestingarþörf hitaveitu og rafveitu hefur farið vaxandi vegna aukins íbúafjölda og orkuskipta.

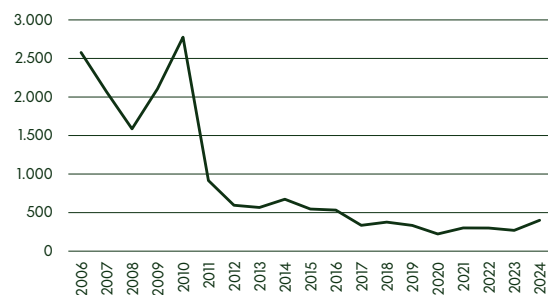
Þróun gjaldskrár Veitna samanborið við Vísitölu Neysluverðs (VNV)

Umbætur í innheimtu viðskiptakrafna hafa skilað sér í því að lokunum vegna vanskila hefur fækkað verulega. Áhersla er á að hjálpa fólki sem lendir í vanskilum út úr þeim. Úrræðum þjónustufulltrúa til að leysa úr málum hefur verið fjölgað og skerpt hefur verið á innheimtuferlinu öllu. Þetta hefur átt þátt í því að vanskil hafa minnkað og lokunum vegna vanskila fækkað. Rafveitunum er nú skylt að beita lokunum til að knýja á um að viðskiptavinir velji sér raforkusala. Þessi fjöldi er ekki inn í tölunum í myndritinu.

Á árinu voru lokanir hjá Veitum alls 501. Þar af var 101 vegna brests á vali á söluaðila rafmagns, en nú er veitufyrirtækjum skylt að beita slíkri þvingun að kalla fram val viðskiptavina. Þær 400 lokanir sem eftir standa voru vegna vanskila og þar af 30% vegna vanskila fyrirtækja. Á meðal skýringa gæti verið lakari fjárhagur viðskiptavina. Aukin útbreiðsla snjallmæla á orkunotkun hefur einfaldað aðgengi til lokana.

Fjöldi lokana vegna vanskila 2006-2024

Áhætta og tækifæri

Náttúruvá er viðvarandi áhættubáttur hvað varðar áreiðanleika þjónustu Orkuveitunnar. Viðbraðgsáætlanir eru stöðugt uppfærðar og æfingar haldnar vegna möguleikans á að jarðhræringar valdi tjóni á virkjunum, vatnsbólum eða veitukerfum. Mikill lærdómur hefur verið dreginn af viðbrögðum við eldsumbrotum síðustu ára á Reykjanesskaga.

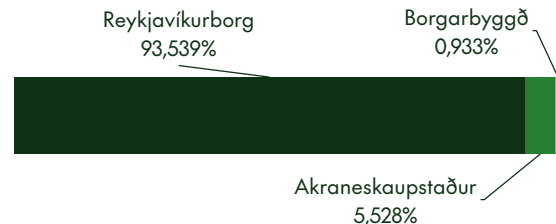
G1 Stjórnarhættir

Úr heildarstefnu Orkuveitunnar:

Skýr ábyrgð, mæling og eftirfylgni árangurs í traustum rekstri og árangursríku samstarfi.

Um starfsemi Orkuveitunnar gilda sérstök lög, lög um Orkuveitu Reykjavíkur nr. 136/2013. Í samræmi við þau er í gildi sameignarsamningur milli eigenda fyrirtækisins þar sem kveðið er nánar á um helstu atriði stjórnarháttanna Orkuveitunnar. Eignarhaldið skiptist með þessum hætti:

Eignarhald á Orkuveitunni

Við gerð sameignarsamningsins, samþykktu fyrir dótturfélög Orkuveitunnar og starfsreglna fyrir allar stjórnir, var tekið mið af þeim leiðbeiningum sem Viðskiptaráð vann í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq. Einnig er í gildi Eigenda-stefna fyrir Orkuveituna, staðfest af öllum eigendum, og endurspeglar hún markmið eigenda með eignarhaldi sínu og áherslur í starfsemi Orkuveitunnar.

Á árinu 2022 samþykkti Reykjavíkurborg, stærsti eigandi fyrirtækisins, almenna eigandastefnu sem tekur mið af leiðbeiningum OECD um stjórnarhætti

fyrirtækja í opinberri eigu. Með stefnunni er mörkuð stefna um eignarhald Reykjavíkurborgar ásamt því að skerpa á meðferð eignarhluta í stjórnsýslu sveitarfélagsins. Þá var einnig komið á fót valnefnd sem tilnefnir fólk til stjórnarsetu fyrir hönd Reykjavíkurborgar. Snemma árs 2024 samþykkti stjórn Orkuveitunnar eftirfarandi:

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur skorar á eigendur að skipa vinnuhóp til að endurskoða eigenda-stefnu, sameignarsamning og eftir atvikum lög um Orkuveitu Reykjavíkur, t.d. varðandi félagsform. Stofnsamþykktir skv. fyrirbyggjandi drögum verði afgreiddar að þeirri vinnu lokinni.

Eigendafundur í júní 2024 gerði samþykkt stjórnar að sinni og stendur undirbúningur þessarar vinnu yfir.

Eigendavald og stjórn

Sveitarstjórar sveitarfélaganna þriggja sem eiga Orkuveituna fara með atkvæði þeirra á fundum eigenda. Umboð þeirra nær til til hefðbundinna starfa á aðalfundum og eigendafundum. Standi til að taka óvenjulega, veigamikla eða stefnumarkandi ákvörðun á fundi eigenda ber handhafa eigendavalds að sækja umboð til ákvörðunar til sveitarstjórnar. Sveitarstjórnir kjósa til stjórnar, borgarstjórn Reykjavíkur formann og varaformann. Stjórnarmenn skulu vera:

- Óháðir hvað varðar tengsl við önnur fyrirtæki í samkeppni við eða í verulegum viðskiptum við Orkuveituna.
- Hafa þekkingu og reynslu sem hæfir þeirri ábyrgð sem stjórnarsetunni fylgir.
- Hafa tök á að verja nægilegum tíma til stjórnarstarfa.

Handhafar eigendavalds koma ekki til álita til setu í stjórninni. Sex skipa stjórn Orkuveitunnar, fimm kjörnir af borgarstjórn Reykjavíkur og einn af bæjarstjórn Akraneskaupstaðar. Falli atkvæði jöfn í kosningu á stjórnarfundum vegur atkvæði formanns tvöfalt. Aheytnarfulltrúar eru tveir; einn fyrir hönd Borgarbyggðar og einn fyrir hönd starfsfólks. Stjórn Orkuveitunnar skipa:

Dr. Gylfi Magnússon, formaður stjórnar

Gylfi er prófessor í fjármálum og hagfræði við Háskóla Íslands. Hann hefur samhliða kennslu og rannsóknnum gegnt ýmsum stjórnarstörfum svo sem formennsku stjórnar Samkeppniseftirlitsins og formennsku stjórnar Seðlabanka Íslands. Gylfi hefur setið í stjórn Orkuveitunnar sem óháður fulltrúi frá 2011 og verið formaður hennar frá 2022.

Vala Valtýsdóttir, varaformaður

Vala er hérðasdómslögmaður á Lögfræðistofu Reykjavíkur með yfirgripsmikla reynslu á sviði skatta og fyrirtækjalögfræði. Vala hefur setið í stjórn Orkuveitunnar sem óháður fulltrúi frá árinu 2021. Vala er formaður starfskjaranefndar stjórnar.

Ragnhildur Alda Vilhjálmssdóttir

Ragnhildur Alda er borgarfulltrúi í Reykjavík með BS í sálfræði og meistaraþráðu í þjónustustjórnun. Hún hefur setið í stjórn Orkuveitunnar frá 2023 sem fulltrúi tengdur Reykjavíkurborg.

Skúli Helgason

Skúli er borgarfulltrúi í Reykjavík og stjórnmaláfræðingur að mennt. Hann hefur setið í stjórn Orkuveitunnar frá 2022 sem fulltrúi tengdur Reykjavíkurborg.

Valgarður Lyngdal Jónsson

Valgarður er forseti bæjarstjórnar á Akranesi og framhaldsskólakennari. Hann hefur setið í stjórn Orkuveitunnar frá 2019 sem fulltrúi tengdur Akraneskaupstað.

Þórður Gunnarsson

Þórður er auðlindahagfræðingur, sjálfstætt starfandi, og hefur setið í stjórn Orkuveitunnar sem óháður fulltrúi frá 2022. Þórður situr í starfskjarnanefnd stjórnar.

Áheyrnarfulltrúi Borgarbyggðar er Guðveig Lind Eyglóardóttir. Áheyrnarfulltrúi Starfsmannafélags Orkuveitunnar er Helena Guðrún Guðmundsdóttir.

Fundargerðir stjórnarfunda eru opinberar og birtar á [vef Orkuveitunnar](#).

Tvær nefndir starfa á vegum stjórnar. [Starfskjaranefnd](#) skipa stjórnarmennirnir Vala Valtýsdóttir og Þórður Gunnarsson auk Drífu Sigurðardóttur mannauðssérfræðings.

[Endurskoðunarnefnd](#) fyrir samstæðu Reykjavíkurborgar er jafnframt endurskoðunarnefnd Orkuveitu Reykjavíkur og skal einn nefndarmanna skipaður samkvæmt tilnefningu stjórnar Orkuveitunnar. Ákvæði þessa efnis koma einnig fram í 9. gr. sameignarsamnings um Orkuveitu Reykjavíkur.

Endurskoðunarnefnd Orkuveitu Reykjavíkur skipa eftirtalin:

- Lárus Finnbogason, formaður
- Einar Sveinn Hálfðánarson
- Sigrún Guðmundsdóttir
- Sunna Jóhannsdóttir – samkvæmt tilnefningu stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur

Varamenn eru:

- Danielle Pamela Neben
- Páll Grétar Steingrímsson
- Ólafur Kristinsson

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur og starfar í umboði hennar. Markmið með skipan endurskoðunarnefndar er að bæta starfshætti í málum er snúa að fjárhagslegu eftirliti. Fjallað er um verkefni endurskoðunarnefnda í IX. kafla A í lögum um ársreikninga.

Lögbundin verkefni endurskoðunarnefnda eru eftirfarandi:

- Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
- Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits einingarinnar, innri endurskoðun, ef við á, og áhættustýringu.
- Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings einingarinnar.
- Mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis og eftirlit með öðrum störfum þeirra.
- Tillaga til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki.

Endurskoðunarnefnd Orkuveitu Reykjavíkur fylgist með stjórnarháttum, virkni áhættustýringar og innra eftirliti með því að yfirfara og afgreiða innri endurskoðunaráætlun en það er stór hluti af verkefnum innri endurskoðunar að hafa eftirlit með og kanna virkni áhættustýringar og virkni innra eftirlits.

Nefndin fer yfir og fær kynningu á endurskoðunaráætlun innri og ytri endurskoðenda en við gerð áætlunarinnar er lagt mat á áhættu- og óvissupætti í starfsemi félagsins. Hluti af verkefnum ytri endurskoðenda er að leggja mat á innra eftirlit sem tengist reikningsskilagerð félagsins. Endurskoðunarnefnd fylgist með framgangi endurskoðunarinnar, fer yfir niðurstöður ytri endurskoðenda og gerir stjórn Orkuveitunnar grein fyrir umsögn sinni um ársreikning. Nefndin tekur til umfjöllunar skýrslur innri og ytri endurskoðanda og fylgir nefndin sérstaklega eftir ábendingum þeirra sem varða innra eftirlit.

Stjórn Orkuveitunnar hefur virkt eftirlit með veigamestu óvissupáttum í rekstri samstæðunnar og fær mánaðarlega skýrslur um stöðu fjármála, auðlinda, öryggis- og heilsumála og þýðingamikilla umhverfisþátta, þar á meðal loftslagsmála. Fjallað er um áhættustýringu, rekstraráhættu og aðrar áhættur í starfsemi samstæðunnar reglulega á stjórnarfundum. Þá fer Innri endurskoðun Reykjavíkurborgar með fjármála- og stjórnsýslueftirlit hjá Orkuveitunni í umboði stjórnar. Í því felst að Innri endurskoðun leggur mat á virkni áhættustýringar, eftirlitsaðferða og stjórnarhátta með stöðugar umbætur að markmiði.

Á árinu tók stjórn til umfjöllunar álit innri endurskoðanda, unnið að beiðni stjórnar Ljósleiðarans og Orkuveitunnar, um meðferð trúnaðarupplýsinga. Unnið er úr ábendingum.

Forstjóri og dótturfélög

Stjórn Orkuveitunnar ræður henni forstjóra og setur honum [starfslýsingu](#).

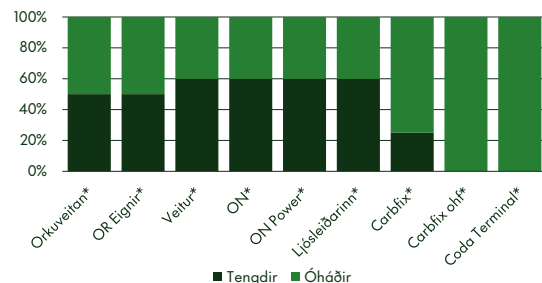
Sævar Freyr Þráinsson er forstjóri Orkuveitunnar. Sævar er með cand.oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands með áherslu á markaðsmál. Hann var m.a. forstjóri Símans og 365 miðla en kom til Orkuveitunnar árið 2023 úr starfi bæjarstjóra Akraneskaupstaðar, eins eigenda Orkuveitunnar.

Forstjóri fer með eignarhluti fyrirtækisins í dótturfélögum og hlutdeildarfélögum og kynnir stjórn Orkuveitunnar áform um kjör stjórnarfólks fyrir þau félög. Stjórnarmenn Orkuveitunnar mega ekki sitja í stjórn dótturfélags eða hlutdeildarfélags.

Ábending kom frá innri endurskoðanda um að æskilegt væri að auka vægi óháðra fulltrúa í stjórnnum dótturfélaga Orkuveitunnar. Við því var brugðist við stjórnarkjör á aðalfundum 2024.

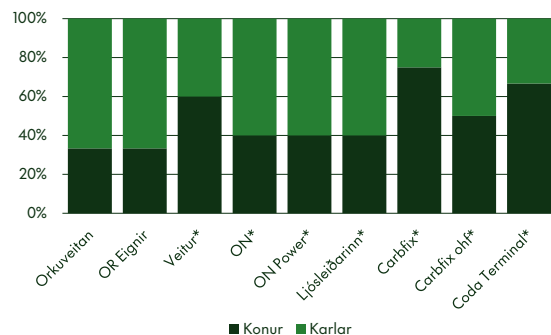
Stjórnarfolk tengt félögum eða óháð

* merkir að formaður stjórnar er óháður fulltrúi

Kynjaskipting stjórna innan samstæðu Orkuveitunnar

* merkir að formaður stjórnar er kona

Áhættur og tækifæri

Orkuveitan hefur sett sér áhættustefnu sem er rýnd árlega af stjórn og breytingar staðfestar á eigenda-fundi. Meginmarkmið áhættustefnu Orkuveitunnar er að stuðla að því að félagið sinni hlutverki sínu á öruggan og hagkvæman máta innan marka ásættanlegrar áhættu, eðlis viðkomandi starfsemi og í samræmi við samþykktar stefnur og markmið um öfluga áhættustjórnun.

Áherslur áhættustefnu eru að:

- Draga úr sveiflum í afkomu á hverjum tíma með því að greina, meta og stýra áhættum.
- Stuðla að fullnægjandi lausafjárstöðu og aðgengi að fjármagni til að standa undir uppbyggingu á þjónustu og reglulegri starfsemi.
- Greina áhættur og tækifæri til að stuðla að bættum rekstri og upplýstri ákvarðanatöku.
- Stuðla að áhættuvitund starfsfólks.

Áhættuhandbók Orkuveitunnar og tengd skjöl lýsa síðan umgjörð áhættustýringar, heildarsýn og áhættuvilja stjórnar. Stjórn felur forstjóra að framfylgja áhættustefnunni og upplýsa með reglubundnum hætti um stöðu áhættuflokka og um áhættur utan skilgreindra viðmiða stjórnar.

Aukin áhersla er á greiningu tækifæra í áhættustefnu Orkuveitunnar og stjórnir allra fyrirtækja í samstæðunni hafa innleitt samsvarandi áherslur í eigin áhættustefnu. Unnið er að uppbyggingu tækifæragrunns, samsvarandi áhættugrunni Orkuveitunnar. Áhætturáð eru starfandi í hverju félagi fyrir sig innan samstæðunnar.

Stefnu Orkuveitunnar og hvers dótturfyrirtækis er meðal annars fylgt eftir með beitingu gæða-stjórnunarkerfa. Í þessu tilliti nýtur starfsemi Orkuveitunnar óháðrar vottunar samkvæmt þessum stöðlum;

- ISO 9001 - Alþjóðlegur gæðastjórnunarstaðall
- ISO 14001 - Alþjóðlegur umhverfisstjórnunarstaðall
- ISO 14064-1 - Alþjóðlegur staðall um loftslagsbókhald.
- ISO 27001 - Alþjóðlegur staðall um stjórnun upplýsingaöryggis

- ISO 45001- Alþjóðlegur staðall um stjórnun heilbrigðis og öryggis á vinnustað
- ÍST 85 - Íslenskur staðall um jafnlaunakerfi
- Lögbundin rafmagnsöryggisstjórnunarkerfi Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar.

Stjórnunarkerfin gagnast ekki sist til að halda utan um þann mikla fjölda starfsleyfa sem Orkuveitan starfar eftir. Þau eru um 70 talsins.¹

Orkuveitan og dótturfélög hafa innleitt stjórnunarkerfi vegna upplýsingaöryggis sem tekur á öllum þáttum starfsemi samstæðunnar. Upplýsingaöryggisstjórnunarkerfið, ISO 27001, er vottað af faggiltum úttektaraðilum og er virkni þess staðfest árlega. Úttekt BSI á stjórnunarkerfi upplýsingaöryggis fór fram í september 2024, þar sem eitt minniháttar frávík var skráð. Tvær aðrar úttektir fóru jafnframt fram. Annars vegar úttekt innri endurskoðunar Reykjavíkurborgar á rekstrarsamfelli og hins vegar sjálfsmatsúttekt Fjarskiptastofu, fyrir hönd Orkustofnunar, á þeim félögum samstæðunnar sem teljast til mikilvægra innviða samkvæmt lögum nr. 78/2019 um net- og upplýsingaöryggi mikilvægra innviða (ON og Veitur). Unnið er skipulega úr niðurstöðum úttekta.

Í nóvember 2024 samþykkti stjórn Orkuveitunnar nýja stefnu um upplýsingaöryggi, sem byggir m.a. á heildarstefnu Orkuveitunnar. Þá var í desember 2024 var haldin viðbragðsæfing fyrir stjórnendur sem hluta af undirbúningi við nýja rekstrarsamfelli félagsins.

Ein ábending vegna hugsanlegs öryggisbrests barst frá Persónuvernd á árinu og málinu var lokið með leiðbeiningum stofnunarinnar.

¹ Starfsleyfi Orkuveitunnar 2024

Frá því ný lög um persónuvernd gengu í gildi, árið 2018, hefur enginn úrskurður í persónuverndarmáli fallið fyrirtækjunum í Orkuveitusamstæðunni í óhag. Mál vegna tilkynningar Orkuveitunnar um öryggisbrest á Mínun síðum árið 2023 er enn til meðferðar hjá Persónuvernd.

Ítarleg umfjöllun um fjárhagslega áhættu er í skýringum 26-31 í ársreikningi þessum.

Viðskiptasiðferði og aðgerðir gegn spillingu

Siðareglur Orkuveitunnar byggja á heiðarleika, sem er eitt af gildum Orkuveitunnar. Siðareglurnar eru skráðar og opinberar og eiga að hjálpa starfsfólki að láta heiðarleika, virðingu og jafnrétti einkenna öll samskipti hvort sem er við viðskiptavini, samstarfsfólk, stjórn, verktaka eða aðra hagsmunaaðila. Þær eru ekki tæmandi og leysa þau sem þær ná til ekki undan þeirri ábyrgð að reiða sig á eigin samvisku þegar siðferðileg álitamál koma upp. Á árinu 2020 var gefinn út Samskiptasáttmáli starfsfólks Orkuveitunnar.

Siðareglur voru fyrst settar fyrir Orkuveituna af stjórnendum árið 2000 og voru yfirfarnar, endurskoðaðar og samþykktar af stjórn Orkuveitunnar á árinu 2017. Stjórn rýnir þær reglulega, síðast í mars 2022. Siðareglurnar eru hluti starfsreglna stjórnar. Þær eru kynntar nýju starfsfólki, eru öllum aðgengilegar og sérstaklega er vísað til þeirra í þeim ráðningarsamningum sem nýtt starfsfólk skrifar undir. Að minnsta kosti helmingur starfsfólks hefur skrifað undir ráðningarsamning þar sem vísað er í siðareglurnar.

Telji starfsmaður brotið gegn reglunum eða stendur frammi fyrir siðferðilegu álitamáli getur hann leitað til yfirmanns eða samstarfsmanns sem hann treystir. Telji starfsmaður brot á reglunum bitna á sér, svo sem vegna eineltis eða áreitni, getur hann einnig leitað beint til ytri ráðgjafa og við tekur skráð ferli, þar sem gætt er nafnleyndar, sé þess

óskað. Innri endurskoðun heldur einnig utan um uppljóstranaferli þar sem starfsfólk eða aðrir geta komið ábendingum á framfæri undir nafnleynd.

Hjá Orkuveitunni er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður eða stjórnandi hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvís að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg. Vakni grunur um brot ber að tilkynna það næsta yfirmanni eða innri endurskoðanda fyrirtækisins sem ber að upplýsa um það en gæta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga, þar með talið að gæta leyndar um nafn tilkynnanda. Innri endurskoðandi starfar beint fyrir stjórn og er því óháður gagnvart stjórnendum og starfsfólki fyrirtækjanna innan samstæðunnar.

Ekkert tilvik var á árinu 2024 þar sem grunur vaknaði um mögulega sviksemi.

Stjórnendur Orkuveitunnar, framkvæmdastjórn og -stýrur og forstöðufólk ber ábyrgð á innra eftirliti hvert á sínu sviði. Gæðakerfi Orkuveitunnar nýta óháðrar vottunar ytri aðila. Orkuveitan fylgir stöðlum Samtaka innri endurskoðenda um framkvæmd innri endurskoðunar. Innri endurskoðun Reykjavíkurborgar gegnir hlutverki innri endurskoðanda samstæðunnar í samræmi við þjónustusamning. Innan Orkuveitunnar starfar regluvörður sem hefur eftirlit með upplýsingagjöf til Kauphallar og Fjármálaeftirlits.

Samskipti við birgja

Það er stefna Orkuveitunnar að:

- Beita opnum útboðum við kaup á vörum, þjónustu og verkframkvæmdum. Í útboðum verði tekið tillit til sjálfbærnisjónarmiða og að hagstæðasta tilboði sé tekið. Að öðrum kosti skal beita öðrum innkaupaaðferðum í samræmi við gildandi lög og reglur.
- Innkaupareglur og innkaupaaðferðir séu skýrar og gagnsæjar.

- Gæta jafnræðis, gagnsæis og hagkvæmni við öll innkaup.
- Við innkaup og rekstur samninga skuli taka tillit til sjálfbærnisjónarmiða, s.s. gæða-, heilbrigðis-, mannréttinda-, umhverfis-, upplýsingaöryggis- og öryggissjónarmiða.

Skerpt var á sjálfbærnimarkmiðum þessarar innkaupastefnu árið 2020 og á árinu 2021 gaf fyrirtækið út siðareglur fyrir birgja Orkuveitunnar, sem byggðar eru á innkaupastefnunni og tíu grundvallarreglum Global Compact, sem Orkuveitan hefur átt aðild að frá 2019. Samhliða var mótað og skráð verklag um viðbrögð Orkuveitunnar við upplýsingum um frávík.

Kröfur samsvarandi siðareglunum er að finna í skilmálum allra útboða á vegum Orkuveitunnar og markmið fyrirtækisins með útgáfu siðareglanna er að þær sjálfbærnikröfur sem gerðar eru í útboðum nái einnig til smærri birgja.

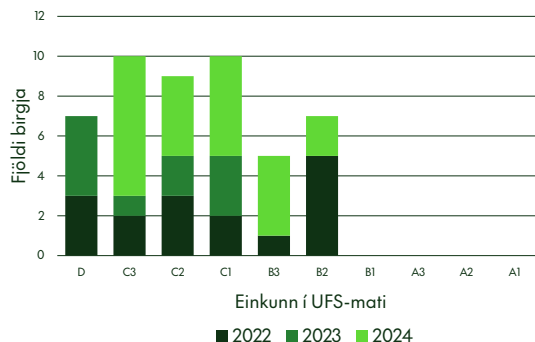
Í árslok 2024 hafði 121 birgir staðfest að hann hlíti siðareglunum. Að auki er nú bein tilvísun í siðareglurnar í öllum útboðum.

Orkuveitan hefur komið upp ferli til að greina áhrif á mannréttindi í virðiskeðjum fyrirtækjanna í samstæðunni. Við úttekt S&P Global á grænum fjármögnunarramma Orkuveitunnar kom fram ábending um mannréttindaáhrif hvað varðar uppruna fágætra málma sem notaðir eru í ýmisskonar rafbúnað. Drög að ferlinu voru lögð fyrir fulltrúa Alþýðusambands Íslands og Amnesty International á Íslandi á fundi með mannréttindaráði sem sett var á fót innan Orkuveitunnar.

UFS-mat á birgjum Orkuveitunnar hefur verið framkvæmt af Reitun árin 2022-2024. Úrtak birgjanna var upphaflega valið með tilliti til umfangs viðskipta og fjölbreytni vöru og þjónustu sem af þeim er keypt. Markmið matsins var á fá mælingu á það hvernig birgjar standi að vígi í sjálfbærnimálum.

Niðurstaða birgjamats Reitunar fyrir Orkuveituna 2022-2024

Metinn er fjöldi umhverfis-, samfélags- og stjórnhátta-þátta í rekstri fyrirtækjanna. Einkunn Orkuveitunnar í matinu er A3.

Eins og myndritið að ofan ber með sér er dreifing frammistöðunnar mikil. Almennst standa stærri birgjar, sem flestir voru metnir árið 2022, betur en þeir smærri. Á árunum 2023 og 2024 voru haldnir fundir með vörubirgjum og þeim gerð grein fyrir heildarniðurstöðu matsins og hverjar væntingar Orkuveitunnar væru. Á fundunum kom fram af hálfu birgja að á meðal þeirra og framleiðslufyrirtækjanna að baki þeim stæði yfir talsverð vinna í sjálfbærnimálum, einkum loftslagsmálum. Í UFS-birgjamati Reitunar árið 2024 kom fram að sex af 22 birgjum sem metnir voru nýttu sér þjónustu starfsmannaleiga.

Orkuveitan hefur þá venju að greiða innsenda reikninga á eindaga þeirra, nema samið hafi verið sérstaklega um annað fyrirkomulag. Á árinu 2024 var greiðslufrestur Orkuveitunnar að jafnaði 24 dagar. 88,4% reikninga voru greidd innan þess frests en helsta ástæða dráttar er að frekari

skýringa við reikninga er óskað. Meðallengd frá móttöku reiknings til greiðslu hans var 17 dagar árið 2024.

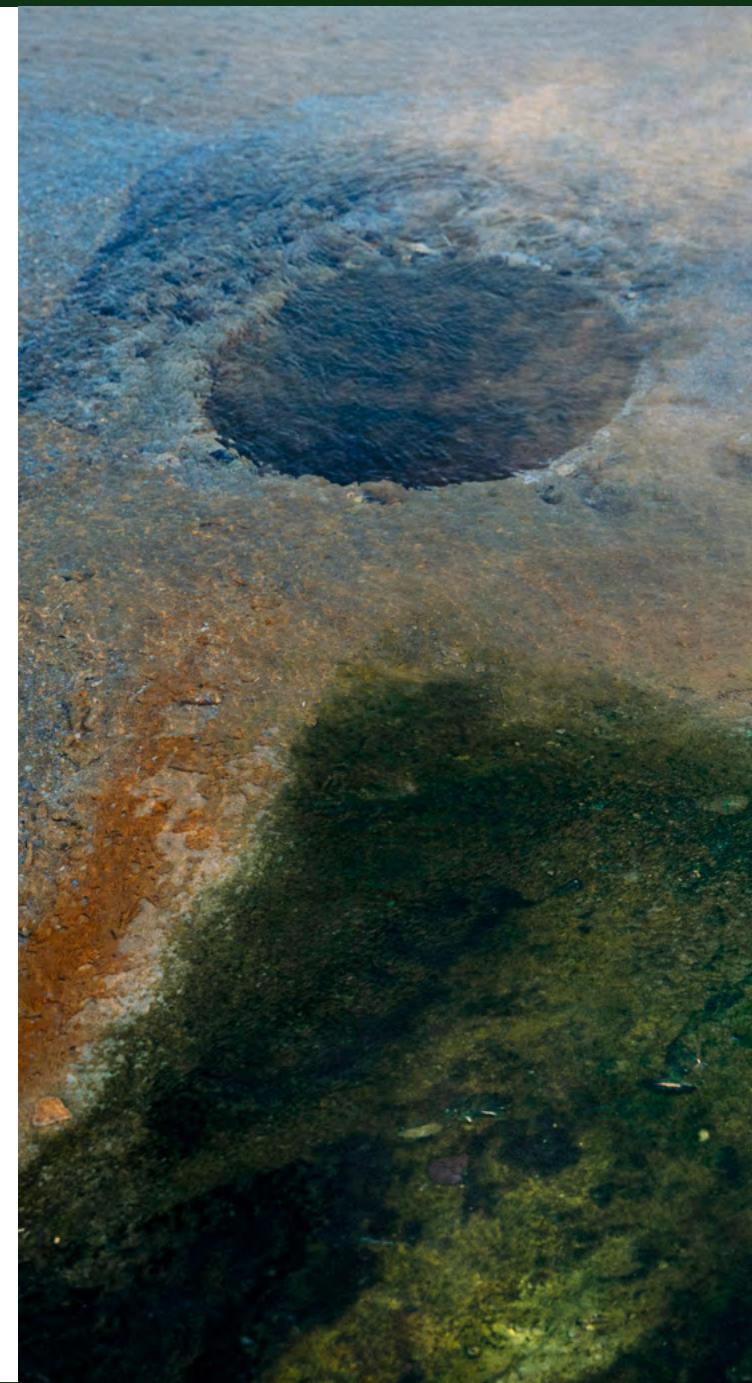
Tvö ágreiningsmál við verktaka voru fyrir dómstólum á árinu. Héraðsdómur staðfesti lögmæti riftunar á samningi við verktaka og matsmaður hefur verið dómkvaddur vegna ágreinings verktaka eftir að greiðslum var haldið eftir vegna tafa við framkvæmdir.

Hagsmunavarsla

Orkuveitan vaktar með skipulegum hætti samráðsgátt stjórnvalda vegna mála sem varða hagsmuni fyrirtækisins. Sú vöktun getur skilað sér í opinberum umsögnum frá fyrirtækinu, standi efni til.

Orkuveitan veitir ekki styrki til stjórnmalasamtaka enda er það óheimilt fyrirtækjum í opinberri eigu samkvæmt lögum um starfsemi stjórnmalasamtaka.

Orkuveitan á beina og óbeina aðild að samtökum sem skráð eru sem hagsmunaverðir, sbr. lög nr. 64/2020 um varnir gegn hagsmunaárekstrum í Stjórnarráði Íslands. Samtökin eru Samorka, samtök orku- og veitufyrirtækja, sem aftur á aðild að Samtökum atvinnulífsins. Í skráningu Samorku segir að megintilgangur samtakanna sé að starfækja trúverðugan, fræðandi og jákvæðan vettvang um starfsemi og hagsmuni orku- og veitufyrirtækja og styrkja þannig stöðu þeirra og rekstur, í þágu samfélagsins. Starf hagsmunavarða samtakanna felist í að hafa jákvæð áhrif á starfsumhverfi aðildarfyrirtækja og stuðla að því að þau geti sinnt sínu mikilvæga hlutverki fyrir samfélagið. Þá á Orkuveitan aðild að Viðskiptaráði Íslands. Hlutverk og tilgangur Viðskiptaráðs er að gæta hagsmuna viðskiptalífsins, efla skilning á mikilvægi frjálsræðis í viðskiptum, lágmarkun opinberra afskipta, hagfellds skattaumhverfis og annarra þátta er miða að því að auka samkeppnishæfni Íslands.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkuveita Reykjavíkur (Orkuveitan) er sameignar-fyrirtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. Lögbundið hlutverk Orkuveitunnar er að stunda vinnslu, framleiðslu og sölu raforku og heits vatns og gufu og rekstur grunnkerfa, svo sem dreifiveitu rafmagns, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu, auk annarrar starfsemi sem hefur sambærilega stöðu. Einnig hafa Orkuveita Reykjavíkur og dótturfélög með höndum starfsemi sem nýtt getur rannsóknir, þekkingu eða búnað fyrirtækjanna, sem og iðnþróun og nýsköpun, enda tengist hún kjarna-starfsemi fyrirtækisins, þ.m.t. geymslu koldíoxíðs og annarra vatnsleysanlegra gastegunda í jörðu.

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Hann hefur að geyma ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga þess.

Þessi skýrsla stjórnar er gerð með hliðsjón af væntanlegum breytingum á lögum um ársreikninga vegna innleiðingar tilskipunar ESB 2022/2464 um sjálfbærnireikningskil (Corporate Sustainable Reporting Directive – CSRD), sbr. áformaskjal birt í samráðsgátt stjórnvalda 19. ágúst 2024. Jafnframt er litið svo á að hún uppfylli kröfu allra viðeigandi staflíða 66.gr. gildandi ársreikningalaga nr. 3/2006.

Um árabíl hefur Orkuveitan birt í Ársskýrslu margháttadar sjálfbærniupplýsingar um ófjárhagsleg málefni samstæðunnar í samræmi við alþjóðleg viðmið. Þeirri útgáfu en nú hætt. Framsetning upplýsinga í Ársskýrslu og áreiðanleiki þeirra hlaut úttekt og áritun óháðs skoðunarfólks og skýrslan

verið árituð af stjórn. Innleiðing sjálfbærnireikningsskila mun kalla á skoðun löggiltra endurskoðenda Orkuveitunnar á þeim upplýsingum eftir því sem væntanleg lög munu kveða á um. Þær sjálfbærniupplýsingar sem settar eru fram í þessari skýrslu stjórnar hafa ekki hlotið slíka skoðun. Hinsvegar fékk stjórn Orkuveitunnar heimild endurskoðunarnefndar Reykjavíkurborgar til að semja við endurskoðunarfyrirtæki Orkuveitunnar, Grant Thornton, um tiltekna rýni á mikilvægum aðferðum við;

- ákvörðun um hvaða þætti skuli taka til umfjöllunar í skýrslunni (tvíátta mikilvægisgreiningu)
- flokkun tekna, gjalda og fjárfestinga m.t.t. sjálfbærni (EU Taxonomy).

Stjórn Orkuveitunnar og stjórnendur munu nýta niðurstöðu þeirrar skoðunar til að þróa skýrslugjöf sína til samræmis við væntanlega löggjöf.

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Að áliti stjórnar og forstjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2024 ásamt rekstrarafkomu hennar sem og breytingu á handbæru fé á árinu og lýsir helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Reykjavík, 7. mars 2025

Í stjórn fyrirtækisins:

Gylfi Magnússon

Vala Valtýsdóttir

Ragnhildur Alda Vilhjálmisdóttir

Þórður Gunnarsson

Skúli Helgason

Valgarður Lyngdal Jónsson

Forstjóri:

Sævar Freyr Þráinsson

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

Áritun á samstæðuársreikning

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning (að undanskyldu skýrslu stjórnar) Orkuveitu Reykjavíkur (hér eftir „samstæðan“) fyrir árið 2024. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, eiginfjárfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2024, efnahag hans 31. desember 2024 og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og íslensk lög og reglur um ársreikninga.

Endurskoðunin og álitnið nær til:

Endurskoðunin og álit okkar á samstæðuársreikningsins nær til rekstrarreiknings, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, eiginfjárfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar. Við höfum ekki endurskoðað og gefum því ekki álit á skýrslu stjórnar umfram það sem okkur ber að gera samanber yfirlýsingu hér að neðan.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar og forstjóra sem er hluti af samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar að

lágmarki sem ber að veita í skýrslu stjórnar samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

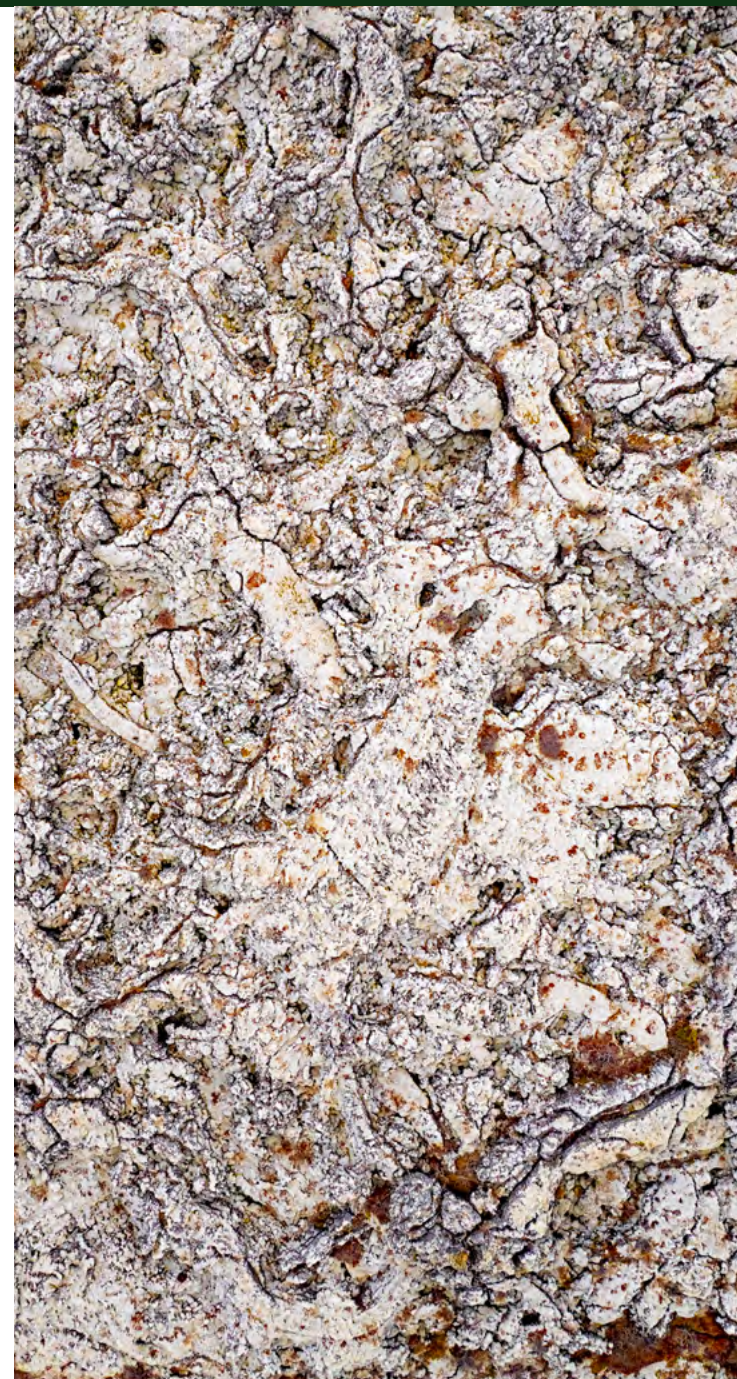
Álit okkar er í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álitni

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum „Ábyrgð endurskoðanda“. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð samstæðunni. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu við endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2024. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álitni á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig. Eftirfarandi atriði teljum við vera lykilatriði í endurskoðun okkar:

Skýring á lykilatriðum í endurskoðuninni

Mat framleiðslu- og veitukerfis

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 40 (d) bls. 121-122 og skýringu 13 á bls. 92-94:

Við höfum skilgreint mat framleiðslu- og veitukerfa sem lykilatriði við endurskoðun okkar vegna ársins 2024. Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru metin útfra afskrifuðu endurstofnverði í samræmi við ákvæði IAS 16.

Það felur í sér að lagt er mat á breytingu byggingarkostnaðar samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar fyrningar eru endurmetnar í samræmi við þær breytingar.

Samstæðan framkvæmir virðisrýrnunarpróf á reikningsskiladegi og færir virðisrýrnun á eignirnar ef niðurstaðan er sú að núvirt tekjustreymi eignanna er lægra en bókfært virði þeirra. Einnig getur endurmat eignanna aldrei orðið hærra en sem nemur núvirtu tekjustreymi þeirra.

Forsendur sem notaðar eru við endurmatið og virðisrýrnunarprófið byggja á mati stjórnenda og eru að hluta til huglægar. Þar sem eignfærð framleiðslu- og veitukerfi eru verulegur liður í samstæðuársreikningnum getur hver breyta í forsendum haft veruleg áhrif á afkomu og efnahag samstæðunnar. Vinna okkar náði bæði til mats á endurmati og virðisrýrnun framleiðslu- og veitukerfa.

Innlausn tekna

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 40 (j) á bls. 124 og skýringu 3 á bls. 85-86:

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru innleystar miðað við mælingar inn á kerfin að teknu tilliti til orkutapa sem eiga sér stað í dreifikerfum. Mismunur á því magni sem kemur inn á kerfin að fráðregnum töpum og reikningsfærðri notkun myndar tímabilsleiðréttingu sem er færð á reikningsskiladegi.

Sökum þess að tekjuskráning í lok ársins er byggð á áætlun stjórnenda er ákveðin óvissa bundin í tekjuskráningu er snýr að lotun tekna og tilvist. Af þeim sökum beinum við sjónum okkar sérstaklega að lotun tekna í endurskoðuninni, auk annarra endurskoðunaraðgerða er snúa að tekjuinnlausn.

Mat á innbyggðum afleiðum

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 40 (c) bls. 119-121 og í skýringu 18 á bls. 98, og umfjöllun um þrepaskiptingu gangvirðis í skýringu 33 á bls. 114-115:

Innbyggð afleiða í raforkusölusamningum er færð í efnahagsreikning þar sem verð ákveðinna raforkusamninga við stórnotendur eru bundnir við álverð. Þar sem sala á rafmagni og álverð er ekki nátengd gera reikningsskilastaðlar kröfu um að áhættan er snýr að tengingu við álverð sé metin sérstaklega.

Innbyggð afleiðan telst vera þriðja þreps fjárskuld en mat á slíkum fjármálagjöfningi er háð forsendum stjórnenda sem og ytri þáttum. Sökum þess hversu viðkvæmt matið er gagnvart breytingum í forsendum þar sem hver breyta í forsendum matsins getur haft veruleg áhrif á afkomu og efnahag samstæðunnar teljum við þessa áhættu vera verulega og því lykilþáttur í endurskoðuninni.

Hvernig var brugðist við lykilatriðum í endurskoðun

Sem hluti af endurskoðun okkar fórum við yfir aðferðafræði félagsins við mat á framleiðslu- og veitukerfa og samkvæmni þess við alþjóðlega reikningsskilastaðla.

Við fórum yfir ferli samstæðunnar við endurmatið og virðisrýrnunarpróf. Við fórum einnig yfir virkni líkana sem samstæðan notar við matið.

Við lögðum mat á forsendur stjórnenda með samanburði við opinberar upplýsingar þar sem það á við. Í þeim tilvikum þar sem forsendur byggja ekki á opinberum upplýsingum lögðum við sjálfstætt mat á forsendur stjórnenda.

Við þessa skoðun var verðmatssérfræðingur notaður til aðstoðar.

Við endurskoðun á tekjum höfum við lagt mat á eftirlitsþætti í tekjukerfum samstæðunnar. Þá höfum við prófað ákveðna eftirlitsþætti er snúa að skráningu tekna. Við höfum skoðað og lagt mat á tölvueftirlitsumhverfi samstæðunnar þar sem við höfum meðal annars farið yfir hvernig aðgangsstýringum er háttað inn í fjárhagskerfi og í undirkerfi er snúa að tekjuskráningu.

Við höfum beitt gagnaendurskoðunaraðgerðum þar sem við höfum m.a. yfirfarið afstemmingar á undir- og yfirkerfi, beðið um staðfestingu ákveðinna viðskiptavina á mótteknu magni raforku og heitu vatni, veltu og stöðu í viðskiptamannabókhalði í árslok. Við höfum einnig skoðað innborganir eftir áramótin þar sem ekki fékkst staðfest staða frá viðskiptavinum.

Við höfum einnig framkvæmt greiningaraðgerðir þar sem við höfum borið saman við væntingar okkar við raunverulega tekjuskráningu hjá samstæðunni.

Við endurskoðun okkar yfirfórum við verðmatsaðferðir samstæðunnar og samkvæmni við alþjóðlega reikningsskilastaðla.

Við yfirfórum ferli samstæðunnar við greiningu og mat á forsendum sem notaðar eru við gangvirðismat ásamt því að yfirfara verðmatslíkon sem stuðst er við og endurreiknuðum virði afleiðunnar miðað við upplýsingar sem við öfluðum.

Við þessa skoðun var verðmatssérfræðingur notaður til aðstoðar.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt með ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem félagið gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru t.a.m ársskýrsla samstæðunnar, skýrsla stjórnar og forstjóra (ekki umfram það sem álit okkar segir til um hér að ofan). Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósam-ræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Skýrsla stjórnar er gerð með hliðsjón af væntanlegum breytingum á lögum um ársreininga vegna innleiðingar tils-skipunar ESB 2022/2464 um sjálfbærnireikningsskil (Corporate Sustainable Reporting Directive - CSRD). Við höfum ekki endurskoðað þær upplýsingar og gefum ekki álit á þeim.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi félagsins. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starf-

semi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við faglegu mati (e. professional judgement) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi atriði eru einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna, vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrgð fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á áliti okkar á samstæðunni.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum afhent stjórn og endurskoðunarnefnd endurskoðunarskýrslu þar sem gerð er grein fyrir þessum atriðum og er hún í samræmi við áritun þessa.

Við höfum ekki veitt félaginu neina þá þjónustu sem telst óheimilt að veita samhliða endurskoðun í samræmi við lög um endurskoðendur. Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem við eigandi er, hvaða varnir við höfum til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfa ekki að upplýst sé um slík atriði eða í einstaka tilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf eru taldar vega þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og regla

Áritun vegna sameiginlegs rafræns skýrslusniðs (e. European Single Electronic Format - ESEF reglur)

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðu-ársreikningi Orkuveitu Reykjavíkur framkvæmdum við aðgerðir til að geta gefið álit á það hvort samstæðuársreikningurinn fyrir árið 2024 með skráarheitið „5493004ARP9VPUIX5B73-2024-12-31-is.zip“ hafi í meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format), ESEF reglur EU 2019/815 sem innihalda skilyrði sem tengjast gerð samstæðuársreiknings á XHTML formi og iXBRL merkingum samstæðuársreikningsins.

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu. Í þeirri ábyrgð felst meðal annars að útbúa ársreikning á XHTML formi í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins, EU 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format, ESEF reglur).

Ábyrgð okkar er að afla hæfilegrar vissu um hvort samstæðuársreikningurinn, byggt á þeim gögnum sem við höfum aflað, sé í öllum meginatriðum í samræmi við ESEF reglur og gefa út áritun með álit okkar. Eðli, tímasetning og umfang aðgerða sem valdar eru byggja á mati endurskoðandans, þar á meðal mati á áhættunni að vikið sé í verulegum atriðum frá kröfum sem fram koma í ESEF reglum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur fyrir árið 2024 með skráarheitið “5493004ARP9VPUIX5B73-2024-12-31-is.zip” hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Við vorum kjörnir endurskoðendur félagsins á aðalfundi þann 17. apríl 2024 en þetta er sjöunda samfellda reikningsárið þar sem við erum endurskoðendur félagsins.

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

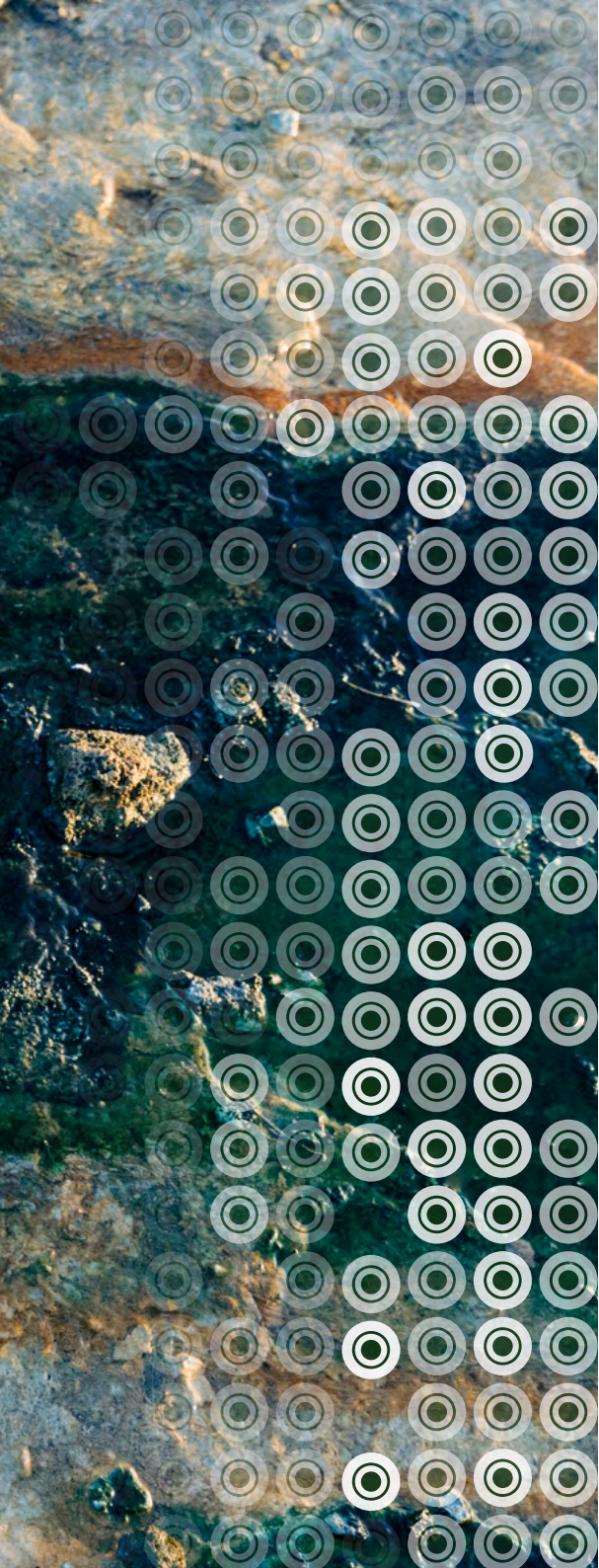
Reykjavík, 7. mars 2025

Davíð Arnar Einarsson,
Löggiltur endurskoðandi

Theodór Sigurbergsson,
Löggiltur endurskoðandi

Fjárhagur

Rekstrarreikningur 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrartekjur	4	66.591.502	60.510.641
Innlausn álvanna		152.473	632.381
Söluhagnaður		37.976	26.337
Rekstrartekjur samtals		<u>66.781.952</u>	<u>61.169.358</u>
Orku kaup og orkuflutningur	6	(7.191.229)	(7.264.400)
Laun og launatengd gjöld	8	(10.724.400)	(9.799.488)
Annar rekstrarkostnaður		(9.804.020)	(8.404.698)
Rekstrargjöld samtals		<u>(27.719.649)</u>	<u>(25.468.586)</u>
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)		<u>39.062.303</u>	<u>35.700.772</u>
Afskriftir	10	(16.830.274)	(15.797.262)
Rekstrarhagnaður (EBIT)		<u>22.232.029</u>	<u>19.903.510</u>
Vaxtatekjur		1.055.993	573.409
Vaxtagjöld		(13.816.459)	(14.606.144)
Aðrar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum		523.018	909.225
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	11	<u>(12.237.447)</u>	<u>(13.123.511)</u>
Áhrif hlutdeildarfélaganna	16	<u>3.939</u>	<u>(36)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt		9.998.521	6.779.964
Tekjuskattur	12	<u>(689.453)</u>	<u>(380.010)</u>
Hagnaður ársins		<u><u>9.309.068</u></u>	<u><u>6.399.954</u></u>
Skipting hagnaðar			
Eigendur fyrirtækisins		9.309.582	6.399.997
Minnihluti í dótturfélögum		(514)	(43)
Hagnaður ársins		<u><u>9.309.068</u></u>	<u><u>6.399.954</u></u>

Skýringar á bls. 83-129 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Yfirlit um heildarafkomu 2024

	Skýr.	2024	2023
Hagnaður ársins		9.309.068	6.399.954
Önnur heildarafkoma			
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning			
Endurmat, hækkun	13	2.974.065	16.933.584
Tekjuskattur af endurmati	12 (	594.813)	(2.710.069)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	17	0	575.000
		<u>2.379.252</u>	<u>14.798.515</u>
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning			
Þýðingarmunur	23	1.059.716	(2.764.695)
Önnur heildarafkoma eftir skatta		<u>3.438.968</u>	<u>12.033.819</u>
Heildarafkoma		<u><u>12.748.035</u></u>	<u><u>18.433.773</u></u>

Skýringar á bls. 83-129 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	31.12.2024	31.12.2023
Eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	13	449.315.631	430.996.271
Óefnislegar eignir	14	6.246.068	5.950.008
Leigueign	15	2.346.362	2.293.737
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	16	88.667	81.228
Eignarhlutar í öðrum félögum	17	6.243.980	55.680
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	18	406.754	1.914.127
Áhættuvarnarsamningar		63.086	50.239
Tekjuskatteign	20	6.166.858	4.792.026
Fastafjármunir samtals		470.877.406	446.133.316
Birgðir	21	1.632.118	1.706.770
Viðskiptakröfur	22	7.829.583	6.580.535
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	18	275.913	15.306
Eignarhlutur til sölu	17	0	6.207.000
Áhættuvarnarsamningar		94.574	218.901
Aðrar skammtímakröfur	22	927.652	1.086.871
Fyrirframgreiddur kostnaður		283.101	382.182
Markaðsverðbréf		11.594.110	8.670.016
Handbært fé		16.438.122	10.342.367
Veltufjármunir samtals		39.075.173	35.209.949
Eignir samtals		509.952.580	481.343.265
Eigið fé			
Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna		127.809.202	130.534.225
Bundinn hlutdeildarreikningur		94.950.622	82.377.266
Bundið eigið fé vegna þróunar		218.177	137.330
Gangvirðisreikningur		5.807.000	5.807.000
Þýðingarmunur		9.838.598	8.778.883
Óráðstafað eigið fé		27.108.582	31.348.927
Eigið fé móðurfyrirtækis		265.732.181	258.983.631
Hlutdeild minnihluta		(219)	290
Eigið fé samtals	23	265.731.962	258.983.922
Skuldir			
Vaxtaberandi skuldir	24	184.597.864	165.248.925
Leiguskuld	15	2.308.413	2.227.221
Lífeyrisskuldbinding	25	739.347	721.527
Áhættuvarnarsamningar		10.643	110.834
Fyrirframinnheimtar tekjur	19	1.873.970	1.817.841
Tekjuskattsskuldbinding	20	23.153.094	23.064.598
Langtímaskuldir samtals		212.683.332	193.190.946
Viðskiptaskuldir		3.924.652	4.010.900
Vaxtaberandi skuldir	24	19.958.999	16.928.649
Leiguskuld	15	177.887	176.490
Áhættuvarnarsamningar		117.432	82.057
Fyrirframinnheimtar tekjur	19	266.018	383.835
Tekjuskattur til greiðslu	12	2.812.055	1.887.042
Aðrar skammtímaskuldir	26	4.280.241	5.699.424
Skammtímaskuldir samtals		31.537.286	29.168.397
Skuldir samtals		244.220.617	222.359.343
Eigið fé og skuldir samtals		509.952.580	481.343.265

Skýringar á bls. 83-129 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit 2024

	Endurmats- reikningur rekstrarfjárm.	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Bundið eigið fé v. þróunar	Gangvirðis- reikningur	Þýðingar- munur	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé meirihluta- eigenda	Hlutdeild minnihluta	Samtals eigið fé
Árið 2024									
Eigið fé 1. janúar 2024	130.534.225	82.377.266	137.330	5.807.000	8.778.883	31.348.927	258.983.631	290	258.983.922
Endurmat, hækkun	2.974.065						2.974.065		2.974.065
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(594.813)						(594.813)	(	(594.813)
Þýðingarmunur					1.059.716		1.059.716		1.059.716
Hagnaður ársins						9.309.582	9.309.582	(514)	9.309.068
Heildarafkoma	2.379.252	0	0	0	1.059.716	9.309.582	12.748.549	(514)	12.748.035
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(5.104.275)					5.104.275	0		0
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarf. umfram móttekinn arð		12.573.356				(12.573.356)	0		0
Aðrar breytingar								5	5
Bundið eigið fé vegna þróunar			80.846			(80.846)	0		0
Greiddur arður						(6.000.000)	(6.000.000)	(	(6.000.000)
Eigið fé 31. desember 2024	127.809.202	94.950.622	218.177	5.807.000	9.838.598	27.108.582	265.732.181	(219)	265.731.962
Árið 2023									
Eigið fé 1. janúar 2023	121.092.491	74.657.104	111.277	5.232.000	11.543.578	33.413.364	246.049.815	337	246.050.152
Endurmat, hækkun	16.933.584						16.933.584		16.933.584
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(2.710.069)						(2.710.069)	(	(2.710.069)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna í gegnum heildarafkomu				575.000			575.000		575.000
Þýðingarmunur					(2.764.695)		(2.764.695)	(	(2.764.695)
Hagnaður ársins						6.399.997	6.399.997	(43)	6.399.954
Heildarafkoma	14.223.515	0	0	575.000	(2.764.695)	6.399.997	18.433.817	(43)	18.433.773
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(4.781.781)					4.781.781	0		0
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarf. umfram móttekinn arð		7.720.162				(7.720.162)	0		0
Aðrar breytingar								(4)	(4)
Bundið eigið fé vegna þróunar			26.053			(26.053)	0		0
Greiddur arður						(5.500.000)	(5.500.000)	(	(5.500.000)
Eigið fé 31. desember 2023	130.534.225	82.377.266	137.330	5.807.000	8.778.883	31.348.927	258.983.631	290	258.983.922

Skýringar á bls. 83-129 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisyfirlit 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		9.309.068	6.399.954
Leiðrétt fyrir:			
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	11	12.237.447	13.123.511
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélagi	16 (	3.939)	36
Tekjuskattur	12	689.453	380.010
Afskriftir	10	16.830.274	15.797.262
Söluhagnaður varanlegra rekstrarfjármuna	(	37.976)	(26.337)
Lífeyrisskuldbinding, breyting		21.820	58.067
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		39.046.147	35.732.502
Birgðir, lækkun		74.652	1.048.369
Skammtímakröfur, hækkun	(	1.082.821)	(887.857)
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun)		280.040	(486.660)
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		38.318.018	35.406.355
Innborgaðar vaxtatekjur		1.065.593	590.870
Greidd vaxtagjöld	(	8.037.389)	(7.039.761)
Móttekinn arður		122.466	191.155
Greiddir skattar	(	1.744.015)	(1.476.383)
Handbært fé frá rekstri		29.724.672	27.672.235
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	13 (	29.930.261)	(27.226.197)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	14 (	2.968.600)	(1.602.703)
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna		144.176	137.893
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	(	3.300)	0
Breyting á markaðsverðbréfum	(	2.024.862)	3.008.322
Fjárfestingarhreyfingar	(	34.782.848)	(25.682.685)
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin ný langtímalán	24	34.509.164	30.120.839
Afborganir langtímaskulda	24 (	17.324.222)	(24.580.559)
Fyrirframinnheimtar tekjur	(	33.934)	1.896.603
Greiddur arður	23 (	6.000.000)	(5.500.000)
Afborganir leiguskulda	15 (	118.304)	(149.522)
Fjármögnunarhreyfingar		11.032.705	1.787.361
Hækkun á handbæru fé		5.974.529	3.776.911
Handbært fé í ársbyrjun		10.342.367	6.650.749
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		121.226	(85.293)
Handbært fé í árslok		16.438.122	10.342.367
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri	37	29.113.463	27.464.676

Skýringar á bls. 83-129 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Skýringar

1. Félagið

Orkuveita Reykjavíkur (Orkuveitan) er sameignarfyrtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. Orkuveitan er með höfuðstöðvar á Íslandi að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Samstæðuársreikningur Orkuveitunnar geymir ársreikning móðurfyrirtækisins og dótturfélaga þess, (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í hlutdeildarfélögum. Samstæðuársreikningur Orkuveitunnar er hluti af samstæðuársreikningi Reykjavíkurborgar.

Samstæðan veitir þjónustu í gegnum dótturfélög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu, ljósleiðara og kolefnisförgun á þjónustuvæði sínu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Stjórn staðfesti og heimilaði birtingu ársreikningsins 7. mars 2025.

Fjallað er um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 40.

b. Breyting á framsetningu

Framsetningu verka í vinnslu í efnahagsreikningi hefur verið breytt. Verk í vinnslu verða seld innan samstæðu og hafa því verið endurflokkuð meðal varanlegra rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna í samræmi við endanlega flokkun þeirra.

c. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill Orkuveitunnar. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

d. Matsaðferðir

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að hluti varanlegra rekstrarfjármuna hafa verið endurmetnir til gangvirðis, innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum, eignarhlutar í öðrum félögum og aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru færð á gangvirði. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringu 40.

e. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð samstæðuársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati. Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring 13 - varanlegir rekstrarfjármunir (endurmat dreifi- og framleiðslukerfis og mat á virðisrýnun)
- skýring 17 - eignarhlutir í öðrum félögum (mat forsenda við útreikning gangvirðis eignarhluta flokkaðra á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu)
- skýring 40 a i) og ii) - eignarhlutir í dóttur- og hlutdeildarfélögum (Stjórnendur beita faglegu mati við ákvörðun á því hvort skilgreiningar á yfirráðum gefi til kynna að samstæðan stýri fjárfestingu)
- skýring 18 - innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 20 - tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding (mat á skattalegum framtíðarhagnaði á móti yfirfæranlegu tapi)
- skýring 28 - markaðsáætla

Skýringar

3. Starfsemi og tekjuskráning samstæðufélaga

Eftirfarandi eru upplýsingar um starfsemi samstæðufélaga. Sundurliðun tekna eftir afurðum er að finna í skýringu nr. 4 og tekjur eftir starfsþáttum í skýringu nr. 5.

Vörur og þjónusta	Eðli, tímasetning tekjuinnlausnar og greiðsluskilmálar
a. Sala á rafmagni	ON Power ohf. og Orka náttúrunnar ohf. annast framleiðslu og sölu á rafmagni og Veitur ohf. dreifa rafmagni skv. gjaldskrá. Tekjur af sölu og dreifingu á raforku eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu og á föstu gjaldi. Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við raforkulög nr. 65/2003. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna sölu á rafmagni hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er undantekning.
b. Sala á heitu vatni	Veitur ohf., ON Power ohf. og Orka náttúrunnar ohf. annast framleiðslu á heitu vatni og Veitur ohf. annast dreifingu á heitu vatni. Tekjur af sölu og dreifingu á heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu og föstu gjaldi. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi hitaveitu og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna sölu á heitu vatni hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er undantekning.
c. Sala á köldu vatni	OR - Vatns- og fráveita sf. annast öflun og dreifingu á köldu vatni. Tekjur af sölu á köldu vatni taka mið af stærð húsnæðis sem er tengt kerfum, auk fasts gjalds sem er fært línulega yfir tímabil. Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár félagsins er 0,5% af fasteignamati. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfssemi. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi vatnsveitu og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna sölu á köldu vatni hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er undantekning. Vatns- og fráveitugjöld eru innheimt á fyrstu 9 mánuðum ársins en tekjunum er dreift jafnt á allt árið reikningshaldslega.

Skýringar

3. Starfsemi og tekjuskráning samstæðufélaga, frh.

Vörur og þjónusta

Eðli, tímasetning tekjuinnlausnar og greiðsluskilmálar

d. Fráveita

OR - Vatns- og fráveita sf. annast rekstur fráveitu. Tekjur fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem er tengt kerfum, auk fasts gjalds sem er fært línulega yfir tímabil. Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamati. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi fráveitu og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna fráveitu hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er undantekning. Vatns- og fráveitugjöld eru innheimt á fyrstu 9 mánuðum ársins en tekjunum er dreift jafnt á allt árið reikningshaldslega.

e. Aðrar tekjur

Ljósleiðarinn ehf. sér um rekstur ljósleiðarakerfis. Tekjur af ljósleiðarakerfi eru færðar við afhendingu á vöru og þjónustu. Um er að ræða samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Fjarskiptastofu. Orkuveitan sér um leigu á húsnæði og búnaði, tilfallandi sölu á sérfræðiþjónustu og fleiru. Tekjur Carbfix félaganna eru vegna ráðgjafar, uppbyggingar og rekstrar á förgunarstöðum. Leigutekjur eru færðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum. Aðrar tekjur eru færðar við afhendingu á vöru eða þjónustu. Viðskiptakröfur vegna annarra tekna og leigutekna hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest.

4. Tekjur af vöru- og þjónustusölu

Tekjur samstæðunnar af sölu á vörum og þjónustu sundurliðast þannig:

	2024	2023
Rafmagn.....	25.763.221	23.979.310
Heitt vatn.....	20.600.025	17.739.370
Kalt vatn.....	3.985.630	3.703.242
Fráveita.....	7.102.767	6.624.847
Aðrar tekjur.....	9.139.860	8.463.871
Tekjur af vöru- og þjónustusölu samtals.....	66.591.502	60.510.641

Skýringar

5. Starfsþáttayfirlit

Starfsþættir og miðlar

Starfssvæði félaga í samstæðu Orkuveitunnar eru einkum á höfuðborgarsvæðinu, en nær auk þess til Suður- og Vesturlands. Samstæðan skiptist í þrjá starfsþætti, Orkusala og framleiðsla, Veitur og aðra starfsemi.

Orkusala og framleiðsla annast framleiðslu á rafmagni og varmaorku í orkuverum, raforkusölu til stóriðju og smásölu.

Veitur sjá um dreifingu rafmagns, varmaorkuvinnslu á lághitasvæðum og dreifingu varmaorku frá lághitasvæðum og jarðvarmavirkjunum, vatnsöflun og dreifingu á köldu vatni og fráveitustarfsemi.

Önnur starfsemi nær yfir rekstur ljósleiðarakerfis, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira. Einnig þróun og útbreiðslu Carbfix kolefnisbindingaraðferðarinnar með það að markmiði að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og sporna gegn loftlagsbreytingum.

Samstæðan er tekjuskattsskyld, nema sá hluti starfseminnar sem lýtur að rekstri vatnsveitu og fráveitu, sem er háður lögum nr. 32/2004 um vatnsveitur sveitarfélaga og lögum nr. 9/2009 um rekstur fráveitna. Rekstur hitaveitu er háður orkulögum nr. 58/1967, m.a. um arðsemi. Sá hluti raforkurekstursins sem fellur undir sérleyfisrekstur samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er háður tekjumörkum samkvæmt ákvörðun Orkustofnunar.

Miðill	Opinberar kvaðir
Hitaveita	Um sérleyfisveitur gildir að ráðherra staðfestir gjaldskrá og hún öðlast gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.
Rafveita, dreifing	Orkustofnun er send gjaldskrá til staðfestingar. Birta skal gjaldskrá opinberlega.
Rafveita, framleiðsla	Samkeppni er um orkusölu og því eru verðbreytingar á orkuhluta rafmagnsverðs ekki háðar samþykki stjórnvalda.
Vatnsveita	Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamati. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Fráveita	Gjaldskrá skal standa undir öllum kostnaði. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Ljósleiðari	Samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Fjarskiptastofu (áður Póst- og fjarskiptastofnun).

Viðskiptavinir sem hafa veruleg áhrif á tekjur samstæðunnar

Einn viðskiptavinur Orkusölu og framleiðslu hefur veruleg áhrif á fjárhæð heildartekna samstæðunnar á árinu 2024 vegna kaupa á rafmagni til stóriðju. Tekjur samstæðunnar frá þessum viðskiptavini, námu 9.085 milljónum kr. eða 13,6% af heildartekjum. (2023: 8.461 milljónir kr. eða 13,8% af heildartekjum).

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Starfspáttaupplýsingar eru birtar eftir innri upplýsingagjöf Orkuveitunnar. Starfspættir sem eru birtir eru *Veitur*, sem samanstanda af veiturekstri samstæðunnar í heitu og köldu vatni, dreifingu rafmagns og fráveitu, *Orkusala og framleiðsla* vegna samkeppnisreksturs í framleiðslu og sölu rafmagns og heits vatns auk *Annarrar starfsemi* sem sýnir rekstur móðurfyrirtækisins, *Ljósleiðarans og Carbfix félaganna*. Móðurfyrirtækið sér um þjónustu við dótturfélög, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira. Ljósleiðarinn sér um rekstur ljósleiðarakerfis og Carbfix félögin vinna að þróun og útbreiðslu Carbfix kolefnisbindingaraðferðarinnar með það að markmiði að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og sporna gegn loftlagsbreytingum. Við gerð starfspáttayfirlits er notast við sömu reikningsskilareglur og samstæðan notast við og lýst er í skýringu 40.

Rekstrarstarfspættir - svið

Árið 2024	Veitur	Orkusala og framleiðsla	Önnur starfsemi	Jöfnunar-færslur	Beiting IFRS 16*	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	42.671.377	17.907.572	6.203.003	0		66.781.952
Tekjur innan samstæðu	6.702.794	9.878.170	13.336.918	(29.917.882)		0
Tekjur starfspátta	49.374.171	27.785.741	19.539.922	(29.917.882)		66.781.952
Rekstrargjöld starfspátta	(28.307.367)	(12.273.037)	(17.096.271)	29.756.124	200.902	(27.719.649)
Rekstrarhagnaður starfspátta, EBITDA	21.066.803	15.512.704	2.443.651	(161.758)	200.902	39.062.303
Afskriftir	(7.608.738)	(6.150.451)	(3.104.375)	179.777	(146.486)	(16.830.274)
Afkoma starfspátta, EBIT	13.458.065	9.362.253	(660.724)	18.020	54.416	22.232.029
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(4.854.194)	(2.524.503)	(3.576.496)	(1.197.875)	(84.379)	(12.237.447)
Áhrif hlutdeildarfélaga	0	0	3.939	0		3.939
Tekjuskattur	(989.256)	(1.399.794)	1.219.547	468.784	11.266	(689.453)
Hagnaður (tap) ársins	7.614.615	5.437.955	(3.013.734)	(711.071)	(18.697)	9.309.068
Árið 2023						
Tekjur frá þriðja aðila	37.876.204	18.241.946	5.051.208	0		61.169.358
Tekjur innan samstæðu	5.897.878	7.190.259	11.414.838	(24.502.975)		(0)
Tekjur starfspátta	43.774.082	25.432.205	16.466.047	(24.502.975)		61.169.358
Rekstrargjöld starfspátta	(24.545.796)	(11.563.011)	(13.982.051)	24.406.470	215.802	(25.468.586)
Rekstrarhagnaður starfspátta, EBITDA	19.228.286	13.869.194	2.483.996	(96.506)	215.802	35.700.772
Afskriftir	(7.115.782)	(5.843.621)	(2.745.778)	77.818	(169.899)	(15.797.262)
Afkoma starfspátta, EBIT	12.112.504	8.025.573	(261.783)	(18.688)	45.904	19.903.510
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(6.875.888)	(3.038.480)	(3.543.468)	404.160	(69.835)	(13.123.511)
Áhrif hlutdeildarfélaga	0	0	36	0		36
Tekjuskattur	(555.736)	(1.000.360)	1.362.151	(195.063)	8.998	(380.010)
Hagnaður (tap) ársins	4.680.880	3.986.733	(2.443.135)	190.409	(14.933)	6.399.954

* Upplýsingar sem stjórnendur horfa til vegna starfspátta taka ekki mið af reglum IFRS 16.

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - svið, frh.

	Veitur	Orkusala og framleiðsla	Önnur starfsemi	Jöfnunarfærslur	Beiting IFRS 16*	Samtals
Efnahagur (31.12.2024)						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	239.425.677	155.293.802	61.051.212	(208.991)	2.346.362	455.561.699
Leigueignir						2.346.362
Aðrar eignir	28.982.860	10.579.703	205.143.898	(192.661.943)		52.044.518
						509.952.580
Vaxtaberandi skuldir	89.246.676	56.188.927	208.956.863	(149.835.603)	2.486.300	204.556.863
Leiguskuldir						2.486.300
Aðrar skuldir	20.116.367	13.825.084	46.260.508	(43.024.505)		37.177.454
						244.220.617
Fjárfestingar						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	16.712.096	7.415.206	6.818.563			30.945.866
Efnahagur (31.12.2023)						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	230.353.938	152.358.342	54.495.239	(261.239)	2.293.737	436.946.279
Leigueignir						2.293.737
Aðrar eignir	25.611.049	10.055.838	178.977.733	(172.541.371)		42.103.249
						481.343.265
Vaxtaberandi skuldir	82.731.886	55.536.810	184.377.574	(140.468.696)	2.403.711	182.177.574
Leiguskuldir						2.403.711
Aðrar skuldir	18.802.222	13.418.382	38.857.702	(33.300.248)		37.778.058
						222.359.343
Fjárfestingar						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	14.479.775	6.095.801	10.491.329	(984.944)		30.081.961

* Upplýsingar sem stjórnendur horfa til vegna starfspátta taka ekki mið af reglum IFRS 16.

Skýringar

6. Orkukaup og flutningur

	2024	2023
Orkukaup og orkuflutningur greinast þannig:		
Orkukaup	1.855.515	2.282.179
Orkuflutningur	5.335.714	4.982.221
Orkukaup og orkuflutningur samtals	7.191.229	7.264.400

7. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera

Upplýsingar um afkomu á framleiðslu raforku og heitu vatni sbr. 5. mgr. 41. gr. laga nr. 65/2003:

	Raforka 2024	Heitt vatn 2024	Raforka 2023	Heitt vatn 2023
Jarðvarmavirkjanir				
Tekjur	14.051.335	7.288.687	13.188.023	5.523.888
Rekstrargjöld	(3.692.670)	(2.079.968)	(2.858.400)	(1.679.752)
Afskriftir	(4.399.554)	(1.631.589)	(4.104.342)	(1.335.121)
Afkoma fyrir fjármagnsgjöld	5.959.111	3.577.130	6.225.280	2.509.015
Arðsemi fjárfestingar	5,2%	9,3%	5,6%	6,1%

Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun eru blandaðar virkjanir, þar sem bæði er framleitt heitt vatn og raforka.

Við skiptingu á sameiginlegum kostnaði er miðað við skiptireglu Orku náttúrunnar og ON Power sem Orkustofnun hefur hafnað. Orkustofnun er skylt lögum samkvæmt að setja félögunum nýjar skiptireglur í kjölfar höfnunarinnar, sem stofnunin hefur ekki gert enn. Uns Orkustofnun setur félögunum nýjar skiptireglur þá er afkoma miðla miðuð við skiptireglur Orku náttúrunnar og ON Power sem ekki hafa verið samþykktar af Orkustofnun.

8. Laun og launatengd gjöld

	2024	2023
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	10.067.823	9.126.856
Mótframlag í lífeyrissjóði	1.325.854	1.204.726
Breyting lífeyrisskuldbindingar	68.592	100.057
Önnur launatengd gjöld	982.153	809.326
Laun og launatengd gjöld samtals	12.444.422	11.240.966

Laun og launatengd gjöld eru þannig færð í ársreikninginn:

Gjaldfært í rekstrarreikningi	10.724.400	9.799.488
Eignfært á framkvæmdir	1.720.021	1.441.478
Laun og launatengd gjöld samtals	12.444.422	11.240.966

Starfsfólk:

Fjöldi ársverka	671,8	637,0
-----------------------	-------	-------

Starfskjör stjórna, forstjóra og framkvæmdastjóra/stýra móðurfyrirtækis og dótturfélaga greinast þannig:

Laun og mótframlag í lífeyrissjóð stjórnar móðurfyrirtækis	25.339	25.704
Laun og mótframlag í lífeyrissjóð forstjóra móðurfyrirtækis	50.570	48.226
Laun og mótframlag í lífeyrissjóð framkvæmdastjóra/stýra móðurfyrirtækis*	116.156	114.924
Laun og mótframlag í lífeyrissjóð stjórna dótturfélaga**	33.435	23.108
Laun og mótframlag í lífeyrissjóð fjögurra framkvæmdastjóra dótturfélaga	170.568	156.169
Starfslokagreiðslur	0	91.147
	396.068	459.278

*Fjögur í hlutverki framkvæmdastjóra/stýra til 28.2.2023 en þrjú frá og með 1.3.2023

**Fimm stjórnir frá 1.6.2023, voru áður fjórar. Á árinu 2024 breyttist hlutfall utanaðkomandi í stjórnnum dótturfélaga og laun voru hækkuð hóflega.

Skýringar

9. Þóknun endurskoðanda

	2024	2023
Þóknun vegna endurskoðunar ársreiknings og könnunar árshlutauppgjöra	33.365	27.831
Önnur þjónusta endurskoðanda	2.669	3.342
Samtals þóknun endurskoðanda	36.034	31.173

10. Afskriftir og virðisrýrnun

	2024	2023
Afskriftir og virðisrýrnun greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 13	15.902.311	15.042.464
Afskriftir óefnislegra eigna, sbr. skýringu 14	781.477	584.899
Afskrift leigueignar, sbr. skýringu 15	146.486	169.899
Afskriftir og virðisrýrnun færð í rekstrarreikning	16.830.274	15.797.262

11. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	2024	2023
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur	1.055.993	573.409
Vaxtagjöld og greiddar verðbætur	(7.949.762)	(6.775.310)
Áfallnar verðbætur	(5.494.977)	(7.392.363)
Ábyrgðargjald til eigenda 1)	(371.720)	(438.471)
Vaxtagjöld samtals	(13.816.459)	(14.606.144)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum	(1.246.766)	370.324
Gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur	880.731	607.734
Óinnleystar gangvirðisbreytingar áhættuvarnarsamninga	(46.665)	(167.008)
Gengismunur	813.252	(146.649)
Arðstekjur	122.466	244.825
Aðrar tekjur (gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum samtals	523.018	909.225
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	(12.237.447)	(13.123.511)

1) Samstæðan greiddi ábyrgðargjald til eigenda Orkuveitunnar vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar samkvæmt ákvörðun aðalfundar Orkuveitunnar árið 2005. Gjaldið er á ársgrunni, 0,86% (2023: 0,81%) á lán vegna sérleyfisstarfsemi og 0,66% (2023: 0,65%) á lán vegna samkeppnisstarfsemi. Útreikningur gjaldsins er gerður miðað við stöðu lána í lok hvers ársfjórðungs. Ábyrgðargjaldið nam samtals 372 milljónum kr. á árinu 2024 (2023: 438 milljónir kr.) og er fært á meðal vaxtagjalda.

Gangvirðisbreytingar gegnum rekstur

Við mat á gangvirði óskráðra fjáreigna og fjárskulda er beitt viðurkenndum verðmatsaðferðum sem er lýst í skýringu 40. Gangvirðisbreyting sem færð er til gjalda í rekstrarreikningi vegna þessa nemur samtals 413 milljónum kr. á árinu 2024 (2023: tekjufærsla að fjárhæð 811 milljónir kr.). Gangvirðisbreytingar sem tilheyra fjáreignum og fjárskuldum sem flokkaðar eru á stigi 3 er gjaldfærsla að fjárhæð 1.247 milljónum kr. á árinu 2024 (2023: tekjufærsla að fjárhæð 370 milljónir kr.).

Skýringar

12. Tekjuskattur

Félög í samstæðunni eru tekjuskattsskyld vegna starfsemi sinnar í samræmi við 2. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt fyrir utan að rekstur vatnsveitu og fráveitu er undanþeginn tekjuskatti.

Á árinu 2024 var tekjuskattshlutfall félaga hækkað og gildir breyting í eitt ár. Móðurfyrirtækið er í 38,4% skatthlutfalli á árinu 2024 (2023: 37,6%) en önnur skattskyld félög samstæðunnar hafa 21% skatthlutfall (2023: 20%).

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:

	2024	2023
Tekjuskattur til greiðslu	2.812.055	1.887.042
Breyting á frestuðum tekjuskatti	(2.122.602)	(1.507.032)
Gjaldfærður tekjuskattur	689.453	380.010

Virkt skatthlutfall greinist þannig:

	2024	2023
Hagnaður ársins fyrir tekjuskatt	9.998.521	6.779.964
Tekjuskattur skv. skatthlutfalli móðurfyrirtækis	38,40% 3.839.432	37,60% 2.549.267
Áhrif skatthlutfalla dótturfélaga	(13,35%) (1.334.341)	(16,34%) (1.107.967)
Óskattskyld starfsemi vatnsveitu og fráveitu	(15,05%) (1.504.984)	(13,63%) (924.192)
Áhrif af breyttum skatthlutföllum	(1,18%) (117.681)	0,00% 0
Áhrif gengismunar vegna mismunandi starfrækslugjaldmiðla í samstæðunni	(1,39%) (139.430)	0,17% 11.745
Aðrir liðir	(0,54%) (53.544)	(2,20%) (148.843)
Virkur tekjuskattur	6,90% 689.453	5,6% 380.010

Tekjuskattur færður beint á eigið fé

Frestaður skattur

	2024	2023
Fellur til vegna tekna og gjalda sem færð eru beint yfir á eigið fé		
Tekjuskattsáhrif af endurmati	594.813	2.710.069
Frestaður tekjuskattur samtals	594.813	2.710.069

Skýringar

13. Varanlegir rekstrarfjármunir

31.12.2024	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausa- fjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	375.981.252	465.614.035	13.431.037	5.545.699	860.572.022
Viðbætur á árinu	11.375.835	14.756.516	2.245.868	1.466.593	29.844.812
Endurflokkun eigna	0	0	0 (	89.115) (	89.115)
Þýðingarmunur	2.137.243	0	0 (	50.671)	2.086.572
Selt og aflagt á árinu	3.654 (	50.526)	0 (	315.150) (	362.022)
Endurmat, hækkun	0	4.211.421	0	0	4.211.421
Staða í árslok	389.497.984	484.531.446	15.676.905	6.557.355	896.263.689
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	175.082.753	250.788.956	1.210.036	2.494.006	429.575.751
Afskrifað á árinu	7.898.033	7.373.831	144.591	485.856	15.902.311
Endurflokkun eigna	0	0	0 (	89.115) (	89.115)
Þýðingarmunur	581.786	0	0 (	2.759)	579.027
Selt og aflagt á árinu	6 (	1.671)	0 (	255.606) (	257.272)
Endurmat, hækkun	0	1.237.356	0	0	1.237.356
Staða í árslok	183.562.578	259.398.471	1.354.626	2.632.383	446.948.058
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2024.....	200.898.499	214.825.078	12.221.001	3.051.693	430.996.271
Bókfært verð 31.12.2024.....	205.935.405	225.132.975	14.322.278	3.924.973	449.315.631
31.12.2023	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausa- fjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	355.699.819	432.329.044	12.220.189	4.631.954	804.881.006
Viðbætur á árinu	10.268.182	13.905.247	1.262.575	1.159.893	26.595.898
Þýðingarmunur	(6.107.551)	0	0	85 (	6.107.467)
Selt og aflagt á árinu	22.753	0 (	51.727) (	246.233) (	275.207)
Endurmat, hækkun	16.098.048	19.379.744	0	0	35.477.792
Staða í árslok	375.981.252	465.614.035	13.431.037	5.545.699	860.572.022
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	161.908.071	232.571.539	978.205	2.245.457	397.703.273
Afskrifað á árinu	7.544.640	6.823.342	231.830	442.652	15.042.464
Þýðingarmunur	(1.492.108)	0	0	5 (	1.492.103)
Selt og aflagt á árinu	(27.983)	0	0 (	194.108) (	222.091)
Endurmat, hækkun	7.150.133	11.394.075	0	0	18.544.208
Staða í árslok	175.082.753	250.788.956	1.210.036	2.494.006	429.575.751
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2023.....	193.791.749	199.757.504	11.241.984	2.386.497	407.177.733
Bókfært verð 31.12.2023.....	200.898.499	214.825.078	12.221.001	3.051.693	430.996.271

Fjárfestingar á árinu án greiðsluáhrifa námu í árslok 2.337,2 milljónum kr. (2023: 4.290,2 milljónum kr.). Breyting ársins á fjárfestingum án greiðsluáhrifa nemur 1.953,0 milljónum kr.

Skýringar

13. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Endurmat

Við endurmat eru viðkomandi eignaflokkar metnir til gangvirðis. Endurmat er fært á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskatti samanber skýringu 40 d. Endurmatið er unnið af sérfræðingum innan samstæðunnar.

Endurmat var síðast framkvæmt í viðkomandi kerfum samkvæmt eftirfarandi töflu:

	Dagsetning endurmats
Framleiðslukerfi:	
Heitt vatn	30.9.2023
Kalt vatn	30.9.2022
Rafmagn	30.9.2023
Dreifikerfi:	
Heitt vatn	30.9.2023
Kalt vatn	30.9.2023
Fráveita	30.9.2023
Rafmagn	30.9.2023
Gagnaflutningur	30.9.2024

Gangvirði framangreindra eigna er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning var stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum samstæðunnar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt núvirt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Veitukerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa. Endurmat flokkast undir stig 3 af gangvirði, en stigin eru nánar útskýrð í skýringu 33.

Upplýsingar um endurmetnar eignir í árslok

	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Samtals
31.12.2024			
Endurmetið bókfært verð	205.935.405	225.132.975	431.068.380
Þar af áhrif endurmats	(65.678.109)	(85.820.958)	(151.499.067)
Bókfært verð án endurmats	140.257.296	139.312.017	279.569.313
31.12.2023			
Endurmetið bókfært verð	200.898.499	214.825.078	415.723.578
Þar af áhrif endurmats	(68.302.794)	(81.760.155)	(150.062.949)
Bókfært verð án endurmats	132.595.705	133.064.924	265.660.629

Skýringar

13. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Virðisrýrnunarpróf

Virðisrýrnunarpróf voru gerð í árslok 2024 fyrir veitu- og framleiðslukerfi virkjana. Prófin voru gerð miðað við stöðu eigna í lok september 2024 til að staðfesta hvort bæði eignir í notkun og helstu eignir í byggingu standi undir væntu framtíðarsjóðstreymi. Virðisrýrnunarpróf eru framkvæmd á hvern og einn miðil fyrir framleiðslukerfi og veitukerfi sem er minnsta sjóðskapandi eining.

Endurheimtanleg fjárhæð hvers miðils var metin út frá notkunarvirði. Notkunarvirði var ákvarðað á þann hátt að núvirða áætlað framtíðarfjárstreymi miðað við áframhaldandi nýtingu miðlanna. Fjárstreymi var byggt á rekstraráætlun næstu fimm ára. Við mat á nýtingarvirði byggja stjórnendur á áætlun um framtíðar þróun starfseminnar, byggt er á bæði ytri og innri upplýsingum.

Stuðst var við eftirfarandi forsendur við mat á notkunarvirði:

Árið 2024					
	Veitukerfi				Framl.kerfi virkjana
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	
Meðalvöxtur tekna 2025-2029	1,8%	2,8%	1,5%	2,0%	2,9%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagspr.	0,5%	0,8%	0,5%	0,4%	0,0%-2,2%
EBITDA meðalvöxtur 2025-2029	3,3%	5,6%	2,1%	3,1%	5,4%
Veginn fjármagnskostnaður	5,9%	6,0%	5,2%	5,2%	5,73% - 9,74%

Árið 2023					
	Veitukerfi				Framl.kerfi virkjana
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	
Meðalvöxtur tekna 2024-2028	2,6%	3,3%	3,4%	2,4%	3,9%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagspr.	0,0%	0,0%	0,4%	0,4%	0,0%-5,3%
EBITDA meðalvöxtur 2024-2028	4,2%	4,9%	2,8%	2,4%	6,1%
Veginn fjármagnskostnaður	6,1%	6,2%	5,7%	5,8%	6,13%-9,97%

Ekki eru líkur á virðisrýrnun hjá Veitum né Virkjunum þar sem umframvirði er til staðar. Próf fyrir rafmagnsframleiðslu stóriðju er þó næmt fyrir breytingum á lykilforsendum. Ef ávöxtunarkrafa hækkar um 0,1 prósentustig en öðrum forsendum er haldið óbreyttum þá lækkar umframvirði rafmagnsframleiðslu um 1,6 milljarða króna. Ef að áætluð EBITDA er 1% lægri á ári út áætlunartímabilið en öðrum forsendum er haldið óbreyttum reiknast virðisrýrnun í rafmagnsframleiðslu um 1,7 milljarða króna. Í hvorugu tilfelli kemur þó til virðisrýrnunar.

Fasteignamat og vátryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru fasteignamati nam 45.040 milljónum kr. í árslok 2024 (2023: 42.446 milljónum kr.). Brunabótamat eigna samstæðunnar er 65.427 milljónir kr. á sama tíma (2023: 63.577 milljónir kr.). Meðal þessara eigna eru fasteignir sem eignfærðar eru meðal framleiðslukerfa og dreifikerfa. Vátryggingaverðmæti eigna samstæðunnar er 627.187 milljónir kr. í árslok 2024 (2023: 591.728 milljónir kr.).

Skuldbindingar

Samstæðan hefur gert innkaupa- og verksamninga vegna framkvæmda við framleiðslu- og dreifikerfi. Eftirstöðvar þessara samninga eru í árslok 10.176 milljónir kr. (2023: 13.689 milljónir kr.).

Skýringar

14. Óefnislegar eignir

	Hita- réttindi	Hugbúnaður	Þróunareignir	Viðskipta- sambönd	Samtals
31.12.2024					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	1.478.758	5.521.463	446.062	1.908.000	9.354.283
Viðbætur á árinu	35.000	806.112	259.941	0	1.101.054
Endurflokkun	0	44.142	44.972	0	89.115
Selt og aflagt á árinu	0	0 (	1.449)	0 (	1.449)
Þýðingarmunur	0	0 (	22.341)	0 (	22.341)
Staða í árslok	1.513.758	6.371.718	727.185	1.908.000	10.520.662
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	457.768	2.888.453	20.206	37.847	3.404.275
Afskrifað á árinu	0	592.678	12.786	176.013	781.477
Endurflokkun	0	44.142	44.972	0	89.114
Þýðingarmunur	0	0 (	272)	0 (	272)
Staða í árslok	457.768	3.525.273	77.692	213.860	4.274.594
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2024	1.020.990	2.633.010	425.855	1.870.153	5.950.008
Bókfært verð 31.12.2024	1.055.990	2.846.446	649.493	1.694.140	6.246.068
31.12.2023					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	1.427.031	4.484.555	182.982	0	6.094.568
Endurflokkun eigna	51.727	0	0	0	51.727
Viðbætur á árinu	0	1.259.477	318.404	1.908.000	3.485.881
Selt og aflagt á árinu	0 (	222.568) (	56.039)	0 (	278.607)
Þýðingarmunur	0	0	714	0	714
Staða í árslok	1.478.758	5.521.463	446.062	1.908.000	9.354.283
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	457.768	2.516.136	13.885	0	2.987.789
Afskrifað á árinu	0	540.731	6.321	37.847	584.899
Selt og aflagt á árinu	0 (	168.413)	0	0 (	168.413)
Staða í árslok	457.768	2.888.453	20.206	37.847	3.404.275
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2023	969.263	1.968.419	169.097	0	3.106.779
Bókfært verð 31.12.2023	1.020.990	2.633.010	425.855	1.870.153	5.950.008

Á árinu var eignfærður launakostnaður vegna þróunareigna að fjárhæð 94,0 milljónir kr. og vegna hugbúnaðar 88,3 milljónir kr.

Skýringar

15. Leigueignir og leiguskuldir

Sjá lýsingu á reikningsskilaaðferðum í skýringu 40 t.

Samstæðan leigir fasteignir og lóðir. Þessir leigusamningar eru til mis langs tíma en yfirleitt með möguleika á endurnýjun í lok leigutímans. Sumir leigusamningar innifela viðbótar leigugreiðslur sem eru byggðar á breytingu á tilteknum vísitölum. Samstæðunni er óheimilt að gera samninga um framleigu vegna ákveðinna leigusamninga.

Samstæðan kys að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna skammtímaleigusamninga og vegna leigusamninga um eignir með lágt verðgildi. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

Leigueignir greinast þannig:

	2024	2023
Leigueignir		
Staða í ársbyrjun	2.293.737	2.180.951
Viðbætur vegna nýrra eða framlengdra samninga á árinu	111.637	197.809
Hækkun vegna breyttra leigugreiðslna eða uppsögn samninga	33.528	7.664
Verðbætur af leigueign	53.946	77.212
Afskriftir ársins	(146.486)	(169.899)
Staða í árslok	2.346.362	2.293.737

Fjárhæðir færðar í rekstrarreikning:

Afskriftir leigueigna	146.486	169.899
-----------------------------	---------	---------

Leiguskuldir greinast þannig:

	2024	2023
Leiguskuldir		
Staða í ársbyrjun	2.403.711	2.266.994
Hækkun vegna nýrra eða framlengdra samninga á árinu	111.637	197.809
Hækkun (lækkun) vegna breyttra leigugreiðslna eða uppsögn samninga	33.528	7.664
Vaxtagjöld	84.379	69.835
Greiddar leiguskuldir á árinu	(200.902)	(215.802)
Hækkun vegna vísitölubindingar leigugreiðslna	53.946	77.212
Staða í árslok	2.486.300	2.403.711

Fjárhæðir færðar í efnahagsreikning:

Leiguskuld skammtíma	177.887	176.490
Leiguskuld langtíma	2.308.413	2.227.221
	2.486.300	2.403.711

Ónúvirt greiðsluflæði leiguskulda greinist þannig:

	Innan árs	Eftir 1 til 5 ár	Eftir 5 ár	Samtals
Leigugreiðslur	177.887	616.759	3.124.478	3.919.124
Vaxtagreiðslur	(82.028)	(284.899)	(1.065.897)	(1.432.824)
Samtals	95.859	331.860	2.058.581	2.486.300

Skýringar

15. Leigugeignir og leiguskuldir, frh.

	2024	2023
Fjárhæðir færðar í rekstrarreikning:		
Vaxtagjöld af leiguskuldum	84.379	69.835

Fjárhæðir færðar í sjóðstreymi vegna leigugreiðslna:

Vaxtaþáttur (settur fram í sjóðstreymisýfirliti í línu „Greiddir vextir“)	82.598	66.411
Afborgunarpáttur (settur fram í sjóðstreymisýfirliti í línu „Afborganir leiguskulda“)	118.304	149.392

Flestir leigusamningar samstæðunnar um fasteignir fela í sér framlengingarheimildir sem samstæðunni er heimilt að nýta allt að einu ári fyrir lok óuppsegjanlegs leigutímabils. Samstæðan leggur mat á það við upphaf leigusamnings hvort það sé talið nokkuð líklegt að hún muni nýta heimildir til framlenginga. Ef verulegar breytingar verða á aðstæðum sem eru á valdi samstæðunnar, mun hún endurmeta hvort framlengingarheimildir verði nýttar.

16. Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum

	2024		2023	
	Eignarhluti	Bókfært verð	Eignarhluti	Bókfært verð
Íslensk Nýorka ehf., Reykjavík	28,56%	22.992	28,81%	24.567
Netorka hf., Hafnarfjörður	38,41%	62.325	38,41%	53.308
Orkuskólinn REYST hf., Reykjavík	45,00%	3.349	45,00%	3.353
Samtals		88.667		81.228

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarféлага var jákvæð um 3,9 millj. kr. á árinu 2024 (2023: neikvæð um 36 þús. kr.).

17. Eignarhlutar í öðrum félögum

	Eignarhluti	2024	Eignarhluti	2023
Fastafjármunir				
Aðrir eignarhlutar í félögum		36.980		55.680
Landsnet hf. 1)	6,8%	6.207.000		0
		6.243.980		55.680
Veltufjármunir				
Landsnet hf. 1)		0	6,8%	6.207.000
Eignarhlutar í öðrum félögum samtals		6.243.980		6.262.680

Gangvirði eignarhluta sem flokkaðir eru sem fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er ákvarðað með viðurkenndum matsaðferðum. Stuðst er við verðmat sem framkvæmt er af óháðum þriðja aðila auk mats sérfræðinga innan Orkuveitunnar. Mat sérfræðinga var að ekki skyldi færa gangvirðisbreytingu á eignarhlut í Landsneti hf. á árinu 2024 (2023: hækkun um 575 milljónir kr. sem var færð á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigin fjár). Sjá nánar í skýringu 33.

1) Lagaákvæði um breytt eignarhald flutningsfyrirtækis raforku kom til framkvæmda 1. júlí 2022, skv. 19. gr. laga nr. 74/2021. Lögin kveða á um breytt eignarhald Landsnets með þeim hætti að það verði í beinni eigu ríkisins og/eða sveitarfélaga. Ekki hefur tekist að ganga frá sölu á hlut Orkuveitunnar á árinu 2024 líkt og stefnt hefur verið að, þrátt fyrir lagaskyldu þar um. Bókfært verð eignarhlutarins er metið á 6,2 milljarða kr. 31.12.2024 og hefur verið færður af veltufjármunum yfir á fastafjármuni, þar sem óvíst er hvenær verður af sölu eignarhlutarins. Sjá nánar í skýringu 38.

Skýringar

18. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

	2024	2023
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum í ársbyrjun	1.929.433	1.559.109
Breyting á gangvirði á árinu	(1.246.766)	370.324
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamn. í árslok, eign / (skuld)	682.667	1.929.433
Skipting innbyggðu afleiðanna er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða, eign / (skuld)	406.754	1.914.127
Skammtímahluti innbyggðra afleiða eign / (skuld)	275.913	15.306
Innbyggðar afleiður samtals	682.667	1.929.433

Frekari umfjöllun um innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum má finna í skýringu 28 c.

19. Fyrirframinnheimtar tekjur

Fyrirframinnheimtar tekjur eru annars vegar vegna samnings um útleigu á ljósleiðaraþráðum sem gildir til ársins 2031. Hins vegar er um að ræða fyrirfram innheimtar tekjur vegna samnings um nýtingu á niðurdælingarþjónustu Carbfex, er samningurinn til 12 ára.

Fyrirframinnheimtar tekjur greinast þannig:

	2024	2023
Staða í ársbyrjun	2.201.676	596.681
Viðbót á árinu	195.190	1.619.844
Eignfært á árinu	(105.809)	0
Tekjufært á árinu	(136.410)	(14.849)
Þýðingarmunur	(14.658)	0
Staða í árslok	2.139.989	2.201.676
Skammtímahluti fyrirframinnheimtra tekna	266.018	383.835
Langtímahluti fyrirframinnheimtra tekna	1.873.970	1.817.841
	2.139.989	2.201.676

20. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinast þannig:

2024	Skatteign	Skattskuld	Samtals
Tekjuskattseign (skuldbinding) í ársbyrjun	4.792.026	(23.064.598)	(18.272.572)
Reiknaður tekjuskattur ársins	1.516.691	(2.206.144)	(689.453)
Tekjuskattur til greiðslu	26.943	2.785.113	2.812.055
Tekjuskattsáhrif af endurmati	0	(594.813)	(594.813)
Aðrar breytingar	(168.801)	(72.652)	(241.453)
Tekjuskattseign (skuldbinding) í árslok	6.166.858	(23.153.094)	(16.986.236)
2023			
Tekjuskattseign (skuldbinding) í ársbyrjun	3.759.231	(21.042.540)	(17.283.310)
Reiknaður tekjuskattur ársins	1.030.840	(1.410.851)	(380.010)
Tekjuskattur til greiðslu	53.670	1.833.372	1.887.042
Tekjuskattsáhrif af endurmati	0	(2.710.069)	(2.710.069)
Aðrar breytingar	(51.715)	265.491	213.775
Tekjuskattseign (skuldbinding) í árslok	4.792.026	(23.064.598)	(18.272.572)

Skýringar

20. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding, frh.

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinast þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	31.12.2024		31.12.2023	
	Skatteign	Skattskuld	Skatteign	Skattskuld
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	23.846	(23.684.817)	993.585	(23.408.063)
Innbyggðar afleiður	(256.683)	0	(725.467)	0
Aðrir liðir	(141.151)	160.009	66.641	144.960
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	6.540.846	371.714	4.457.267	198.505
Tekjuskattseign (skuldbinding) í árslok	6.166.858	(23.153.094)	4.792.026	(23.064.598)

Yfirfæranlegt skattalegt tap

Samkvæmt gildandi skattalöggjöf er yfirfæranlegt skattalegt tap nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði í 10 ár frá því það myndast. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

	2024	2023
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2018, nýtanlegt til ársins 2028	41.429	41.429
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2019, nýtanlegt til ársins 2029	2.059.754	2.059.754
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2020, nýtanlegt til ársins 2030	2.398.725	2.398.725
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2021, nýtanlegt til ársins 2031	2.332.165	2.332.165
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2022, nýtanlegt til ársins 2032	2.833.270	2.833.270
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2023, nýtanlegt til ársins 2033	2.771.468	3.542.730
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2024, nýtanlegt til ársins 2034	7.813.439	-
Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok	20.250.250	13.208.073

Stjórnendur hafa lagt mat á nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps og gert áætlanir um skattskyldan hagnað næstu ár. Tekjuskattseign vegna yfirfæranlegs taps er færð upp að því marki sem talið er að það nýtist.

21. Birgðir

	2024	2023
Efnisbirgðir	1.632.118	1.706.770
	1.632.118	1.706.770

Efnisbirgðir samanstanda af efni til viðhalds framleiðslu- og dreifikerfa samstæðunnar. Hluti birgða er skilgreindur sem öryggisbirgðir, þ.e. þær birgðir sem verða að vera til staðar til að bregðast við bilunum eða viðhaldi jafnvel þó veltuhraði þeirra sé lítil. Verðmæti birgða er yfirfarið reglulega. Birgðir til endurnýjunar og nýbygginga eru eignfærðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna sem hluti af kostnaði við eignir í byggingu.

Skýringar

22. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig í árslok:	2024	2023
Viðskiptakröfur, stórnotendur	1.212.125	1.027.154
Viðskiptakröfur, smásala	6.783.297	5.700.398
Viðskiptakröfur, samtals	7.995.422	6.727.553
Óbein niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(165.839)	(147.018)
	7.829.583	6.580.535
Aðrar skammtímakröfur greinast þannig í árslok:		
Fjármagnstekjuskattur	295.201	300.782
Virðisaukaskattur	308.461	461.656
Kröfur á starfsmenn	3.405	4.036
Áfallnar vaxtatekjur	4.146	13
Aðrar kröfur	316.440	320.384
	927.652	1.086.871

23. Eigið fé

Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok var 52,1% (2023: 53,8%). Ávöxtun eiginfjár var jákvæð um 3,6% á árinu 2024 (2023: jákvæð um 2,6%).

Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna

Endurmatsreikningur samstæðunnar samanstendur af endurmatshækkunum rekstrarfjármuna að teknu tilliti til tekjuskatts. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé.

Þýðingarmunur

Á þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til vegna umreiknings reikningsskila starfsemi með annan starfsrækslugjaldmiðil en íslenskar krónur.

Gangvirðisreikningur

Gangvirðisreikningur samanstendur af breytingum á mati á fjáreignum sem flokkaðar eru á gangvirði í gegnum heildarafkomu, að teknu tilliti til tekjuskatts.

Bundinn hlutdeildarreikningur

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum að færa hlutdeild í afkomu dóttur- eða hlutdeildarféлага, sem færð er í rekstrarreikning og er umfram mótttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, á bundinn hlutdeildarreikning meðal eigin fjár.

Bundið eigið fé vegna þróunar

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum sem eignfæra þróunarkostnað að færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á sérstakan lið meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta arði af.

Óráðstafað eigið fé

Á árinu 2024 var greiddur arður til eigenda að fjárhæð 6.000 milljónir kr. (2023: greiddur arður að fjárhæð 5.500 milljónir kr.).

Skýringar

24. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Frekari upplýsingar um vaxtaáættu og gjaldeyrisáættu eru veittar í skýringu 28. Vaxtaberandi skuldir greinast með eftirfarandi hætti:

	31.12.2024	31.12.2023
Skuldir við lánastofnanir	95.345.604	71.392.731
Skuldabréfaútgáfa	109.211.259	110.784.843
	204.556.863	182.177.574
Næsta árs afborganir skulda við lánastofnanir	(13.131.115)	(11.368.271)
Næsta árs afborganir skuldabréfaútgáfu	(6.827.884)	(5.560.378)
	184.597.864	165.248.925

Skilmálar vaxtaberandi skulda

		31.12.2024		31.12.2023	
	Lokagjalddagi	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í CHF	1.10.2027	0,82%	3.830.755	0,98%	5.436.478
Skuldir í EUR	16.12.2027	3,38%	8.222.714	4,26%	12.399.882
Skuldir í USD	26.11.2035	5,41%	42.568.553	6,01%	38.576.287
Skuldir í JPY	1.10.2027	0,08%	851.147	0,03%	1.239.401
Skuldir í GBP	26.2.2024	0,00%	0	6,20%	396.560
Skuldir í SEK	1.10.2027	3,26%	903.452	4,17%	1.300.074
			56.376.622		59.348.681
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	18.2.2055	3,11%	129.077.309	2,87%	111.629.668
Óverðtryggðar	18.2.2042	8,02%	19.102.932	7,68%	11.199.224
			148.180.242		122.828.893
Vaxtaberandi skuldir samtals			204.556.863		182.177.574

Afborganir vaxtaberandi skulda greinast þannig næstu ár:

31.12.2024

Árið 2025.....	19.958.999
Árið 2026.....	21.071.885
Árið 2027.....	16.091.432
Árið 2028.....	18.949.892
Árið 2029.....	12.618.497
Síðar	115.866.159
Vaxtaberandi skuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun	204.556.863

31.12.2023

Árið 2024.....	16.928.649
Árið 2025.....	16.130.075
Árið 2026.....	19.058.074
Árið 2027.....	13.440.172
Árið 2028.....	15.078.408
Síðar	101.542.195
Vaxtaberandi skuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun.....	182.177.574

Skýringar

24. Vaxtaberandi skuldir, frh.

Breyting vaxtaberandi skulda á árinu greinist þannig:

Hreyfingar með greiðsluáhrif	Vaxtaberandi skuldir	Leiguskuld	Samtals
Staða 1.1.2024	182.177.573	2.403.580	184.581.154
Tekin ný langtímalán	34.509.164	0	34.509.164
Afborgun lána við lánastofnanir	(17.324.222)	0	(17.324.222)
Afborgun leiguskulda	0	(118.304)	(118.304)
	199.362.516	2.285.277	201.647.793

Aðrar breytingar

Verðbætur og gengismunur langtímalána	5.194.347	0	5.194.347
Ný leiga	0	145.165	145.165
Verðbætur og vaxtagjöld leiguskulda	0	138.325	138.325
Greidd vaxtagjöld	0	(82.598)	(82.598)
Vaxtaberandi skuldir 31.12.2024	204.556.863	2.486.169	207.043.032

Hreyfingar með greiðsluáhrif

Staða 1.1.2023	170.806.194	2.266.994	173.073.188
Tekin ný langtímalán	30.120.839	0	30.120.839
Afborgun lána við lánastofnanir	(24.580.559)	0	(24.580.559)
Afborgun leiguskulda	0	(149.522)	(149.522)
	176.346.474	2.117.471	178.463.945

Aðrar breytingar

Verðbætur og gengismunur langtímalána	5.831.099	0	5.831.099
Ný leiga	0	205.473	205.473
Verðbætur og vaxtagjöld leiguskulda	0	147.047	147.047
Greidd vaxtagjöld	0	(66.411)	(66.411)
Vaxtaberandi skuldir 31.12.2023	182.177.573	2.403.580	184.581.154

Ábyrgðir og veðsetningar

Orkuveitu Reykjavíkur er heimilt að stofna til fjárhagslegra skuldbindinga til þarfa fyrirtækisins og gangast í ábyrgð fyrir greiðslum í sama skyni. Fjárhagslegar skuldbindingar sem njóta skulu ábyrgðar eigenda eru háðar samþykki þeirra. Sé ábyrgð á fjárhagslegum skuldbindingum samþykkt af eigendum skal innbyrðis skipting ábyrgðar vera í réttu hlutfalli við eignarhluta hans í fyrirtækinu. Ábyrgð eigenda nær ekki til annarra skuldbindinga fyrirtækisins og getur hún ekki numið hærra hlutfalli en 80% af fjárbörf verkefnis sem veitt er eigendaábyrgð. Ábyrgðir eigenda á fjárhagslegum skuldbindingum sem stofnað var til fyrir gildistöku laga nr. 144/2010, halda gildi sínu eins og til þeirra var stofnað þar til þær eru að fullu efndar. Á uppgjördegi voru eigendur í hlutfallslegri ábyrgð fyrir 20% af vaxtaberandi skuldum samstæðunnar. Samstæðan hefur ekki veðsett eignir sínar til tryggingar á skuldum.

Fjárhagsskilyrði lánasamninga

Lán að fjárhæð 158.204 milljónir kr. eru með tilteknum fjárhagsskilyrðum sem snúa að hlutföllum endurgreiðslutíma lána miðað við EBITDA og vaxta sem hlutfall af EBITDA (31.12.2023: 131.120 milljónir kr.). Einnig er horft til þess að markmið áætlana séu innan ákveðinna vikmarka. Stjórnendur fara reglulega yfir fjárhagsskilyrðin og er mat stjórnenda að ekki sé hætt á að þau falli. Í lok árs 2024 stóðst samstæðan öll fjárhagsskilyrði lánasamninga.

Skýringar

25. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding kemur til vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna samstæðunnar í réttindatengdum lífeyriskerfum.

Í árslok var áfallin lífeyrisskuldbinding samstæðunnar metin um 785,3 milljónir kr., núvirt miðað við 2% vexti, að teknu tilliti til hlutdeildar í hreinni eign lífeyrissjóðsins (2023: 763,5 milljónir kr.). Samstæðan uppfærir lífeyrisskuldbindinguna samkvæmt mati tryggingastærðfræðings þegar það liggur fyrir ár hvert. Forsendur um lífslíkur eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Áætluð hækkun skuldbindingarinnar á árinu byggir á almennri hækkun launa að teknu tilliti til vaxta. Sá hluti skuldbindingarinnar sem áætlaður er til greiðslu á árinu 2025 er færður meðal skammtímaskulda.

	2024	2023
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	763.527	705.460
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu (	46.772) (	41.990)
Hækkun á lífeyrisskuldbindingu á árinu	68.592	100.057
Lífeyrisskuldbinding í árslok	785.347	763.527
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	739.347	721.527
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	46.000	42.000
Lífeyrisskuldbinding í árslok	785.347	763.527

26. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir greinast þannig í árslok:

	2024	2023
Ógreidd opinber gjöld	523.476	365.374
Ógreidd laun og launatengdir liðir	2.199.038	2.117.594
Áfallin vaxtagjöld	1.510.318	1.241.953
Næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	46.000	42.000
Skuld vegna kaupa á stofnneti Sýnar	0	1.900.294
Aðrar skuldir	1.410	32.209
Aðrar skammtímaskuldir samtals	4.280.241	5.699.424

Skýringar

27. Áhættustýring og fjármálagæringar

Meginmarkmið áhættustefnu Orkuveitunnar er að stuðla að því að félagið sinni hlutverki sínu á öruggan og hagkvæman máta innan marka ásættanlegrar áhættu, eðli viðkomandi starfsemi og í samræmi við samþykktar stefnur og markmið um öfluga áhættustjórnun.

Áherslur áhættustefnu eru að:

- Draga úr sveiflum í afkomu á hverjum tíma með því að greina, meta og stýra áhættum.
- Stuðla að fullnægjandi lausafjárstöðu og aðgengi að fjármagni til að standa undir uppbyggingu á þjónustu og reglulegri starfsemi.
- Greina áhættur og tækifæri til að stuðla að bættum rekstri og upplýstri ákvarðanatöku.
- Stuðla að áhættuvitund starfsfólks.

Áhættuvilji miðast við að:

- fjárhagsleg staða sé traust,
- eignir séu vel varðveittar,
- staðinn sé vörður um orðspor,
- starfað sé í samræmi við lög og ytri sem innri reglur,
- sviksemi sé ekki liðin,
- öryggi og heilsa starfsmanna og notenda þjónustunnar sé tryggð,
- nýtingu auðlinda sé framkvæmd með ábyrgum hætti,
- upplýsingar séu öruggar, aðgengilegar og tiltækar,
- umhverfis- og loftlagssjónarmið séu höfð að leiðarljósi í starfseminni.

Áhættuvilji er skilgreindur enn frekar í sértækum stefnum og reglum Orkuveitunnar.

Áhættur greinast í:

- Markaðsáhættu, sem fjallað er um í skýringu 28
- Lausafjáraáhættu, sem fjallað er um í skýringu 29
- Mótaðilaáhættu, sem fjallað er um í skýringu 30
- Rekstraráhættu, sem fjallað er um í skýringu 31
- Verkefna- og fjárfestingaráhættu, sem fjallað er um í skýringu 32

28. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, álverðs, vaxta og annarra verðbreytinga hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagæringa. Miðað við núverandi efnahagsreikning er markaðsáhætta Orkuveitunnar einkum rakin til breytinga á vöxtum, gjaldmiðlum, verðbólgu og álverðs en áhætta vegna markaðsverðbréfa, s.s. hluta- og skuldabréfa er minni. Áhættan sem vegur mest hjá samstæðunni er því þrenns konar:

- a. Gjaldeyrísáhætta vegna eigna og skulda í efnahagsreikningi og sjóðstreymis í erlendri mynt
- b. Vaxtaáhætta vegna lána og samninga samstæðunnar í greiðsluflæði og gangvirðis fjármálagæringa
- c. Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á því að breytingar í gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Gjaldeyrissáhætta er mæld sem mismunur milli eigna og skulda í hverri mynt þar sem tillit er tekið til allra eigna og skulda, framvirkra samninga og annarra afleiða. Fjármálasviði er heimilt að nota framvirka samninga og gjaldmiðlaskiptasamninga til að draga úr áhættu vegna gengisbreytinga. Samþykkt hafa verið mörk um lágmarks/hámarks gjaldeyrismisvægi í sjóðstreymi til næstu 5 fjárhagsára.

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna sölusamninga, innkaupa og langtímalána í mismunandi gjaldmiðlum. Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru bandarískur dollari (USD), evra (EUR) og svissnenskur franki (CHF).

Af vaxtaberandi lánum samstæðunnar eru um 28% í erlendum gjaldmiðlum. Samstæðan hefur gert langtíma sölusamninga á raforku í erlendum gjaldmiðlum. Væntar tekjur vegna umfangsmestu sölusamninga í erlendum gjaldeyri námu á uppgjörssdegi um 46.977 milljónum kr. (2023: 57.210 milljónir kr.) Sú fjárhæð er byggð á framvirku verði á áli á LME (London Metal Exchange), gengi USD og langtíma væntingum um verðþróun samkvæmt mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörssdegi. Til viðbótar ofangreindu hafa verið gerðir aðrir smærri og umfangsminni sölusamningar í erlendum gjaldeyri.

Gengi helstu gjaldmiðla á árinu:

	2024	2023	31.12.2024	31.12.2023
	Meðalgengi		Árslokagengi	
CHF	156,825	153,490	152,700	162,530
EUR	149,310	149,140	143,900	150,500
USD	137,928	137,980	138,200	136,200
JPY	0,912	0,984	0,882	0,963
GBP	176,402	171,460	173,300	173,180
SEK	13,067	13,004	12,570	13,563
CAD	100,752	102,210	96,080	102,790
Þróng viðskiptavog SÍ	195,230	195,166	189,330	196,860

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta í efnahag

Gjaldeyrisáhætta samstæðunnar er eftirfarandi:

31.12.2024	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK*	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(3.830.755)	(8.222.714)	(42.568.553)	(851.147)	(903.452)		0	(56.376.622)
Viðskiptakröfur/(skuldir)	2.541	(236.442)	1.006.039			(143.215)	14.250	614.672
Handbært fé	648	310.981	7.829.360	1.060	5.354	7.001	1.761	8.156.165
Innbyggðar afleiður			682.667					682.667
Áhættuvarnarsamningar			29.584					29.584
Kröfur/(skuldir) innan samstæðu	(101.976)	(1.133.432)			(3.708.510)		(4.943.918)	
Langtímalán til tengdra aðila*			41.939.467		(4.400.000)			37.539.467
Samtals áhætta yfir rekstur	(3.827.566)	(8.250.151)	7.785.131	(850.086)	(898.098)	(8.244.724)	(12.489)	(14.297.984)
Eigið fé dótturfélaga með erl. starfr.gjm.**	(488.578)		72.385.615					71.897.037
Eignarhlutir í öðrum félögum			6.207.000					6.207.000
Samtals áhætta yfir rekstur og eigið fé	(3.827.566)	(8.738.729)	86.377.746	(850.086)	(898.098)	(8.244.724)	(12.489)	63.806.053

(*) Fyrir dótturfélög með starfrækslugjald í öðrum gjaldmiðlum en krónu færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélögum þess, ON Power ohf. og Carbfix hf.

(**) Þýðingarmunur yfir eigið fé samstæðunnar reiknast vegna þýðingar á eigin fé dótturfélaga með erlendan starfrækslugjaldmiðil.

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrisáhætta, frh.

Gjaldeyrisáhætta í efnahag, frh.

31.12.2023	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK*	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(5.436.478)	(12.399.882)	(38.576.287)	(1.239.401)	(1.300.074)	(396.560)	(59.348.681)	
Viðskiptakröfur/(skuldir)	3.804	(183.113)	845.073		(192.436)	(31.128)	442.200	
Handbært fé	325	88.239	7.402.183	71	489	3.209	352	7.494.869
Innbyggðar afleiður			1.929.433					1.929.433
Áhættuvarnarsamningar			76.249					76.249
Kröfur/(skuldir) innan samstæðu		(2.330.441)			(2.147.736)		(4.478.178)	
Langtímalán til tengdra aðila*		41.220.352			(2.200.000)		39.020.352	
Samtals áhætta yfir rekstur	(5.432.350)	(12.494.755)	10.566.562	(1.239.330)	(1.299.585)	(4.536.963)	(427.336)	(14.863.757)
Eigið fé dótturfélaga með erl. starfr.gjm.**		712.337	70.070.762					70.783.099
Eignarhlutir í öðrum félögum			6.207.000					6.207.000
Samtals áhætta yfir rekstur og eigið fé	(5.432.350)	(11.782.419)	86.844.325	(1.239.330)	(1.299.585)	(4.536.963)	(427.336)	62.126.342

(*) Fyrir dótturfélög með starfrækslugjald í öðrum gjaldmiðlum en krónu færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélögum þess, ON Power ohf. og Carbfix hf.

(**) Þýðingarmunur yfir eigið fé samstæðunnar reiknast vegna þýðingar á eigin fé dótturfélaga með erlendan starfrækslugjaldmiðil.

Næmnigreining

Styrking á gengi íslensku krónunnar um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði sömu áhrif en í gagnstæða átt. Greiningin byggir á því að allar breytur, sérstaklega vextir og álverð, haldist óbreyttar.

	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Hagnaður eða (tap)								
Árið 2024	382.757	825.015	(778.513)	85.009	89.810	824.472	1.249	1.429.798
Árið 2023	543.235	1.249.476	(1.056.656)	123.933	129.958	233.696	42.734	1.266.376
Eigið fé								
Árið 2024	382.757	873.873	(8.637.775)	85.009	89.810	824.472	1.249	(6.380.605)
Árið 2023	543.235	1.178.242	(8.684.432)	123.933	129.958	233.696	42.734	(6.432.634)

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

b. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta, er áhættan á því að breytingar á vöxtum hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Samstæðan býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda og fjármálagerninga á gangvirði. Skuldir bera bæði fasta og breytilega vexti og er meirihluti þeirra með fasta vexti. Fylgst er sérstaklega með að vaxtaáhætta sé innan skilgreindra marka og eru heimildir til staðar til að stýra vaxtaáhættu með áhættuvarnarsamningum innan skilgreindra marka um lágmarks/hámarks fastvaxtahlutfall í sjóðstreymi til næstu 5 fjárhagsára. Á árinu 2025 hafa 88% af gjalddögum vaxtaberandi skulda, að teknu tilliti til áhættuvarnasamninga, verið festir.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast þannig:

Fjármálagerningar með fasta vexti	31.12.2024	31.12.2023
Fjárskuldir	(138.986.312)	(126.200.867)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjárskuldir	(65.570.551)	(55.976.706)
Fjármálagerningar á gangvirði		
Markaðsverðbréf	11.594.110	8.670.016
Áhættuvarnarsamningar	29.584	76.249
	11.623.694	8.746.265

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum vaxta á sjóðstreymi til eins árs og fjármálagerninga færða á gangvirði í gegnum rekstur og sjóðstreymi að teknu tilliti til tekjuskatts. Greiningin var unnin með sama hætti árið 2023.

Næmnigreining vaxta

	Næmni sjóðstreymis		Næmni gangvirðis	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31.12.2024				
Innbyggðar afleiður	0	0	(29.135)	32.703
Eignarhlutir í félögum	0	0	(724.971)	765.738
Áhættuvarnarsamningar	0	0	(414)	425
Vaxtaberandi skuldir	(156.624)	156.624	0	0
	(156.624)	156.624	(754.520)	798.865
31.12.2023				
Innbyggðar afleiður	0	0	(62.517)	66.899
Eignarhlutir í félögum	0	0	(724.971)	765.738
Áhættuvarnarsamningar	0	0	62	(68)
Vaxtaberandi skuldir	(165.988)	165.988	0	0
	(165.988)	165.988	(787.425)	832.568

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta

Álverðsáhætta er áhætta á því að breyting á álverði hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Samstæðan hefur gert raforkusölusamninga í dollurum sem tengdir eru við þróun heimsmarkaðsverðs á áli. Tekjur af raforkusölusamningum sem tengdir eru álverði námu 13,6% af heildartekjum samstæðunnar á árinu 2024 (2023: 13,8%).

Til að draga úr álverðsáhattu hefur Orkuveitan gert afleiðusamninga til að draga úr sveiflum álverðstengdra tekna. Áhættustýring hefur heimild til að verja álverðsáhattu og samþykkt hafa verið lágmarks/hámarks varnarhlutföll til næstu 5 fjárhagsára. Á uppgjörssdegi námu varnir 47% af áætlaðri álverðstengdri sölu næstu 12 mánaða (31.12.2023: 51%).

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

Raforkusölusamningar tengdir álverði fela í sér innbyggðar afleiður, þar sem tekjur af þeim eru háðar breytingum á heimsmarkaðsverði á áli í framtíðinni. Í samræmi við ákvæði alþjóðlegra reikningsskilastaðla um fjármálagerninga hefur gangvirði innbyggðra afleiða vegna raforkusölusamninga vegna álversins á Grundartanga og að hluta til vegna Helguvíkur verið metið og fært í reikningsskilin.

Þar sem markaðsverð á innbyggðum afleiðum liggur ekki fyrir hefur verið lagt mat á gangvirði þeirra með viðurkenndum matsaðferðum. Ákvarðað hefur verið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörssdegi miðað við framvirkt verð á áli á LME (London Metal Exchange) og langtíma væntinga um verðþróun á áli. Langtíma væntingar eru byggðar á mati CRU, óháðs matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörssdegi. Frá núvirtu greiðsluflæði á uppgjörssdegi hefur verið dregið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörssdegi miðað við forsendur um álverð sem lágu til grundvallar á upphafsdegi samninga. Mismunurinn er gangvirði afleiðunnar. Gengið er út frá því að afleiðan hafi ekkert virði á upphafsdegi samnings.

Innbyggðar afleiður raforkusölusamninga sem færðar eru í reikningsskilin eru færðar til eigna og skulda í efnahagsreikningi á gangvirði á uppgjörssdegi og gangvirðisbreyting uppgjörstímabilsins er færð í rekstrarreikning meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum.

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta, frh.

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum álverðs á fjármálagerninga færða á gangvirði að teknu tilliti til tekjuskatts.

Næmnigreining álverðs

31.12.2024	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(2.896.047)	2.896.047
Álvarnir	383.941 (	383.941)
Samtals	(2.512.107)	2.512.107

31.12.2023	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(3.452.220)	3.452.220
Álvarnir	390.697 (	390.697)
Samtals	(3.061.523)	3.061.523

d. Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta, s.s. vaxtaálagsáhætta og hlutabréfaáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum er óverulegur hluti af starfsemi samstæðunnar að lausafjárstýringu undanskilinni. Virði þeirra fjáreigna sem bundnar eru í sjóðum eða í eignastýringu er háð breytingum á markaði t.a.m. vegna verðbreytinga á skuldabréfa- og hlutafjármarkaði. Sjá nánar í skýringu 29 um lausafjánhættu.

29. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárhagslegar skuldbindingar sínar. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að samstæðan hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum.

Orkuveitan átti í lok ársins 16.438 milljónir kr. handbært fé auk markaðsverðbréfa að fjárhæð 11.594 milljónir kr. Sjóðstaða Orkuveitunnar var því alls 28.032 milljónir kr. í árslok 2024. Á sama tíma átti Orkuveitan einnig ónýttar lánsheimildir og opnar lánalínur að fjárhæð 4.550 milljónir kr. Samtals átti Orkuveitan þannig 32.582 milljónir kr. tryggt lausafé í árslok 2024. Samsvarandi fjárhæð í lok árs 2023 nam 33.672 milljónir kr.

Skýringar

29. Lausafjárahætta frh.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

31.12.2024	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður						
Viðskiptakröfur ...	7.829.583	7.829.583	7.829.583	0	0	0
Aðrar kröfur	927.652	927.652	927.652	0	0	0
Markaðsverðbréf	11.594.110	11.594.110	11.594.110	0	0	0
Handbært fé	16.438.122	16.438.122	16.438.122	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(204.556.863)	(262.198.250)	(27.134.546)	(27.419.925)	(62.552.474)	(145.091.305)
Viðskiptaskuldir ..	(3.924.652)	(3.924.652)	(3.924.652)	0	0	0
Aðrar skuldir	(4.280.241)	(4.280.241)	(4.280.241)	0	0	0
	(175.972.289)	(233.613.675)	1.450.028	(27.419.925)	(62.552.474)	(145.091.305)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf-

orkusölusamn. 682.667 46.977.292 9.892.278 9.515.495 12.404.172 15.165.348

Áhættuvarnar-

samningar 29.584 46.499 (5.769) 48.750 3.519 0

712.251 47.023.791 9.886.508 9.564.245 12.407.690 15.165.348

31.12.2023

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Viðskiptakröfur ...	6.580.535	6.580.535	6.580.535	0	0	0
Aðrar kröfur	1.086.871	1.086.871	1.086.871	0	0	0
Markaðsverðbréf	8.670.016	8.670.016	8.670.016	0	0	0
Handbært fé	10.342.367	10.342.367	10.342.367	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(182.177.574)	(232.494.962)	(23.416.425)	(21.849.310)	(59.987.100)	(127.242.126)
Viðskiptaskuldir ..	(4.010.900)	(4.010.900)	(4.010.900)	0	0	0
Aðrar skuldir	(5.699.424)	(5.699.424)	(5.699.424)	0	0	0
	(165.208.109)	(215.525.498)	(6.446.961)	(21.849.310)	(59.987.100)	(127.242.126)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf-

orkusölusamn. 1.929.433 57.210.011 9.324.007 9.821.444 20.904.545 17.160.014

Áhættuvarnar-

samningar 76.249 115.017 159.109 (36.737) (7.355) 0

2.005.682 57.325.028 9.483.116 9.784.708 20.897.190 17.160.014

Komi til endurfjármögnunar langtímalána til lengingar lánstíma má gera ráð fyrir að dreifing greiðsluflæðis verði önnur en að ofan greinir.

Skýringar

30. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna raforkusölusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Einnig er til staðar mótaðilaáhætta vegna smásölu, en tap vegna vangoldinna krafna er óverulegt og hefur takmörkuð áhrif á afkomu samstæðunnar. Beitt er heimild í IFRS 15 til þess að líta framhjá fjármögnunarpætti krafna sem búist er við að innheimtist á innan við ári.

Við gerð samninga er reynt að tryggja eftir fremsta megni að mótaðilinn sé traustur og uppgjör stærri mótaðila eru skoðuð reglulega sem og lánshæfismat þeirra.

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem greinist þannig:

	31.12.2024	31.12.2023
Viðskiptakröfur	7.829.583	6.580.535
Aðrar skammtímakröfur	927.652	1.086.871
Áhættuvarnarsamningar	157.659	269.140
Markaðsverðbréf	11.594.110	8.670.016
Handbært fé	16.438.122	10.342.367
Samtals	36.947.127	26.948.929

Fjáreignir samkvæmt sundurliðun hér að ofan eru flokkaðar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Flokkun þeirra má sjá í skýringu 34.

Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Viðskiptakröfur, stórnotendur	1.212.125	1.027.154
Viðskiptakröfur, smásala	6.617.459	5.553.381
Samtals	7.829.583	6.580.535

Aldursgreining og niðurfærsla viðskiptakrafna

Árið 2024	Nafnverð	Niðurfærsla	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	7.182.496	85.180	7.097.316
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	575.027	7.991	567.036
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	54.304	6.693	47.610
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagar	183.596	65.975	117.621
Samtals	7.995.422	165.839	7.829.584
Árið 2023	Nafnverð	Niðurfærsla	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	6.143.902	77.795	6.066.107
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	283.891	16.172	267.719
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	178.407	11.962	166.445
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagar	121.353	41.089	80.264
Samtals	6.727.553	147.018	6.580.535

Skýringar

30. Mótaðilaáhætta, frh.

Breyting á niðurfærslu viðskiptakrafna innan ársins greinist þannig:

	2024	2023
Staða í ársbyrjun	147.018	135.622
Afskrifað á árinu	20.162	36.682
Bókfærð niðurfærsla	(1.341)	(25.287)
Staða í árslok	165.839	147.018

Samstæðan færir niður viðskiptakröfur vegna áætlaðra tapa. Áætluð töp viðskiptakrafna eru metin á hverjum uppgjördsdegi af stjórnendum. Lagt er mat á innheimtanleika krafna, bæði almennt og sértækt vegna krafna sem komnar eru í talsverð vanskil. Við mat á almennri niðurfærslu er byggt á sögulegri tapsreynslu, aldursgreiningu krafna og almennu efnahagsástandi. Ekki er talin þörf á niðurfærslu annarra skammtímakrafna.

Kröfur sem verða til vegna fráveitu og vatnsveitu eru með lögveð í fasteignum og því er ekki færð niðurfærsla vegna þeirra.

Tekjustýring samstæðunnar sér um innheimtu viðskiptakrafna og sér að mestu um upplýsingagjöf til viðskiptavina vegna þeirra. Innheimta fer fram eftir vel skilgreindu ferli þar sem m.a. er gætt að samræmdu verklagi við úrlausn innheimtumála.

Niðurfærsla viðskiptakrafna er færð meðal annars rekstrarkostnaðar í rekstrarreikningi.

31. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hættu á tjóni eða skaða sem getur orðið vegna ófullnægjandi innri ferla eða kerfa, bilunar í búnaði, háttsemi starfsfólks eða vegna ytri þátta í rekstrarumhverfi. Áhætturáð Orkuveitunnar vaktar áhættu í samstæðunni, breytingar sem verða á þeim auk lykilmælikvarða er varða virkni áhættustjórnunar innan allra eininga samstæðunnar.

32. Verkefna- og fjárfestingaráhætta

Arðsemismat er framkvæmt til samræmis við aðfangaferli hvers fyrirtækis. Miða skal við að væntur ábati eða vænt arðsemi uppfylli markmið arðsemistefnu og styðji við aðrar stefnur fyrirtækisins. Verkefni eru metin til samræmis við heildarstefnumörkun og miða við að væntur ábati eða vænt arðsemi uppfylli markmið arðsemistefnu og styðji við aðrar stefnur fyrirtækisins.

Skýringar

33. Gangvirði

Mat á gangvirði

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum samstæðunnar eru metnar á gangvirði. Gangvirði þessara eigna og skulda er ákvarðað samkvæmt markaðsgögnum eða verðum í nýlegum viðskiptum liggi þessar upplýsingar fyrir. Annars er viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt. Nánari upplýsingar um gangvirðisútreikninga má finna í umfjöllun um þessar eignir og skuldir í skýringum nr. 17 og 18.

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært verð fjáreigna og fjárskulda á uppgjörssdegi er jafnt og gangvirði þeirra, fyrir utan vaxtaberandi skuldir sem eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	31.12.2024		31.12.2023	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir	204.556.863	195.716.102	182.177.574	171.579.725

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta, sem er afvaxtað með markaðsvöxtum, auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörssdegi. Gangvirði vaxtaberandi skulda þar sem beint eða óbeint markaðsverð er til staðar er metið sem 1. stigs gangvirði. Gangvirði fyrir skuldbindingar sem ekki er unnt að afla beinnar eða óbeinnar verðlagningar er metið sem 2. stigs gangvirði.

Vextir við mat á gangvirði

Þar sem við á er notaður vaxtaferill á uppgjörssdegi þegar vænt sjóðstreymi er núvirt. Vextirnir greinast þannig:

	31.12.2024	31.12.2023
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	7,28% til 7,67%	7,32% til 9,24%
Áhættuvarnarsamningar	4,35% til 4,55%	4,3% til 5,6%
Vaxtaberandi skuldir	2,05% til 10,31%	2,05% til 11,46%

Stig gangvirðis

Taflan sýnir fjármálagerninga sem færðir eru í reikningsskilin, flokkaða eftir stigi gangvirðis. Stig gangvirðis eru skilgreind út frá verðmatsaðferð á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Uppgefin verð á virkum markaði fyrir sams konar eignir og skuldir.

Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleiðd af verðum).

Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að öllu leyti að afla á markaði. Verðmat á eignarhlutum í félögum er unnið af starfsfólki Orkuveitunnar og ytri sérfræðingum og byggir á afkomu og opinberum gögnum um framtíðartekjur og framtíðarfjárfestingar undirliggjandi eigna.

31.12.2024	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Eignarhlutir í félögum	0	0	6.243.980	6.243.980
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	0	682.667	682.667
Áhættuvarnarsamningar	0	29.584	0	29.584
Markaðsverðbréf	11.594.110	0	0	11.594.110
	11.594.110	29.584	6.926.647	18.550.341

31.12.2023				
Eignarhlutir í félögum	0	0	6.262.680	6.262.680
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	0	1.929.433	1.929.433
Áhættuvarnarsamningar	0	76.249	0	76.249
Markaðsverðbréf	8.670.016	0	0	8.670.016
	8.670.016	76.249	8.192.113	16.938.379

Skýringar

33. Gangvirði, frh.

Breyting á eignum sem falla undir stig 3 greinist með eftirfarandi hætti á árinu:	2024	2023
Staða í ársbyrjun	8.192.113	7.246.789
Selt/innleyst	(18.700)	0
Matsbreyting	(1.246.766)	945.324
Staða í árslok	6.926.647	8.192.113

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum eru til lengri tíma en tíu ára og því flokkaðar undir 3. stig þar sem framtíðarmarkaður áls nær eingöngu yfir tíu ár.

34. Yfirlit um fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	31.12.2024			31.12.2023		
	Afskrifað kostnaðarverð	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	Afskrifað kostnaðarverð	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu
Eignarhlutar í öðrum félögum ...		36.980			55.680	
Eignarhlutar í öðrum félögum ...			6.207.000			6.207.000
Innb. afleiður í raforkus.samn. ...		682.667			1.929.433	
Áhættuvarnir		157.659			269.140	
Viðskiptakröfur ...	7.829.583			6.580.535		
Aðrar sk.kröfur ...	927.652			1.086.871		
Markaðsverðbréf		11.594.110			8.670.016	
Handbært fé	16.438.122			10.342.367		
Vaxtab. skuldir ... (204.556.863)				(182.177.574)		
Áhættuvarnir	(	128.075)		(	192.891)	
Viðskiptaskuldir .. (3.924.652)				(4.010.900)		
Aðrar sk.skuldir .. (4.280.241)				(5.699.424)		
Samtals	(187.566.398)	12.343.341	6.207.000	(173.878.126)	10.731.379	6.207.000

Skýringar

35. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Reykjavíkurborg, stofnanir og félög undir stjórn borgarinnar, hlutdeildarfélög, stjórnarmenn og lykilstjórnendur samstæðunnar eru skilgreindir sem tengdir aðilar. Makar þessara aðila og ófjárráða börn falla einnig undir skilgreininguna, ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Viðskipti við tengda aðila

Framangreindir aðilar hafa átt í viðskiptum við samstæðuna á árinu.

Eftirfarandi er yfirlit um helstu viðskipti við tengda aðila á árinu, ásamt yfirliti um kröfur og skuldir samstæðunnar við þessa aðila í árslok. Viðskiptum og stöðum milli félaga innan samstæðunnar er eytt út í samstæðureikningnum og því ekki tilgreind. Upplýsingarnar ná ekki til sölu samstæðunnar á hefðbundnum aðföngum til heimilisreksturs viðkomandi aðila.

Sala til tengdra aðila á árinu var eftirfarandi:

	2024	2023
Reykjavíkurborg	1.719.442	1.712.275
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	789.594	658.213
	2.509.036	2.370.488

Kaup á vörum og þjónustu af tengdum aðilum á árinu voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	111.433	106.256
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	14.358	36.588
Hlutdeildarfélög	115.229	118.176
	241.020	261.020

31.12.2024 31.12.2023

Kröfur á hendur tengdum aðilum í árslok voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	285.531	320.908
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	50.994	37.299
	336.525	358.207

Skuldir við tengda aðila voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	109.358	197.221
Stofnanir og félög undir stjórn Reykjavíkurborgar	57	1.879
Hlutdeildarfélög	0	14
	109.415	199.114

2024 2023

Vaxtagjöld á lán frá eigendum móðurfélags voru eftirfarandi:

Reykjavíkurborg	347.703	408.104
Akraneskaupstaður	20.549	28.189
Borgarbyggð	3.468	2.178
	371.720	438.471

Ábyrgðargjald greitt til eigenda er meðal vaxtagjalda í ofangreindu yfirliti. Sjá fjárhæðir og umfjöllun um ábyrgðargjaldið í skýringu 11. Fjallað er um laun stjórnenda í skýringu 8.

Skýringar

36. Dótturfélög í samstæðunni

Dótturfyrirtæki	Meginstarfsemi	Starfrækslu- gjaldmiðill	Eignarhluti	
			31.12.2024	31.12.2023
Ljósleiðarinn ehf.	Gagnaflutningar	ISK	100,0%	100,0%
OR Eignir ehf.	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Veitur ehf.	Uppbygging og rekstur veitukerfa	ISK	100,0%	100,0%
Orka náttúrunnar ehf.	Vinnsla og sala rafmagns	ISK	100,0%	100,0%
ON Power ehf.	Vinnsla og sala rafmagns	USD	100,0%	100,0%
OR vatns- og fráveita sf.	Vatns- og fráveitustarfsemi	ISK	100,0%	100,0%
Eignarhaldsfélagið Carbfíx ehf.	Ráðgjöf, rannsóknir og nýsköpun	ISK	99,9%	99,9%
Carbfíx hf.	Ráðgjöf, rannsóknir og nýsköpun	EUR	100,0%	100,0%
Coda Terminal hf.	Uppbygging og rekstur á móttöku- og förgunarstöð fyrir koldíoxíð.	EUR	100,0%	100,0%

37. Sjóðstreymisýfirlit

Veltufé frá rekstri greinist þannig:

	2024	2023
Hagnaður ársins	9.309.068	6.399.954
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á sjóðstreymi:		
Afskriftir	16.830.274	15.797.262
Söluhagnaður fastafjármuna	(37.976)	(26.337)
Niðurfærsla hlutabréfaeignar	18.500	0
Hlutdeildartekjur	(3.939)	36
Breyting lífeyrisskuldbindingar	21.820	58.067
Verðbætur og gengismunur lána	4.797.772	7.605.073
Innbyggð afleiða	777.982	(231.082)
Gangvirðisbreytingar áhættuvarnarsamninga	47.691	150.907
Tekjuskattsskuldbinding	(1.636.689)	(1.695.264)
Gangvirðisbreytingar eigna í eignastýringu	(899.231)	(607.734)
Gengismunur af handbæru fé	(108.150)	95.256
Aðrir liðir	(3.658)	(81.462)
Veltufé frá rekstri	29.113.463	27.464.676

Skýringar

38. Önnur mál

Gerðardómur um túlkun ákvæða raforkusamnings við Norðurál

Á árinu 2024 hélt áfram gerðardómsferli um túlkun ákvæða raforkusölusamnings við Norðurál, sem ON Power sér um framkvæmd á. Málið lýtur að kröfu Orkuveitunnar um endurskoðun á samningum, þar sem jafnvægi milli hagsmuna samningsaðila hafi raskast vegna atvika og forsendna sem Orkuveitan hefur ekki forræði á. Í þessum fasa málsins, mun niðurstaða gerðardómsins aðeins snúa að því hvort að jafnvægi milli samningsaðila hafi raskast vegna ófyrirsjáanlegra atvika svo eðlilegt sé að taka upp viðræður um breytingar á samningum, en ekki taka afstöðu til mögulegra fjárhæða. Fyrirsjáanlegt er að niðurstaða gerðardóms muni liggja fyrir í byrjun mars 2025.

Sala á eignarhlut í Landsneti

Undanfarin misseri hefur verið stefnt að sölu eignarhlutar Orkuveitunnar í Landsneti, þar sem í raforkulögum er kveðið á um að flutningsfyrirtækið skuli vera í beinni eigu íslenska ríkisins og/eða sveitarfélaga. Í árslok 2020 samþykkti stjórn Orkuveitunnar að viljayfirlýsing um breytingu á eignarhaldi Landsnets yrði undirrituð og að ganga til viðræðna um sölu eignarhlutarins. Í kjölfarið hófust viðræður við fulltrúa fjármálaráðuneytisins um málið. Ráðuneytið samdi í lok árs 2022 við félög í eigu ríkisins um kaup á hlut þeirra í Landsneti, en ráðuneytið vildi klára þá samninga áður en gengið væri frá kaupum þess á hlut Orkuveitunnar. Ekki hefur tekist að ganga frá sölu á hlut Orkuveitunnar á árinu 2024 líkt og stefnt hefur verið að, þrátt fyrir lagaskyldu þar um. Bókfært verð eignarhlutarins er metið á 6,2 milljarða kr. 31.12.2024 og hefur verið færður af veltufjármunum yfir á fastafjármuni, þar sem óvíst er hvenær verður af sölu eignarhlutarins, sjá nánar í skýringu 17.

Viðgerð á höfuðstöðvum

Á árinu 2015 komu í ljós alvarlegar rakaskemmdir á húsnæði Orkuveitunnar að Bæjarhálsi 1. Endurnýjun útveggja vesturhúss er lokið og framkvæmdir innanhúss eru hafnar. Orkuveitan hefur gert verksamninga vegna framkvæmda innanhúss í vesturhúsi og hvolfrými og er heildarskuldbinding vegna þessara samninga að fjárhæð 755 milljónir kr. Áætluð verklok eru í maí 2025.

39. Atburðir eftir reikningsskiladag

Stjórnendum er ekki kunnugt um atburði sem hafa átt sér stað eftir lok reikningsskiladags og höfðu áhrif á ársreikninginn eða veita þarf upplýsingar um.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum fyrirtækjum í samstæðunni.

a. *Grundvöllur samstæðu*

i) **Dótturfélög**

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Samstæðan fer með yfirráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfirráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

ii) **Hlutdeildarfélög**

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar.

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum eru færðir með hlutdeildaraðferð. Hlutdeildarfélög eru upphaflega færð á kostnaðarverði sem innifelur viðskiptakostnað. Eftir upphaflega skráningu er hlutdeild samstæðunnar í afkomu og heildarafkomu hlutdeildarfélaga færð í samstæðureikninginn þar til verulegum áhrifum eða sameiginlegum yfirráðum lýkur.

iii) **Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings**

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er færður til lækkunar í samræmi við eignarhlut samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar.

b. *Erlendir gjaldmiðlar*

i) **Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum**

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á gengi uppgjörsdags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði í erlendri mynt eru færðar á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning.

ii) **Dótturfélög með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu**

Eignir og skuldir starfsemi félaga samstæðunnar sem hafa annarsvegar bandarískan dollar (USD) og hinsvegar evru (EUR) sem starfrækslugjaldmiðil eru umreiknaðar í íslenskar krónur (ISK) miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þessarar starfsemi eru umreiknuð í ISK á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í ISK er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu. Þegar starfsemi með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu er seld, að hluta til eða öllu leyti, er tengdur gengismunur fluttur í rekstrarreikning.

c. *Fjármálagerningar*

i) **Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar**

Lán, kröfur og innstæður eru færð til bókar á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim degi sem OR gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. *Fjármálagerningar, frh.*

i) **Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar, frh.**

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur Orkuveitunnar að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef Orkuveitan framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið er eftir af Orkuveitunni er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

Orkuveitan flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: Fjáreignir á gangvirði í gegnum heildarafkomu, Fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarvirði.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Samstæðan tilgreinir fjárfestingar í tilteknum eignarhlutum í öðrum félögum sem fjáreignir á gangvirði í gegnum heildarafkomu. Þær eru færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar beint á sérstakan lið meðal eigin fjár. Fenginn arður er færður yfir rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar, sem færðar hafa verið á eigið fé eru ekki færðar yfir rekstur.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir Orkuveitunnar um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra í samræmi við skrásetta áhættustýringu Orkuveitunnar eða fjárfestingastefnu. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum og sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýmum þegar við á.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

ii) **Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar**

Orkuveitan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Orkuveitan flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem fjárskuldir á afskrifuðu kostnaðarverði. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda Orkuveitunnar annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

iii) **Afleiðusamningar**

Við upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði. Viðskiptakostnaður þeim tengdur er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar af áhættuvarnargerningum eru færðar á meðal fjármagnsliða í rekstrarreikningi ef undan eru skyldar innleystar gangvirðisbreytingar af samningum vegna álverðsáhættu sem eru sérgreindar meðal rekstrartekna. Frekari upplýsingar er að finna í skýringum 28a, 28b og 28c.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. *Fjármálagerningar, frh.*

iv) Innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðskildar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðrar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og blandaði gerningurinn er ekki metinn í heild á gangvirði gegnum rekstrarreikning. Frekari upplýsingar er að finna í skýringum 28c.

d. *Varanlegir rekstrarfjármunir*

i) **Færsla og mat**

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en veitu- og framleiðslukerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna sem samstæðan byggir sjálf innifelur efniskostnað og launakostnað, annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma. Á undirbúningskostnað eru ekki reiknaðir vextir. Eftir að eignirnar eru teknar í notkun eru vaxtagjöld færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Þegar varanlegir rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum viðbótar afskriftum frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkunarir vegna þessa endurmats eru færðar á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Bakfærsla á áður færðu endurmati vegna verðmatslækkunar eigna er færð til lækkunar á áður færðu endurmati á endurmatsreikning að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Innlausn endurmats vegna afskrifta er færð af sérstökum endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé að teknu tilliti til tekjuskatts. Við sölu eða niðurlagningu eignar er sá hluti sérstaka endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Gangvirði eigna er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetið í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning er stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum OR. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs sem framkvæmt er af sérfræðingum OR og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Dreifikerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfum og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

ii) **Kostnaður sem fellur til síðar**

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta varanlegra rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna frá þeim tíma sem þær eru nýtanlegar. Land er ekki afskrifað. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Framleiðslukerfi	7-60 ár
Veitukerfi rafveitu	15-50 ár
Veitukerfi hitaveitu	10-60 ár
Veitukerfi vatnsveitu	30-90 ár
Veitukerfi fráveitu	15-60 ár
Veitukerfi ljósleiðara	9-46 ár
Aðrar fasteignir	25-50 ár
Aðrir lausafjármunir	3-25 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi.

e. Óefnislegar eignir

i) Hitaréttindi

Hitaréttindi hafa óskilgreindan líftíma og eru færð á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun. Hitaréttindi eru aðskilin frá landi við kaup.

ii) Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

iii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

iv) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hugbúnaður	5-12 ár
Þróunareignir	10 ár
Viðskiptasambönd	10-12 ár

f. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörssdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

g. Virðisrýrnun

i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í verði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi viðkomandi eignar verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar. Virðisrýrnun fjáreigna á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er ákvarðað með hliðsjón af gangvirði þeirra á hverjum tíma. Samstæðan skilgreinir gangvirðislækkun niður fyrir kostnaðarverð sem hlutlæga vísbendingu um virðisrýrnun fjáreigna á gangvirði í gegnum heildarafkomu þegar:

- um er að ræða lækkun 15% niður fyrir kostnaðarverð eða
- gangvirðislækkun varir í a.m.k. sex mánuði.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu sem fært hefur verið á eigið fé er fært í rekstrarreikning.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem hafa orðið eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreigna til sölu sem eru skuldabréf er færð í rekstrarreikning. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna til sölu sem eru hlutabréf er færð beint á eigið fé.

ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum og tekjuskattseign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Ef vísbending er til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Endurmatslækkun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eignunum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun að teknu tilliti til afskrifta.

h. Hlunnindi starfsmanna

i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding samstæðunnar vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega fyrir hvert kerfi með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra og er allur ófærður fyrri kostnaður og raunvirði eigna til greiðslu lífeyris dreginn frá. Árlega reiknar tryggingastærðfræðingur skuldbindingu á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Breytingar á skuldbindingunni eru færðar í rekstrarreikning þegar falla til.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

i. *Skuldbindingar*

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður vegna hennar, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, falli á samstæðuna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarþjárfærðum, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsþætti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

j. *Tekjur*

i) **Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni**

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á árinu og föstu árlegu gjaldi.

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift rekstrarfjármuna, rauntölum í dreifikerfi og arðsemi eigin fjár. Við ákvörðun tekjumarkar er litið framhjá fjármagnsliðum. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæði Orkuveitunnar.

ii) **Tekjur af sölu á köldu vatni og fráveitu**

Tekjur vegna sölu á köldu vatni og fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem tengt er kerfunum, auk fasts gjalds og eru færðar línulega. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfsemi.

iii) **Tengigjöld**

Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku, vatns og fráveitu eða við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald af notendum. Þessu gjaldi er ætlað að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu.

iv) **Leigutekjur**

Leigutekjur eru tekjufærðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

v) **Aðrar tekjur**

Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru og þjónustu.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

k. *Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld*

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum og hagnaði af áhættuvarnargerningum (öðrum en innleystum hagnaði vegna álverðsvara) sem eru færðir í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af áhættuvarnargerningum (öðrum en innleystu tapi vegna álverðsvara) sem fært er í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Gengishagnaði og gengistapi er jafnað saman í rekstrarreikningi.

l. *Tekjuskattur*

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörsteggi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára. Tekjuskattshlutfall móðurfyrirtækisins er 38,4% og dótturfélaganna 21%. Rekstur vatns- og fráveitu er undanþeginn skattskyldu.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörsteggi. Frestaður tekjuskattur var reiknaður miðað við 37,6% fyrir móðurfyrirtækið sem er skattalega sameignarfélag og 20% fyrir dótturfélögin sem eru hlutafélög.

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Tekjuskattseign er metin á hverjum uppgjörsteggi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

m. *Starfspáttayfirlit*

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, bæði innan og utan samstæðu. Afkoma allra starfspátta samstæðunnar er yfirfarin af stjórnendum til að meta frammistöðu þeirra.

Rekstrarafkoma starfspátta og eignir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt og þá liði sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingar starfspátta er heildarkostnaður við kaup rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

n. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar krefjast ákvörðunar á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda. Fjármálastjóri ber ábyrgð á öllum mikilvægum ákvörðunum um gangvirði, þ.m.t. 3. stigs gangvirðismót. Áhættustýring, undir stjórn fjármálastjóra, fer reglulega yfir mikilvægar forsendur sem eru ógreinanlegar á markaði og matsbreytingar. Ef upplýsingar frá þriðja aðila, líkt og verð frá miðlurum eða verðmatsþjónustu, eru notaðar við ákvörðun gangvirðis þá eru þær upplýsingar nýttar til að styðja þá niðurstöðu að matið uppfylli kröfur um alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir. Endurskoðunarnefnd samstæðunnar er upplýst um mikilvæg atriði tengd gangvirðismati.

Við ákvörðun gangvirðis eigna eða skulda notar samstæðan markaðsupplýsingar að eins miklu leyti og hægt er. Gangvirðið er flokkað í mismunandi stig á grundvelli þeirra forsenda sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi flokkum:

Stig 1: Skráð verð (óbreytt) á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Aðrar forsendur en skráð verð samkvæmt 1. stigi sem hægt er að greina fyrir eignina eða skuldina, ýmist beint (þ.e. verð) eða óbeint (þ.e. afleidd af verði).

Stig 3: Forsendur sem notaðar eru við mat eignar eða skuldar eru ekki byggðar á fánlegum markaðsupplýsingum (ógreinanlegar upplýsingar).

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis eignar eða skuldar flokkast á mismunandi stig í stigkerfinu, þá er gangvirðið allt flokkað á sama stigi og lægstu mikilvægar forsendur matsins.

Samstæðan færir tilfærslur milli stiga í stigkerfinu í lok þess reikningstímabils sem breytingin átti sér stað.

Nánari upplýsingar um forsendurnar sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í þeim skýringum sem þær eiga við og í skýringu um gangvirði nr. 33.

o. Varanlegir rekstrarfjármunir

Gangvirði framleiðslukerfa og ljósleiðarakerfa sem hafa verið endurmetin er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum.

p. Fjárfestingar í eignarhlutum í öðrum félögum og skuldabréfum

Gangvirði eignarhluta í öðrum félögum og skuldabréfa er ákvarðað með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörstigi. Ef markaðsverð er ekki þekkt byggir mat á gangvirði á viðurkenndum matsaðferðum. Matsaðferðir geta falið í sér að stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Við beitingu matsaðferða er litið til þeirra þátta sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjáreignir.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

q. Afleiður

Gangvirði afleiða er byggt á skráðu markaðsvirði þeirra, ef það er til. Ef markaðsverð er ekki til, er gangvirðið fundið með viðurkenndum matsaðferðum.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum á milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Samstæðan sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Gangvirði afleiðusamninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað með notkun matsaðferða sem eru endurskoðaðar reglulega af sérfróðu starfsfólki. Öll matslíkön sem eru notuð þurfa að vera samþykkt og prófuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspegli þau gögn sem notuð voru.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á sama fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir samstæðan hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

Gangvirði vaxtaskiptasamninga er byggt á verðtilboði miðlara. Þessi verðtilboð eru prófuð með tilliti til sanngirni með því að afvaxta framtíðargreiðsluflæði byggt á ákvæðum og lokadegi hvers samnings og með því að nota markaðsvexti fyrir svipaða gerninga á verðmatsdegi.

r. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörsdags. Gangvirði er einungis metið svo unnt sé að upplýsa um það í skýringum.

s. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er metið vegna skýringa, er ákvarðað út frá núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjördsdegi.

t. Leigusamningar

Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningur eða hluti hans feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur að hluta eða heild ef samningurinn felur í sér rétt til yfirráða tiltekinnar eignar á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Við mat á því hvort í leigusamningi feli í sér yfirráð tiltekinnar eignar notar samstæðan skilgreiningu leigusamnings í IFRS 16.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

t. Leigusamningar, frh.

i) Samstæðan sem leigutaki

Við upphaf eða breytingu á samningi sem felur í sér leiguhluta úthlutar samstæðan endurgjaldinu á leiguhluta á grundvelli sjálfstæðs verðs hvers hluta fyrir sig. Fyrir leigusamninga um fasteignir hefur samstæðan hins vegar kosið að aðgreina ekki leiguhluta frá öðrum hlutum samningsins og færir þá sem einn leigusamning.

Samstæðan færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði. Kostnaðarverð samanstendur af fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beinum kostnaði við öflun leigueignarinnar og áætlaðum kostnaði við að taka niður og fjarlægja eignina eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi og að frádrögnum leiguúvilnunum sem samstæðan hefur fengið.

Leigueignin er í kjölfarið afskrifuð línulega frá upphafi til loka leigusamningsins, nema þegar eignarhald flyst yfir til samstæðunnar í lok leigutímabilsins eða ef kostnaðarverð leigueignarinnar endurspeglar að samstæðan muni nýta sér kauprétt í lok leigutímabilsins. Í þeim tilfellum er leigueignin afskrifuð á nýtingartíma eignarinnar. Nýtingartíminn er ákvarðaður með sömu aðferð og notuð er fyrir aðra fastafjármunir samstæðunnar. Jafnframt er virði leigueignar lækkað reglubundið um sem nemur virðisrýrnun hennar ef einhver er og leiðrétt vegna endurmats leiguskuldarinnar.

Leiguskuld er upphaflega færð á núvirði ógreiddra leigugreiðslna á upphafsdegi leigusamningsins. Greiðslurnar eru núvistar með því að nota innbyggða vexti leigusamningsins, séu þeir tiltækir, en annars notar samstæðan þá vexti sem hún fær á nýju lánsfé. Að jafnaði notar samstæðan vexti á nýju lánsfé til núvirðingar.

Samstæðan ákvarðar vexti á nýju lánsfé með því að sækja vaxtaupplýsingar vegna ólíkra fjármögnunarleiða og gerir tiltekna aðlaganir til að endurspegla skilmála leigusamningsins og eiginleika eignarinnar sem er leigð.

Leigugreiðslur sem eru innfaldar í ákvörðun fjárhæðar leiguskuldar samstæðunnar fela í sér eftirfarandi:

- Fastar greiðslur, þar með talda leigugreiðslur sem eru samkvæmt eðli sínu fastar
- Breytilegar leigugreiðslur tengdar vöxtum eða vísitölu, upphaflega áætlaðar miðað við vexti eða vísitölu á upphafsdegi
- Fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að þurfi að greiða samkvæmt hrakvirðistryggingu
- Kaupverð samkvæmt kaupréttarákvæði í leigusamningi þegar samstæðan telur nokkuð víst að hún muni nýta kaupréttinn, leigugreiðslur á valkvæðum framlengingartímabilum ef samstæðan er nokkuð viss um að hún muni nýta framlengingarheimildir og greiðslur vegna uppsagnar leigusamnings fyrir lok leigutímans, nema samstæðan sé nokkuð viss um að nýta ekki uppsagnarheimildir.

Leiguskuldin er færð á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, ef það er breyting á mati samstæðunnar á fjárhæð sem hún væntir að verði greidd samkvæmt hrakvirðistryggingu, ef samstæðan breytir mati sínu á því hvort hún muni nýta kaupréttarákvæði, heimildir til framlengingar eða uppsagnar leigusamnings eða ef það er breyting á fjárhæð leigugreiðslu sem er í eðli sínu föst.

Þegar leiguskuldin er endurmetin með þessum hætti þá er samsvarandi leiðrétting gerð á bókfærðu verði leigueignarinnar, eða leiðrétting færð í rekstrarreikning samstæðunnar ef bókfært virði leigueignarinnar hefur verið fært niður í núll.

Leigueignir og leiguskuldir eru sérgreindar í efnahagsreikningi.

Samstæðan kys að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna leigusamninga um eignir að lágu virði og leigusamninga sem eru til skamms tíma. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

Skýringar

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

t. Leigusamningar, frh.

ii Samstæðan sem leigusali

Við upphaf eða breytingu á samningi sem inniheldur leigupátt skiptir samstæðan endurgjaldi samkvæmt samningnum niður á einstaka leigupætti samningsins á grundvelli hlutfallslegs sjálfstæðs verðs þeirra.

Þegar samstæðan er leigusali þá er ákvarðað við upphaf leigusamnings hvort um er að ræða fjármögnunarleigusamning eða rekstrarleigusamning.

Við flokkun leigusamnings leggur samstæðan heildstætt mat á það hvort leigusamningurinn flytji meginhluta áhættu og ávinnings sem tilheyrir eignarhaldi hinnar undirliggjandi eignar. Ef það er niðurstaðan þá er leigusamningurinn fjármögnunarleigusamningur en ef ekki þá er hann rekstrarleigusamningur. Ákveðnir þættir eru hluti af þessu mati eins og til dæmis hvort leigusamningurinn nær yfir meginhluta nýtingartíma eignarinnar.

Samstæðan færir leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga línulega yfir leigutímabilið og setur þær fram meðal annarra tekna í rekstrarreikningi.

41. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim sem samstæðan hefur ekki ennþá innleitt

Samstæðan hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem Evrópusambandið hefur staðfest og eru í gildi fyrir árið 2024.

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gilda um fjárhagsár sem byrja eftir 1. janúar 2025, en heimilt er að beita þeim fyrir gildistöku þeirra. Samstæðan hefur hins vegar ekki innleitt nýja eða breytta reikningsskilastaðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi.

Ekki er búist við að breytingar á stöðlum og túlkunum sem samþykktar hafa verið en hafa ekki tekið gildi, muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs.

Samstæðuársreikningur

31. desember 2024

Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs.

Kt. 690500-2130

Skógarhlíð 14, 105 Reykjavík

Efnisyfirlit

bls.

Skýrsla og áritun stjórnar og slökkviliðsstjóra	3-4
Áritun óháðs endurskoðanda	5-6
Rekstrarreikningur	7
Efnahagsreikningur	8-9
Sjóðstreymi	10
Skýringar	11-14

Skýrsla og áritun stjórnar og slökkviliðsstjóra

Tilgangur SHS

Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs. (SHS) var stofnað á árinu 2000. Það tók við rekstri slökkviliðanna á höfuðborgarsvæðinu frá 1. júní 2000. Í samþykktum byggðasamlagsins segir að tilgangur þess sé að vinna að forvörnum og veita fyrstu viðbrögð til að vernda líf, heilsu fólks, eignir og sinna öðrum lögbundnum verkefnum.

Eigendur og stjórn

Eigendur byggðasamlagsins eru sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu: Reykjavík (60,8%), Kópavogur (14,4%), Hafnarfjörður (12,2%), Garðabær (6,2%), Mosfellsbær (4,0%) og Seltjarnarnes (2,4%). Stjórn byggðasamlagsins er skipuð framkvæmdastjórum sveitarfélaganna og því er ekki horft til þess að jafna kynjahlutfall þegar stjórn SHS er skipuð. Í dag eru tvær konur og fjórir karlar í stjórn SHS.

Samstæða SHS

Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðureikning Slökkviliðs höfuðborgarsvæðisins bs. og SHS fasteigna ehf.

Rekstur ársins 2024

Rekstrarafgangur ársins nam 236 m.kr. (2023: 208 m.kr.), sem er töluvert betri afkoma en áætlað var. Rekstrartekjur voru 172 m.kr. hærri en gert var ráð fyrir, þar vega þyngst hærri sérstekjur sem komu að stærstum hluta til vegna starfa starfsmanna SHS við hraunkælingu á Reykjanesi.

Launakostnaður ársins er um 4.192 m.kr. (1,8%) lægri en áætlað var. Í ársuppgjörinu er gjaldfært áætluð áhrif afturvirkra ákvæða kjarasamninga, frá 1. apríl til ársloka 2024. Enn er ósamið við Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna. Samningurinn sem var undirritaður 5. febrúar sl, var felldur í atkvæðagreiðslu 24. febrúar sl.

Annar rekstrarkostnaður er um 90 m.kr. (13%) hærri en áætlað var, þar vegur þyngst 52 m.kr. gjaldfærsla kostnaðs við framkvæmdir vegna myglu- og rakaskemmda í húsnæði SHS í Skógarhlíð.

Fjármagnstekjur voru töluvert hærri en gert var ráð fyrir, þar sem hluta fyrirhugaðra fjárfestinga 2024 var frestað til 2025, sem og vegna hás vaxtastigs.

Eigið fé í lok tímabilsins nam 2.946 m.kr. (árslok 2023: 2.710 m.kr.). Í árslok var eiginfjárlutfall SHS um 74%, en var um 75% 2023.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá SHS var 232 á árinu 2024 (2023: 222 stöðugildi). Af þeim voru 195 á aðgerðasviði eða 84%. Launakostnaður ársins var um 85% af rekstrarkostnaði án afskrifta og fjármagnskostnaðar, sem er sambærilegt og það var 2023.

Megináhættur og óvissuþættir, áhrif ytra umhverfis á starfsemi SHS

Það sem einkennir starfsemi SHS er að reglugerðir gera skýrar kröfur um mönnun og framkvæmd eldvarnaeftirlits og viðbragðs slökkviliða. Kröfurnar eiga að tryggja að nægur mannskapur sé til staðar til þess að sinna eldvarnaeftirliti í mannvirkjum á tilteknu þjónustusvæði samkvæmt árlegri eftirlitsáætlun og að uppsett afl slökkviliðs sé alltaf tryggt þannig að hægt sé að hefja reykkoðun innan tíu mínútna frá því að kallið kemur.

Brunavarnaáætlun leggur grunninn að gæðastjórnun og úttekt á starfsemi slökkviliðs fyrir þá aðila sem bera ábyrgð á brunavörnum í hverju sveitarfélagi, sem og Húsnæðis- og mannvirkjastofnun (HMS). Gildistími brunavarnaáætlunar rann út á árinu 2023 en hann var framlengdur til mars 2025.

Íbúa- og byggðapróun á höfuðborgarsvæðinu getur haft veruleg áhrif á mönnunarþörf SHS, bæði á aðgerða- og forvarnasviði. Hækkandi aldur íbúa og fjölgun ferðamanna eru einnig þættir sem hafa áhrif, einkum á álag í sjúkraflutningum.

Helstu þættir í starfsemi SHS 2024

Á árinu fækkaði útköllun slökkviliðs eftir mikla fjölgun síðustu ár og var fjöldi útkalla 1.406 (2023: 1.578). Fækkun á útköllun á milli ára er 172 eða um tæp 11%.

Heildarfjöldi sjúkraflutninga voru 31.957 á árinu 2024 sem er um 1,7% minna en árið á undan en þá var heildarfjöldi flutninga 32.512. Helsta skýring fækkun flutninga er fækkun millispítalaflutninga fyrir Landspítalann um 394 milli ára.

Undanfarin ár hefur umfang verkefna almannavarnanefndar höfuðborgarsvæðisins (AHS) aukist jafnt og þétt. Helstu verkefni AHS 2024 voru í tengslum við eldgos og jarðhræringar á Reykjanesi, ásamt samstarfsverkefnum við ýmsa aðila.

Skýrsla og áritun stjórnar og slökkviliðsstjóra, frh.

Forvarnasvið SHS sinnir fjölbreyttum verkefnum, til að mynda öryggis og lokaúttektir í samstarfi við byggingarfulltrúa, umsögnum til stjórnvalda í tengslum við ýmis leyfi, eldkvarnareftirlit í samræmi við eftirlitsáætlun, yfirferð teikninga í tengslum við byggingarleyfi auk þess að sinna fyrirspurnum og ábendingum úr ýmsum áttum.

Í upphafi árs 2024 tóku í gildi breytingar á lögum um brunavarnir 75/2000, sem snúa einkum að heimildum slökkviliðs til eftirlits og gjaldtöku. Á árinu var reglugerð um eldvarnir og eldvaraefirlit 723/2017 einnig breytt og má þar helst nefna að nú er gert ráð fyrir árlegu eftirliti þar sem búseta fer fram í atvinnuhúsnæði. Í ljósi þessa var stöðugildum á forvarnasviðum fjölgað til að hægt væri að sinna eftirliti með búsetu af meira krafti.

Heildarfjöldi skoðana 2024 voru 1.866 (2023 1.177). Fjöldun skoðana á milli ára er 689 (58%), þar af eru um 366 sem rekja má til aukinna eftirlitsheimilda með búsetu í, hvort sem það er atvinnu- eða íbúðarhúsnæði.

Framtíðaruppbygging

Starfhópur um framtíðaruppbyggingu SHS, sem skipaður var af stjórn, skilaði tillögum sínum í lok ársins 2023. Tillögurnar voru samþykkar af stjórn og í framhaldi kynntar og samþykktar í öllum aðildarsveitarfélögunum. Tillögurnar ganga út á uppbyggingu í þrem áföngum sem ætlað er að bæta viðbragðstímann á höfuðborgarsvæðinu. Tímalína framkvæmdanna var áætluð frá 2024 til 2031.

Fyrsti áfanginn er bygging nýrrar stöðvar við Tónahvarf í Kópavogi, sem yrði viðbót við þær sem nú eru, og var gert ráð fyrir að hún yrði tekin í notkun 2027. Ljóst er að því seinkar og nú er gert ráð fyrir að hún verði tekin í notkun 2029.

Annar áfangi felur m.a. í sér að starfsemin í Skógarhlíð myndi flytjast í nýja björgunarmiðstöð og samhliða því myndi verða fundin ný staðsetning fyrir útkallsstöðina í Skógrhlíð á BSÍ reitinum eða þar í nágrenni. Jafnframt er gert ráð fyrir að byggð verði ný útkallsstöð í björgunarmiðstöðinni eða þar í nágrenni, sem myndi þá leysa stöðina á Tunguhálsi af hómi.

Þriðji og síðasta áfanginn gerði svo að lokum ráð fyrir að nýrri stöð verði bætt við í Hafnarfirði til að bæta viðbragðstíma á Völlunum og nágrenni.

Framkvæmdum miðað við tillögur starfshópsins hefur seinkað, þar sem byggingu nýrra björgunarmiðstöðvar var frestað um óákveðinn tíma og afhendingu lóðar við Tónahvarf hefur seinkað. Engu að síður er stefnt að því að framtíðaruppbyggingin SHS verði í takt við tillögur starfshópsins.

Ársreikningur SHS 31. desember 2024 er endurskoðaður af endurskoðendum félagsins.

Það er álit stjórnar SHS að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu þess í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun félagsins, komi fram í ársreikningnum.

Stjórn og slökkviliðsstjóri Slökkviliðs höfuðborgarsvæðisins bs. staðfesta hér með ársreikning byggðasamlagsins 31. desember 2024 með áritun sinni.

Reykjavík, 28. febrúar 2025

Undirritun er rafræn og er að finna á öftustu síðu

Stjórn:

F.h. Reykjavíkurborgar

F.h. Hafnarfjarðarbæjar

F.h. Kópavogsbæjar

F.h. Mosfellsbæjar

F.h. Garðabæjar

F.h. Seltjarnarnesbæjar

Slökkviliðsstjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og stofnfjáreigenda í Slökkviliði höfuðborgarsvæðisins bs.

Álit

Við höfum endurskoðað samstæðuársreikning Slökkviliðs höfuðborgarsvæðisins bs. („samstæðan“) fyrir árið 2024. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu samstæðunnar á árinu 2024, efnahag hennar 31. desember 2024 og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA). Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við erum óháð félaginu í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og slökkviliðsstjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt með ársreikningi sem og á öðrum vettvangi. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem félagið gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru m.a. skýrsla stjórnar og slökkviliðsstjóra sem fylgir ársreikningi. Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og slökkviliðsstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og slökkviliðsstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og slökkviliðsstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og slökkviliðsstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi samstæðunnar. Ef við á, skulu stjórn og slökkviliðsstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og slökkviliðsstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun sem er framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og við höfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi atriði eru einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar:

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnun og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistak þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi samstæðunnar.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Reykjavík, 28. febrúar 2025

Undirritun er rafræn og er að finna á öftustu síðu

Sturla Jónsson

Iðggilltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur janúar til desember 2024

		2024	2023	Áætlun 2024
Rekstrartekjur	Skýr.			
Rekstrartekjur	2	5.290.846	4.786.924	5.118.900
Rekstrargjöld				
Laun og launatengd gjöld	3	4.191.598	3.862.868	4.266.300
Annar rekstrarkostnaður		767.266	628.744	676.900
		4.958.865	4.491.612	4.943.200
Afkoma fyrir afskriftir og fjármagnsliði		331.981	295.312	175.700
Afskriftir	5	152.913	134.279	160.000
Afkoma fyrir fjármagnsliði		179.068	161.034	15.700
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)				
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	4	57.002	47.457	(14.000)
Afkoma tímabilsins		236.070	208.491	1.700

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

Eignir		2024	2023
	Skýr.		
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	5		
Fasteignir		1.898.601	1.767.241
Bifreiðar		574.930	286.878
Áhöld og tæki		174.046	146.601
Hugbúnaður		1.834	3.566
		<u>2.649.411</u>	<u>2.204.285</u>
Aðrar langtímaeignir			
Fyrirframgreidd framlög til Brúar lífeyrissjóðs		<u>120.740</u>	<u>126.769</u>
Fastafjármunir samtals		<u>2.770.151</u>	<u>2.331.054</u>
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur	6	183.195	152.341
Aðrar skammtímafröfur	6	2.895	59.211
Handbært fé	7	<u>1.043.373</u>	<u>1.050.026</u>
		<u>1.229.463</u>	<u>1.261.578</u>
Eignir samtals		<u><u>3.999.614</u></u>	<u><u>3.592.632</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

Eigið fé og skuldir		2024	2023
	Skýr.		
Eigið fé	8		
Stofnfé		1.632.967	1.632.967
Ójafnað eigið fé		<u>1.312.981</u>	<u>1.076.911</u>
		2.945.948	2.709.879
Skuldir			
Langtímaskuldir:			
Skuldabréfalán	9	191.561	201.670
Skammtímaskuldir:			
Viðskiptaskuldir		100.670	110.630
Aðrar skammtímaskuldir	10	743.084	553.971
Næsta árs afborgun af langtímaskuldum	9	<u>18.352</u>	<u>16.481</u>
		862.105	681.083
Skuldir samtals		1.053.666	882.753
Eigið fé og skuldir samtals		<u><u>3.999.614</u></u>	<u><u>3.592.632</u></u>

Sjóðstreymisyfirlit janúar til desember 2024

Rekstrarhreyfingar	Skýr.	2024	2023
Afkoma ársins		236.070	208.491
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	5	152.913	134.279
Gengismunur og verðbætur lána		10.113	16.930
		<u>399.096</u>	<u>359.700</u>
(Hækkun) lækkun rekstartengdra eigna:			
Kröfur		31.491	(16.663)
Hækkun (lækkun) rekstartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		179.151	119.006
		<u>210.642</u>	<u>102.343</u>
Handbært fé (til rekstrar) frá rekstri		<u>609.738</u>	<u>462.043</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstarfjármunum	5	(606.863)	(262.001)
Sala eigna	5	8.824	0
		<u>(598.039)</u>	<u>(262.001)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímalána		(18.352)	(16.726)
		<u>(18.352)</u>	<u>(16.726)</u>
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(6.653)	183.315
Handbært fé í byrjun ársins		<u>1.050.026</u>	<u>866.711</u>
Handbært fé í lok tímabils		<u><u>1.043.373</u></u>	<u><u>1.050.026</u></u>

Skýringar

1. Reikningsskilaaðferðir

a. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur Slökkviliðs höfuðborgarsvæðisins bs. hefur að geyma samstæðureikning byggðasamlagsins og dótturfélaga. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga. Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Dótturfélög eru þau félög þar sem félagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar félagið hefur völd, bein eða óbein, til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu dótturfélags. Ársreikningar dótturfélaga eru innifaldir í samstæðureikningi byggðasamlagsins frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

Viðskipti milli samstæðufélaga, viðskiptastöður og óinnleystur hagnaður sem myndast hefur af viðskiptum milli félaganna er felldur út í samstæðureikningnum.

b. Innlausn tekna

Tekjur í rekstrarreikningi samanstanda af tekjum frá eignaraðilum, sölu á þjónustu, ýmsum sértekjum og húsaleigutekjum.

c. Verð- eða gengistryggðar eignir og skuldir

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi 31. desember 2024. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags. Áfallinn gengismunur, vextir og verðbætur á höfuðstóligna og skulda eru færðar í rekstrarreikninginn.

d. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna, þar til niðurlagsverði er náð.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhalds- og notkunartíma.

Fasteignir	50 ár
Bifreiðar	6 - 13 ár
Áhöld og tæki	5 - 10 ár
Hugbúnaður	5 ár

e. Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar niður til að mæta almennt áhættu sem fylgir kröfueign samstæðunnar, en hér er ekki um endanlega afskrift að ræða. Annars vegar er um að ræða niðurfærslu vegna krafna sem sérstaklega hafa verið metnar í tapshættu og hins vegar niðurfærslu til að mæta almennt áhættu. Niðurfærslan er dregin frá viðkomandi liðum í efnahagsreikningi.

f. Uppgjör við Brú lífeyrissjóð

Á árinu 2017 greiddi Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins samtals 232 m.kr. í viðbótar framlag til Brú lífeyrissjóð. Uppgjörið var tilkomið vegna breytinga á skipan lífeyrismála opinberra starfsmanna. Framlag í jafnvægisjóð 60 m.kr. var gjaldfært 2017 en eftirstöðvar eru gjaldfærðar, annarsvegar 156 m.kr. á 30 árum og 16 m.kr. á 20. árum.

g. Handbært fé

Sjóður og bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

Skýringar, frh.

2. Rekstrartekjur	Jan.- des. 2024	Jan.- des.2023
Framlag til rekstrar	2.518.500	2.353.200
Framlag í fjárfestingarsjóð	110.100	116.700
Framlag vegna almannavarna	23.600	22.300
Ríkissjóður vegna sjúkraflutninga	2.227.219	1.996.402
Sértekjur forvarnasviðið	65.194	36.612
Aðrar sértekjur	207.939	130.721
Húsaleigutekjur	138.293	130.988
	<u>5.290.846</u>	<u>4.786.924</u>

3. Laun og launatengd gjöld	Jan.- des 2024	Jan.- des.2023
Laun	3.348.130	2.967.725
Launatengd gjöld og kostnaður	832.611	843.198
Áfallinn launakostnaður, breyting ársins	10.857	51.944
	<u>4.191.598</u>	<u>3.862.868</u>

Áætluð áhrif afturvirkra ákvæða í kjarasamning frá 1. apríl til ársloka 2024 eru gjaldfærð í ársuppgjörinu. Gengið var frá kjarasamningi slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna 5. febrúar 2025.

Á meðal launatengdra gjalda eru gjaldfærðar 6 m.kr. vegna uppgjors við Brú lífeyrissjóð. Vísað er í skýringu 1.f. varðandi frekari umfjöllun um uppgjörið.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá félaginu var 232 á árinu 2024. (2023: 222 stöðugildi)

4. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	Jan.- des 2024	Jan.- des.2023
Vaxtatekjur og verðbætur	74.848	62.290
Vaxtagjöld og verðbætur	(17.120)	(24.309)
Gengishagnaður (tap)	(727)	9.476
	<u>57.002</u>	<u>47.457</u>

5. Varanlegir rekstrarfjármunir

Samstæða	Fasteignir og lóðir	Bífreiddar áhöld og tæki	Innréttingar,	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð 1.1.	2.435.345	732.571	858.499	47.909	4.074.324
Keypt á tímabilinu	181.072	359.134	66.658		606.863
Selt á tímabilinu		(67.193)			(67.193)
Heildarverð 31.12	2.616.417	1.024.511	925.157	47.909	4.613.994
Afskrifað 1.1.	668.105	445.693	711.898	44.343	1.870.039
Afskrift tímabilsins	49.712	62.257	39.212	1.732	152.913
Fært út vegna sölu		(58.369)			(58.369)
Afskrifað samtals 31.12	717.816	449.581	751.110	46.075	1.964.583
Bókfært verð 31.12	1.898.601	574.930	174.046	1.834	2.649.412

Skýringar, frh.

Fasteignir samstæðunnar 31. desember 2024 voru eftirtaldar:

	Fasteignamat, hús	Fasteignamat, leigulóð	Brunabóta- mat	Bókfært verð
Skógarhlíð 14	2.327.400	326.350	3.493.100	887.551
Tunguháls 13	304.900	57.450	372.350	91.001
Skútahraun 6	489.100	95.300	787.750	338.782
Skarhólabraut 1	496.400	94.200	838.100	581.266
	<u>3.617.800</u>	<u>573.300</u>	<u>5.491.300</u>	<u>1.898.601</u>

Heildarváttryggingarverðmæti allra fasteigna samstæðunnar eru um 5,5 milljarðar króna.

6. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig:	31.12.2024	31.12.2023
Viðskiptakröfur	183.195	152.341
Aðrar kröfur	7.895	60.711
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(5.000)	(1.500)
	<u>186.090</u>	<u>211.552</u>

7. Handbært fé

Handbært fé samstæðunnar greinist þannig:

Óbundnar bankainnstæður og sjóður	<u>1.043.373</u>
---	------------------

8. Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum

	Stofnfé	Ójafnað eigið fé	Samtals
Staða í ársbyrjun 2024	1.632.967	1.076.912	2.709.879
Afkoma tímabilsins		236.070	236.070
Staða 31.12.2024	<u>1.632.967</u>	<u>1.312.982</u>	<u>2.945.949</u>

9. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir samstæðunnar greinast þannig:

	31.12.2024	31.12.2023
Lánasjóður sveitarfélaga, verðtryggt með föstum vöxtum 3,19%	<u>209.913</u>	<u>218.152</u>
Langtímaskuldir samtals	<u>209.913</u>	<u>218.152</u>

Fyrrgreind vaxtahlutföll eru vegnir meðalvextir viðkomandi lánaflokka í samræmi við vaxtakjör lána í árslok.

Afborganir af langtímaskuldum samstæðunnar 31. desember 2024 greinast þannig á næstu ár:

2025	18.352
2026	19.086
2027	19.850
2028	20.643
Síðar	<u>131.982</u>
	<u>209.913</u>

Skýringar, frh.

10. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir samstæðunnar sundurliðast þannig:	31.12.2024	31.12.2023
Ógreidd laun og launatengd gjöld	270.883	102.668
Áfallið orlof og aðrar skuldbindingar	400.160	380.850
Staðgreiðsla skatta o.fl.	70.479	68.608
Aðrar skammtímaskuldir	1.561	1.845
	<u>743.084</u>	<u>553.971</u>

11. Ábyrgðir

Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs. ber ábyrgð á lántökum dótturfélagsins SHS fasteigna ehf. sem námu 210 m.kr. í lok tímabilsins.

12. Atburðir eftir reikningsskiladag

Kjarasamningur Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna og Samband íslenskra sveitarfélaga hefur verið laus frá því 1. apríl 2024. Kjarasamningurinn sem skrifað var undir 5. febrúar sl. var felldur í atkvæðagreiðslu 24. febrúar sl. með 52,65% atkvæða. Í ársuppgjörinu er gjaldfært áætluð áhrif afturvirkar launahækkanir frá 1. apríl 2024 til ársloka.

Undirritunarsíða

f.h. Kópavogsbæjar
Ásdís Kristjánsdóttir

f.h. Garðabæjar
Almar Guðmundsson

f.h. Seltjarnarnesbæjar
Þór Sigurgeirsson

f.h. Mosfellsbæjar
Regína Ásvaldsdóttir

f.h. Hafnarfjarðarbæjar
Valdimar Víðisson

f.h. Reykjavíkurborgar
Heiða Björg Hilmisdóttir

slökkviliðsstjóri SHS
Jón Viðar Matthíasson

f.h. Grant Thornton endurskoðunar
Jón Sturla Jónsson

SORPA bs.

Ársreikningur 2024

Köllunarklettsvegur 1
104 Reykjavík

Kt. 510588-1189

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	1
Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra	3
Rekstrarreikningur	6
Efnahagsreikningur	7
Sjóðstreymi	9
Skýringar	10
Sundurliðanir	17

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í SORPU bs.

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning SORPU bs. („félagið“) fyrir árið 2024. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2024 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda*. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð félaginu. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt með ársreikningi sem og á öðrum vettvangi. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem félagið gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru m.a. skýrsla stjórnar sem fylgir ársreikningi, ársskýrsla og önnur upplýsingagjöf. Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar að lágmarki sem ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi félagsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beittum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- * Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- * Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- * Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- * Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- * Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við lýsum því yfir að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Reykjavík, 5. mars 2025

Theodór S. Sigurbergsson

löggiltur endurskoðandi

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Rekstur og afkoma:

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga. Hann er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Aðalstarfsemi samlagsins er meðhöndlun úrgangs. Fjöldi ársverka var 162.

Kynjahlutfall stjórnar er jafnt, 3 konur og 3 karlar.

Samkvæmt rekstrarreikningi félagsins var hagnaður ársins 262.545.766 kr. Hrein eign félagsins í lok ársins nam 6.037.093.493 kr. Ráðstöfun á afkomu ársins og aðrar eiginfjárbreytingar koma fram í skýringu um eigið fé í ársreikningnum.

Þróun í starfsemi félagsins og markverðir atburðir:

SORPA gekk í gegnum miklar breytingar á árinu 2023 sem höfðu mikil áhrif á rekstrar- og tekjulíkan félagsins og hélt sú umbreyting áfram á árinu 2024. Áhersla á hringrásarhagkerfið, ábyrga og rekjanlega úrvinnslu úrgangs með sérstakri áherslu á að koma úrgangi ofar í úrgangspríhyrninginn reyndi á starfseminu og starfsfólki, sem stóð sig einstaklega vel á árinu.

Aukinn fyrirsjáanleiki í áætlanagerð og rekstri auðveldaði einnig félaginu að takast á við þessar breytingar.

Sérsofnun og samræming hennar á höfuðborgarsvæðinu á árinu 2023 breytti samsetningu úrgangs sem barst SORPU og hafði veruleg áhrif á starfseminu á árinu 2024. Áhersla í rekstri var að finna bestu afsetningaleiðir og gæta um leið að hagkvæmni vinnslu og afsetningar. Mun minna magn rataði í urðun á árinu en fyrri ár og minnkaði magn í urðun um 90% frá 2023 sem er umfram áætlanir sem gerðu ráð fyrir 70% minnkun á magni í urðun. Afsetningaleiðir urðu dýrari á árinu og kemur það glögglega fram í auknum kostnaði byggðarsamlagsins á síðari hluta ársins.

Vegna breyttra áherslna í rekstri og aukinnar áhættu í vinnslu og afsetningu úrgangs var skipulag áhættustjórnunar breytt á árinu 2024 en áhættunefnd var færð til í skipulagi og er nú undirnefnd stjórnar SORPU. Hlutverk áhættustjóra var skilgreint og er nú markvisst unnið með áhættugreiningar í verkefnum og rekstri. Skilgreindar hafa verið lykiláhættur og þeim stýrt. Hlutverk áhættustjóra er að innleiða menningu og innra verklag með það að markmiði að minnka áhættu SORPU og eigenda.

SORPA hefur einsett sér að koma mestum hluta úrgangs úr urðun í samræmi við markmið laga um meðhöndlun úrgangs sem tóku breytingum í byrjun ársins 2024, og mun sá ásetningur einkenna rekstur SORPU á næstu árum. Ljóst er að mikil tækifæri liggja í aukinni verðmætasköpun úr úrgangi og markmið SORPU er að leggja grunn að nýsköpun og þróun í þeim efnum.

Sú breyting sem gerð var á söfnun úrgangs við heimili á árinu 2023 skilaði strax við innleiðingu mun betri endurvinnsluefnum, sem er ein meginforsenda þess að GAJA skili þeim árangri í moltugerð sem stefnt er að. Frá 1. október 2023 hefur GAJA eingöngu móttengið sérsafnaðar matarleifar og var rekstri forvinnslulínunnar í Gufunesi hætt þann sama dag. Þessi breyting á sérsofnun leiddi til þess að flokkunarlínan sem SORPA hafi keypt hefur nú verið tekin niður og verður afskrifuð á árunum 2024 og 2025. Unnið er að því að koma flokkunarlínunni í sölu.

Árið 2024 er fyrsta heila árið sem SORPA urðar hvorki lífrænt efni né bagga með blönduðum úrgangi í Álfnesi, í takt við viðauka við eigendasamkomulag SORPU frá nóvember 2023. Viðaukinn markar tímamót í starfsemi SORPU sem hefur frá stofnun haft rekstur urðunarstaðar sem hluta af kjarnastarfsemi sinni. Með því að hætta urðun lífræns úrgangs gerir SORPA ráð fyrir að mikið dragi úr losun oróðurhúsaloftteunda frá starfsemi samlagsins á næstu 10-15 árum.

Uppfærsla upplýsingakerfa er í stöðugri vinnslu og til að mæta auknum kröfum í sjálfvirkni þjónustu og öryggi upplýsingatækniakerfa var ráðinn upplýsingatæknistjóri til að stýra þeirri vinnu og hóf hann störf í september 2024. Nauðsynlegt verður fyrir SORPU að fjárfesta í upplýsingatækniakerfum og gervigreind til aukinnar sjálfvirkni á næstu árum ásamt fjárfestingum til að uppfylla Evrópu staðla um upplýsingtækni öryggi (NIS2) sem fyrrséð er að verði lögfest á árinu 2025.

Á árinu 2024 var mikið hagrætt á rekstri SORPU og markvisst unnið að því að einfalda reksturinn, m.a. með því að draga úr aðkeyptri vinnu þar sem því er viðkomið og nýta starfsfólk félagsins betur og gefa þeim tækifæri á starfsþróun. Mun ávinningur af þessum hagræðingarverkefnum koma fram á fyrstu tveimur ársfjórðungum ársins 2025.

Mikið var fjárfest í tækjum á árinu 2024 bæði vegna endurnýjunarþarfar og vegna innvistunar þar sem keyptur var tækjabúnaður sem áður hafði verið leigður af verktökum.

Ákveðið var að aðskilja rekstur gashreinsistöðvarinnar sem vinnur gas sem kemur frá urðunarstaðnum og GAJU frá rekstri SORPU og sameina við rekstur Metan ehf., félags í 100% eigu SORPU bs. Markmiðið með þessu er að aðskilja vinnslu og sölu á metangasi frá rekstri SORPU og gera hann markvissari. Voru allar eignir SORPU er tengjast gashreinsistöðinni færðar frá SORPU yfir til Metan með hækkun eigin fjár Metan.

Stefnt er að fyrstu skóflustungu að nýrri endurvinnslustöð á Lambhaga í Reykjavík í maí 2025 og að stöðin verði opnuð vorið 2026.

Megináhætta og óvissuþættir:

Stefna og breyting stjórnvalda varðandi lög og reglur vegna úrgangsmála hefur bein áhrif á rekstur SORPU. Unnið er að því að auka fyrirsjáanleika breytinga sem geta valdið því að SORPA þurfi að bregðast við breyttum ferlum, takmörkunum og reglum um meðhöndlun úrgangs með skömmum fyrirvara. Slíkar breytingar hafa kallað á auknar fjárfestingar og valdið auknum rekstrarkostnaði byggðasamlagsins.

Gengið var frá sátt við ESA um aðskilnað á lögbundinni starfsemi SORPU frá efnahagslegri starfsemi. Starfshópurinn nú að tillögum að framtíðar skipulagi SORPU sem verður í samræmi við sáttina við ESA. Þarf breytt skipulag SORPU að vera komið til framkvæmda eigi síðar en 1.1.2027.

SORPA tók við söfnun á textíl á grenndar- og endurvinnslustöðvum um mitt ár 2024 vegna breytinga á kröfum í lögum um söfnun á textíl í nærumhverfi. Verkefnið gekk vel á árinu. Blikur á lofti á markaði fyrir textíl til endurvinnslu í Evrópu undir lok ársins 2024 skapa áskoranir sem takast þarf á við á árinu 2025

Fjármögnun og vaxtastig:

Óverðtryggðir vextir hafa verið að lækka síðustu misseri og hefur það jákvæð áhrif á rekstur SORPU. Byggðasamlagið er einungis fjármagnað með lánum í íslenskum krónum og því er gengisáhætta ekki til staðar.

Á árinu 2025 verða ný lán tekin hjá Lánasjóði sveitarfélaga til að fjármagna nýja endurvinnslustöð á Lambhaga og til að endurfjármagna eingreiðslulán sem tekið var hjá Íslandsbanka á árinu 2019. Er reiknað með lækkandi vaxtakostnaði félagsins á næstu árum vegna framangreindra vaxtabreytinga.

Yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra:

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og framkvæmdastjóra SORPU bs. er ársreikningur félagsins í samræmi við lög um ársreikninga. Að áliti stjórnar og framkvæmdastjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu í lok tímabilsins og rekstrarafkomu félagsins sem og breytingu á handbæru fé á tímabilinu og lýsir helstu áhættuþáttum og óvissu sem félagið býr við.

Eigendur í upphafi og lok tímabilsins eru:

Reykjavík	58,3%	1.099.813.104
Kópavogur	15,4%	290.021.776
Hafnarfjörður	12,6%	237.286.499
Garðabær	6,9%	130.066.647
Mosfellsbær	4,7%	88.541.017
Seltjarnarnes	2,2%	41.233.525
	100,0%	1.886.962.568

Stjórn SORPU bs. og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning samlagsins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Reykjavík, 5. mars 2025

Framkvæmdastjóri:

Rekstrarreikningur 2024

Rekstrartekjur	Skýr.	2024	2023
Þjónustutekjur		7.690.477.715	6.590.546.510
Aðrar tekjur		87.495.591	77.810.459
		<u>7.777.973.306</u>	<u>6.668.356.969</u>
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld	4	2.484.082.811	2.215.594.044
Rekstrarkostnaður		4.144.735.159	3.679.876.170
Afskriftir	5	657.678.518	453.598.580
		<u>7.286.496.488</u>	<u>6.349.068.794</u>
Rekstrarhagnaður		491.476.818	319.288.175
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld			
Vaxtatekjur		13.282.509	20.229.725
Vaxtagjöld		(242.378.607)	(257.479.517)
Gengismunur		(2.011.143)	(118.147)
Áhrif dótturfélaga	6	2.176.189	8.903.735
		<u>(228.931.052)</u>	<u>(228.464.204)</u>
Hagnaður tímabilsins		<u>262.545.766</u>	<u>90.823.971</u>

Efnahagsreikningur

Eignir		Skýr.	2024	2023
Fastafjármunir				
Varanlegir rekstrarfjármunir				
Fasteignir			6.309.948.262	6.301.387.158
Áhöld og tæki			1.503.084.698	1.915.911.264
Varanlegir rekstrarfjármunir samtals	5		<u>7.813.032.960</u>	<u>8.217.298.422</u>
Áhættufjármunir og langtímakröfur				
Eignarhlutir í öðrum félögum	6		272.743.292	28.951.694
Bundnar bankainnstæður			<u>159.013.224</u>	<u>146.697.134</u>
Áhættufjárm. og langtímakr. samtals			<u>431.756.516</u>	<u>175.648.828</u>
Fastafjármunir samtals			<u>8.244.789.476</u>	<u>8.392.947.250</u>
Veltufjármunir				
Viðskiptakröfur	2,8		337.664.803	563.199.737
Kröfur á tengda aðila	7		414.568.990	418.803.187
Aðrar skammtímakröfur			612.725	491.947
Handbært fé	2		<u>508.650.736</u>	<u>297.730.517</u>
Veltufjármunir samtals			<u>1.261.497.254</u>	<u>1.280.225.388</u>
Eignir samtals			<u>9.506.286.730</u>	<u>9.673.172.638</u>

31. desember 2024

Eigið fé og skuldir

	Skýr.	2024	2023
Eigið fé			
Stofnfé		1.886.962.568	1.886.962.568
Óráðstafað eigið fé		4.150.130.925	3.887.585.158
Eigið fé samtals	9	<u>6.037.093.493</u>	<u>5.774.547.726</u>

Skuldir

Skuldbindingar

Skuldb. v/ábyrgðar á urðunarst.		161.931.187	152.260.598
Skuldb. vegna endurvinnslustöðva		325.039.104	330.731.277
Skuldbindingar samtals	11	<u>486.970.291</u>	<u>482.991.875</u>

Langtímalán

Skuldir við lánastofnanir	10	<u>1.924.941.993</u>	<u>2.033.316.336</u>
Langtímalán samtals		<u>1.924.941.993</u>	<u>2.033.316.336</u>

Langtímaskuldir samtals

<u>2.411.912.284</u>	<u>2.516.308.211</u>
----------------------	----------------------

Skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir	2	454.628.871	692.954.319
Skuldir við tengda aðila	7	27.945.802	101.839.513
Ýmsar skammtímaskuldir		359.430.180	357.524.998
Næsta árs afb. langtímaskulda	10	215.276.100	229.997.871
Skammtímaskuldir samtals		<u>1.057.280.953</u>	<u>1.382.316.701</u>

Skuldir samtals

<u>3.469.193.237</u>	<u>3.898.624.912</u>
----------------------	----------------------

Eigið fé og skuldir samtals

<u>9.506.286.730</u>	<u>9.673.172.638</u>
----------------------	----------------------

Sjóðstreymi 2024

Handbært fé frá rekstri	Skýr.	2024	2023
Hagnaður fyrir tekjuskatt.....		262.545.766	90.823.971
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir varanlegra rekstrarfj.		657.678.518	453.598.580
Tap (hagn) af sölu á varanl. rekstrarfj.		(157.333)	(15.330.366)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага		(2.176.189)	(8.903.735)
Verðbætur og gengismunur		103.873.075	117.047.825
		<u>1.021.763.837</u>	<u>637.236.275</u>
Hreint veltufé frá rekstri			
		1.021.763.837	637.236.275
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:			
Lækkun (hækkun) á rekstrart. kröfum		229.648.353	(474.027.579)
Hækkun (lækkun) á rekstrart. skuldum		(310.313.977)	80.973.678
		<u>941.098.213</u>	<u>244.182.374</u>
Handbært fé frá rekstri			
		941.098.213	244.182.374
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfestingar		(512.413.610)	(789.304.589)
Söluverð fastafjármuna		1.831.290	49.461.145
Breyting bundinna innstæða		(12.316.090)	(9.353.628)
		<u>(522.898.410)</u>	<u>(749.197.072)</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
		(522.898.410)	(749.197.072)
Fjármögnunarhreyfingar			
Ábyrgðargjald v/urðunarstaða		9.670.589	14.349.465
Ný langtímalán		41.000.000	0
Greiddar afborganir langtímalána		(267.969.189)	(233.131.443)
Br. á skuldb. endurvinnslustöðva		10.019.016	23.322.788
		<u>(207.279.584)</u>	<u>(195.459.190)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
		(207.279.584)	(195.459.190)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		210.920.219	(700.473.888)
Handbært fé í ársbyrjun		297.730.517	998.204.405
Handbært fé í árslok		508.650.736	297.730.517

Skýringar

1. Upplýsingar um félagið

SORPA er byggðasamlag og er megin starfsemi félagsins fólgin í meðhöndlun úrgangs sbr. lög nr 55/2003 fyrir sex sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu, sem öll eru stofnaðilar að því. Lögheimili samlagsins er að Köllunarklettsvegur 1, 104 Reykjavík.

Samlagið er stofnað í samræmi við ákvæði IX. kafla sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986 með síðari breytingum (nr. 45/1998) um samvinnu sveitarfélaga við framkvæmd einstakra verkefna.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og hann byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum. Stjórnendur fyrirtækisins hafa metið rekstrarhæfi þess og telja að fyrirtækið hafi grundvöll til áframhaldandi starfsemi. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Hann er í íslenskum krónum og fjárhæðir eru sýndar í heilum krónum nema þar sem annað er tilgreint.

Matsaðferðir

Stjórnendur þurfa að meta og taka sértækar ákvarðanir er varða mikilvæga liði ársreikningsins og vegna eðlis síns eru háðir mati hverju sinni. Matsaðferðirnar eiga sér stoð í góðri reikningsskilavenju. Raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir, geta við sölu eða aðra ráðstöfun, reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Gengismunur

Færslur í erlendum gjaldmiðlum eru í upphafi færðar á gengi viðskiptadagsins. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á síðasta skráða viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands á árinu. Gengismunur sem myndast vegna þessa er færður í rekstrarreikning. Eignir og skuldir, aðrar en peningalegar, sem færðar eru á kostnaðarverði eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi viðskiptadagsins.

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar samkvæmt upphaflegu viðskiptaverði að frádreginni niðurfærslu sem gerð er til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum félagsins.

Handbært fé

Til handbærs fjár teljast sjóður og bankainnstæður.

Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á upphaflegu viðskiptaverði að teknu tilliti til gengisbreytinga.

Skýringar

Tekjur

Tekjur eru færðar þegar verulegar líkur eru á að fjárhagslegur ávinningur þeirra renni til samlagsins og þegar hægt er að meta þær með áreiðanlegum hætti. Tekjur eru metnar á gangvirði móttækis endurgjalds.

Seldar vörur

Tekjur af seldum vörum eru færðar í rekstrarreikning þegar verulegur hluti áhættu og eignarhalds flyst yfir til kaupanda, en almennt er miðað við afhendingu vöru.

Veitt þjónusta

Tekjur vegna veittrar þjónustu eru skráðar hlutfallslega miðað við framvindu verksins. Framvinda verksins er metin með hliðsjón af unnum vinnustundum í hlutfalli af áætluðum heildarvinnustundum verksins. Þegar ekki er hægt að meta útkomu tiltekins samnings með áreiðanlegum hætti eru tekjur aðeins innleystar að því marki sem þær standa undir kostnaði við verkefnið.

Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

Styrkir

Styrkir eru færðir til lækkunar á kostnaði.

Lotun gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

3. Starfspáttayfirlit

Starfsemi samlagsins er skipt í eftirfarandi fjóra starfspætti:

	Gufunes	Álfsnes	Endurvinnslu- stöðvar og grenndargámar	Góði Hirðirinn	Samtals
Tekjur	4.656.311.277	2.308.462.903	2.428.347.923	661.655.356	10.054.777.459
Innansamlagsviðsk	0	0	0	0	(2.276.804.153)
Samtals	4.656.311.277	2.308.462.903	2.428.347.923	661.655.356	7.777.973.306
Laun og launat. gjöld .	958.524.380	474.183.337	685.692.319	365.682.775	2.484.082.811
Rekstrarkostnaður	2.947.138.101	1.441.015.862	1.746.051.478	287.333.871	6.421.539.312
Afskriftir	410.175.689	238.865.645	0	8.637.184	657.678.518
Fjármagnsliðir	26.223.422	206.101.978	(3.395.874)	1.526	228.931.052
Innansamlagsviðsk	0	0	0	0	(2.276.804.153)
Samtals	4.342.061.592	2.360.166.822	2.428.347.923	661.655.356	7.515.427.540
Hagnaður (tap) ársins	314.249.685	(51.703.919)	0	0	262.545.766

Skýringar

4. Laun og launatengd gjöld

	2024	2023
Laun	2.053.844.540	1.833.149.835
Lífeyrissjóður	251.567.462	223.321.415
Önnur launatengd gjöld	178.670.809	159.122.794
Laun og launatengd gjöld alls	2.484.082.811	2.215.594.044

Fjöldi ársverka á tímabilinu var 162 miðað við 150 á sama tímabili á árinu á undan.

Laun stjórnar og framkvæmdastjóra námu um 43,7 mkr á tímabilinu, en um 40,4 mkr á sama tímabili árið á undan.

5. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisrýmum ef hún er til staðar. Endurbætur eru eignfærðar ef líklegt er að þær skili félaginu framtíðarhagnaði og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur viðhaldskostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikning þegar til hans er stofnað. Afskriftir eru miðaðar við áætlaðan nýtingartíma einstakra varanlegra rekstrarfjármuna og reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af stofnverði, að frádregnu áætluðu hrakvirði, miðað við eignarhaldstíma á tímabilinu. Hrakvirði, nýtingartími og afskriftaraðferðir eru endurskoðaðar við lok hvers tímabils.

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir	Áhöld og tæki	Samtals
Stofnverð 1/1	7.941.629.876	3.442.178.900	11.383.808.776
Afskrifað alls 1/1	(1.480.456.159)	(1.686.054.195)	(3.166.510.354)
Viðbót á tímabilinu	114.851.693	397.561.917	512.413.610
Afskrifað á tímabilinu	(266.077.149)	(407.312.558)	(673.389.707)
Selt og niðurlagt	0	(243.289.366)	(243.289.366)
Bókfært verð 31/12	6.309.948.261	1.503.084.698	7.813.032.959
Stofnverð alls 31/12	8.056.481.569	3.596.451.451	11.652.933.020
Afskrifað alls 31/12	(1.746.533.308)	(2.093.366.753)	(3.839.900.061)
Bókfært verð 31/12	6.309.948.261	1.503.084.698	7.813.032.959
Afskriftarhlutföll	2-20%	10-20%	

Afskriftir færast eftirfarandi:

Í rekstur	657.678.518
Til lækkunar á skuldbindingu vegna endurvinnslustöðva	15.711.189
	673.389.707

Skýringar

Fasteignir félagsins eru metnar með eftirgreindum hætti. Til samanburðar er bókfært verð eignanna.

	Fasteigna- mat	Vátrygginga- mat	Bókfært verð
Gufunes, móttökustöð	2.172.750.000	2.374.200.000	872.884.590
Gas og jarðgerðarstöðin Álfsnesi	3.000.300.000	0	5.112.024.568
Endurvinnslustöðvar	331.080.000	218.430.000	325.039.103
	<u>5.504.130.000</u>	<u>2.592.630.000</u>	<u>6.309.948.261</u>

Vátryggingarverð véla, tækja og áhalda samlagsins nam 7.521 mkr í lok tímabilsins.

6. Eignarhlutir í dótturfélögum

Dótturfélög eru þau félög sem félagið fer með yfirráð í. Yfirráð eru til staðar þegar félagið á meirihluta atkvæða í öðru félagi eða fer með meirihluta atkvæða af einhverjum ástæðum. Hlutdeildarfélag eru þau félög, þó ekki dótturfélög, sem félagið á verulegan eignarhlut í eða hefur myndað varanleg tengsl við í þeim tilgangi að hafa áhrif á rekstur þeirra. Félag er talið eiga verulegan eignarhlut í öðru félagi ef það á a.m.k. 20% eignarhlut í því. Eignarhlutir félagsins í dóttur- og hlutdeildarfélagum eru færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð. Með aðferðinni er tekið tillit til rekstrarárangurs og annarra breytinga á eigin fé félagsins. Hlutdeild í rekstrarárangri er færð sem áhrif dóttur- og hlutdeildarféлага í rekstrarreikning.

	%	Nafnverð	Bókfært verð
Metan ehf., Gylfaflöt 5, 112 Reykjavík	100,00%	101.000.000	272.743.292
			<u>272.743.292</u>

7. Viðskipti við tengda aðila

Í töflunni hér að neðan koma fram heildarviðskipti ársins við tengda aðila:

	2024	2024	2024	2024
	Sala til tengdra aðila	Kaup frá tengd- um aðilum	Lán frá tengd- um aðilum	Lán til tengdra aðila
Eigendur og dótturf. þeirra....	3.523.544.094	262.046.898	25.686.963	378.319.610
Óuppgert v/endurvinnslust....				30.530.805
Óuppgert v/grenndargáma....			1.402.486	
Metan dótturf. SORPU.....	9.834.201	8.160.693	856.353	5.718.575
	<u>3.533.378.295</u>	<u>270.207.591</u>	<u>27.945.802</u>	<u>414.568.990</u>
	2023	2023	2023	2023
	Sala til tengdra aðila	Kaup frá tengd- um aðilum	Lán frá tengd- um aðilum	Lán til tengdra aðila
Eigendur og dótturf. þeirra....	2.737.204.442	240.643.709	20.722.118	414.304.713
Óuppgert v/endurvinnslust....			79.164.009	
Óuppgert v/grenndargáma....			1.402.486	
Metan dótturf. SORPU.....	10.217.559	7.703.973	550.900	4.498.474
	<u>2.747.422.001</u>	<u>248.347.682</u>	<u>101.839.513</u>	<u>418.803.187</u>

Skýringar

8. Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfurkröfur eru færðar niður í ársreikningnum og nemur niðurfærslan 7,7 mkr. Á tímabilinu eru gjaldfærðar 4,8 mkr. vegna tapaðra krafna og breytinga á niðurfærslu. Breytingin greinist þannig:

	2024	2023
Afskriftareikningur 1/1	2.607.345	1.893.863
Afskrifaðar kröfur á tímabilinu	4.795.019	(286.603)
Framlag tímabilsins í afskriftareikning	285.796	1.000.085
Afskriftareikningur 31/12	7.688.160	2.607.345

9. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikninga:

	Stofnfé	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1/1	1.886.962.568	3.887.585.159	5.774.547.727
Hagnaður ársins		262.545.766	262.545.766
Eigið fé 31/12	1.886.962.568	4.150.130.925	6.037.093.493

10. Vaxtaberandi langtímaskuldir

Lán og lántökur sem bera vexti eru færðar á upphaflegu viðskiptaverði að frádregnum afborgunum og að teknu tilliti til vísitölu- og gengisbreytinga eftir því sem við á. Skuldir eru skilgreindar sem skammtímaskuldir nema félagið hafi skilyrðislausan rétt til að fresta greiðslu í að lágmarki eitt ár eftir lok reikningsárs.

Vaxtaberandi skuldir greinast þannig:

	2024	2023
Lánasjóður sveitarfélaga NVT 3,72%	1.466.042.730	1.563.314.204
Íslandsbanki ÓVTR, 11,53%	633.333.337	700.000.003
Eignaleigur ÓVTR 10,70%	40.842.026	0
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborganir	2.140.218.093	2.263.314.207
Næsta árs afborganir	(215.276.100)	(229.997.871)
Langtímaskuldir samtals skv. efnahagsreikningi	1.924.941.993	2.033.316.336

Langtímaskuldir greinast þannig:

	2024	2023
Skuldir vegna byggðasamlagsins	2.140.218.093	2.250.051.016
Skuldir vegna endurvinnslustöðva	0	13.263.191
	2.140.218.093	2.263.314.207

Skýringar

Afborganir af langtímaskuldum félagsins í lok tímabilsins greinast þannig á næstu ár:

Afborganir 2025 / 2024	215.276.100	229.997.871
Afborganir 2026 / 2025	216.350.592	216.734.680
Afborganir 2027 / 2026	217.157.260	216.734.680
Afborganir 2028 / 2027	218.054.602	216.734.680
Afborganir 2029 / 2028	212.844.208	216.734.680
Afborganir síðar	1.060.535.331	1.166.377.616
	<u>2.140.218.093</u>	<u>2.263.314.207</u>

11. Skuldbindingar

Í samræmi við 11. og 31. gr. laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs, 10 gr. reglugerðar nr. 737/2003 um meðhöndlun úrgangs og 17. gr. reglugerðar nr. 738/2003 um urðun úrgangs, tók stjórn SORPU bs. ákvörðun um að leggja á sérstakt gjald á urðaðan úrgang til að uppfylla ákvæði framangreindra laga og reglugerða um ábyrgð á eftirliti og vöktun með urðunarstaðnum í 30 ár eftir að honum hefur verið lokað. Gjaldið leggst á allan urðaðan úrgang frá 16. júlí 2009 að telja. Ábyrgðin er í samræmi við 17. gr. lið b í reglugerð nr. 738/2003.

Til gjalda á tímabilinu eru færðar 9,7 mkr. og nemur skuldbinding vegna ábyrgðar á urðunarstað í lok tímabilsins 161,9 mkr.

Endurvinnslustöðvar eru í eigu sveitarfélaganna og er færð skuldbinding vegna þeirra í bókum SORPU bs. Á móti lánunum sem tekin voru vegna endurvinnslustöðva á SORPA bs. kröfu á hendur sveitarfélögunum og dregst hún frá skuldbindingunni.

Breyting skuldbindingarinnar er eftirfarandi á tímabilinu:

	2024	2023
Skuldbinding vegna endurvinnslustöðva í ársbyrjun	340.750.293	357.036.735
Krafa á sveitarf., v/langtímal. endurvinnslust., í ársbyrjun	(10.019.016)	(33.341.804)
Afskrift á tímabilinu	(15.711.189)	(16.286.442)
Vextir og uppreikningur langtímalána	10.019.016	23.322.788
Samtals	<u>325.039.104</u>	<u>330.731.277</u>

Skuldbindingin sundurliðast þannig:

	2024	2023
Endurvinnslustöðvar í lok tímabilsins	325.039.104	340.750.293
Langtímalán og áfallnir vextir vegna endurvinnslustöðva	0	(10.019.016)
Samtals	<u>325.039.104</u>	<u>330.731.277</u>

Skuldbinding skiptist í hlutfalli við íbúafjölda sveitarfélaga þann 31.12.2024

		2024	2023
Reykjavíkurborg	56,3%	182.985.358	187.253.907
Kópavogur	16,0%	51.850.721	53.038.220
Hafnarfjörður	12,6%	40.821.267	40.942.934
Garðabær	7,9%	25.744.169	25.305.646
Mosfellsbær	5,5%	17.720.355	17.998.624
Seltjarnarnes	1,8%	5.917.234	6.191.946
Samtals		<u>325.039.104</u>	<u>330.731.277</u>

Skýringar

12. Leigusamningar

Samlagið leigir verslunar- og skrifstofuhúsnæði undir starfsemi sína. Þessir leigusamningar eru til 10 ára eða ótímabundnir. Leigusamningarnir eru allir tengdir vísitölu neysluverðs. Leigusamningarnir teljast rekstrarleigusamningar og eru leigugreiðslur þeirra gjaldfærðar í rekstrarreikningi.

Samningsbundnar leigugreiðslur eru áætlaðar að falli til þannig á næstu ár:

Leiga 2025 / 2024	142.815.636
Leiga 2026 / 2025	142.815.636
Leiga 2027 / 2026	142.815.636
Leiga 2028 / 2027	142.815.636
Leiga 2029 / 2028	142.815.636
Leiga síðar	428.446.908
	1.142.525.088

Sundurliðanir

	2024	2023
Rekstrartekjur		
Móttökutekjur.....	725.966.956	2.549.194.950
Endurvinnsluafurðir.....	3.900.798.215	1.495.782.022
Endurvinnslustöðvar.....	2.402.086.427	2.017.915.886
Nytjamarkaðir.....	661.626.117	527.653.652
Aðrar tekjur.....	87.495.591	77.810.459
	<u>7.777.973.306</u>	<u>6.668.356.969</u>
Rekstrargjöld		
Annar starfamannakostnaður		
Slysatryggingar.....	1.900.442	1.833.947
Fæðis- og kaffikostnaður.....	33.958.836	29.350.732
Vinnufatnaður.....	14.082.136	14.481.319
Menntun og námskostnaður.....	8.032.028	14.434.946
Annar starfsmannakostnaður.....	35.704.457	31.342.284
	<u>93.677.899</u>	<u>91.443.228</u>
Rekstur, móttaka, flutningur og ráðstöfun úrgangs		
Eyðingargjöld.....	1.041.807.155	281.219.543
Flutningur.....	640.073.588	732.077.915
Véla- og gámaleiga.....	526.925.137	710.196.195
Rekstrarvörur.....	136.964.968	102.806.475
Landleiga og urðunargjald.....	66.264.187	60.392.688
Tækniaðstoð.....	195.876.767	280.946.012
Viðhald véla og tækja.....	240.351.422	238.947.756
Tryggingar véla og tækja.....	1.374.899	822.737
Aðrar tryggingar vinnsla.....	75.078	698.485
Eftirlitsgjöld.....	12.978.266	1.819.617
	<u>2.862.691.467</u>	<u>2.409.927.423</u>
Rekstur húsnæðis		
Húsaleiga.....	144.401.518	94.388.347
Rafmagn, hiti og kalt vatn.....	102.639.814	88.801.523
Viðhald og rekstur húsnæðis.....	83.952.291	171.786.711
Fasteignagjöld og lóðarleiga.....	101.765.350	96.806.657
Annar húsnæðiskostnaður.....	32.904.853	32.254.441
Snjómokstur / hálkueyðing.....	10.544.454	8.521.265
Viðhald lóðar.....	56.955.324	78.927.151
	<u>533.163.604</u>	<u>571.486.095</u>

Sundurliðanir

	2024	2023
Kynningarkostnaður		
Auglýsingar, framleiðsla og birtingar.....	99.845.147	88.270.379
Kynningar.....	16.616.054	0
	<u>116.461.201</u>	<u>88.270.379</u>
Rekstur fólksbifreiða		
Eldsneyti.....	6.527.704	6.371.093
Viðhald.....	9.593.516	8.297.870
Skattar og tryggingar.....	6.983.596	5.756.217
Annað.....	1.310.814	12.011
	<u>24.415.630</u>	<u>20.437.191</u>
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður		
Ferðakostnaður.....	23.865.067	11.978.372
Ritföng og prentun.....	8.084.338	7.157.695
Símakostnaður.....	12.950.403	10.294.657
Burðargjöld.....	352.682	493.261
Fundakostnaður.....	2.916.789	1.790.032
Bækur og tímarit.....	148.754	169.306
Rekstur tölvubúnaðar.....	214.208.445	247.111.755
Félags- og aðildargjöld.....	6.532.723	4.282.937
Þóknun til endurskoðenda.....	6.798.135	6.097.309
Lögfræðileg aðstoð.....	54.475.058	70.298.638
Aðkeypt þjónusta.....	120.488.806	112.139.336
Innheimtu- og önnur bankaðjónusta.....	10.326.921	6.918.209
Vátryggingar.....	5.431.967	8.840.910
Afskrifaðar tapaðar kröfur.....	4.795.019	426.879
Annar kostnaður.....	42.950.251	10.312.558
	<u>514.325.358</u>	<u>498.311.854</u>
Rekstrarkostnaður samtals	<u>4.144.735.159</u>	<u>3.679.876.170</u>
Þóknun til endurskoðenda nánar		
Endurskoðun.....	3.618.145	4.123.560
Innri endurskoðun.....	8.864.040	370.900
Önnur þjónusta.....	3.179.990	1.602.849
	<u>15.662.175</u>	<u>6.097.309</u>

Fylgigögn með ársreikningi 2024

Fimm ára yfirlit samlagsins

Rekstur	2024	2023	2022	2021	2020
Rekstrartekjur.....	7.777.973	6.668.357	5.771.984	4.588.474	3.807.780
Rekstrargjöld.....	(6.628.818)	(5.895.470)	(4.463.247)	(3.797.829)	(3.501.372)
Hagnaður f. afskriftir.....	1.149.155	772.887	1.308.738	790.645	306.409
Afskriftir.....	(657.679)	(453.599)	(403.167)	(330.388)	(308.502)
Hagnaður f. fjárm. liði.....	491.477	319.288	905.570	460.257	(2.094)
Fjármagnsliðir.....	(228.931)	(228.464)	(218.219)	(129.317)	(142.039)
Hagnaður ársins.....	262.546	90.824	687.351	330.940	(144.133)

Efnahagur

Fastafjármunur.....	8.244.789	8.392.947	8.089.401	7.954.285	7.890.178
Veltufjármunir.....	1.261.497	1.280.225	1.506.672	1.028.421	672.061
Eignir samtals.....	9.506.287	9.673.173	9.596.073	8.982.706	8.562.239

Eigið fé.....	6.037.093	5.774.548	5.683.724	4.996.372	4.165.433
Skuldbindingar.....	486.970	482.992	461.606	443.978	430.137
Langtímaskuldir.....	1.924.942	2.033.316	2.135.541	2.240.139	2.397.631
Skammtímaskuldir.....	1.057.281	1.382.317	1.315.202	1.302.217	1.569.039
Eigið fé og skuldir samtals.....	9.506.287	9.673.173	9.596.073	8.982.706	8.562.239

Veltufjárhlutfall.....	1,19	0,93	1,15	0,79	0,43
Eiginfjárhlutfall.....	63,51%	59,70%	59,23%	55,62%	48,65%
Arðsemi eigin fjár.....	4,45%	1,59%	12,87%	7,22%	-3,61%
Skuldsetningarhlutfall.....	31,89%	35,21%	37,57%	44,84%	57,56%
Ársverk.....	162	150	130	113	113

Undirritunarsíða

Stjórnarformaður
Árelía Eydís Guðmundsdóttir

Stjórnarmarður
Orri Vignir Hlökkversson

Stjórnarmaður
Valdimar Víðisson

Stjórnarmaður
Gunnar Valur Gíslason

Stjórnarmaður
Svana Helen Björnsdóttir

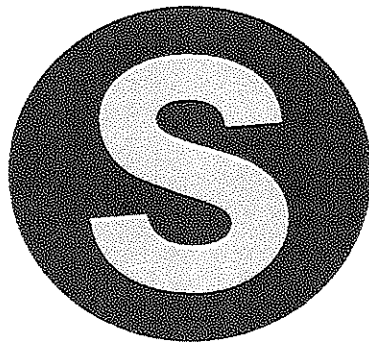
Stjórnarmaður
Aldís Stefánsdóttir

Framkvæmdastjóri
Jón Viggó Gunnarsson

Endurskoðandi
Theodór Siemsen Sigurbergsson

Strætó

Ársreikningur
2024

Strætó bs.
kt. 500501-3160
Hesthás 14
110 Reykjavík

Strætó

Ársreikningur 2024

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra.....	2-6
Aritun óháðs endurskoðanda.....	7-8
Rekstrarreikningur.....	9
Efnahagsreikningur.....	10-11
Sjóðstreymisyfirlit.....	12
Skýringar.....	13-19
Óendurskoðað fylgiskjal	
Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar	20-24

Skýrsla og áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Strætó bs. er í eigu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og nágrenni, sem annast almenningssamgöngur á svæðinu. Endurskoðaður ársreikningur Strætó bs. fyrir árið 2024 er gerður í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga. Í ársreikningi er gerð grein fyrir reikningsskilaaðferðum.

Eigendur og stjórn

Eigendur byggðasamlagsins eru sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu:

Reykjavíkurborg	60.3%
Kópavogsbær	14.6%
Hafnarfjarðarbær	12.5%
Garðabær	6.24%
Mosfellsbær	4.07%
Seltjarnarnesbær	2.29%

Kynjahlutfall er í samræmi við lagakröfur sem segja að fyrirtæki með fleiri en 50 starfsmenn skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn félagsins sé ekki lægra en 40%.

Rekstur ársins 2024

Rekstrarniðurstaða Strætó bs. batnaði verulega á árinu 2024, þar sem félagið skilaði 204 m.kr. hagnaði samanborið við 374 milljón króna tap árið áður. Helstu ástæður eru auknar rekstrartekjur, sem hækkuðu um 774 m.kr., aðallega vegna hærri framlaga frá eignaraðilum (+389 m.kr.) og hækkunar fargjalda (+138 m.kr.). Gjaldskrá var hækkuð að meðaltali um 3,5% um mitt ár 2024, sem hafði jákvæð áhrif á tekjur félagsins. Þrátt fyrir þessa hækkun voru fargjaldatekjur samt sem áður 170 milljónum krónum undir áætlun, sem bendir til þess að ákveðnu þaki hafi verið náð í verðlagningu fargjalda. Hækkunin skilaði ekki þeirri tekjuaukningu sem gert var ráð fyrir, meðal annars vegna breytinga í kauphegðun neytenda.

Rekstrargjöld hækkuðu um 262 m.kr., að mestu leyti vegna hækkunar á kostnaði við rekstur vagna og aðkeyptan akstur (+389 m.kr.) í kjölfar nýs útboðs sem tók gildi í ágúst 2024. Með nýju útboði var jafnframt gerð krafa um að vagnafloki akstursaðila verði kolefnislaus í lok árs 2029, í takt við markmið Strætó um kolefnislausan flota árið 2030. Á móti vó lækkun launakostnaðar (-229 m.kr.) og annars rekstrarkostnaðar (-91 m.kr.), sem skýrist að mestu af óreglulegum gjaldfærslum sem færðar voru í ársreikningi 2023. Þar vegur þyngst endanleg niðurstaða dómsmáls frá 2010, sem féll í Landsrétti í lok árs 2023. Einnig var gerð óregluleg gjaldfærsla vegna tryggingafræðilegs endurmats frá Brú lífeyrissjóði (sjá nánar skýringu: 30).

Þrátt fyrir þessar jákvæðu breytingar er aldur vagna Strætó of há, sem veldur auknum rekstrarkostnaði og hefur áhrif á bæði öryggi og stöðugleika í þjónustu. Til að bregðast við þessu hefur Strætó meðal annars tekið vagna á leigu. Á árinu bættust við tveir nýir rafmagnsvagnar, sem styður við markmið Strætó um kolefnislausan flota árið 2030. Með þessum viðbótum eru nú um 20% af vagnafлотanum knúnir umhverfisvænum orkugjöfum, sem er mikilvægt skref í átt að umhverfisvænni almenningssamgöngum.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá Strætó var 236 á árinu 2024 (2023: 239 stöðugildi).

Fjárhagsstaða

Heildareignir Strætó námu 3.052 m.kr. í árslok 2024 samanborið við 3.211 m.kr. árið 2023. Veltufjármunir lækkuðu og lausafjárstaðan verður áfram í forgangi. Þrátt fyrir batnandi fjárhagsstöðu hefur viðhald og endurnýjun vagna áfram áhrif á rekstrarkostnað. Til að tryggja stöðugleika í þjónustu og draga úr óvæntum kostnaði er mikilvægt að halda áfram markvissri fjárfestingu í endurnýjun flotans í samræmi við stefnu Strætó bs. um sjálfbæran rekstur. Þrátt fyrir batnandi fjárhagsstöðu er áfram mikilvægt að fylgjast með tekjustreymi og rekstrarkostnaði, sérstaklega í ljósi hækkandi aðkeypts aksturs og breytinga í kauphegðun neytenda.

Helstu þættir í starfsemi Strætó 2024

Seinni hluta árs 2024 innleiddi Strætó tvær nýjar greiðslulausnir til að einfalda og bæta greiðsluferlið fyrir farþega: snertilausar greiðslur og Kapp greiðsluþak. Með þessari breytingu geta farþegar nú greitt fullorðinsgjald með snjallkortum, farsímum og snjallúrum sem styðja snertilausar greiðslur, án þess að þurfa að nota Klapp-appið eða -kort. Kapp greiðsluþak, tryggir að farþegar greiði aldrei hærri gjald en sem nemur þremur ferðum á sólarhring eða níu ferðir á viku með fullorðinsmiða. Þannig er tryggt að notendur njóti hagkvæmustu fargjaldanna. Innleiðing snertilausra greiðslna er liður í áframhaldandi stafrænum umbreytingum Strætó og stuðlar að nútímalegri og skilvirkari almenningssamgöngum.

Á árinu 2024 hrinti Strætó af stað markaðsáttakinu „Vilt þú prófa Strætó frítt?“, sem var sérstaklega ætlað ungu fólki á aldrinum 18–25 ára sem ekki voru virkir notendur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu. Markmiðið var að hvetja fleiri til að nýta sér almenningssamgöngur og auka vitund um kosti Strætó sem hagkvæman og umhverfisvænan ferðamáta. Átakið vakti jákvæð viðbrögð og var liður í stefnu Strætó um að laða að nýja notendur, auka hlutdeild almenningssamgangna og stuðla að sjálfbærum samgöngulausnum á höfuðborgarsvæðinu.

Undanfarin þrjú ár hefur Strætó tekið þátt í evrópsku fræðslu- og starfsþróunarverkefni með það markmið að þróa fræðsluefni fyrir starfsfólk almenningssamgangna. Strætó hlaut styrk til að halda áfram vinnu við verkefnið og leiðir það nú sjálft. Verkefnið byggir á grunni Erasmus+ verkefnisins frá 2020, þar sem sýndarveruleiki var nýttur til að þjálfar starfsfólk í að bregðast við krefjandi aðstæðum. Nú verður þróaður tölvuleikur sem styður við sýndarveruleikaefnið, með áherslu á fjölbreytileika og inngildingu.

Megináhætta og óvissuþættir

Strætó bs. hefur innleitt heildstæða áhættustýringu sem felur í sér greiningu, mat og viðbrögð við helstu áhættuþáttum í starfseminni. Unnið er að formlegri áhættustefnu sem skilgreinir áhættuþol og áhættuvilja félagsins með það að markmiði að draga úr óvissu, auka öryggi og tryggja áreiðanlegan rekstur.

Helstu áhættuþættir tengjast rekstri, fjármálum og ytri aðstæðum. Fjárhagsleg áhætta felur í sér sveiflur í tekjum, breytingar á opinberum framlögum og óvæntar kostnaðarhækkningar. Rekstrarleg áhætta snýr að truflunum í þjónustu, tæknilegum örðugleikum og skorti á starfsfólki. Löggjafar- og reglugerðaráhætta getur kallað á breytingar í rekstri vegna nýrra krafa um öryggi og umhverfismál. Markaðsáhætta tengist breyttum ferðavenjum og samkeppni frá öðrum samgöngumátum, en orku- og umhverfisáhætta felur í sér hækkandi orkuverð og aðgengi að vistvænum orkugjöfum.

Strætó leggur áherslu á reglulegt mat á þessum þáttum og mótun aðgerða til að draga úr neikvæðum áhrifum þeirra. Með skýrri áhættustýringu og innra eftirliti er tryggt að félagið geti mætt áskorunum og stuðlað að skilvirkum, öruggum og sjálfbærum almenningssamgöngum.

Rekstur Strætó er að stórum hluta háður framlögum frá sveitarfélögum, sem geta verið breytileg eftir fjárhagsstöðu og forgangs röðun hverju sinni. Óvissa um fjárveitingar getur haft áhrif á þjónustustig og getu félagsins til að viðhalda eða þróa almenningssamgöngur til framtíðar.

Aðlögun leiðakerfisins að Borgarlínunni er stórt verkefni sem mun hafa veruleg áhrif á starfsemi. Markmiðið er að bæta almenningssamgöngur og auka notendavænleika, en breytingarnar gætu tímabundið haft áhrif á núverandi farþega og krafist viðbótarúrræða til að tryggja samfellda þjónustu á meðan umbreytingin fer fram.

Hækkandi rekstrarkostnaður, meðal annars vegna launahækkana, viðhalds og orkuverðs, skapar áskoranir fyrir fjárhagsstöðu félagsins. Þessar kostnaðarbreytingar geta haft áhrif á getu Strætó til að viðhalda þjónustustigi og fjárfesta í nauðsynlegum innviðum.

Strætó vinnur að því að draga úr kolefnislosun í samræmi við stefnu stjórnvalda, en fjármögnun til að ná því markmiði hefur ekki verið að fullu tryggð.

Áhrif ytra umhverfis á starfsemi Strætó

Rafvæðing og innleiðing umhverfisvænni vagna er lykilþáttur í langtímastefnu Strætó. Þessi þróun krefst umtalsverðrar fjárfestingar í nýjum vögnum og uppbyggingar á nauðsynlegum hleðsluinnviðum til að tryggja skilvirkan og öruggan rekstur. Orkuframboð og afhendingargeta rafmagns verða lykilþættir, þar sem aðgengi að nægjanlegri raforku er forsenda fyrir öruggum og skilvirkum orkuskiptum. Samvinna við opinbera aðila, dreifiveitur og sveitarfélög er nauðsynleg til að tryggja að raforkukerfið styðji við innleiðingu rafvagna án þess að skerða afhendingaröryggi á öðrum sviðum.

Til lengri tíma mun rafvæðing Strætó draga úr rekstrarkostnaði með lægri eldsneytiskostnaði og minni viðhaldsþörf. Aftur á móti fylgja henni áskoranir, svo sem háar stofnfjárfestingar, aukið álag á rafdreifikerfið og þörf fyrir sveigjanlegt rekstrarfyrirkomulag vegna hleðslutíma.

Aukin umferð á höfuðborgarsvæðinu hefur haft veruleg áhrif á þjónustu Strætó, sérstaklega á háannatímum, þar sem seinkanir hafa orðið tíðari og ferðatími lengst. Helstu áhrifaþættir eru fjölgun ökutækja, lækkun hámarkshraða og takmarkaður forgangur strætisvagna í umferðinni. Til lengri tíma litið mun uppbygging Borgarlínunnar gegna lykilhlutverki í því að bæta skilvirkni almenningssamgangna. Með nýjum sérakreinum, forgangi í umferð og betri tengingu milli samgöngumáta verður ferðatími almenningssamgangna styttri og áreiðanleiki þeirra meiri. Uppbyggingin mun stuðla að því að gera almenningssamgöngur samkeppnishæfari valkost við einkabílinn og styðja við sjálfbærar samgöngulausnir til framtíðar.

Rekstrarhæfi

Rekstur félagsins hefur verið krefjandi undanfarin ár, meðal annars vegna hækkandi aðfangakostnaðar umfram tekjuvöxt. Eigendur hafa lagt félaginu til aukaframlög til að bregðast við þessum áskorunum og tryggja áframhaldandi starfsemi.

Með uppfærðum Samgöngusáttmála hefur ríkið aukið fjárstuðning sinn við félagið, og á fyrstu mánuðum ársins 2025 hefur meira fjármagn borist frá ríkinu en áður. Með hliðsjón af fjárhagsáætlun og auknu framlagi frá ríkinu er rekstrarhæfi Strætó tryggt.

Framtíðarhorfur

Í samræmi við uppfærðan Samgöngusáttmála höfuðborgarsvæðisins, sem undirritaður var í ágúst 2024, hefur verið ákveðið að stofna nýtt félag með aðkomu ríkisins og sveitarfélaganna sem nú eiga Strætó bs. Nýja félagið mun bera ábyrgð á stefnumótun, uppbyggingu og rekstri almenningssamgangna, þar á meðal Borgarlínunni, með það að markmiði að bæta skilvirkni og samhæfingu samgöngukerfisins á höfuðborgarsvæðinu.

Viðræðuhópur skipaður fulltrúum ríkisins og sveitarfélaganna vinnur nú að því að skilgreina fyrirkomulag hins nýja félags, þar á meðal stjórnskipulag þess og ábyrgðarsvið.

Stofnun nýja félagsins mun hafa umtalsverð áhrif á Strætó bs. Breytingar á rekstrarfyrirkomulagi gætu leitt til þess að hlutverk Strætó verði endurskoðað og að verkefni og ábyrgð færist til hins nýja félags. Þar sem ríkið mun bera þriðjung rekstrarkostnaðar almenningssamgangna, að frádrögnum farþegatekjum, má gera ráð fyrir breyttum fjárhagsramma, sem gæti styrkt fjárfestingar í innviðum og þjónustu.

Innleiðing Borgarlínunnar mun einnig hafa veruleg áhrif á framtíð Strætó. Núverandi leiðakerfi verður aðlagð að Borgarlínunni með auknum forgangi almenningssamgangna og bættri tengingu milli svæða. Strax á haustmánuðum 2025 er stefnt að því að auka tíðni ferða á lykilleiðum, sem mun stuðla að betri þjónustu og stytta biðtíma fyrir farþega. Jafnframt verður áfram unnið að orkuskiptum og tæknilegri þróun til að bæta þjónustu og rekstrarskilyrði.

Til lengri tíma litið er markmiðið að gera almenningssamgöngur að samkeppnishæfum valkosti við einkabílinn, bæta þjónustu við farþega og stuðla að sjálfbærari samgöngum á höfuðborgarsvæðinu. Strætó mun í framhaldinu laga starfsemi sína að þessum breytingum í samvinnu við hagaðila til að tryggja skilvirka innleiðingu og áreiðanlegan rekstur fyrir notendur almenningssamgangna.

Uppbygging hleðsluinnviða er lykilþáttur í orkuskiptum. Verkefnið er umfangsmikið og krefst heildarskipulagningar til langstíma til að tryggja nægjanlegt orkuframboð, rekstraröryggi og skilvirkni. Innviðauppbygging hleðslustöðva er þegar hafin og felur í sér greiningu á staðsetningum, tæknilegum lausnum og samstarfi við orkufyrirtæki og sveitarfélög.

Áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Það er álit stjórnar Strætó að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu þess í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun samlagsins, komi fram í ársreikning.

Stjórn og framkvæmdastjóri Strætó bs. staðfesta hér með ársreikning byggðasamlagsins 31. desember 2024 með áritun sinni.

Reykjavík, 14. mars 2025

Undirritun er rafræn og er að finna á öftustu síðu

Stjórn:

F.h. Reykjavíkurborgar

F.h. Hafnarfjarðarbæjar

F.h. Kópavogsbæjar

F.h. Mosfellsbæjar

F.h. Garðabæjar

F.h. Seltjarnarnesbæjar

Framkvæmdastjóri

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eiganda Strætó bs.

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Strætó bs. („félagið“) fyrir árið 2024 að undanskilinni skýrslu stjórnar. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu félagsins 31. desember 2024 og afkomu þess og breytingu á handbæru fé á árinu 2024, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð félaginu. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar taka m.a. til skýrslu stjórnar og ófjárhagslegra upplýsinga sem fylgir ársreikningi sem og upplýsinga í ársskýrslu. Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni þessara upplýsinga og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins, hvort slíkar upplýsingar séu í andstöðu við þær upplýsingar sem við höfum aflað við endurskoðun okkar eða hvort í þeim sé að finna verulegar villur.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar að lágmarki sem ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi félagsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningsins með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.
- Afla endurskoðunargagna er varða verulegar einingar innan ársreikningsins til að geta látið í ljós álit á ársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framkvæmd endurskoðunar félagsins og berum ein ábyrgð á álit okkar á félaginu.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við lýsum því yfir að við uppfyllum ákvæði siðareglna er varðar óhæði. Við höfum komið á framfæri upplýsingum um tengsl eða aðra þætti sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og hvaða varúðarráðstafanir við höfum stuðst við til að tryggja óhæði okkar, ef við á.

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.
Reykjavík, 14. mars 2025

Sturla Jónsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur 2024

	Rauntölur		Áætlun
	2024	2023	2024
Rekstrartekjur			
Fargjöld	2.184.831	2.047.107	2.354.848
Rekstrarframlög eignaraðila	6.468.783	6.079.988	6.263.738
Ríkisframlag	906.000	906.000	906.000
Pant akstursþjónusta.....	1.822.158	1.630.466	1.801.725
Aðrar tekjur	481.491	425.659	422.847
Rekstrartekjur samtals	<u>11.863.263</u>	<u>11.089.220</u>	<u>11.749.158</u>
Rekstrargjöld			
Laun og launatengd gjöld.....	3.441.647	3.670.282	3.575.518
Rekstur vagna og aðkeyptur akstur	5.268.157	4.879.178	5.103.947
Pant akstursþjónusta.....	1.822.158	1.630.466	1.801.725
Annar rekstrarkostnaður	768.967	859.485	778.294
Rekstrargjöld samtals	<u>11.300.929</u>	<u>11.039.410</u>	<u>11.259.484</u>
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir (EBITDA).....	<u>562.334</u>	<u>49.810</u>	<u>489.674</u>
Afskriftir	(245.276)	(277.057)	(284.296)
Rekstrarniðurstaða (EBIT).....	<u>317.057</u>	<u>(227.248)</u>	<u>205.378</u>
Vaxtatekjur.....	9.443	18.780	0
Vaxtagjöld, verðbætur og gengismunur	(122.938)	(165.678)	(195.104)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	<u>(113.495)</u>	<u>(146.899)</u>	<u>(195.104)</u>
Rekstrarniðurstaða	<u>203.562</u>	<u>(374.146)</u>	<u>10.274</u>

Efnahagsreikningur 31.desember 2024

	Skýr.	31.12 2024	31.12 2023
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir fastafjármunir:	6,22		
Strætisvagnar og önnur ökutæki		1.266.263	1.275.186
Innréttingar, áhöld og tæki.....		137.184	137.764
Hugbúnaður.....		237.513	278.283
		<u>1.640.960</u>	<u>1.691.233</u>
Áhættufjármunir og langtímakröfur:			
Fyrirframgreiddur kostnaður	10	558.416	586.299
		<u>558.416</u>	<u>586.299</u>
Fastafjármunir samtals		<u>2.199.377</u>	<u>2.277.533</u>
Veltufjármunir			
Birgðir	8,23	101.727	105.151
Skammtímakröfur:	11		
Viðskiptakröfur	24	62.583	63.447
Kröfur á tengda aðila.....		243.410	310.488
Fyrirframgreiddur kostnaður	10	27.883	27.883
Aðrar skammtímakröfur		49.677	55.749
Handbært fé.....		367.430	370.350
Veltufjármunir samtals		<u>852.711</u>	<u>933.068</u>
Eignir samtals		<u>3.052.087</u>	<u>3.210.601</u>

Efnahagsreikningur 31.desember 2024

	Skýr.	31.12 2024	31.12 2023
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Framlag eigenda		900.012	900.018
Ójafnað tap.....		(1.060.839)	(1.264.407)
Eigið fé samtals	25	<u>(160.828)</u>	<u>(364.390)</u>
Skuldbindingar			
Lífeyrisskuldbinding.....	13,26	244.375	238.593
Skuldbindingar samtals		<u>244.375</u>	<u>238.593</u>
Langtímaskuldir			
Langtímaskuldir		1.563.340	1.624.749
Langtímaskuldir samtals	14,27	<u>1.563.340</u>	<u>1.624.749</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir.....		690.088	643.466
Skuld við tengda aðila.....		6.258	5.862
Næsta árs afborganir langtímalána.....	27	121.251	114.155
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindinga.....	26	20.553	19.670
Fyrirfram innheimtar tekjur		16.837	11.375
Aðrar skammtímaskuldir		550.212	917.120
Skammtímaskuldir samtals		<u>1.405.199</u>	<u>1.711.649</u>
Skuldir samtals		<u>3.212.914</u>	<u>3.574.991</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>3.052.087</u>	<u>3.210.601</u>

Sjóðstreymisyfirlit 2024

	Skýr.	2024	2023
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarniðurstaða		203.562	[374.146]
Líðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir.....	7	245.276	277.057
Verðbætur og gengismunur.....		53.578	86.656
Breyting lífeyrisskuldbindinga.....	26	11.858	258.263
Veltufé frá (til) reksturs		<u>514.274</u>	<u>247.831</u>
Breytingar rekstrartengdra eigna og skulda:			
Birgðir, (hækkun) lækkun.....		3.424	15.430
Skammtímakröfur, (hækkun) lækkun		74.014	[138.723]
Skammtímaskuldir, hækkun (lækkun).....		[319.622]	185.754
Fyrirframgreitt framlag til Brúar lífeyrissjóðs, breyting.....		27.883	27.883
Breytingar á rekstrart. eignum og skuldum		<u>[214.301]</u>	<u>90.344</u>
Handbært fé frá (til) rekstri		<u>299.973</u>	<u>338.175</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	22	[195.003]	[407.697]
Fjárfestingarhreyfingar		<u>[195.003]</u>	<u>[407.697]</u>
Fjármögnunarhreyfingar	27		
Afborganir langtímalána.....		[107.891]	[99.363]
Fjármögnunarhreyfingar		<u>[107.891]</u>	<u>[99.363]</u>
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		[2.921]	[168.886]
Handbært fé í ársbyrjun		<u>370.350</u>	<u>539.236</u>
Handbært fé í lok tímabils.....	12	<u>367.430</u>	<u>370.350</u>

Skýringar með ársreikningi

1. Upplýsingar um byggðasamlagið

Strætó bs. er byggðasamlag í eigu sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu; Reykjavík (60,30%), Kópavogur (14,60%), Hafnarfjörður (12,50%), Garðabær (6,24%), Mosfellsbær (4,07%) og Seltjarnarnes (2,29%). Lögheimili samlagsins er að Hesthálsi 14, 110 Reykjavík.

Samlagið er stofnað í samræmi við ákvæði IX. kafla sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986 með síðari breytingum (nr. 45/1998) um samvinnu sveitarfélaga við framkvæmd einstakra verkefna.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga nr. 3/2006, reglugerð nr. 696/1996 um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga og reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga nr. 1212/2015. Ársreikningurinn er byggir í meginatriðum á sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Reikningsskilaaðferðir

3. Innlausn tekna

Tekjur af sölu á þjónustu og vöru eru færðar í rekstrarreikning þegar eignarhald flyst til kaupanda. Innheimt rekstrarframlög og tekjur vegna sölu á miðum og kortum eru tekjufærðar í samræmi við innborganir.

Hagnaður eða tap á sölu varanlegra rekstrarfjármuna er reiknað sem mismunur söluverðs og bókfærðs verðs og er fært í rekstrarreikningi á meðal rekstrartekna eða - gjalda, eftir því sem við á.

4. Lotun gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

5. Verðlags- og gengisviðmið

Eignir og skuldir, sem bundnar eru verðlagsvísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla, eru færðar í ársreikninginn miðað við verðlag eða gengi í lok árs. Verðbætur og gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

6. Eignfærsla varanlegra rekstrarfjármuna

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eigna á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum og virðisýrnnun ef hún er til staðar. Endurbætur eru eignfærðar ef líklegt er að þær skili félaginu framtíðarhagnaði og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur viðhaldskostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar með ársreikningi

7. Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma eigna þar til niðurlagsverði er náð. Almennu er miðað við að niðurlagsverð svari til eins árs afskriftar, þó að hámarki 10% af stofnverði.

Strætisvagnar og önnur ökutæki	10-13 ár
Áhöld og tæki	3-10 ár
Hugbúnaður	5-7 ár

8. Birgðir

Vörubirgðir eru metnar á kostnaðarverði eða dagvirði, sé það lægra.

9. Niðurfærsla krafna

Viðskiptakröfur eru metnar með tilliti til tapsáhættu og eru niðurfærðar með óbeinni afskrift í ársreikningi. Ekki er hér um endanlega afskrift að ræða, heldur er myndaður mótreykingur sem mæta á þeim kröfum sem kunna að tapast. Breyting á niðurfærslu sem þannig er ákveðin, að teknu tilliti til endanlegra tapaðra krafna er færð í rekstrarreikning.

10. Fyrirframgeiddur kostnaður

Fyrirframgeiddur kostnaður vegna uppgjörs við Brú lífeyrissjóð, samanber lög nr. 127/2016, skiptist í framlag í lífeyrisaukasjóð, sem gjaldfærist á 30 árum og framlag í varúðarsjóð, sem gjaldfærist á 20 árum frá 1.júlí 2017 að telja.

11. Skammtímakröfur

Skammtímakröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar og áfallinna vaxta, ef um vaxtaberandi kröfur er að ræða. Kröfurnar eru niðurfærðar til þess að mæta vanhöldum við innheimtu þeirra.

12. Handbært fé

Til handbærs fjár teljast sjóður og bankainnstæður.

13. Skuldbinding

Skuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna Strætó er færð sem skuldbinding í efnahagsreikningi samkvæmt útreikningi Brú lífeyrissjóðs, þá í samræmi við samþykktir sjóðsins. Breyting á skuldbindingu er færð í rekstrarreikning. Áætlaðar næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga eru færðar meðal skammtímaskulda. Sjá nánar í skýringu nr. 26.

14. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar í efnahagsreikning í lok árs eins og lánað segja til um. Næsta árs afborganir eru færðar meðal skammtímaskulda.

Skýringar með ársreikningi

15. Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á upphaflegu viðskiptaverði að teknu tilliti til gengisbreytinga.

16. Rekstrarframlög eignaraðila

	2024	2023
Rekstrarframlög eignaraðila	6.049.506	5.652.495
Niðurgreiðsla farmiða aldraðra og öryrkja	156.139	134.909
Niðurgreiðsla nemakorta	263.138	292.584
	<u>6.468.783</u>	<u>6.079.988</u>

	Rekstrar- framlag	Niðurgreiðsla fatlaðra og aldraðra	Niðurgreiðsla nemakorta	Samtals
Reykjavíkurborg.....	3.759.707	97.215	201.158	4.058.080
Kópavogsbær.....	834.157	21.334	24.229	879.720
Hafnarfjarðarbær.....	580.497	14.950	19.716	615.162
Garðabær.....	441.623	11.369	8.061	461.052
Mosfellsbær.....	323.393	8.440	5.565	337.398
Seltjarnarnesbær.....	110.130	2.831	4.410	117.371
	<u>6.049.506</u>	<u>156.139</u>	<u>263.138</u>	<u>6.468.783</u>

Sveitarfélögin niðurgreiða ferðir aldraðra, öryrkju og nema.

17. Pant akstursþjónusta

	2024	2023
Tekjur		
Framlag sveitarfélaga	1.663.445	1.502.019
Fargjöld notenda	158.714	128.447
	<u>1.822.158</u>	<u>1.630.466</u>
Gjöld		
Aðkeyptur akstur	1.822.158	1.629.653
Laun og launatengd gjöld - aðstoðarfólk í skólaakstri	0	813
	<u>1.822.158</u>	<u>1.630.466</u>

Pant akstursþjónusta er akstursþjónusta fyrir fatlaða og aldraða. Verktakar annast allan akstur Pant akstursþjónustu. Allur beinn kostnaður við akstur umfram fargjöld notenda er greiddur af sveitarfélögum.

18. Aðrar tekjur

	2024	2023
Þóknun - Pant akstursþjónusta	217.688	204.151
Þóknun - landsbyggðin	110.400	106.400
Aðrar tekjur	153.403	115.108
	<u>481.491</u>	<u>425.659</u>

Skýringar með ársreikningi

19. Laun og launatengd gjöld

	2024	2023
Laun	2.751.263	2.746.160
Launatengd gjöld	675.147	636.427
	3.426.411	3.382.587
Breyting áfallins orlofs	3.378	29.432
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	11.858	258.263
	3.441.647	3.670.282

Fjöldi stöðugilda að meðaltali 236 239

Laun stjórnar og framkvæmdastjóra námu um 44,4 m.kr. á árinu (2023: 40,6 m.kr)). Í lok ársins störfuðu 279 starfsmenn hjá Strætó bs.

20. Rekstur vagna og aðkeyptur akstur

	2024	2023
Aðkeyptur akstur	4.373.213	3.937.072
Viðhalds og viðgerðakostnaður	262.302	314.597
Orkugjafar	412.450	446.408
Annar rekstrarkostnaður vagna	220.192	181.100
	5.268.157	4.879.178

21. Annar rekstrarkostnaður

	2024	2023
Skrifstofu- stjórnunarkostnaður	287.894	427.283
Sölu og kynningarkostnaður	64.214	63.327
Rekstur tölvubúnaðar	242.607	211.051
Húsnæðiskostnaður	174.252	157.823
	768.967	859.485

Þóknun til endurskoðenda ársreiknings félagsins nam kr 4,7 og innri endurskoðenda 3,6 m.kr.

22. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Strætisvagnar og önnur ökutæki	Innréttingar, áhöld og tæki	Hugbúnaður	Samtals
Heildarverð 1.1.2024	3.958.784	513.352	494.305	4.966.440
Afskrifað áður	(2.683.598)	(375.587)	(216.021)	(3.275.207)
Bókfært verð 1.1 2024	1.275.186	137.764	278.283	1.691.233
Viðbót	149.132	32.178	13.694	195.003
Selt/ fært út og niðurlagt	(8.697)	0	0	(8.697)
Afskrift	(149.357)	(32.758)	(54.464)	(236.579)
Bókfært verð 31.12 2024	1.266.263	137.184	237.513	1.640.960
Afskriftahlutföll	8-13%	10-33%	14-20%	

Vátryggingarverð tækja og áhalda nam 292 m.kr. í lok árs.

Vátryggingaverðmæti strætisvagna og annara ökutækja er samtals um 1.440 m.kr.

Skýringar með ársreikningi

23. Birgðir

	31.12 2024	31.12 2023
Olía	6.554	8.534
Varahlutir	95.173	96.617
	<u>101.727</u>	<u>105.151</u>
Vátryggingaverðmæti birgða	135.000	129.659

24. Viðskiptakröfur

	31.12 2024	31.12 2023
Viðskiptakröfur	32.681	37.918
Viðskiptakröfur - Pant akstursþjónusta	31.925	27.816
Niðurfærsla viðskiptakrafna	[2.023]	[2.287]
	<u>62.583</u>	<u>63.447</u>

25. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikninga:	Eiginfjárframlag rekstraraðila	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Eigið fé 1/1	900.018	[1.264.407]	[364.390]
Rekstrarniðurstaða ársins	0	203.562	203.562
Staða 31/12	<u>900.018</u>	<u>[1.060.845]</u>	<u>[160.821]</u>

26. Lífeyrisskuldbinding vegna Brúar lífeyrissjóðar

Áætluð áfallin lífeyrisskuldbinding er tilkomin vegna breytinga á samþykktum A og V deildar Brúar lífeyrissjóðs 2023 og nam 265 m.kr. í árslok 2024. Mánaðarleg innheimta hófst í janúar 2024 og verður til næstu áratuga eða þangað til þessi hópur hættir á lífeyri.

Skuldbindingin greinist þannig:

	31.12 2024
Lífeyrisskuldbinding í upphafi árs.	258.263
Breyting á lífeyrisskuldbindingu á árinu	11.858
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	[5.193]
Lífeyrisskuldbinding í árslok	<u>264.929</u>
Skammtíamhluti lífeyrisskuldbindingar	20.553
Langtíamhluti lífeyrisskuldbindingar	<u>244.375</u>
	<u>264.929</u>
Áætluð þátttaka í greiðslu lífeyris eftir tímabilum:	
Til greiðslu árin 2025-2029	93.963
Til greiðslu árin 2030-2034	71.594
Til greiðslu árin 2035-2039	49.861
Til greiðslu árin 2040 og síðar	<u>49.510</u>
	<u>264.929</u>

Skýringar með ársreikningi

27. Langtímaskuldir

Langtímaskuldir greinast þannig:

	Verðtryggt	Óverðtryggt	Samtals
Staða í byrjun árs	1.138.568	600.336	1.738.904
Viðbót ársins	0	0	0
Afborgun ársins	(50.904)	(56.987)	(107.891)
Verðbætur og afföll ársins	53.578	0	53.578
	1.141.242	543.349	1.684.591
Næsta árs afbrogun	(52.443)	(68.808)	(121.251)
	1.088.799	474.541	1.563.340

Afborganir langtímaskulda á næstu árum:

Árið 2025	121.251
Árið 2026	121.860
Árið 2027	59.411
Árið 2028	254.318
Árið 2029	254.976
Síðar	872.775
	<u>1.684.591</u>

28. Ríkisframlag

Í maí 2012 var áritaður samstarfssamningur milli ríkissjóðs og eigenda Strætó bs. og eru markmið og tilgangur samningsins m.a. eftirfarandi:

- Að a.m.k. tvöfalda hlutdeild almenningssamgangna í öllum ferðum sem farnar eru á höfuðborgarsvæðinu
- Að vinna að lækkun á samgöngukostnaði heimila og samfélagsins vegna umferðar og slysa
- Að stuðla að auknu umferðaröryggi
- Að stuðla að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda í samgöngum á höfuðborgarsvæðinu

Til að ná fram markmiðum samningsins mun Strætó bs. fá mánaðarlegt framlag frá ríkissjóði fram til ársins 2034.

29. Tengdir aðilar

Eignaraðilar og félög tengd þeim, stjórnarmenn og stjórnendur teljast vera tengdir aðilar félagsins. Makar þessara aðila, ófjáráða börn og aðrir fjárhagslega háðir einstaklingar falla einnig undir skilgreininguna. :

Hluti af þeim aðilum sem skilgreindir eru sem tengdir aðilar eiga almenn viðskipti við félagið. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg við það sem gerist í viðskiptum við ótengda aðila og eru þessi viðskipti því flokkuð sem slík.

Skýringar með ársreikningi

30. Önnur mál

Breytingar voru gerðar á samþykktum A og V deildar Brúar lífeyrissjóðs. Ástæða breytinganna var tryggingafræðilegur halli sem tilkominn var annars vegar vegna innleiðingu á nýju reiknilíkani Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga á lífslíkum landsmanna og hins vegar vegna slakra ávöxtunnar á árinu 2022. Í ljósi þessa hóf Brú lífeyrissjóður hefja mánaðarlega innheimtu í janúar 2024 og verður til næstu áratuga eða þangað til þessi hópur hættir á lífeyri. Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi var áætluð skuldbinding í árslok 2024 265 m.kr. Á árinu 2023 var gjaldfærð skuldbinding upp á 258 m.kr., og hækkun um 11,8 m.kr. gjaldfærð árið 2024, þar sem um matsbreytingu er að ræða. Um áætlaða fjárhæð er að ræða og kann hún að verða leiðrétt. Í skoðun er að hvaða marki viðbótargreiðslur og lífeyrisskuldbindingar skuli falla á byggðasamlagið vegna ákveðins hóps starfsmanna sem áður þáðu launagreiðslur frá Reykjavíkurborg en störfuðu fyrir Strætó bs. Leiðréttingar á áætlaðri skuldbindingu eru þó ekki líklegar til að nema verulegum fjárhæðum.

Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar

Strætó bs. leggur áherslu á að viðhalda góðum stjórnarháttum. Um stjórnarhætti gilda ákvæði sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 með síðari breytingum ásamt lögum um farþegaflutninga og farmflutninga á landi nr. 28/2017

Framsetning stjórnarháttayfirlýsingar 2024 er með hliðsjón af leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins, 6. útgáfa, 1. júlí 2021. Strætó vikur þó að hluta frá leiðbeiningunum einkum þar sem efnistöð eiga ekki við um byggðasamlög. Stefna um sjálfbærni og fjölbreytileika í tengslum við stjórn, framkvæmdastjórn og æðstu stjórnendur samkvæmt grein 2.9 hefur ekki verið formlega skráð, þó að þessi sjónarmið séu höfð að leiðarljósi í starfsemi félagsins.

Strætó bs. er byggðasamlag í eigu Reykjavíkurborgar, Kópavogs, Hafnarfjarðar, Garðabæjar, Mosfellsbæjar og Seltjarnarness. Félagið sér um rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu. Strætó bs. starfar í samræmi við sveitarstjórnarlög nr. 138/2011, lög um farþegaflutninga og farmflutninga á landi nr. 28/2017, reglugerð um leyfi til að stunda farþegaflutninga og farmflutninga á landi og eigendastefnu félagsins. Hlutverk Strætó er að veita hagkvæma, umhverfisvæna og aðgengilega samgöngubjónustu sem stuðlar að bættri samgöngustefnu, minnkun umferðarálags og lægri kolefnislosun.

Helstu hlutverk Strætó:

1. Rekstur almenningssamgangna – Skipuleggja og reka strætisvagnþjónustu fyrir íbúa og gesti.
2. Samfélagsleg ábyrgð – Tryggja jafnt aðgengi allra að samgöngum, óháð aldri, efnahag eða líkamlegri getu.
3. Umhverfisvænar lausnir – Draga úr mengun og styðja við vistvænar samgöngur með rafvæðingu og notkun hreinni orkugjafa.
4. Samstarf við sveitarfélög – Þjónusta sveitarfélög sem taka þátt í rekstri Strætó bs. og þróa almenningssamgöngur í takt við þarfir þeirra.
5. Nýsköpun og tækni – Innleiða stafrænar lausnir fyrir greiðslukerfi, leiðakerfi og aðgengi farþega.

Markmið Strætó er að auka notkun almenningssamgangna og stuðla að sjálfbærum samgöngum með bættri þjónustu og skilvirkum rekstri.

Grundvöllur að stjórnarháttum Strætó eru annars vegar samkvæmt forsendum sem koma fram í stofnskjöllum byggðasamlagsins, þar á meðal stofnsamningi, viðauka við stofnsamning og eigendastefnu. Þessi skjöl setja ramma fyrir stjórnarvinnu, ákvarðanatöku og ábyrgð á öllum stigum rekstursins. Eigendastefna og viðaukar við stofnsamning tryggja að markmið, hlutverk og réttindi hagsmunaaðila séu skýr og samræmd, sem skapar grunn að áreiðanlegri stjórnun og sjálfbærri þróun byggðasamlagsins.

Stefnur og tilmæli, ásamt starfsreglum stjórnar, eru lykilatriði sem stuðla að skilvirku skipulagi og stýringu á áhættu í starfsemi. Þessar stefnur miða að því að:

- Skapa skýra ramma fyrir ákvarðanatöku og innleiðingu stefnu.
- Gera ráðningarferla og ráðningaráætlanir aðgengilegar og jafnræðislegar.
- Tryggja að stjórnun áhættu sé samþætt og stöðugt uppfærð.

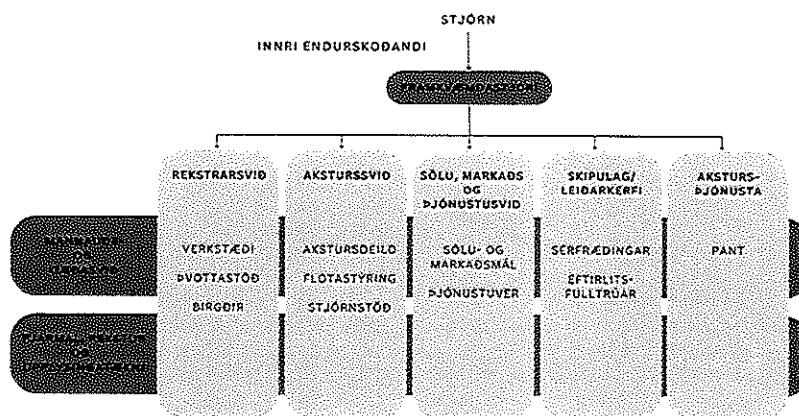
Stefnur um áhættustýringu eru endurskoðaðar árlega og þegar þurfa þykir, til að þær endurspegli nýjustu þekkingu, bestu starfsvenjur og breytingar á ytri og innri aðstæðum. Innri verkferlar eru sömuleiðis veigamikill þáttur stjórnarháttanna og tryggja að allar aðgerðir séu framkvæmdar með nákvæmni, gagnsæi og ábyrgð. Með þessum ferlum er stefnt að því að áhætta sé greind, metin og meðhöndluð á skilvirkan hátt til að stuðla að stöðugleika og langtímaárangri Strætó.

Í heild sinni tryggir þetta samspil stofnskjala, stefna, tilmæla og innri verkferla að stjórnarhættir Strætó séu byggðir á fagmennsku, ábyrgð og stöðugleika.

Stjórnarhættir og stjórnskipulag

Stjórnarhættir byggðasamlagsins byggist á ákvæðum sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 með síðari breytingum og á grundvelli stofnsamnings og eigendastefnu.

Gildandi stjórnskipulag fyrir Strætó:

Stjórn

Stjórn Strætó bs. fer með æðsta vald byggðasamlagsins í samræmi við lög, reglur og samþykktir. Stjórnin samanstendur af sex fulltrúum, sem eru kosnir af sveitarstjórnnum aðildarsveitarfélaganna til tveggja ára í senn. Jafnframt eru kosnir sex varafulltrúar til jafnlangs tíma.

Formennska í stjórninni gengur milli fulltrúa aðildarsveitarfélaganna, þar sem hver fulltrúi gegnir embættinu í tvö ár í senn. Atkvæðavægi stjórnarmanna er endurskoðað árlega og byggist á íbúafjölda aðildarsveitarfélaganna 1. desember næstliðins árs.

Stjórnarmenn og varafulltrúar skulu uppfylla hæfniskröfur sveitarstjórnarlaga og tryggja með því faglegan og lögbundinn rekstur byggðasamlagsins.

Stjórnarfundir eru haldnir að minnsta kosti mánaðarlega og jafnvel oftari ef þörf krefur. Árið 2024 voru haldnir 19 fundir, og fundargerðir þeirra eru aðgengilegar á heimasíðu Strætó.

Stjórn Strætó bs. framkvæmir árlegt árangursmat á störfum sínum til að tryggja faglega stjórnarhætti og skilvirk vinnubrögð. Viðmið um hagsmunaárekstra eru í gildi, þar sem stjórnarmönnum ber að upplýsa um mögulega hagsmuni og víkja frá ákvörðunum eftir þörfum.

Starfskjaranefnd Strætó bs. var skipuð árið 2024 og hefur það hlutverk að yfirfara og móta stefnu félagsins um starfskjör stjórnenda og lykilstarfsmanna í samræmi við góða stjórnarhætti.

Framkvæmdastjórn

Framkvæmdastjórn Strætó bs. starfar í samræmi við stefnu stjórnar og ber ábyrgð á daglegum rekstri félagsins. Hlutverk framkvæmdastjórnar er skilgreint í starfsreglum sem samþættar eru eigendastefnu og stefnumörkun félagsins.

Framkvæmdastjórnin ber ábyrgð á að setja fram markmið og mælikvarða sem tryggja skilvirkan rekstur og stuðla að framþróun félagsins. Þessir mælikvarðar ná meðal annars til umhverfismála, jafnréttismála og starfsmannamála, með það að markmiði að tryggja sjálfbærni og samfélagslega ábyrgð í starfsemi Strætó bs.

Í framkvæmdastjórn Strætó bs. sitja samtals sjö manns: framkvæmdastjóri, fjármálastjóri og sviðsstjórar helstu deilda félagsins.

Framkvæmdastjóri Strætó bs. árið 2024 var Jóhannes Svavar Rúnarsson.

Stefnumörkun og starfsreglur

Strætó bs. hefur mótað skýra stefnumörkun og ítarlegar starfsreglur sem leggja grunn að faglegum og ábyrgum rekstri félagsins. Reglurnar taka til stjórnunarháttar, starfshátta og stefnu félagsins í lykilmálum eins og rekstri, jafnrétti, umhverfismálum og persónuvernd. Markmið þeirra er að tryggja gagnsæi, skilvirkni og góða stjórnarhætti í starfsemi Strætó. Allar samþykktar stefnumótanir og starfsreglur eru aðgengilegar á heimasíðu félagsins. Helstu stefnur eru:

- Áhættustefna
- Eigendastefna
- Jafnlaunastefna
- Jafnréttisstefna
- Mannauðsstefna
- Stefna gegn einelti, áreitni og ofbeldi
- Persónuverndarstefna
- Þjónustustefna
- Umhverfisstefna
- Öryggisstefna

Innra eftirlit

Stjórnin ber ábyrgð á að til staðar sé virkt kerfi innra eftirlits og að það sé formlegt, skjalfest og sannreynt reglulega. Innra eftirlit stuðlar að öruggum og skilvirkum rekstri, dregur úr áhættu og kemur í veg fyrir mistök eða misferli. Það felur í sér eftirlit með starfsemi félagsins, greiningu á frávikum og eftirfylgni með því að starfshættir séu í samræmi við lög, reglur og stefnu félagsins. Við uppbyggingu á innra eftirliti hjá Strætó bs. er tekið mið af ramma COSO, sem er alþjóðlegur viðurkenndur rammi um innra eftirlit.

Áhættustýring

Strætó bs. hefur innleitt heildstæða áhættustýringu sem felur í sér greiningu, mat og viðbrögð við helstu áhættupáttum í starfsemi félagsins. Unnið er að formlegri áhættustefnu sem skilgreinir áhættupól og áhættuvilja félagsins með það að markmiði að styrkja innra eftirlit, bæta viðbragðsáætlanir og auka traust hagsmunaaðila. Stefna þessi er endurskoðuð reglulega til að tryggja að hún taki mið af þróun í rekstri og umhverfi félagsins.

Virk áhættustýring byggir á því að greina helstu áhættupætti, meta umfang þeirra, grípa til viðeigandi ráðstafana til að draga úr áhrifum þeirra og fylgjast stöðugt með þróun og breytingum á áhættunni.

Áhættustýringarferlið hjá Strætó bs. felur í sér kerfisbundna greiningu á mögulegum áhættupáttum sem geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Lögð er áhersla á að meta líkurnar á að slíkir þættir raungerist og hver áhrif þeirra gætu verið. Í framhaldi eru mótaðar aðgerðir til að draga úr eða stýra áhættunni, til dæmis með úrbótum á ferlum, tæknilausnum eða þjálfun starfsfólks. Reglulegt eftirlit og endurskoðun á þessum aðgerðum tryggir að þær séu skilvirkar og í samræmi við stefnu félagsins.

Framkvæmdastjórnin ber ábyrgð á að innleiða og fylgja eftir áhættustýringunni, á meðan stjórnin hefur eftirlit með að kerfið sé virkt, skjalfest og reglulega yfirfarið. Með þessum hætti er stuðlað að því að áhættustýring auki öryggi og styrki rekstur Strætó bs. Meginmarkmið áhættustýringar hjá Strætó bs. er að greina, meta og stýra þeim áhættupáttum sem geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Með því er unnið að því að auka öryggi, bæta rekstur og lágmarka neikvæð áhrif sem gætu haft áhrif á þjónustu, fjármál eða ímynd Strætó.

Strætó bs. hefur skilgreint áhættupól og áhættuvilja og leggur áherslu á varfærna og ábyrga áhættustýringu. Áhættupól vísar til þess hversu mikilli áhættu félagið getur staðið undir án þess að það hafi veruleg neikvæð áhrif á starfsemi, fjármál eða orðspor þess. Áhættuvilji lýsir hins vegar hversu mikla áhættu félagið er reiðubúið að taka til að ná markmiðum sínum. Strætó leitast við að lágmarka óvissu og tryggja öruggan og áreiðanlegan rekstur en er jafnframt tilbúið að taka ásættanlega áhættu ef hún styður við framþróun og umbætur í samræmi við stefnu félagsins og hagsmuni eigenda, notenda og samfélagsins.

Helstu áhættupættir Strætó bs. tengjast rekstri, fjármálum og ytri aðstæðum sem geta haft áhrif á starfsemi félagsins. Rekstraráhætta felst meðal annars í bilunum eða truflunum á þjónustu, mannauðsmálum og breytingum á eftirspurn. Fjárhagsleg áhætta varðar tekjustreymi, rekstrarkostnað og óvissu í opinberu fjármagni. Ytri áhættupættir tengjast meðal annars breytingum á lögum og reglum, efnahagsaðstæðum, þróun samgöngukerfa og umhverfismálum.

Helstu áhættupættir Strætó bs.:

- **Fjárhagsleg áhætta:** Breytingar á tekjum og gjöldum félagsins geta haft áhrif á fjárhagsstöðu þess. Þetta getur stafað af sveiflum í fargjaldatekjum, breytingum á opinberum framlögum eða óvæntum kostnaðarhækkunum.
- **Rekstrarleg áhætta:** Truflanir á daglegum rekstri, svo sem tæknilegir örðugleikar, bilanir í ökutækjum eða skortur á hæfu starfsfólki, geta haft áhrif á þjónustugæði og ánægju viðskiptavina.
- **Löggjafar- og reglugerðaráhætta:** Breytingar á lögum og reglugerðum er varða almenningssamgöngur, svo sem nýjar kröfur um öryggi, umhverfisstaðlar eða rekstrarskilyrði, geta kallað á aðlögun af hálfu félagsins.

- **Markaðsáætla:** Breytingar á eftirspurn eftir þjónustu Strætó bs. geta stafað af breyttum ferðavenjum almennings, samkeppni frá öðrum samgöngumátum eða breytingum á íbúasamsetningu á þjónustusvæðinu.
- **Orku- og umhverfisáætla:** Hækkandi orkuverð eða takmarkað aðgengi að vistvænum orkugjöfum getur haft áhrif á rekstrarkostnað og getu Strætó bs. til að uppfylla umhverfismarkmið sín.

Strætó bs. leggur áherslu á virka áhættustýringu til að greina, meta og bregðast við þessum áhættuþáttum með það að markmiði að stuðla að öruggum, skilvirkum og hagkvæmum rekstri félagsins.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd Strætó bs. er sú sama og hjá stærsta eiganda félagsins, Reykjavíkurborg, og starfar samkvæmt lögum nr. 3/2006 um ársreikninga. Til að tryggja að nefndin sinni þörfum og áskorunum Strætó sérstaklega er félagið með reglulega upplýsingagjöf til nefndarinnar um rekstur, áhættustýringu og innra eftirlit. Jafnframt er stjórn Strætó í virku samráði við nefndina um málefni félagsins, og sérstakir liðir tengdir Strætó teknir fyrir á fundum hennar. Nefndin starfar í samræmi við IX. kafla A. laganna og samþykktir frá 10. júlí 2014.

Hlutverk endurskoðunarnefndar er að hafa eftirlit með reikningshaldi, fjárhagsupplýsingum og innra eftirliti félagsins. Hún fer yfir ársreikning og fjármálaupplýsingar til að tryggja að þær séu í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju. Nefndin metur einnig skilvirkni áhættustýringar og innri stjórnunarkerfa með það að markmiði að efla traust og gagnsæi í starfsemi félagsins.

Nánari útfærsla á störfum endurskoðunarnefndar kemur fram í starfsreglum hennar, sem eru endurskoðaðar og uppfærðar árlega. Nefndin er skipuð fjórum fulltrúum, þar af þremur sem eru skipaðir af borgarstjórn Reykjavíkurborgar og einum sem er tilnefndur af stjórn Orkuveitu Reykjavíkur. Nefndina skipa: Lárus Finnbogason, löggiltur endurskoðandi, formaður, Sigrún Guðmundsdóttir, löggiltur endurskoðandi, Einar S. Hálfðánarson hrl. og löggiltur endurskoðandi (réttindi óvirk) og Sunna Jóhannsdóttir, viðskiptafræðingur.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðun Strætó bs. er í höndum Söru Fannar Jóhannesdóttur hjá Deloitte. Stjórnin velur og samþykkir innri endurskoðanda í samræmi við starfsreglur sínar. Hlutverk innri endurskoðunar er að fylgjast með starfseminni, greina frávik og leggja mat á virkni áhættustýringar, innra eftirlits og stjórnarháttanna. Helstu verkefni og viðfangsefni innri endurskoðunar hjá Strætó bs. eru fjölbreytt og snúa meðal annars að fjárhagslegu eftirliti, stjórnsýslu og upplýsingakerfum. Unnið er að greiningu á rekstri og samanburði við fjárhagsáætlanir til að meta frávik og ástæður þeirra. Jafnframt er lagt mat á hvort starfsemi félagsins sé rekin á hagkvæman og skilvirkan hátt í samræmi við gildandi lög og reglur. Þá er einnig framkvæmd endurskoðun á upplýsingakerfum til að tryggja að þau uppfylli þarfir félagsins og standist öryggiskröfur, með það að markmiði að vernda gögn og tryggja rekstraröryggi.

Samkvæmt lögum og reglum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga hefur Strætó bs. tilnefnt persónuverndarfulltrúa í samræmi við viðeigandi lagaskyldu. Hlutverk hans er að fylgjast með því að meðferð persónuupplýsinga hjá félaginu sé í samræmi við gildandi lög og reglugerðir, veita ráðgjöf og stuðning til starfsmanna og vera tengiliður við einstaklinga og eftirlitsaðila í persónuverndarmálum. Hjá Strætó bs. gegnir Sigurður Már Eggertsson hlutverki persónuverndarfulltrúa.

Strætó bs. leggur mikla áherslu á upplýsingaöryggi og hefur gripið til umfangsmikilla aðgerða til að styrkja öryggisvarnir sínar eftir netárás sem átti sér stað árið 2021. Í kjölfarið var öryggisviðbúnaður félagsins endurmetinn og öflugri öryggisráðstafanir innleiddar til að tryggja vernd gagna og rekstrarkerfa.

Til að sinna upplýsingaöryggismálum hefur Strætó falið fyrirtækinu Syndis að annast hlutverk upplýsingatækniöryggisstjóra. Með þessari útfærslu er tryggt að sérfræðingar með djúpa þekkingu á netöryggi fylgjast með þróun, meti áhættu og innleiði nauðsynlegar varnir. Markmið þessa samstarfs er að tryggja öruggan rekstur upplýsingakerfa Strætó, lágmarka áhættu vegna netógnna og bæta viðbragðsáætlanir við mögulegum öryggisatvikum. Strætó bs. hefur innleitt sérstakt áhættumat fyrir tölvukerfi sín til að greina og meta öryggisógnir sem gætu haft áhrif á rekstur og þjónustu félagsins. Þetta mat felur í sér greiningu á veikleikum, áhættuþáttum og mögulegum afleiðingum netógnna, sem nýtist til að móta varnar- og viðbragðsáætlanir. Með reglulegri endurskoðun og uppfærslu á áhættumati er tryggt að öryggisráðstafanir séu í takt við þróun ógnarlandsins og bestu starfsvenjur í upplýsingaöryggi.

Ytri endurskoðun

Ytri endurskoðandi Strætó bs. er Sturla Jónsson hjá Grant Thornton endurskoðun ehf., sem sinnir endurskoðun félagsins í samræmi við lög og viðurkennda endurskoðunar staðla. Endurskoðandinn veitir stjórn og stjórnendum ráðgjöf um mögulegar úrbætur á fjármálastjórnun og áhættustýringu eftir því sem þörf krefur.

Samfélagsábyrgð og siðareglur

Strætó bs. leggur mikla áherslu á samfélagslega ábyrgð í starfsemi sinni sem þjónustufyrirtæki á sviði almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu. Félagið hefur sett sér framtíðarsýn um að vera fyrsti valkostur íbúa fyrir daglegar ferðir, vera dýnamískt þekkingarfyrirtæki með kolefnislausan vagnaflota fyrir árið 2030 og vera eftirsóknarverður vinnustaður.

Til að ná þessum markmiðum hefur Strætó fjárfest í umhverfisvænum vögnum, þar á meðal rafmagns-, vetnis- og metan vögnum, og stefnir að því að kolefnisjafna allan vagnaflotann fyrir árið 2030.

Strætó starfar samkvæmt gildunum samvinna, áreiðanleiki og drifkraftur, sem endurspeglast í allri starfsemi félagsins. Félagið leggur áherslu á fjölbreyttan og jafnan vinnustað, með um 300 starfsmenn af ólíkum bakgrunni, þar af um 200 vagnstjóra. Strætó hefur einnig hlotið jafnlaunavottun, sem staðfestir skuldbindingu félagsins til að tryggja jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði.

Um siðareglur og góða starfshætti er fjallað í 29.gr. sveitarstjórnarlaga. Strætó bs. hefur sett sér siðareglur sem miða að því að tryggja heiðarleika, gagnsæi og fagmennsku í allri starfsemi félagsins. Þessar reglur gilda fyrir stjórn, stjórnendur og allt starfsfólk, og leggja áherslu á ábyrgð gagnvart viðskiptavinum, samstarfsaðilum og almenningi. Siðareglurnar kveða meðal annars á um að virða lög og reglur, stuðla að jafnrétti og virðingu á vinnustað, forðast hagsmunaaðreksstra og gæta trúnaðar um viðkvæmar upplýsingar. Með því að fylgja þessum siðareglum leitast Strætó við að viðhalda trausti og trúverðugleika í samfélaginu. Siðareglur Strætó bs. eru birtar á heimasíðu félagsins.

Grænar fjárfestingar

Árið 2023 fjárfesti Strætó bs. í ný 8,5 metra rafmagnsvögnum sem voru teknir í notkun árið 2024. Á árinu 2024 festi félagið einnig kaup á tveimur 12 metra rafmagnsvögnum. Þessar fjárfestingar eru liður í orkuskiptum félagsins og stefnu um kolefnishlutlausan vagnaflota fyrir árið 2030. Þær styðja við umhverfisvænar almenningssamgöngur með því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og bæta

loftgæði. Rafmagnsvagnarnir eru hluti af markvissri áætlun Strætó um sjálfbærar lausnir og endurnýjun vagnaflotans með vistvænum samgöngum.

Grænt bókhald

Strætó bs. heldur grænt bókhald til að fylgjast markvisst með umhverfisáhrifum starfsemi sinnar. Með skráningu og greiningu lykiltalna, svo sem eldsneytisnotkunar, orkunotkunar og losunar gróðurhúsalofttegunda, metur félagið árangur í umhverfismálum og vinnur að úrbótum. Grænt bókhald er lykilverkfæri í stefnu Strætó um sjálfbærni og orkuskipti og styður við markmið um kolefnishlutlausan vagnaflota fyrir árið 2030.

Félagið leggur áherslu á opið og gagnsætt upplýsingaflæði til notenda, sveitarfélaga og annarra hagsmunaaðila. Sjálfbærnisráðgjafar eru birtar árlega á heimasíðu Strætó, þar sem finna má upplýsingar um mannauð, markaðsmál, umhverfismál og samfélagsmál.

Strætó bs. leggur áherslu á virkt samtal við notendur og tekur reglulega við ábendingum til að bæta þjónustuna. Félagið vinnur markvisst úr ábendingum frá notendum og leitast við að laga starfsemina að þörfum samfélagsins. Í því skyni hefur Strætó tekið þátt í samráðsfundum og samstarfsverkefnum sem miða að því að hlusta á raddir ólíkra hópa.

Heimsmarkmið

Strætó hefur mótað stefnu í samræmi við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og vinnur markvisst að því að draga úr kolefnisfótspori starfseminnar. Fyrirtækið leggur áherslu á sjálfbærar lausnir í almenningssamgöngum og stuðlar þannig að hreinni og skilvirkari samgöngukerfi fyrir samfélagið.

Helstu heimsmarkmið sem Strætó hefur innleitt í stefnu sína eru eftirfarandi:

- Markmið 11: Sjálfbærar borgir og samfélög – Strætó leggur ríka áherslu á að bæta aðgengi allra hópa að almenningssamgöngum og stuðla að aukinni notkun vistvænna samgöngumáta. Með því að þróa umhverfisvæna flota og bæta þjónustu er stuðlað að betri samgönguinnviðum sem styðja við sjálfbæra þróun borga og byggða.
- Markmið 13: Aðgerðir í loftslagsmálum – Strætó vinnur að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda með því að innleiða vistvænar lausnir í rekstri sínum. Fyrirtækið hefur sett sér markmið um orkuskipti og stefnir að því að skipta út jarðefnaeldsneyti fyrir rafmagn og vetni, sem er stórt skref í átt að kolefnishlutleysi almenningssamgangna.
- Markmið 7: Sjálfbær orka – Með áherslu á aukna notkun endurnýjanlegrar orku og bættu orkunýtingu í rekstri, stuðlar Strætó að því að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum samgangna. Innleiðing raf- og vetnisvagna í flota fyrirtækisins er hluti af stefnu þess um að nýta hreinni orkugjafa og stuðla að sjálfbærari samgöngulausnum til framtíðar.

Starfsmanna- og jafnréttismál

Strætó bs. leggur mikla áherslu á mannauðsmál og hefur mótað stefnu sem miðar að því að skapa eftirsóknarverðan vinnustað með sterka liðsheild. Félagið hefur jafnlaunavottun frá Versa vottun, sem staðfestir að jafnlaunakerfi þess samræmist kröfum staðalsins ÍST 85:2012. Þetta undirstrikar skuldbindingu Strætó til að vinna gegn kynbundnum launamun og stuðla að jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði.

Í mannauðsstefnu Strætó er lögð áhersla á að laða að og halda í hæfileikaríkt starfsfólk með viðeigandi menntun og hæfni. Félagið stuðlar að jákvæðu og fjölskylduvænu starfsumhverfi með sveigjanlegu vinnufyrirkomulagi og fjölbreyttum störfum. Þjálfun og símenntun starfsmanna eru í forgrunni til að tryggja faglega þjónustu og starfsánægju.

Strætó hefur einnig sett sér jafnréttisstefnu sem tryggir að ekki sé mismunað á grundvelli kyns eða annarra ómálefnalegra þátta við launaákvæðanir og fríðindi. Þetta er í samræmi við lög nr. 150/2020 um jafnan rétt kynjanna og lög nr. 86/2018 um jafna meðferð á vinnumarkaði.

Strætó er fjölmenningarfyrirtæki með starfsfólk af 24 þjóðernum og leggur áherslu á jafnræði og fjölbreytileika. Upplýsingagjöf og fræðsla eru aðgengileg á nokkrum tungumálum, og hefur íslenskunám verið í boði frá 2014. Árið 2024 innleiddi Strætó íslenskuappið Bara tala til að styðja við málakunnáttu starfsmanna.

Strætó fylgir markvissri þjálfunaráætlun fyrir nýja starfsmenn sem tryggir faglega aðlögun og stuðlar að öflugri starfsþróun. Þjálfunar- og fræðslufulltrúar bera ábyrgð á framkvæmd hennar og veita markvissa fræðslu og leiðsögn í samstarfi við starfsfólk.

Þjálfunarteymið er fjölþjóðlegt, sem hefur reynst vel í miðlun þekkingar og aðlögun nýrra starfsmanna. Lögð er áhersla á hagnýta þjálfun, öryggismál og þjónustugæði, auk þess sem nauðsynlegar upplýsingar eru veittar á helstu tungumálum starfsmanna.

Með reglulegri endurskoðun og umbótum á þjálfunaráætluninni tryggir Strætó að nýir starfsmenn fá yfirgripsmikla undirbúningsþjálfun í samræmi við stefnu fyrirtækisins og síbreytilegar þarfir almenningssamgangna.

Ítarlegri upplýsingar um starfsemi Strætó, þar á meðal sjálfbæriskýrslu, má finna á heimasíðu félagsins.

Undirritunarsíða

Andri Steinn Hilmarsson

Dóra Björt Guðjónsdóttir

Hrannar Bragi Eyjólfsson

Kristín María Thoroddsen

Magnús Örn Guðmundsson

Örvar Jóhannsson

8445690
Jón Sturla Jónsson

Jóhannes Svavar Rúnarsson

Þjóðarleikvangur ehf.

Ársreikningur 2024

Þjóðarleikvangur ehf.
kt: 620819-0500
Ráðhús Reykjavíkur
Tjarnargötu 11
101 Reykjavík

Þjóðarleikvangur ehf.

Ársreikningur

2024

Efnisyfirlit

	bls.
Skýrsla og áritun stjórnar	2
Áritun óháðs endurskoðanda	3-4
Rekstrarreikningur	5
Efnahagsreikningur	6
Yfirlit um sjóðstreymi	7
Skýringar	8-9

Skýrsla og áritun stjórnar

Ársreikningur Þjóðarleikvangs ehf. er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Tap var af rekstri félagsins á árinu 2024 að fjárhæð 10.951 þús.kr. Samkvæmt efnahagsreikningi 31.12.2024 námu eignir 514,7 þús. kr., skuldir námu 9.491 þús. kr. og eigið fé var neikvætt um 8.976 þús. kr.

Félagið var stofnað á sumarmánuðum árið 2019 í þeim tilgangi að starfa að undirbúningi að byggingu Þjóðarleikvangs í Laugardal í stað Laugardalsvallar.

Ný stjórn var skipuð formlega á aðalfundi félagsins sem haldinn var 11. október 2024. Eitt að fyrstu verkefnum var að leggja fram fjárhagsáætlun til næstu 5 ára. Sú áætlun er fyrst og fremst sá grunnur sem þarf til að standa undir stjórn félagsins og almennri umsýslu. Í kjölfarið á því var gerður þjónustusamningur við eigendur til að tryggja fjármögnun félagsins fyrir árin 2024 og 2025 í samræmi við áætlun. Rekstrarhæfi félagsins er þannig tryggt út árið 2025.

Helstu verkefni stjórnar hafa verið að fylgja eftir framvindu við framkvæmdir á vellinum, en hafist var handa við að skipta um gras og hliðra til vellinum síðla árs 2024. Ný stjórn fékk einnig kynningu á markaðskönnun (e. request of information), sem unnin var að beiðni fyrri stjórnar og hafði verið kynnt fyrir eigendum. Sú skýrsla nýtist mögulega á síðari stigum þegar fjallað verður um framtíðaruppbyggingu vallarins.

Helstu verkefni sem eru fyrirbyggjandi er að kynna fyrir eigendum áfangaskipta framtíðaráætlun hvað varðar heilstæða endurnýjun á vellinum. Einnig er viðbúið þegar ákvarðanir hafa verið teknar af eigendum félagsins varðandi framtíðaruppbyggingu vallarins og fjármögnun að gera þurfi breytingar á samþykktum félagsins til samræmis við þá framtíðarsýn.

Félaginu er ekki ætlað að skila hluthöfum arði. Engir starfsmenn störfuðu hjá félaginu á árinu 2024.

Samkvæmt ákvörðun stofnfundar félagsins 12. júní 2019, sem og í árslok, skiptist hlutafé félagsins þannig að Reykjavíkurborg á 50%, Ríkissjóður Íslands 42,5% og Knattspyrnusamband Íslands 7,5%.

Stjórn Þjóðarleikvangs ehf. staðfestir hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2024 með undirritun sinni.

Reykjavík, apríl 2025

Stjórn Þjóðarleikvangs ehf.

Rekstrarreikningur 2024

	Skýr.	Ársreikningur 2024	Ársreikningur 2023
Rekstrartekjur			
Aðrar sértekjur		0	0
Rekstrartekjur samtals		0	0
Rekstrargjöld			
Laun og tengd gjöld	3	6.582.047	6.523.608
Aðkeypt sérfræðiþjónusta		4.313.502	4.961.426
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		54.967	12.877
Rekstrargjöld samtals		10.950.516	11.497.911
Rekstrarniðurstaða fyrir fjármunatekjur og fjármagnsgjöld		(10.950.516)	(11.497.911)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld			
Fjármunatekjur / (fjármagnsgjöld)		(368)	91.327
Fjármagnsliðir		(368)	91.327
Tekjuskattur	6	0	0
Rekstrarhagnaður (tap)		(10.950.884)	(11.406.584)

Efnahagsreikningur 31. desember 2024

	Skýr.	Ársreikningur 31.12.2024	Ársreikningur 31.12.2023
Eignir			
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur		0	1.627.741
Aðrar kröfur		413.118	204.860
Handbært fé	2	101.618	1.466.794
Veltufjármunir		514.736	3.299.395
Eignir samtals		514.736	3.299.395
Skuldir og eigið fé			
Eigið fé	4		
Hlutfé		11.764.705	11.764.705
Óráðstafað eigið fé		(20.740.983)	(9.790.099)
Eigið fé		(8.976.278)	1.974.606
Skammtímaskuldir	5		
Skuldir við tengda aðila		2.939.859	179.800
Viðskiptaskuldir		512.742	853.701
Ýmsar skammtímaskuldir		6.038.413	291.288
Skammtímaskuldir		9.491.014	1.324.789
Skuldir og eigið fé samtals		514.736	3.299.395

Sjóðstreymisýfirlit 2024

	Skýr.	Ársreikningur 2024	Ársreikningur 2023
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður (Tap) ársins		(10.950.884)	(11.406.584)
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi :			
Reiknaður tekjuskattur		0	0
Veltufé frá (til) rekstrar		(10.950.884)	(11.406.584)
Skammtímakröfur, breyting		1.419.483	1.469.644
Skammtímaskuldir, breyting		5.406.166	(1.579.199)
Handbært fé til rekstrar		(4.125.235)	(11.516.139)
Reykjavíkurborg, viðskiptastaða		2.760.059	0
Fjármögnunarhreyfingar		2.760.059	0
Breyting á handbæru fé		(1.365.176)	(11.516.139)
Handbært fé í ársbyrjun		1.466.794	12.982.933
Handbært fé í árslok		101.618	1.466.794

Skýringar

1. Starfsemi

Þjóðarleikvangur ehf er einkahlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 138/1994 um einkafélög og er félagið með aðalstarfsstöð í Reykjavík. Félagið var stofnað 12. júní 2019 og er tilgangur þess að starfa að undirbúningi að byggingu þjóðarleikvangs í Laugardal í stað Laugardalsvallar. Félagið skal standa að útboði á þarfagreiningu vegna verkefnisins, leggja til verkefnaskipulag við undirbúning og framkvæmd verkefnisins, ásamt annarri skyldri starfsemi.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur Þjóðarleikvangs ehf. er gerður samkvæmt kostnaðarverðsreglu og í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur.

Mat og ákvarðanir

Í samræmi við lög um ársreikninga ber stjórnendum við gerð ársreiknings að meta, draga ályktanir og taka ákvarðanir sem hafa áhrif á eignir, skuldir, tekjur og gjöld á reikningsskiladegi. Það sama gildir um ábyrgð stjórnenda varðandi upplýsingar í skýringum ársreiknings. Við mat og ályktanir byggja stjórnendur á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.

Innlausn tekna

Tekjur eru færðar í ársreikninginn þegar kröfuréttur myndast.

Lotun gjalda

Útgjöld eru færð í ársreikninginn á því tímabili sem til þeirra er stofnað og kröfuréttur seljanda hefur myndast.

Fjármagnsliðir

Fjármagnsliðir eru færðir í rekstrarreikning á því tímabili sem þeir falla til.

Handbært fé

Sjóður og bankainnstæður teljast til handbærs fjár í efnahagsreikningi og við gerð sjóðstreymis.

3. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld sundurgreinast þannig:

	2024	2023
Laun stjórnarmanna	5.448.375	5.400.000
Launatengd gjöld	1.133.672	1.123.608
	6.582.047	6.523.608

Hjá Þjóðarleikvangi ehf. starfaði enginn starfsmaður á árinu 2024.

Skýringar framhald

4. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikninga

	Hlutfé	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Staða 1.1.2024	11.764.705	(9.790.099)	1.974.606
Tap ársins		(10.950.884)	(10.950.884)
Eigið fé 31.12.2024	11.764.705	(20.740.983)	(8.976.278)
Staða 1.1.2023	11.764.705	1.616.485	13.381.190
Tap ársins		(11.406.584)	(11.406.584)
Eigið fé 31.12.2023	11.764.705	(9.790.099)	1.974.606

5. Skammtímaskuldir

Sammtímaskuldir eru einkum vegna ógreiddra stjórnarlauna og þjónustugjalda.

6. Tekjuskattur

Skattstofnar félagsins sem fram koma í ársreikningnum eru neikvæðir og kemur því ekki til greiðslu tekjuskatts á árinu 2025.